UNIUNEA EUROPEANĂ

PARLAMENTUL EUROPEAN **CONSILIUL**

Strasbourg, 11 decembrie 2018
(OR. en)

2016/0288 (COD)
LEX 1853

PE-CONS 52/1/18
REV 1

TELECOM 212
COMPET 495
MI 510
CONSOM 201
JUSTCIV 174
CODEC 1210

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI DE INSTITUIRE A CODULUI EUROPEAN AL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE (REFORMARE)

DIRECTIVA (UE) 2018/...
A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 11 decembrie 2018

de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice
(reformare)

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European[1],

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor[2],

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară[3],

[1] JO C 125, 21.4.2017, p. 56.
[2] JO C 207, 30.6.2017, p. 87.
[3] Poziția Parlamentului European din 14 noiembrie 2018 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din4 decembrie 2018.

întrucât:

(1) Directivele 2002/19/CE[1], 2002/20/CE[2], 2002/21/CE[3] și 2002/22/CE[4] ale Parlamentului European și ale Consiliului au fost modificate în mod substanțial. Întrucât se impun noi modificări, este necesar, din motive de claritate, să se procedeze la reformarea respectivelor directive.

[1] Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora (Directiva privind accesul) (JO L 108, 24.4.2002, p. 7).

[2] Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) (JO L 108, 24.4.2002, p. 21).

[3] Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru) (JO L 108, 24.4.2002, p. 33).

[4] Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (Directiva privind serviciul universal) (JO L 108, 24.4.2002, p. 51).

(2) Funcționarea celor cinci directive care fac parte din cadrul de reglementare existent pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice și anume, Directivele 2002/19/CE, 2002/20/CE, 2002/21/CE, 2002/22/CE și 2002/58/CE[1] ale Parlamentului European și Consiliului, face obiectul unor revizuiri periodice de către Comisie, în special pentru a determina necesitatea unei modificări în contextul evoluțiilor tehnologice și ale pieței.

(3) În Comunicarea sa din 6 mai 2015 de stabilire a unei strategii privind piața unică digitală pentru Europa, Comisia a afirmat că revizuirea cadrului de reglementare privind telecomunicațiile se va concentra pe măsuri care vizează stimularea investițiilor în rețele de mare viteză de bandă largă, va introduce o abordare mai uniformă a pieței interne în ceea ce privește politica în domeniul spectrului de frecvențe radio și gestionarea acestuia, va asigura condiții pentru o adevărată piață internă prin abordarea fragmentării în materie de reglementare, va garanta o protecție efectivă a consumatorilor, condiții de concurență echitabile pentru toți actorii de pe piață și aplicarea uniformă a normelor și, de asemenea, va oferi un cadru instituțional de reglementare mai eficace.

[1] Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (JO L 201, 31.7.2002, p. 37).

(4) Prezenta directivă face parte din Programul privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT) care include patru directive, și anume Directivele 2002/19/CE, 2002/20/CE, 2002/21/CE și 2002/22/CE, și Regulamentul (CE) nr. 1211/2009 al Parlamentului European și al Consiliului[1]. Fiecare dintre directivele menționate conține măsuri aplicabile furnizorilor de rețele de comunicații electronice și de servicii de comunicații electronice, în conformitate cu istoricul în materie de reglementare al sectorului în cadrul căruia întreprinderile au fost integrate pe verticală, și anume desfășoară activități atât în domeniul furnizării de rețele, cât și în cel al furnizării de servicii. Revizuirea oferă ocazia de a reforma cele patru directive pentru a simplifica structura actuală, în vederea consolidării coerenței și accesibilității acesteia în concordanță cu obiectivul REFIT. Revizuirea oferă, de asemenea, posibilitatea adaptării structurale la noua realitate de pe piață, și anume faptul că furnizarea de servicii de comunicații nu mai este neapărat legată de furnizarea unei rețele. Astfel cum se prevede în Acordul interinstituțional din 28 noiembrie 2001 privind utilizarea mai structurată a tehnicii de reformare a actelor legislative[2], reformarea constă în adoptarea unui nou act juridic care încorporează într-un singur text atât modificările de fond pe care le aduce unui act anterior, cât și dispozițiile neschimbate ale actului respectiv. Propunerea de reformare se referă la modificările de fond pe care le aduce unui act anterior, iar la nivel secundar include codificarea dispozițiilor neschimbate din actul anterior împreună cu modificările de fond în cauză.

---

[1] Regulamentul (CE) nr. 1211/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 de instituire a Organismului autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC) și a Oficiului (JO L 337, 18.12.2009, p. 1).

[2] JO C 77, 28.3.2002, p. 1.

(5) Prezenta directivă creează un cadru juridic care să garanteze libertatea de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice, sub rezerva îndeplinirii numai a condițiilor prevăzute de prezenta directivă și a oricăror restricții în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în special măsuri cu privire la ordinea publică, siguranța publică și sănătatea publică, în concordanță cu articolul 52 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („carta”).

(6) Prezenta directivă nu aduc atingere posibilității fiecărui stat membru de a lua măsurile necesare pentru a asigura protejarea intereselor sale esențiale în materie de securitate, pentru a garanta ordinea publică și securitatea publică și pentru a permite investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor, ținând seama de faptul că orice restricție a exercitării acestor drepturi și libertăți recunoscute de cartă, în special la articolele 7, 8 și 11 din aceasta, cum ar fi restricțiile privind prelucrarea datelor, trebuie să fie prevăzută de lege, să respecte substanța drepturilor și a libertăților respective și să fie conformă principiului proporționalității, în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din cartă.

(7) Convergența sectoarelor telecomunicațiilor, mass-mediei și tehnologiei informației înseamnă că toate rețelele și serviciile de comunicații electronice ar trebui să fie reglementate, pe cât posibil, de un Cod european unic al comunicațiilor electronice, instituit prin intermediul unei singure directive, cu excepția aspectelor care sunt mai bine gestionate prin intermediul unor norme direct aplicabile instituite prin intermediul unor regulamente. Este necesar să se separe reglementarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice de reglementarea conținutului. Prin urmare, prezenta directivă nu reglementează conținutul serviciilor furnizate prin rețele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice, ca de exemplu conținutul emisiilor radio-TV, serviciile financiare și anumite servicii ale societății informaționale, și nu aduce atingere măsurilor privind aceste servicii luate la nivelul Uniunii sau la nivel național, în conformitate cu dreptul Uniunii, cu scopul de a promova diversitatea culturală și lingvistică și de a asigura protecția pluralismului în mass-media. Conținutul programelor de televiziune este reglementat de Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului[1]. Reglementarea politicii în domeniul audiovizualului și reglementarea conținutului vizează realizarea unor obiective de interes general, cum ar fi libertatea de exprimare, pluralismul în mass-media, imparțialitatea, diversitatea culturală și lingvistică, incluziunea socială, protecția consumatorilor și protecția minorilor. Separarea dintre reglementarea comunicațiilor electronice și reglementarea conținutului nu împiedică luarea în considerare a legăturilor care există între acestea, în special pentru a garanta pluralismul în mass-media, diversitatea culturală și protecția consumatorilor. În limitele propriilor competențe, autoritățile competente ar trebui să contribuie la asigurarea punerii în aplicare a unor politici care urmăresc să promoveze obiectivele respective.

[1] Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) (JO L 95, 15.4.2010, p. 1).

(8) Prezenta directivă nu afectează aplicarea Directivei 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului[1] în cazul echipamentelor radio, însă reglementează echipamentele radio auto și echipamentele radio pentru consumatori și echipamentele de televiziune digitală pentru consumatori.

(9) Pentru a permite autorităților naționale de reglementare și altor autorități competente să îndeplinească obiectivele prevăzute în prezenta directivă, în special cu privire la interoperabilitatea cap la cap, domeniul de aplicare al directivei ar trebui să acopere anumite aspecte ale echipamentelor radio definite în Directiva 2014/53/UE, precum și ale echipamentelor pentru consumatori folosite pentru televiziunea digitală în vederea facilitării accesului utilizatorilor finali cu dizabilități. Este important ca autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente să încurajeze operatorii de rețele și producătorii de echipamente să coopereze pentru a facilita accesul utilizatorilor finali cu dizabilități la serviciile de comunicații electronice. Folosirea neexclusivă a spectrului de frecvențe radio pentru uzul propriu al unui echipament terminal radio, chiar dacă nu are legătură cu o activitate economică, ar trebui, de asemenea, să facă obiectul prezentei directive în scopul de a asigura o abordare coordonată în ceea ce privește regimul său de autorizare.

[1] Directiva 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio și de abrogare a Directivei 1999/5/CE (JO L 153, 22.5.2014, p. 62).

(10) Unele servicii de comunicații electronice care fac obiectul prezentei directive ar putea, de asemenea, să se încadreze în definiția noțiunii de „serviciu al societății informaționale” prevăzută la articolul 1 din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului[1]. Dispozițiile din directiva menționată care reglementează serviciile societății informaționale se aplică respectivelor servicii de comunicații electronice în măsura în care în prezenta directivă sau în alte acte juridice ale Uniunii nu sunt prevăzute dispoziții speciale aplicabile serviciilor de comunicații electronice. Cu toate acestea, serviciile de comunicații electronice, cum ar fi serviciile de telefonie vocală, serviciile de mesagerie și serviciile de poștă electronică sunt reglementate de prezenta directivă. Aceeași întreprindere, de exemplu, un furnizor de servicii de internet, poate oferi atât servicii de comunicații electronice, precum accesul la internet, cât și servicii care nu intră sub incidența prezentei directive, precum furnizarea de conținut din rețea și de conținut care nu are legătură cu comunicațiile.

(11) Aceeași întreprindere, de exemplu, un operator de cablu, poate furniza atât servicii de comunicații electronice, precum transmisia de semnale de televiziune, cât și servicii care nu sunt reglementate de prezenta directivă, precum comercializarea unei oferte de servicii de conținut radio sau TV, și, prin urmare, unei astfel de întreprinderi îi pot fi impuse obligații suplimentare în ceea ce privește activitatea sa în calitate de furnizor sau distribuitor de conținut, în conformitate cu alte dispoziții decât cele ale prezentei directive, fără a aduce atingere condițiilor stabilite în anexa la prezenta directivă.

[1] Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO L 241, 17.9.2015, p. 1).

(12) Cadrul de reglementare ar trebui să acopere utilizarea spectrului de frecvențe radio de către toate rețelele de comunicații electronice, inclusiv utilizarea emergentă în scopuri proprii a spectrului de frecvențe radio de către noi tipuri de rețele care constau exclusiv în sisteme autonome de echipamente radio mobile conectate prin conexiuni pe suport radio, fără gestionare centrală sau operator de rețea centralizată, și nu în mod necesar în cadrul exercitării unei anumite activități economice. În contextul evoluției mediului de comunicații pe suport radio 5G, este probabil ca astfel de rețele să se dezvolte în special în exteriorul clădirilor și pe șosele, pentru a fi folosite în sectoare cum ar fi transporturile, energia, cercetarea și dezvoltarea, e-sănătatea, protecția publică și intervenția în caz de dezastre, internetul obiectelor, comunicațiile între dispozitive (machine-to-machine) și automobilele conectate. Prin urmare, aplicarea de către statele membre, în temeiul articolului 7 din Directiva 2014/53/UE, a unor cerințe interne suplimentare în ceea ce privește punerea în funcțiune sau utilizarea unor astfel de echipamente radio ori ambele activități în legătură cu utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio și evitarea interferențelor prejudiciabile ar trebui să reflecte principiile pieței interne.

(13) Cerințele privind capacitățile rețelelor de comunicații electronice sunt tot mai mari. Dacă în trecut s-a pus accentul în special pe creșterea lărgimii de bandă disponibile pretutindeni și pentru fiecare utilizator, acum devin tot mai importanți alți parametri, cum ar fi întârzierea de transfer al pachetelor de date, disponibilitatea și fiabilitatea. Răspunsul actual pentru satisfacerea acestei cereri este aducerea fibrelor optice tot mai aproape de utilizator și viitoarele „rețele de foarte mare capacitate” necesită parametri de performanță echivalenți cu cei pe care îi poate oferi o rețea bazată pe elemente din fibre optice, cel puțin până la punctul de distribuție din locația deservită. Aceasta corespunde, în cazul unei conexiuni la punct fix, unei performanțe a rețelei echivalentă cu cea care se poate obține prin intermediul unei infrastructuri de fibră optică până la un imobil colectiv, considerat a fi locația deservită. În cazul unei conexiuni pe suport radio, aceasta corespunde unei performanțe a rețelei similară cu cea care se poate obține pe baza unei instalații de fibră optică până la stația de bază, considerată a fi locația deservită. Variațiile în ceea ce privește experiența utilizatorilor finali care sunt generate de caracteristicile diferite ale mediului prin care rețeaua, în cele din urmă, se conectează cu punctul terminal al rețelei nu ar trebui să fie luate în considerare pentru a stabili dacă o rețea pe suport radio ar putea fi considerată ca oferind o performanță similară a rețelei. În conformitate cu principiul neutralității tehnologice, alte tehnologii și medii de transmisie nu ar trebui să fie excluse, în cazul în care sunt comparabile, din perspectiva capacităților lor, cu respectivul scenariu de bază. Este probabil că implementarea unor astfel de „rețele de foarte mare capacitate” va spori și mai mult capacitățile rețelelor și va deschide calea către implementarea viitoarelor generații de rețele pe suport radio bazate pe interfețe aeriene consolidate și pe o arhitectură de rețea mai compactă.

(14) Definițiile trebuie modificate pentru a se asigura că acestea sunt în concordanță cu principiul neutralității tehnologice și pentru a ține pasul cu progresul tehnologic, inclusiv cu noile forme de gestionare a rețelelor, de exemplu prin rețele reproduse prin software sau definite prin software. Evoluția tehnologică și cea a pieței au determinat trecerea rețelelor la tehnologia de protocol internet (IP) și au permis utilizatorilor finali să aleagă dintr-o gamă variată de furnizori concurenți de servicii de voce. Prin urmare, noțiunea de „serviciu de telefonie destinat publicului", utilizată exclusiv în Directiva 2002/22/CE și larg percepută ca referindu-se la serviciile tradiționale de telefonie analogică, ar trebui înlocuită cu termenul mai actual și neutru din punct de vedere tehnologic „serviciu de comunicații de voce". Condițiile pentru furnizarea unui serviciu ar trebui separate de elementele concrete ale definiției serviciului de comunicații de voce, adică servicii de comunicații electronice destinate publicului pentru efectuarea și primirea, în mod direct sau indirect, a unor apeluri naționale sau naționale și internaționale prin tastarea unui număr sau a mai multor numere din planul național sau internațional de numerotație, indiferent dacă un astfel de serviciu se bazează pe o tehnologie de comutare de circuite sau de comutare de pachete. Prin natura sa, un astfel de serviciu este bidirecțional, permițând ambelor părți să comunice. Un serviciu care nu îndeplinește toate condițiile respective, cum ar fi, de exemplu, o aplicație „click through" inclusă pe pagina de internet a serviciului destinat clienților, nu este un astfel de serviciu. Serviciile de comunicații de voce includ, de asemenea, mijloace de comunicare destinate în mod special utilizatorilor finali cu dizabilități, folosind servicii de redare de text sau de conversație totală.

(15) Serviciile utilizate pentru comunicații și mijloacele tehnice de furnizare a acestora au evoluat în mod considerabil. Serviciile de telefonie vocală tradițională, de mesaje text (SMS-uri) și de transmisie prin poșta electronică sunt înlocuite tot mai mult de utilizatorii finali cu servicii online echivalente din punct de vedere funcțional, cum ar fi serviciile de telefonie prin internet, serviciile de mesagerie și serviciile de e-mail pe internet. În vederea asigurării faptului că utilizatorii finali și drepturile acestora sunt protejate în mod eficace și în egală măsură atunci când utilizează servicii echivalente din punct de vedere funcțional, o definiție orientată spre viitor a serviciilor de comunicații electronice nu ar trebui să se bazeze exclusiv pe parametrii tehnici, ci, mai degrabă, să se întemeieze pe o abordare funcțională. Domeniul de aplicare al reglementării necesare ar trebui să fie adecvat pentru atingerea obiectivelor sale de interes public. În timp ce „transmiterea de semnale” rămâne un parametru important pentru determinarea serviciilor care se încadrează în domeniul de aplicare al prezentei directive, definiția ar trebui să acopere și alte servicii care permit comunicarea. Din perspectiva utilizatorului final nu este relevant dacă un furnizor transmite el însuși semnale sau dacă respectiva comunicare este efectuată prin intermediul unui serviciu de acces la internet. Definiția referitoare la serviciile de comunicații electronice ar trebui, prin urmare, să conțină trei tipuri de servicii care se pot suprapune parțial, și anume serviciile de acces la internet, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului[1], serviciile de comunicații interpersonale, astfel cum sunt definite în prezenta directivă, și serviciile care constau, în întregime sau în principal, în transmiterea de semnale.

[1] Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unor măsuri privind accesul la internetul deschis și de modificare a Directivei 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații și a Regulamentului (UE) nr. 531/2012 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii (JO L 310, 26.11.2015, p. 1).

Definiția serviciului de comunicații electronice ar trebui să elimine ambiguitățile observate în punerea în aplicare a definiției existente anterior adoptării prezentei directive și să permită o aplicare calibrată, dispoziție cu dispoziție, a drepturilor și a obligațiilor specifice cuprinse în cadrul diferitelor tipuri de servicii. Prelucrarea datelor cu caracter personal de către serviciile de comunicații electronice, fie ca remunerație, fie din alt motiv, ar trebui să respecte Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului[1].

[1] Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).

(16) Pentru a intra sub incidența definiției referitoare la serviciul de comunicații electronice, un serviciu trebuie să fie prestat în mod normal în schimbul unei remunerații. În economia digitală, participanții pe piață consideră din ce în ce mai mult că informațiile despre utilizatori au o valoare monetară. Serviciile de comunicații electronice sunt adesea furnizate utilizatorului final nu numai în schimbul unei contraprestații pecuniare, dar din ce în ce mai mult și în special în schimbul furnizării de date cu caracter personal sau a altor date. Noțiunea de remunerație ar trebui, prin urmare, să includă situațiile în care furnizorul unui serviciu solicită și utilizatorul final pune cu bună știință la dispoziția furnizorului respectiv date cu caracter personal, în sensul Regulamentului (UE) 2016/679, ori alte date, în mod direct sau indirect. De asemenea, această noțiune ar trebui să includă și situațiile în care utilizatorul final permite accesul la informații fără să le ofere în mod activ, cum ar fi datele cu caracter personal, inclusiv adresa IP, sau alte informații generate automat, cum ar fi informațiile colectate și transmise de un cookie. În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (Curtea de Justiție) privind articolul 57 din TFUE[1], există o remunerație în sensul TFUE și în cazul în care furnizorul serviciului este plătit de un terț și nu de către destinatarul serviciului. Noțiunea de remunerație ar trebui, prin urmare, să includă și situațiile în care utilizatorul final este expus anunțurilor publicitare, ca o condiție pentru acordarea accesului la serviciu, sau situațiile în care furnizorul serviciului stabilește un echivalent monetar pentru datele cu caracter personal pe care le-a colectat în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679.

[1] Hotărârea Curții de Justiție din 26 aprilie 1988, *Bond van Adverteerders și alții /statul neerlandez*, C-352/85, ECLI: EU:C:1988:196.

(17) Serviciile de comunicații interpersonale sunt servicii care permit schimbul de informații într-un mod interpersonal și interactiv, inclusiv servicii cum ar fi apelurile de voce tradiționale dintre două persoane, dar și toate tipurile de e-mail, servicii de mesagerie sau discuții de grup. Serviciile de comunicații interpersonale acoperă numai comunicațiile dintre un număr finit, altfel spus un număr care nu este potențial nelimitat, de persoane fizice care este determinat de către expeditorul comunicării. Comunicațiile care implică persoane juridice ar trebui să se încadreze în domeniul de aplicare al definiției în cazul în care persoanele fizice acționează în numele respectivelor persoane juridice sau sunt implicate cel puțin într-o parte a comunicării. Comunicarea interactivă implică faptul că serviciul permite destinatarului informației să răspundă. Serviciile care nu îndeplinesc aceste cerințe, cum ar fi radiodifuziunea liniară, serviciile video la cerere, site-urile internet, rețelele sociale, blogurile sau schimburile de informații între mașini, nu ar trebui să fie considerate servicii de comunicații interpersonale. În circumstanțe excepționale, un serviciu nu ar trebui să fie considerat ca fiind un serviciu de comunicații interpersonale dacă funcționalitatea de comunicare interpersonală și interactivă este o caracteristică minoră și pur auxiliară unui alt serviciu și, din motive tehnice obiective, nu poate fi utilizată fără respectivul serviciu principal și integrarea sa nu este un mijloc de a eluda aplicabilitatea normelor care reglementează serviciile de comunicații electronice. Ca elemente ale unei derogări de la definiție, noțiunile de „minoră” și „pur auxiliară” ar trebui să fie interpretate în mod restrictiv și din punctul de vedere al unui utilizator final obiectiv. O caracteristică a comunicațiilor interpersonale ar putea fi considerată minoră dacă utilitatea sa obiectivă pentru un utilizator final este foarte limitată și dacă în realitate este utilizată foarte puțin de utilizatorii finali. Un exemplu de element care trebuie interpretat ca nefiind sub incidența definiției referitoare la serviciul de comunicații interpersonale ar putea fi, în principiu, un canal de comunicare în cadrul jocurilor online, în funcție de caracteristicile funcționalității de comunicare a serviciului în cauză.

(18) Serviciile de comunicații interpersonale care utilizează numere din planurile naționale și internaționale de numerotație utilizează resurse publice de numerotație asignate. Aceste servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere includ atât serviciile în care numerele utilizatorilor finali se atribuie în scopul asigurării conectivității cap la cap (end-to-end), cât și serviciile care le permit utilizatorilor finali să intre în contact cu persoanele cărora li s-au atribuit numerele respective. Simpla utilizare a unui număr ca element de identificare nu ar trebui să fie considerată ca fiind echivalentă cu utilizarea unui număr pentru conectare cu numere atribuite public și nu ar trebui, prin urmare, să fie considerată în sine suficientă pentru a încadra un serviciu în categoria „serviciu de comunicații interpersonale bazat pe numere”. Serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere ar trebui să fie supuse unor obligații numai în cazul în care interese publice impun ca anumite obligații de reglementare specifice să se aplice tuturor tipurilor de servicii de comunicații interpersonale, indiferent dacă acestea utilizează sau nu numere pentru furnizarea serviciilor lor. Este justificat să se trateze într-un mod diferit serviciile de comunicații interpersonale bazate pe numere deoarece acestea participă la un ecosistem interoperabil asigurat la nivel public și, prin urmare, beneficiază, de asemenea, de ecosistemul respectiv.

(19) Punctul terminal al rețelei reprezintă limita, în scopuri de reglementare, dintre cadrul de reglementare pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice și reglementarea aplicabilă echipamentului terminal de telecomunicații. Definirea locului în care se află punctul terminal al rețelei este responsabilitatea autorității naționale de reglementare. În lumina practicii autorităților naționale de reglementare și având în vedere gama variată de topologii fixe și pe suport radio, Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice („OAREC”) ar trebui, în strânsă cooperare cu Comisia, să adopte orientări privind modul comun de identificare a punctului terminal al rețelei, în conformitate cu prezenta directivă, în diverse circumstanțe concrete.

(20) Evoluția tehnică le permite utilizatorilor finali să aibă acces la serviciile de urgență nu numai prin apeluri de voce, ci și prin alte servicii de comunicații interpersonale. Prin urmare, ar trebui ca noțiunea de comunicație de urgență să acopere toate serviciile de comunicații interpersonale care permit un astfel de acces la serviciile de urgență. Această noțiune se bazează pe elementele sistemului de urgență deja consacrate în dreptul Uniunii, și anume „centrul de preluare a apelurilor de urgență” („PSAP”) și „cel mai adecvat PSAP”, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) 2015/758 al Parlamentului European și al Consiliului[1], și pe „serviciile de urgență”, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 305/2013[2].

(21) Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente ar trebui să își bazeze activitatea pe un set de obiective și principii armonizate și, după caz, să își coordoneze acțiunile cu autoritățile din alte state membre și cu OAREC în îndeplinirea sarcinilor care le revin în temeiul prezentului cadru de reglementare.

(22) Sarcinile atribuite autorităților competente de către prezenta directivă contribuie la punerea în practică a unor politici mai cuprinzătoare în domeniile culturii, ocupării forței de muncă, mediului, coeziunii sociale și amenajării teritoriului.

---

[1] Regulamentul (UE) 2015/758 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 aprilie 2015 privind cerințele de omologare de tip pentru instalarea sistemului eCall bazat pe serviciul 112 la bordul vehiculelor și de modificare a Directivei 2007/46/CE (JO L 123, 19.5.2015, p. 77).

[2] Regulamentul delegat (UE) nr. 305/2013 al Comisiei din 26 noiembrie 2012 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește furnizarea în mod armonizat a unui sistem eCall interoperabil la nivelul UE (JO L 91, 3.4.2013, p. 1).

(23) Cadrul de reglementare ar trebui, pe lângă cele trei obiective principale existente referitoare la promovarea concurenței, a pieței interne și a intereselor utilizatorilor finali, să urmărească un obiectiv suplimentar în materie de conectivitate, definit în termeni de rezultate: acces la scară largă la rețele de foarte mare capacitate și adoptarea acestora în beneficiul tuturor cetățenilor și întreprinderilor Uniunii pe baza unor prețuri și a unei posibilități de alegere rezonabile, concurență efectivă și loială, inovare deschisă, utilizare eficientă a spectrului de frecvențe radio, norme comune și abordări previzibile în materie de reglementare în cadrul pieței interne și norme sectoriale necesare pentru a se asigura protecția intereselor cetățenilor Uniunii. În ceea ce privește statele membre, autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente și părțile interesate, acest obiectiv în materie de conectivitate se traduce, pe de o parte, în eforturi care să vizeze implementarea, într-o zonă dată, de rețele și servicii de cea mai mare capacitate, care să fie sustenabile din punct de vedere economic și, pe de altă parte, în eforturi care să vizeze coeziunea teritorială, în sensul convergenței capacităților disponibile în zone diferite.

(24) Progresele înregistrate în direcția realizării obiectivelor generale ale prezentei directive ar trebui susținute de un sistem robust de evaluare continuă și de analiză comparativă a statelor membre efectuate de către Comisie în ceea ce privește disponibilitatea rețelelor de foarte mare capacitate în toate domeniile ce reprezintă motoare socioeconomice majore, cum ar fi școlile, nodurile de transport și principalii furnizori de servicii publice, precum și în întreprinderile foarte digitalizate, existența acoperirii 5G neîntrerupte în zonele urbane și pentru principalele căi de transport terestre și existența în toate gospodăriile din fiecare stat membru a unor rețele de comunicații electronice care să fie capabile să furnizeze cel puțin 100 Mbps și care să poată fi imediat dezvoltate la viteze de ordinul gigabiților. În acest scop, Comisia ar trebui să continue monitorizarea performanței statelor membre, inclusiv, de exemplu, a indicilor care rezumă indicatorii relevanți ai performanței digitale a Uniunii și marchează evoluția statelor membre în materie de competitivitate digitală, precum indicele privind economia digitală și societatea digitală, și, dacă este necesar, să stabilească noi metode și noi criterii obiective, concrete și cuantificabile pentru analiza comparativă a eficacității statelor membre.

(25) Principiul conform căruia statele membre ar trebui să aplice dreptul Uniunii într-un mod neutru din punct de vedere tehnologic, și anume că o autoritate națională de reglementare sau altă autoritate competentă ar trebui nici să nu impună constrângeri, nici să nu facă discriminări în favoarea utilizării unui anumit tip de tehnologie, nu împiedică luarea unor măsuri proporționale pentru promovarea anumitor servicii specifice, atunci când acest lucru este justificat în vederea îndeplinirii obiectivelor cadrului de reglementare, un exemplu fiind utilizarea televiziunii digitale ca mijloc de creștere a eficienței spectrului de frecvențe radio. De asemenea, acest principiu nu exclude luarea în considerare a faptului că anumite medii de transmisie au caracteristici fizice și arhitecturale care pot fi superioare din punctul de vedere al calității serviciului, al capacității, al costurilor de întreținere, al eficienței energetice, al flexibilității în materie de gestionare, al fiabilității, al robusteții și al scalabilității și, în ultimă instanță, al performanței, care pot fi reflectate în acțiunile întreprinse în vederea realizării diverselor obiective în materie de reglementare.

(26) Atât investițiile eficiente, cât și concurența ar trebui încurajate în tandem, în vederea sporirii creșterii economice, a inovării și a opțiunilor pentru consumatori.

(27) Concurența poate fi încurajată cel mai bine prin investiții la un nivel eficient din punct de vedere economic în infrastructuri noi și existente, completate de reglementări, dacă este necesar, în vederea realizării unei concurențe eficace în sectorul serviciilor cu amănuntul. Un nivel eficient de concurență la nivelul infrastructurii reprezintă gradul în care se poate construi o infrastructură de același tip astfel încât investitorii să se poată aștepta în mod rezonabil să obțină o rentabilitate echitabilă, în funcție de estimările rezonabile ale evoluției cotelor de piață.

(28) Este necesară oferirea de stimulente adecvate pentru investiții în noi rețele de foarte mare capacitate, care să susțină inovațiile cu privire la serviciile de internet bogate în conținut și să consolideze competitivitatea Uniunii la nivel internațional. Astfel de rețele au un potențial enorm de a aduce beneficii consumatorilor și întreprinderilor din întreaga Uniune. Prin urmare, este esențial să se promoveze investițiile durabile în dezvoltarea acestor noi rețele, garantând totodată concurența, având în vedere că există în continuare blocaje și bariere la nivelul infrastructurii, și sporind posibilitatea consumatorului de a alege, prin intermediul unor reglementări previzibile și consecvente.

(29) Prezenta directivă urmărește să reducă treptat reglementările *ex ante* specifice sectorului, pe măsură ce se dezvoltă concurența pe piață și, în cele din urmă, să asigure reglementarea comunicațiilor electronice exclusiv prin dreptul concurenței. Ținând seama de faptul că piețele comunicațiilor electronice au demonstrat o dinamică puternică în materie de concurență în ultimii ani, este esențial ca obligațiile de reglementare *ex ante* să fie impuse numai atunci când nu există concurență efectivă și durabilă pe piețele în cauză. Obiectivul intervenției de reglementare *ex ante* este de a genera beneficii pentru utilizatorii finali prin transformarea piețelor cu amănuntul în piețe efectiv concurențiale, asigurând durabilitatea acestora. Obligațiile de la nivelul angro ar trebui să fie impuse atunci când una sau mai multe piețe cu amănuntul nu au perspective de a deveni cu adevărat concurențiale în absența acestor obligații. Este probabil ca autoritățile naționale de reglementare, prin procesul de analiză a pieței, să fie treptat în măsură să constate că piețele cu amănuntul sunt concurențiale chiar și în absența reglementării la nivel angro, în special ținând seama de îmbunătățirile preconizate în ceea ce privește inovarea și concurența. Într-o astfel de situație, autoritatea națională de reglementare ar trebui să concluzioneze că reglementarea nu mai este necesară la nivelul angro și să evalueze piața angro relevantă în vederea retragerii reglementării *ex ante*. În acest sens, autoritatea națională de reglementare ar trebui să țină seama de eventualele efecte de pârghie dintre piețele angro și piețele cu amănuntul conexe, ceea ce ar putea impune eliminarea obstacolelor la intrarea pe piață la nivelul infrastructurii în scopul asigurării concurenței pe termen lung la nivelul cu amănuntul.

(30) Comunicațiile electronice devin esențiale pentru un număr tot mai mare de sectoare. Internetul obiectelor este o ilustrare a modului în care transmiterea semnalelor radio care stă la baza comunicațiilor electronice continuă să evolueze și să modeleze realitatea socială și comercială. Pentru a valorifica la maximum aceste evoluții, introducerea și integrarea noilor tehnologii și aplicații de comunicații pe suport radio în gestionarea spectrului de frecvențe radio sunt esențiale. Dat fiind faptul că alte tehnologii și aplicații care se bazează pe spectrul de frecvențe radio fac, de asemenea, obiectul unei cereri tot mai mari și pot fi îmbunătățite prin integrarea comunicațiilor electronice sau prin combinarea cu acestea, gestionarea spectrului de frecvențe radio ar trebui să adopte, în cazurile în care acest lucru este oportun, o abordare transsectorială pentru a îmbunătăți eficiența utilizării spectrului de frecvențe radio.

(31) Planificarea strategică, coordonarea și, după caz, armonizarea la nivelul Uniunii pot contribui la asigurarea faptului că utilizatorii spectrului de frecvențe radio profită pe deplin de avantajele oferite de piața internă, precum și a faptului că interesele Uniunii pot fi apărate în mod eficient la nivel mondial. În acest scop, ar trebui să fie posibilă, după caz, adoptarea unor programe multianuale pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio. Un prim astfel de program a fost instituit prin Decizia nr. 243/2012/UE a Parlamentului European și a Consiliului[1], care să stabilească orientările și obiectivele în materie de politică pentru planificarea strategică și armonizarea utilizării spectrului de frecvențe radio în cadrul Uniunii. Respectivele orientări și obiective în materie de politică ar trebui să poată face referire la disponibilitatea și utilizarea în mod eficient a spectrului de frecvențe radio necesar pentru instituirea și funcționarea pieței interne, în conformitate cu prezenta directivă.

[1] Decizia nr. 243/2012/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2012 de instituire a unui program multianual pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (JO L 81, 21.3.2012, p. 7).

(32) Frontierele naționale devin tot mai irelevante în determinarea utilizării optime a spectrului de frecvențe radio. Fragmentarea nejustificată a politicilor naționale poate duce la costuri sporite și la pierderea oportunităților de pe piață pentru utilizatorii spectrului de frecvențe radio și poate încetini inovarea, în detrimentul bunei funcționări a pieței interne, și poate prejudicia consumatorii și economia în ansamblu.

(33) Dispozițiile privind gestionarea spectrului de frecvențe radio din prezenta directivă ar trebui să fie în concordanță cu activitățile organizațiilor internaționale și regionale implicate în domeniul gestionării spectrului de frecvențe radio, precum Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT) și Conferința europeană a administrațiilor de poștă și telecomunicații (CEPT), pentru a se asigura gestionarea eficientă și armonizarea utilizării spectrului de frecvențe radio în întreaga Uniune și între statele membre și alți membri ai UIT.

(34) În conformitate cu principiul separării funcțiilor de reglementare de cele operaționale, statele membre ar trebui să garanteze independența autorității naționale de reglementare și a altor autorități competente în vederea asigurării imparțialității deciziilor lor. Această cerință de independență nu aduce atingere autonomiei instituționale, nici obligațiilor constituționale ale statelor membre sau principiului neutralității în raport cu regimul proprietății din statele membre, prevăzut la articolul 345 din TFUE. Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente ar trebui să beneficieze de toate resursele necesare, în termeni de personal, expertiză și mijloace financiare, pentru a-și îndeplini sarcinile.

(35) Anumite sarcini în temeiul directivei, precum reglementarea *ex ante* a pieței, inclusiv impunerea unor obligații de acces și interconectare, și soluționarea litigiilor dintre întreprinderi, sunt sarcini care ar trebui să fie îndeplinite numai de autoritățile naționale de reglementare, adică de organisme care sunt independente atât de sector, cât și de orice intervenție externă sau presiune politică. În absența unor dispoziții contrare, statele membre ar trebui să poată atribui alte sarcini în materie de reglementare prevăzute în prezenta directivă fie autorităților naționale de reglementare, fie altor autorități competente. La transpunerea prezentei directive, statele membre ar trebui să promoveze stabilitatea competențelor autorităților naționale de reglementare în ceea ce privește atribuirea sarcinilor care au rezultat în urma transpunerii cadrului de reglementare al Uniunii pentru comunicațiile electronice, astfel cum a fost modificat în 2009, în special sarcinile referitoare concurența pe piață sau intrarea pe piață. Atunci când li se atribuie sarcini altor autorități competente, acestea ar trebui să încerce să consulte autoritățile naționale de reglementare înainte de luarea unei decizii. În conformitate cu principiul bunei cooperări, autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente ar trebui să facă schimb de informații pentru exercitarea sarcinilor proprii.

(36) Prezenta directivă nu include dispoziții de fond privind accesul la internetul deschis sau roamingul și nici nu aduce atingere competențelor care revin autorităților naționale de reglementare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 531/2012 al Parlamentului European și al Consiliului[1] și al Regulamentului (UE) 2015/2120. Cu toate acestea, prezenta directivă prevede, în plus, competența autorităților naționale de reglementare în ceea ce privește evaluarea și monitorizarea îndeaproape a accesului pe piață și a aspectelor legate de concurență care ar putea afecta drepturile de acces ale utilizatorilor finali la un internet deschis.

[1] Regulamentul (UE) nr. 531/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2012 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii (JO L 172, 30.6.2012, p. 10).

(37) Independența autorităților naționale de reglementare a fost întărită în cadrul revizuirii din 2009 a cadrului de reglementare pentru comunicațiile electronice pentru a asigura o aplicare mai eficientă a cadrului de reglementare și pentru a spori autoritatea și gradul de previzibilitate al deciziilor lor. În acest scop, au trebuit să fie prevăzute dispoziții exprese în dreptul intern pentru a se asigura faptul că, în exercitarea atribuțiilor sale, o autoritate națională de reglementare este protejată de intervenții externe sau de presiuni politice de natură să pună în pericol evaluarea sa independentă a chestiunilor care îi sunt înaintate. O astfel de influență din exterior face ca un organism național legislativ să fie nepotrivit pentru a acționa în calitate de autoritate națională de reglementare în temeiul cadrului de reglementare. În acest scop, au trebuit să fie stabilite în prealabil norme privind motivele revocării din funcție a conducătorului autorității naționale de reglementare pentru a înlătura orice îndoială rezonabilă legată de neutralitatea respectivului organism și de faptul că acesta ar putea fi influențat de factorii externi. Pentru a evita revocările din funcție arbitrare, membrii revocați din funcție ar trebui să aibă dreptul de a solicita ca instanțele competente să verifice existența unui motiv întemeiat de revocare din funcție, din rândul celor prevăzute în prezenta directivă. Astfel de revocări din funcție ar trebui să se refere numai la calificările personale sau profesionale ale conducătorului ori ale membrului în cauză. Este important ca autoritățile naționale de reglementare să aibă propriul lor buget pentru a putea, în special, să recruteze personal calificat în număr suficient. Pentru garantarea transparenței, acest buget ar trebui publicat anual. În limitele bugetului lor, acestea ar trebui să beneficieze de autonomie în ceea ce privește gestionarea resurselor lor, umane și financiare. În vederea garantării imparțialității, statele membre care își mențin proprietatea sau controlul asupra întreprinderilor care contribuie la bugetul autorității naționale de reglementare sau al altor autorități competente prin intermediul taxelor administrative ar trebui să se asigure că există o separare structurală efectivă între activitățile legate de exercitarea dreptului de proprietate sau de control și exercitarea controlului asupra bugetului.

(38) Este necesar să se întărească și mai mult independența autorităților naționale de reglementare pentru a se asigura faptul că conducătorii și membrii acestora nu sunt influențați de presiuni externe, prin impunerea unor calificări minime pentru numire și o durată minimă a mandatului lor. În plus, pentru a aborda riscul de deturnare a dispozițiilor legale, pentru a asigura continuitatea și pentru a consolida independența, statele membre ar trebui să aibă în vedere limitarea posibilității de reînnoire a mandatelor conducătorului sau ale membrilor consiliului și să instituie un sistem de rotație corespunzător pentru consiliu și personalul de conducere de nivel superior. Acest lucru ar putea fi realizat, de exemplu, prin numirea primilor membri ai organismului colectiv pentru perioade diferite, pentru ca mandatele lor, precum și cele ale succesorilor lor, să nu expire în același moment.

(39) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie răspunzătoare pentru modul în care își îndeplinesc sarcinile și să aibă obligația de a raporta cu privire la acesta. Obligația respectivă ar trebui să ia, în mod normal, forma unei obligații de raportare anuală, mai degrabă decât a unor cerințe de raportare ad-hoc, care, în cazul în care sunt disproporționate, le-ar putea limita independența sau le-ar putea împiedica în îndeplinirea sarcinilor care le revin. Într-adevăr, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție[1], obligațiile de raportare exhaustive sau necondiționate pot afecta în mod indirect independența unei autorități.

(40) Statele membre ar trebui să notifice Comisiei denumirea autorității de reglementare naționale și a altor autorități competente. În ceea ce privește autoritățile competente pentru acordarea drepturilor de trecere, cerința de notificare ar trebui să poată fi îndeplinită prin menționarea punctului de informare unic instituit în temeiul Directivei 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului[2].

---

1 În special hotărârea Curții de Justiție din 16 octombrie 2012, Comisia Europeană/Republica Austria, Cauza C-614/10, ECLI: EU:C:2012:631.

2 Directiva 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză (JO L 155, 23.5.2014, p. 1).

(41) Ar trebui să se utilizeze cel mai puțin oneros sistem de autorizare posibil pentru a permite furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice, pentru a stimula dezvoltarea de noi servicii de comunicații și de rețele și servicii de comunicații paneuropene și pentru a le permite furnizorilor de servicii și consumatorilor să beneficieze de economiile de scară ale pieței interne.

(42) Pentru furnizorii de servicii și utilizatorii finali, beneficiile pieței interne pot fi obținute cel mai bine prin autorizarea generală a rețelelor de comunicații electronice și a serviciilor de comunicații electronice, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, fără a fi necesară vreo decizie explicită sau vreun act administrativ emis de autoritatea națională de reglementare, și prin limitarea tuturor cerințelor procedurale doar la o notificare cu titlu declarativ. Atunci când statele membre solicită să primească o notificare din partea furnizorilor de rețele sau de servicii de comunicații electronice la începerea activității lor, notificarea respectivă nu ar trebui să genereze costuri administrative pentru furnizori și ar putea fi pusă la dispoziție prin intermediul unui punct de intrare pe site-ul internet al autorităților competente. Pentru a sprijini coordonarea transfrontalieră eficace, în special pentru operatorii paneuropeni, OAREC ar trebui să instituie și să mențină o bază de date referitoare la respectivele notificări. Autoritățile competente ar trebui să transmită OAREC numai notificări complete. Statele membre nu ar trebui să împiedice furnizarea de rețele sau servicii în niciun fel, inclusiv pe motiv de notificare incompletă.

(43) Notificările ar trebui să constea într-o simplă declarație a intenției furnizorului de a începe să pună la dispoziție rețele și servicii de comunicații electronice. Unui furnizor ar trebui să i se impună ca această declarație să fie însoțită exclusiv de informațiile prevăzute în prezenta directivă. Statele membre nu ar trebui să impună cerințe de notificare suplimentare sau separate.

(44) Spre deosebire de alte categorii de rețele și servicii de comunicații electronice, astfel cum sunt definite în prezenta directivă, serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere nu beneficiază de utilizarea resurselor de numerotație publice și nu participă la un ecosistem interoperabil asigurat la nivel public. Prin urmare, nu este adecvat ca aceste tipuri de servicii să facă obiectul unui regim de autorizare generală.

(45) La acordarea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, a resurselor de numerotație sau a drepturilor de a instala infrastructură, autoritățile competente ar trebui să informeze întreprinderile cărora le acordă aceste drepturi cu privire la condițiile pertinente. Statele membre ar trebui să poată stabili astfel de condiții pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio în cadrul drepturilor individuale de utilizare sau în cadrul autorizării generale.

(46) Autorizațiile generale ar trebui să includă numai condițiile specifice sectorului de comunicații electronice. Autorizațiile generale nu ar trebui să facă obiectul condițiilor aplicabile deja în temeiul dreptului intern existente, în special privind protecția consumatorilor, care nu este specifică sectorului comunicațiilor. De exemplu, autoritățile competente ar trebui să poată informa întreprinderile cu privire la cerințele aplicabile în materie de mediu și de planificare urbană și regională. Condițiile impuse în temeiul autorizării generale nu afectează determinarea legii aplicabile în temeiul Regulamentului (CE) 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului[1].

[1] Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I), (JO L 177, 4.7.2008, p. 6).

(47) Condițiile care ar putea însoți autorizațiile generale ar trebui să cuprindă condițiile specifice care reglementează accesibilitatea pentru utilizatorii finali cu dizabilități și necesitatea ca autoritățile publice și serviciile de urgență să comunice între ele și cu publicul larg înainte de, în timpul și după dezastre majore.

(48) Este necesar ca drepturile și obligațiile întreprinderilor reglementate prin autorizații generale să fie incluse în mod explicit în acestea, pentru a garanta condiții de concurență echitabile pe întreg teritoriul Uniunii și pentru a facilita negocierea transfrontalieră a interconectării între rețelele publice de comunicații electronice.

(49) Autorizațiile generale dau dreptul întreprinderilor care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice către public să negocieze interconectarea în conformitate cu condițiile prezentei directive. Întreprinderile care furnizează rețele și de servicii de comunicații electronice, altele decât cele destinate publicului, pot negocia interconectarea în termeni comerciali.

(50) Atunci când stabilesc condiții care însoțesc autorizațiile generale și când aplică taxe administrative, autoritățile competente ar trebui să țină seama în mod corespunzător de situațiile în care rețelele sau serviciile de comunicații electronice sunt furnizate de persoane fizice fără scop lucrativ. În cazul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice care nu sunt furnizate publicului, se recomandă impunerea unor condiții mai puțin numeroase și mai puțin stricte decât cele care sunt justificate în cazul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice furnizate publicului, sau neimpunerea de condiții.

(51) Obligațiile specifice impuse întreprinderilor care furnizează rețele de comunicații electronice și servicii de comunicații electronice în conformitate cu dreptul Uniunii, având în vedere desemnarea acestora ca având o putere semnificativă pe piață, astfel cum este definită în prezenta directivă, ar trebui să fie impuse separat de drepturile și obligațiile generale în temeiul autorizației generale.

(52) Întreprinderile care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice pot avea nevoie de o confirmare a drepturilor lor referitoare la interconectare și la drepturile de trecere prevăzute de autorizația generală, în special în vederea facilitării negocierilor cu alte niveluri, regionale sau locale, ale administrației sau cu furnizorii de servicii din alte state membre. În acest scop, autoritățile competente ar trebui să furnizeze întreprinderilor declarații corespunzătoare, fie la cerere, fie ca răspuns automat la o notificare efectuată conform autorizației generale. Aceste declarații nu ar trebui să reprezinte drepturi în sine, iar drepturile prevăzute în cadrul autorizației generale, drepturile de utilizare sau exercitarea acestor drepturi nu ar trebui să depindă de o declarație.

(53) Întreprinderilor care furnizează servicii de comunicații electronice ar trebui să le poată fi impuse taxe administrative în vederea finanțării activităților autorității naționale de reglementare sau ale altei autorități competente în domeniul gestionării sistemului de autorizare generală și al acordării drepturilor de utilizare. Aceste taxe ar trebui limitate la acoperirea costurilor administrative efective aferente activităților în cauză. În acest scop, ar trebui să se asigure transparența în ceea ce privește veniturile și cheltuielile autorităților naționale de reglementare și ale altor autorități competente prin intermediul unui raport anual privind valoarea totală a taxelor colectate și a costurilor administrative suportate, astfel încât să permită întreprinderilor să verifice dacă sunt adecvate.

(54) Regimul taxelor administrative nu ar trebui să denatureze concurența sau să creeze obstacole în calea intrării pe piață. Un sistem de autorizare generală face imposibilă impunerea unor costuri și taxe administrative în sarcina întreprinderilor individuale, cu excepția acordării drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație, a spectrului de frecvențe radio și a drepturilor de instalare a infrastructurii. Toate taxele administrative aplicabile ar trebui să fie conforme cu principiile care reglementează sistemul de autorizare generală. Un exemplu de alternativă corectă, simplă și transparentă pentru aceste criterii de alocare a taxelor ar putea fi o schemă de distribuție bazată pe cifra de afaceri. În cazul în care taxele administrative sunt foarte scăzute, cheltuielile forfetare sau taxele care combină o bază forfetară cu elemente legate de cifra de afaceri ar putea, de asemenea, să fie adecvate. În măsura în care sistemul de autorizare generală se extinde la întreprinderile cu cote de piață foarte mici, cum ar fi furnizorii de rețele comunitare, sau la furnizorii de servicii al căror model de afaceri generează venituri foarte limitate chiar și în cazul unei pătrunderi semnificative pe piață din perspectiva volumului, statele membre ar trebui să evalueze posibilitatea de a institui un prag *de minimis* adecvat pentru impunerea de taxe administrative.

(55) Statele membre ar putea fi nevoite să modifice drepturile, condițiile, procedurile, taxele și redevențele legate de autorizațiile generale și de drepturile de utilizare, în cazul în care acest lucru se justifică în mod obiectiv. Aceste propuneri de modificare ar trebui să fie notificate în mod corespunzător în timp util tuturor părților interesate, acordându-le posibilitatea adecvată de a-și exprima opinia. Procedurile inutile ar trebui evitate în cazul unor modificări minore ale drepturilor existente de a instala infrastructuri sau ale drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație, atunci când astfel de modificări nu afectează interesele părților terțe. Modificările minore aduse drepturilor și obligațiilor sunt acele modificări care sunt în principal administrative, care nu aduc modificări de substanță autorizațiilor generale și drepturilor individuale de utilizare și care, prin urmare, nu pot genera avantaje de natură concurențială celorlalte întreprinderi.

(56) Având în vedere importanța asigurării securității juridice și pentru a promova previzibilitatea în materie de reglementare pentru a oferi un mediu sigur pentru investiții, în special pentru noile comunicații pe suport radio de bandă largă, orice limitare sau retragere a oricăror drepturi existente de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație sau a dreptului de a instala infrastructuri ar trebui să facă obiectul unor justificări și proceduri previzibile și transparente. Prin urmare, ar putea fi impuse cerințe mai stricte sau un mecanism de notificare în special în cazul în care drepturile de utilizare au fost asignate în temeiul unor proceduri concurențiale sau comparative și în cazul benzilor de frecvență radio armonizate care trebuie utilizate pentru serviciile de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă („servicii pe suport radio de bandă largă”). Justificările care se referă la utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio și la evoluțiile tehnologice s-ar putea baza pe măsuri tehnice de punere în aplicare adoptate în temeiul Deciziei nr. 676/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului[1]. În plus, cu excepția cazurilor în care modificările propuse sunt minore, atunci când autorizațiile generale și drepturile individuale de a utiliza spectrul de frecvențe radio trebuie limitate, retrase sau modificate fără consimțământul titularului dreptului, acest lucru se poate realiza după consultarea părților interesate. Deoarece limitările sau retragerile autorizațiilor generale sau ale drepturilor pot avea consecințe semnificative pentru titularii acestora, autoritățile competente ar trebui să aibă deosebită grijă și să evalueze în prealabil potențialele prejudicii pe care le pot cauza astfel de măsuri, înainte de adoptarea unor astfel de măsuri.

[1] Decizia nr. 676/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadrul de reglementare pentru politica de gestionare a spectrului de frecvențe radio în Comunitatea Europeană (Decizia privind spectrul de frecvențe radio) (JO L 108, 24.4.2002, p. 1).

(57) Autoritățile naționale de reglementare, alte autorități competente și OAREC trebuie să colecteze informații de la actorii de pe piață pentru a-și îndeplini sarcinile în mod eficient, inclusiv în ce privește evaluarea conformității condițiilor generale cu prezenta directivă, fără a suspenda aplicarea respectivelor condiții pe durata evaluării. În mod excepțional, ar putea fi de asemenea necesar să se colecteze informații de la alte întreprinderi active în sectoare care au o legătură strânsă cu sectorul serviciilor de comunicații electronice, cum ar fi furnizorii de conținut, care dețin informații ce le-ar putea fi necesare pentru a-și exercita sarcinile în temeiul dreptului Uniunii. Poate fi, de asemenea, necesar ca respectivele informații să fie colectate în numele Comisiei, pentru ca aceasta să își poată îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul dreptului Uniunii. Cererile de informații ar trebui să fie proporționale și să nu impună întreprinderilor obligații nejustificate. Informațiile colectate de autoritățile naționale de reglementare și de alte autorități competente ar trebui să fie accesibile publicului, cu excepția cazului în care acestea sunt confidențiale în conformitate cu normele interne privind accesul publicului la informații și sub rezerva normelor de drept al Uniunii și de drept intern privind secretul comercial.

(58) În scopul asigurării îndeplinirii efective a atribuțiilor de reglementare ale autorităților naționale de reglementare, datele pe care acestea le colectează ar trebui să cuprindă date contabile privind piețele cu amănuntul care sunt conexe piețelor angro în care o întreprindere desemnată ca având o putere semnificativă pe piață și ca atare sunt reglementate de autoritatea națională de reglementare. Datele ar trebui să cuprindă și informații care să permită autorității naționale de reglementare să evalueze conformitatea cu condițiile aferente drepturilor de utilizare, impactul posibil al modernizărilor sau al modificărilor planificate aduse topologiei rețelei asupra dezvoltării concurenței sau asupra produselor angro puse la dispoziția altor părți. Informațiile privind respectarea obligațiilor în materie de acoperire aferente drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio sunt esențiale pentru a asigura caracterul complet al anchetelor geografice cu privire la instalările de rețele. În acest sens, autoritatea competentă ar trebui să fie în măsură să solicite ca informațiile să fie furnizate la nivel local dezagregat cu o granularitate adecvată pentru efectuarea unei anchete geografice privind rețelele.

(59) Pentru a ușura sarcina legată de obligațiile furnizorilor de rețele și servicii și ale autorității competente vizate de a raporta și de a comunica informații, astfel de obligații ar trebui să fie proporționale, să fie justificate în mod obiectiv și să se limiteze la strictul necesar. În special, ar trebui să se evite duplicarea cererilor de informații din partea autorității competente și a OAREC și prezentarea, în mod sistematic și periodic, de dovezi privind respectarea tuturor condițiilor din cadrul unei autorizații generale sau a unui drept de utilizare. Întreprinderile ar trebui să ia cunoștință de utilizarea preconizată a informațiilor solicitate. Accesul pe piață nu ar trebui să fie condiționat de furnizarea de informații. În scopuri statistice, furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice li se poate cere să transmită o notificare în momentul în care își încetează activitatea.

(60) Nu ar trebui să fie afectate obligațiile statelor membre de a furniza informații în vederea apărării intereselor Uniunii în temeiul acordurilor internaționale, și nici obligațiile de raportare prevăzute de legislația care nu este specifică sectorului comunicațiilor electronice, precum dreptul concurenței.

(61) Ar trebui să fie posibil schimbul de informații considerate confidențiale de către o autoritate competentă, în conformitate cu normele de drept al Uniunii și cele de drept intern privind secretul comercial și protecția datelor cu caracter personal, cu Comisia, cu OAREC și cu oricare alte autorități naționale de reglementare, în cazul în care acest schimb este necesar pentru aplicarea dispozițiilor de drept intern care transpun prezenta directivă. Schimbul de informații ar trebui limitat la ceea ce este relevant și proporțional pentru scopul unui astfel de schimb.

(62) Rețelele de comunicații electronice de bandă largă devin din ce în ce mai diverse din perspectiva tehnologiei, a topologiei, a mediului utilizat și al proprietății. Prin urmare, intervenția în materie de reglementare trebuie să se bazeze pe informații detaliate cu privire la implementarea rețelelor pentru a fi eficace și pentru a viza zonele în care este necesară. Aceste informații sunt esențiale în scopul de a promova investițiile, de a crește gradul de conectivitate în întreaga Uniune și de a furniza informații tuturor autorităților relevante și cetățenilor. Ele ar trebui să includă sondaje privind atât instalarea rețelelor de foarte mare capacitate, cât și modernizările sau extinderile semnificative ale rețelelor de cupru existente sau ale altor rețele existente care ar putea să nu corespundă caracteristicilor în materie de performanță ale rețelelor de foarte mare capacitate în toate privințele, cum ar fi instalarea de cabluri de fibră optică până la cutiile de distribuție, cuplată cu tehnologii active, cum ar fi vectorizarea. Previziunile pertinente ar trebui să se refere la perioade de până la trei ani. Nivelul de detaliere și granularitatea teritorială a informațiilor pe care autoritățile competente ar trebui să le colecteze ar trebui să țină seama de obiectivul specific în materie de reglementare și ar trebui să fie adecvate scopurilor în materie de reglementare pe care le servesc. Prin urmare, dimensiunea unității teritoriale va varia, de asemenea, de la un stat membru la altul, în funcție de nevoile în materie de reglementare aferente circumstanțelor naționale specifice și în funcție de disponibilitatea datelor locale. Este improbabil ca nivelul 3 din Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică (NUTS) să fie o unitate teritorială suficient de mică în majoritatea cazurilor.

Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente ar trebui să țină seama de orientările OAREC privind cele mai bune practici pentru a îndeplini o astfel de sarcină și orientările respective se vor putea baza pe experiența dobândită de autoritățile naționale de reglementare sau de alte autorități competente în efectuarea anchetelor geografice referitoare la implementarea rețelelor. Fără a aduce atingere cerințelor în materia secretului comercial, autoritățile competente ar trebui ca, în cazul în care informațiile nu sunt deja disponibile pe piață, să dea acces direct la date într-un format deschis în conformitate cu Directiva 2003/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului[1] și fără restricții privind reutilizarea informațiilor colectate în astfel de sondaje și ar trebui să pună la dispoziția utilizatorilor finali instrumente în materie de calitate a serviciului pentru a contribui la îmbunătățirea gradului de informare a acestora cu privire la serviciile de conectivitate disponibile. În procesul de colectare a informațiilor respective, toate autoritățile vizate ar trebui să respecte principiul confidențialității și ar trebui să evite să cauzeze oricărei întreprinderi un dezavantaj concurențial.

[1] Directiva 2003/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public (JO L 345, 31.12.2003, p. 90).

(63) Reducerea decalajului digital din Uniune este esențială pentru a permite tuturor cetățenilor Uniunii să aibă acces la internet și la servicii digitale. În acest scop, în cazul unor zone specifice și bine definite, autoritățile relevante ar trebui să aibă posibilitatea să invite întreprinderile și autoritățile publice să își declare intenția de a instala rețele de foarte mare capacitate în respectivele zone, acordându-le suficient timp pentru a furniza un răspuns foarte bine fundamentat. Informațiile incluse în previziuni ar trebui să reflecte perspectivele economice ale sectorului rețelelor de comunicații electronice și intențiile de investiții ale întreprinderilor la data colectării datelor, pentru a permite identificarea conectivității disponibile în diferite zone. În situația în care o întreprindere sau o autoritate publică își declară intenția de a instala rețele într-o zonă, autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă ar trebui să poată solicita altor întreprinderi și autorități publice să declare dacă au intenția sau nu de a instala rețele de foarte mare capacitate sau de a-și moderniza sau extinde considerabil rețelele astfel încât viteza de descărcare să fie de cel puțin 100 Mbps în zona respectivă. Această procedură va crea transparență pentru întreprinderile și autoritățile publice care și-au exprimat interesul de a instala rețele în zona respectivă, astfel încât, atunci când își elaborează planurile de afaceri, acestea să poată evalua concurența probabilă cu care se vor confrunta din partea altor rețele. Efectul pozitiv al unei astfel de transparențe se bazează pe prezumția că participanții la piață răspund în mod sincer și cu bună-credință.

(64) Deși participanții la piață își pot modifica planurile de a instala rețele din motive neprevăzute, obiective și justificabile, autoritățile competente ar trebui să intervină, inclusiv dacă finanțarea publică este afectată, și să impună, după caz, sancțiuni dacă au primit informații înșelătoare, eronate sau incomplete, în mod conștient sau dintr-o neglijență gravă, din partea unei întreprinderi sau a unei autorități publice. În sensul dispozițiilor relevante privind sancțiunile, neglijența gravă ar trebui să se refere la o situație în care o întreprindere sau o autoritate publică furnizează informații înșelătoare, eronate sau incomplete ca urmare a comportamentului său sau a organizării sale interne care încalcă cu mult cerințele de diligență referitoare la informațiile furnizate. Neglijența gravă nu ar trebui să presupună ca întreprinderea sau autoritatea publică să aibă cunoștință că informațiile furnizate sunt înșelătoare, eronate sau incomplete, ci ca aceasta să fi avut cunoștință de aceste aspecte, dacă ar fi acționat sau ar fi fost organizată cu respectarea obligațiilor de diligență. Este important ca sancțiunile să aibă un efect suficient de descurajant având în vedere efectul negativ asupra concurenței și asupra proiectelor finanțate public. Dispozițiile privind sancțiunile ar trebui să nu aducă atingere eventualelor drepturi de a cere repararea prejudiciilor în conformitate cu dreptul intern.

(65) În vederea asigurării unor condiții previzibile în materie de investiții, autoritățile competente ar trebui să fie în măsură să facă schimb de informații cu întreprinderile și autoritățile publice care își exprimă interesul în ceea ce privește instalarea de rețele de foarte mare capacitate referitor la eventuala efectuare, în curs sau planificată, în zona respectivă, a unor modernizări ale altor tipuri de rețele, inclusiv ale celor cu o viteză de descărcare mai mică de 100 Mbps.

(66) Este important ca autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente să consulte toate părțile interesate cu privire la deciziile propuse, să le acorde suficient timp, în funcție de complexitatea chestiunii, pentru a prezenta observații și să țină seama de observațiile acestora înainte de adoptarea unei decizii finale. Pentru a se asigura faptul că deciziile luate la nivel național nu au efecte nefavorabile asupra funcționării pieței interne sau asupra altor obiective din TFUE, autoritățile naționale de reglementare ar trebui, de asemenea, să notifice Comisiei și altor autorități naționale de reglementare anumite proiecte de decizii pentru a le oferi ocazia de a prezenta observații. Este oportun ca autoritățile competente să consulte, în cazurile prevăzute de prezenta directivă, părțile interesate cu privire la toate proiectele de măsuri care au un efect asupra relațiilor comerciale dintre statele membre.

(67) În contextul unui mediu concurențial, ar trebui luate în considerare opiniile părților interesate, inclusiv ale utilizatorilor și consumatorilor. Pentru a promova în mod corespunzător interesele cetățenilor, statele membre ar trebui să pună bazele unui mecanism de consultare corespunzător. Un astfel de mecanism ar putea lua forma unui organism care, independent de autoritățile naționale de reglementare și de furnizorii de servicii, ar efectua cercetări cu privire la aspecte legate de consumatori, precum comportamentul consumatorului și mecanismele de schimbare a furnizorilor, și care și-ar desfășura activitatea într-o manieră transparentă și ar contribui la mecanismele actuale de consultare a părților interesate. În plus, ar putea fi instituit un mecanism care să permită cooperarea corespunzătoare cu privire la chestiunile legate de promovarea conținutului legal. Eventualele proceduri de cooperare convenite în temeiul unui astfel de mecanism nu ar trebui, cu toate acestea, să permită supravegherea sistematică a utilizării internetului.

(68) Pentru utilizatorii finali, în special pentru consumatori și pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici, astfel cum sunt definite în anexa la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei[1], procedurile de soluționare extrajudiciară a litigiilor pot reprezenta o metodă rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor de asigurare a respectării drepturilor lor. Statele membre ar trebui să permită autorității naționale de reglementare sau altei autorități competente responsabile în ceea ce privește gestionarea drepturilor utilizatorilor finali, sau cel puțin unui organism independent cu expertiză dovedită în materie, să acționeze în calitate de entitate de soluționare alternativă a litigiilor. În ceea ce privește astfel de soluționări ale litigiilor, autoritățile respective nu ar trebui să primească nicio instrucțiune. Dat fiind faptul că multe state membre au instituit proceduri de soluționare a litigiilor și pentru alți utilizatori finali decât consumatorii, cărora nu li se aplică Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului[2], este rezonabil să se mențină procedura de soluționare a litigiilor specifică sectorului, atât pentru consumatori, cât și, în cazul în care statele membre extind această procedură, pentru alți utilizatori finali, în special microîntreprinderi și întreprinderi mici. În ceea ce privește soluționarea extrajudiciară a litigiilor, statele membre ar trebui să poată menține sau introduce norme care le depășesc pe cele prevăzute de Directiva 2013/11/UE pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție a consumatorilor.

---

1 Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

2 Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Directiva privind SAL în materie de consum) (JO L 165, 18.6.2013, p. 63).

(69) În cazul unui litigiu între întreprinderi din același stat membru într-un domeniu reglementat de prezenta directivă, de exemplu cu privire la obligațiile de acces și interconectare sau la mijloacele de transfer al listelor de utilizatori finali, ar trebui ca o parte lezată care a negociat cu bună credință, dar nu a reușit să ajungă la un acord, să se poată adresa autorității naționale de reglementare pentru soluționarea litigiului. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată impune o soluție părților. Intervenția unei autorități naționale de reglementare în soluționarea unui litigiu între furnizori de rețele sau servicii de comunicații electronice sau de facilități asociate într-un stat membru ar trebui să vizeze asigurarea conformității cu obligațiile care decurg din prezenta directivă.

(70) Pe lângă dreptul la o cale de atac acordat în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern, trebuie să existe o procedură simplă care să fie inițiată la cererea oricărei părți pentru soluționarea litigiilor transfrontaliere dintre întreprinderi care furnizează sau care sunt autorizate să furnizeze rețele sau servicii de comunicații electronice în mai multe state membre.

(71) O sarcină importantă atribuită OAREC este să adopte, când este necesar, avize privind litigiile transfrontaliere. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui, prin urmare, să reflecte pe deplin orice aviz prezentată de OAREC în măsurile lor de impunere a oricărei obligații asupra unei întreprinderi sau care soluționează în alt mod litigiul în astfel de cazuri.

(72) Dacă nu este rezolvată prin negocieri bilaterale ale statelor membre, lipsa de coordonare între statele membre atunci când organizează utilizarea spectrului de frecvențe radio pe teritoriul lor poate cauza interferențe la scară largă care să afecteze grav dezvoltarea pieței interne digitale. Statele membre ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a evita interferențele transfrontaliere și prejudiciabile între ele. Grupul pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (RSPG) instituit prin Decizia 2002/622/CE a Comisiei[1] ar trebui să fie însărcinat să sprijine coordonarea transfrontalieră necesară și ar trebui să fie forul desemnat pentru soluționarea litigiilor dintre statele membre referitoare la aspecte transfrontaliere. Pornind de la soluția propusă de RSPG, în unele circumstanțe se impune o măsură de punere în aplicare pentru a rezolva definitiv problema interferențelor transfrontaliere sau pentru a pune în aplicare în temeiul dreptului Uniunii o soluție coordonată asupra căreia au convenit două sau mai multe state membre în cadrul negocierilor bilaterale. Lipsa de coordonare între statele membre și țările învecinate Uniunii poate de asemenea cauza interferențe la scară largă. Statele membre ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a evita interferențele transfrontaliere și prejudiciabile cu țările învecinate Uniunii și să coopereze între ele în acest scop. La cererea statelor membre afectate de interferențe transfrontaliere din țări terțe, Uniunea ar trebui să le ofere statelor membre respective sprijinul său deplin.

[1] Decizia 2002/622/CE a Comisiei din 26 iulie 2002 de instituire a unui Grup pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (JO L 198, 27.7.2002, p. 49).

(73) RSPG este un grup consultativ la nivel înalt al Comisiei care a fost instituit prin Decizia 2002/622/CE pentru a contribui la dezvoltarea pieței interne și a sprijini dezvoltarea unei politici la nivelul Uniunii în domeniul spectrului de frecvențe radio, ținând seama de considerații economice, politice, culturale, strategice, medicale și sociale, precum și de parametri tehnici. Acesta ar trebui să fie alcătuit din conducătorii organismelor care au responsabilitatea politică globală pentru politica strategică în domeniul spectrului de frecvențe radio. Acesta ar trebui să ofere asistență Comisiei și să o consilieze cu privire la politica în domeniul spectrului de frecvențe radio. RSPG ar trebui să sporească și mai mult vizibilitatea politicii în domeniul spectrului de frecvențe radio în diverse domenii de politică ale Uniunii și să contribuie la asigurarea coerenței transsectoriale la nivelul Uniunii și la nivel național. De asemenea, RSPG ar trebui să ofere consiliere Parlamentului European și Consiliului, la cererea acestora. În plus, RSPG ar trebui, de asemenea, să fie un forum pentru coordonarea punerii în aplicare de către statele membre a obligațiilor care le revin în domeniul spectrului de frecvențe radio în temeiul prezentei directive și ar trebui să joace un rol central în domenii esențiale pentru piața internă, cum ar fi coordonarea sau standardizarea transfrontalieră. S-ar putea institui, de asemenea, grupuri de lucru tehnice sau la nivel de experți care să acorde asistență în cadrul ședințelor plenare cu ocazia cărora se elaborează politica strategică prin intermediul reprezentanților la nivel înalt ai statelor membre și ai Comisiei. Comisia și-a exprimat intenția să modifice Decizia 2002/622/CE 2002, în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentei directive, pentru a reflecta noile sarcini conferite RSPG de prezenta directivă.

(74) Autoritățile competente ar trebui să monitorizeze și să asigure respectarea condițiilor aferente autorizației generale și drepturilor de utilizare și în special să asigure utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio și conformitatea cu obligațiile în materie de acoperire și calitate a serviciului, prin intermediul unor sancțiuni administrative, inclusiv sancțiuni financiare, ordine în încetare și retragerea drepturilor de utilizare, în cazul în care respectivele condiții sunt încălcate. Întreprinderile ar trebui să furnizeze informațiile cele mai exacte și mai complete posibil autorităților competente pentru ca acestea să își poată îndeplini sarcinile de supraveghere.

(75) Condițiile care însoțesc autorizațiile generale și drepturile individuale de utilizare ar trebui să fie limitate la cele strict necesare pentru a garanta respectarea cerințelor și a obligațiilor prevăzute de dreptul Uniunii și de dreptul intern.

(76) Orice parte care face obiectul unei decizii a unei autorități competente ar trebui să aibă dreptul de a exercita o cale de atac în fața unui organism independent de părțile implicate și de orice intervenție externă sau presiune politică ce ar putea pune în pericol evaluarea sa independentă a chestiunilor care îi sunt înaintate. Respectivul organism poate fi o instanță. Mai mult, orice întreprindere care consideră că cererile sale de acordare a drepturilor de a instala infrastructuri nu au fost tratate conform principiilor prevăzute în prezenta directivă ar trebui să aibă dreptul la o cale de atac împotriva unor astfel de decizii. Respectiva procedură a căii de atac ar trebui să nu aducă atingere repartizării competențelor în cadrul sistemelor judiciare naționale și nici drepturilor persoanelor juridice sau fizice prevăzute de dreptul intern. În orice caz, statele membre ar trebui să prevadă un control jurisdicțional efectiv împotriva unor astfel de decizii.

(77) În vederea asigurării securității juridice pentru actorii de pe piață, organismele de soluționare a căilor de atac ar trebui să-și îndeplinească funcțiile în mod eficace. În special, procedurile aferente căilor de atac nu ar trebui să aibă o durată nejustificat de mare. Măsuri provizorii de suspendare a efectelor deciziei unei autorități competente ar trebui acordate doar în cazuri urgente, pentru a împiedica un prejudiciu grav și ireparabil care ar putea fi adus părții care solicită măsurile și dacă sunt necesare pentru echilibrul intereselor.

(78) Au existat divergențe mari referitoare la modalitatea în care organismele de soluționare a căilor de atac au aplicat măsurile provizorii de suspendare a deciziilor autorităților naționale de reglementare sau ale altor autorități competente. În vederea unei abordări mai uniforme, ar trebui să se aplice standarde comune în concordanță cu jurisprudența Curții de Justiție. De asemenea, organismele de soluționare a căilor de atac ar trebui să aibă dreptul de a solicita informațiile disponibile publicate de OAREC. Având în vedere importanța căilor de atac asupra funcționării globale a cadrului de reglementare, ar trebui să se stabilească, în toate statele membre, un instrument de colectare și de raportare către Comisie și către OAREC a informațiilor privind căile de atac și deciziile de suspendare a deciziilor luate de autoritățile competente. Acest mecanism ar trebui să asigure faptul că textele deciziilor și ale hotărârilor judecătorești pot fi obținute de către Comisie sau de către OAREC în vederea elaborării unei baze de date.

(79) Transparența în aplicarea mecanismului Uniunii pentru consolidarea pieței interne a comunicațiilor electronice ar trebui să fie consolidată, în interesul cetățenilor și al părților interesate și pentru a permite părților interesate să își facă cunoscute punctele de vedere, inclusiv prin solicitarea publicării de către autoritățile naționale de reglementare a oricărui proiect de măsură simultan cu comunicarea acestuia Comisiei, OAREC și autorităților naționale de reglementare din alte state membre. Orice astfel de proiect de măsură ar trebui să fie motivat și ar trebui să conțină o analiză detaliată.

(80) Comisia ar trebui să fie în măsură, după ce a ținut seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, să solicite unei autorități naționale de reglementare să retragă un proiect de măsură, atunci când acesta se referă la definirea unor piețe relevante sau la desemnarea unor întreprinderi ca având o putere semnificativă pe piață și atunci când deciziile respective ar crea obstacole pe piața interne sau ar fi incompatibile cu dreptul Uniunii, în special cu obiectivele de politică pe care autoritățile naționale de reglementare ar trebui să le urmeze. Această procedură nu aduce atingere procedurii de notificare prevăzută de Directiva (UE) 2015/1535, și nici prerogativelor Comisiei privind încălcarea dreptului Uniunii prevăzute de TFUE.

(81) În vederea consolidării pieței interne pentru comunicații electronice și în cadrul procedurii pentru aplicarea uniformă a măsurilor corective, consultarea națională cu părțile interesate ar trebui să se realizeze înainte de consultarea la nivelul Uniunii, pentru a permite reflectarea opiniilor părților interesate în consultarea la nivelul Uniunii. Acest lucru ar permite, de asemenea, evitarea unei a doua consultări la nivelul Uniunii în cazul unor modificări aduse unei măsuri planificate ca urmare a consultării naționale.

(82) Este important ca punerea în aplicare a cadrului de reglementare să se realizeze în timp util. Atunci când Comisia ia o decizie prin care solicită unei autorități naționale de reglementare să retragă o măsură planificată, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să își retragă proiectul de măsură planificată sau să înainteze Comisiei o variantă revizuită a respectivei măsuri. Ar trebui stabilit un termen pentru notificarea măsurii revizuite către Comisie, pentru a informa actorii de pe piață cu privire la durata analizei pieței și să se sporească gradul de securitate juridică.

(83) Mecanismul Uniunii care permite Comisiei să solicite autorităților naționale de reglementare să retragă măsurile planificate privind definirea pieței și desemnarea întreprinderilor având o putere semnificativă pe piață a contribuit considerabil la o abordare uniformă în identificarea circumstanțelor în care poate fi aplicată reglementarea *ex ante* și în care întreprinderile fac obiectul acestei reglementări. Experiența dobândită odată cu procedurile în temeiul articolelor 7 și 7a din Directiva 2002/21/CE a arătat că neconcordanțele în ceea ce privește aplicarea de către autoritățile naționale de reglementare a măsurilor corective, în condiții de piață similare, subminează piața internă de comunicații electronice. În consecință, Comisia și OAREC ar trebui să contribuie la asigurarea, în limita responsabilităților care le revin, a unui nivel sporit de uniformitate în aplicarea măsurilor corective referitoare la proiectele de măsuri propuse de autoritățile naționale de reglementare. În plus, pentru proiectele de măsuri referitoare la extinderea aplicării unor obligații, dincolo de primul punct de concentrare ori de distribuție atunci când este necesară abordarea unor obstacole, economice sau materiale semnificative și care nu au un caracter temporar, din calea multiplicării, în privința unor întreprinderi, indiferent dacă au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe piață, sau la regimul de reglementare al unor elemente de rețea de foarte mare capacitate noi, în cazul în care OAREC împărtășește preocupările Comisiei, Comisia ar trebui să aibă posibilitatea de a solicita unei autorități naționale de reglementare să retragă un proiect de măsură. Pentru a beneficia de expertiza autorităților naționale de reglementare cu privire la analiza de piață, Comisia ar trebui să consulte OAREC înainte de a adopta decizii sau recomandări.

(84) Având în vedere termenele scurte din cadrul instrumentului de consultare la nivelul Uniunii, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei în vederea adoptării de recomandări sau orientări pentru simplificarea procedurilor de schimb de informații între Comisie și autoritățile naționale de reglementare – de exemplu, în cazul unor piețe stabile sau care implică doar modificări minore ale măsurilor notificate anterior. De asemenea, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei în vederea introducerii unei excepții de la obligația de notificare, în vederea simplificării procedurilor în anumite cazuri.

(85) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui invitate să coopereze reciproc, cu OAREC și cu Comisia, într-un mod transparent, pentru a asigura punerea în aplicare uniformă a prezentei directive în toate statele membre.

(86) Puterea de apreciere a autorităților naționale de reglementare trebuie reconciliată cu dezvoltarea unor practici de reglementare uniforme și cu aplicarea uniformă a cadrului de reglementare, pentru a contribui efectiv la dezvoltarea și finalizarea pieței interne. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui așadar să sprijine activitățile Comisiei și ale OAREC privind piața internă.

(87) Măsurile care ar putea afecta relațiile comerciale dintre statele membre sunt acele măsuri care ar putea avea o influență, directă sau indirectă, reală sau potențială, asupra configurației schimburilor dintre statele membre, într-un mod care ar putea crea obstacole pe piața internă. Acestea includ măsurile care au un impact semnificativ asupra întreprinderilor sau a utilizatorilor din alte state membre, cum sunt măsurile care afectează prețurile pentru utilizatorii din alte state membre, măsurile care afectează capacitatea unei întreprinderi stabilite într-un alt stat membru să furnizeze servicii de comunicații electronice, în special măsurile care afectează capacitatea de a oferi servicii transnaționale, precum și măsurile care afectează structura pieței sau accesul pe piață, având repercusiuni asupra întreprinderilor din alte state membre.

(88) O utilizare și o definire mai convergente ale elementelor procedurilor de selecție și ale condițiilor aferente drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio care au un impact semnificativ asupra condițiilor de piață și a situației concurențiale, inclusiv asupra condițiilor de intrare și de extindere, ar fi favorizate de un mecanism de coordonare în cadrul căruia RSPG, la solicitarea autorității naționale de reglementare sau a altei autorități competente sau, în mod excepțional, din proprie inițiativă, convoacă un forum de evaluare *inter pares* pentru a examina proiectele de măsuri înaintea acordării drepturilor de utilizare de către un anumit stat membru, în vederea schimbului de bune practici. Forumul de evaluare *inter pares* este un instrument de învățare reciprocă. Acesta ar trebui să contribuie la îmbunătățirea schimburilor de bune practici dintre statele membre și să sporească transparența procedurilor de selecție concurențiale sau comparative. Procesul de evaluare *inter pares* nu ar trebui să constituie o condiție formală a procedurilor interne de autorizare. Schimbul de opinii ar trebui să se bazeze pe informațiile puse la dispoziție de autoritatea națională de reglementare sau de altă autoritate competentă care se adresează forumului de evaluare *inter pares* și ar trebui să fie elementul unei măsuri interne mai ample, care poate include, la un nivel mai general, acordarea, comercializarea și cedarea prin leasing, stabilirea duratei, reînnoirea sau modificarea drepturilor de utilizare. Prin urmare, autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă ar trebui să poată pune la dispoziție și informații cu privire la alte proiecte de măsuri interne sau la aspecte ale acestora referitoare la procedura de selecție relevantă pentru limitarea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio care nu intră sub incidența mecanismului de evaluare *inter pares*. Pentru a reduce sarcina administrativă, autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă ar trebui să poată pune la dispoziție astfel de informații prin intermediul unui format comun de raportare, dacă este disponibil, pentru transmiterea către membrii RSPG.

(89) În cazul în care asignarea armonizată a spectrului de frecvențe radio anumitor întreprinderi a fost convenită la nivelul Uniunii, statele membre ar trebui să pună în aplicare în mod strict aceste acorduri atunci când acordă drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio pe baza planului național de alocare a frecvențelor radio.

(90) Statele membre ar trebui să poată avea în vedere procesul comun de autorizare drept opțiune atunci când emit drepturi de utilizare în cazul în care utilizarea preconizată vizează situații transfrontaliere.

(91) Orice decizie a Comisiei care garantează aplicarea armonizată a prezentei directive ar trebui să se limiteze la principii, abordări și metodologii de reglementare. Pentru a înlătura orice dubiu, aceasta nu ar trebui să prevadă nici un element de detaliu necesar în mod normal pentru a reflecta caracteristicile naționale și nu ar trebui să interzică abordări alternative de la care se poate aștepta, în mod rezonabil, să aibă același efect. O astfel de decizie ar trebui să fie proporțională și nu ar trebui să aibă niciun efect asupra deciziilor luate de autoritățile naționale de reglementare sau de alte autorități competente care nu constituie obstacole pe piața internă.

(92) Uniunea și statele membre și-au luat, în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, o serie de angajamente în ceea ce privește standardele și cadrul de reglementare pentru servicii și rețele de telecomunicații.

(93) Ar trebui ca standardizarea să rămână, în principal, un proces condus de piață. Cu toate acestea, pot continua să existe situații în care este oportun să se impună respectarea standardelor determinate la nivelul Uniunii, în vederea îmbunătățirii interoperabilității, a libertății de alegere pentru utilizatori și a încurajării interconectivității pe piața internă. La nivel național, statele membre trebuie să respecte Directiva (UE) 2015/1535. Procedurile de standardizare în temeiul prezentei directive nu aduc atingere Directivelor 2014/30/UE[1] și 2014/35/UE[2] ale Parlamentului European și ale Consiliului și Directivei 2014/53/UE.

[1] Directiva 2014/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislațiilor statelor membre cu privire la compatibilitatea electromagnetică (JO L 96, 29.3.2014, p. 79).

[2] Directiva 2014/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune (JO L 96, 29.3.2014, p. 357).

(94) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau/și de servicii de comunicații electronice destinate publicului ar trebui să aibă obligația de a lua măsuri pentru a garanta securitatea propriilor rețele și, respectiv, servicii, precum și pentru a preveni sau reduce la minim impactul incidentelor de securitate. Având în vedere stadiul actual al tehnologiei, măsurile respective ar trebui să asigure un nivel de securitate al rețelelor și serviciilor corespunzător riscurilor prezentate. Măsurile de securitate ar trebui să ia în considerare, ca o condiție minimă, toate aspectele relevante ale următoarelor elemente: în ceea ce privește securitatea rețelelor și a infrastructurii: securitatea fizică și a mediului, securitatea aprovizionării, controlul accesului la rețele și integritatea rețelelor; în ceea ce privește gestionarea incidentelor de securitate: proceduri de gestionare a incidentelor de securitate, capacitatea de detectare a incidentelor de securitate, raportarea și notificarea incidentelor de securitate; în ceea ce privește gestionarea continuității activității: o strategie de continuitate a activității și planuri de urgență, capacități de redresare în caz de dezastru; și, în ceea ce privește monitorizarea, auditarea și testarea: politici de monitorizare și înregistrare, planuri de urgență de exercițiu, testarea rețelelor și a sistemelor informatice, evaluări de securitate și monitorizarea conformității și conformitatea cu standardele internaționale.

(95) Având în vedere importanța tot mai mare a serviciilor de comunicații interpersonale care nu sunt bazate pe numere, este necesar să se asigure faptul că acestea fac, de asemenea, obiectul unor cerințe corespunzătoare în materie de securitate, în conformitate cu natura lor specifică și cu importanța lor economică. Furnizorii unor astfel de servicii ar trebui, prin urmare, să asigure și un nivel de securitate adecvat riscului prezentat. Având în vedere faptul că furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere nu exercită în mod normal un control efectiv asupra transmiterii semnalelor în rețea, gradul de risc aferent unor astfel de servicii poate fi considerat în unele privințe mai redus decât în cazul serviciilor tradiționale de comunicații electronice. Prin urmare, atunci când este justificat pe baza evaluării efective a riscurilor legate de securitate implicate, măsurile luate de furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere ar trebui să fie mai puțin stricte. Aceeași abordare ar trebui să se aplice, *mutatis mutandis*, serviciilor de comunicații interpersonale care utilizează numere și care nu exercită un control efectiv asupra transmiterii semnalului.

(96) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului ar trebui să informeze utilizatorii cu privire la amenințările de securitate specifice și semnificative și cu privire la măsurile pe care le pot lua pentru a-și proteja securitatea comunicațiilor, de exemplu prin folosirea unor anumite tipuri de software sau de tehnologii de criptare. Cerința de a informa utilizatorii cu privire la astfel de amenințări nu ar trebui să îl scutească pe un furnizor de servicii de obligația de a lua, pe cheltuiala proprie, măsuri adecvate și imediate pentru a remedia orice amenințare de securitate și pentru a restabili nivelul normal de securitate al serviciului. O astfel de informare a utilizatorului cu privire la amenințările de securitate ar trebui să fie gratuită.

(97) Pentru a asigura securitatea rețelelor și a serviciilor și fără a aduce atingere competențelor statelor membre de a asigura protecția intereselor lor esențiale în materie de securitate și siguranța publică și pentru a permite investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor, ar trebui promovată de exemplu utilizarea criptării, cap la cap dacă este cazul, și, dacă este necesar, criptarea ar trebui să fie obligatorie în conformitate cu principiile securității și protejării vieții private în mod implicit și din faza de proiectare.

(98) Autoritățile competente ar trebui să se asigure că integritatea și disponibilitatea rețelelor publice de comunicații electronice sunt menținute. Agenția Uniunii Europene pentru Securitatea Rețelelor și a Informațiilor („ENISA”) ar trebui să contribuie la sporirea nivelului de securitate a comunicațiilor electronice, printre altele prin furnizarea de expertiză și consiliere, precum și prin promovarea schimbului de bune practici. Autoritățile competente ar trebui să dispună de mijloacele necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor care le revin, inclusiv de competențe de a solicita informațiile necesare pentru a evalua nivelul de securitate al rețelelor sau al serviciilor. De asemenea, acestea ar trebui să aibă competența de a solicita date complete și fiabile privind incidentele de securitate efective care au avut un impact semnificativ asupra funcționării rețelelor sau a furnizării serviciilor. Acestea ar trebui, dacă este necesar, să fie asistate de echipele de intervenție în caz de incidente de securitate informatică („CSIRT”-uri), instituite în temeiul Directivei (UE) 2016/1148 a Parlamentului European și a Consiliului[1]. În special, CSIRT-urilor li se poate solicita să furnizeze autorităților competente informații cu privire la riscurile și incidentele de securitate care afectează rețelele publice de comunicații electronice și serviciile de comunicații electronice destinate publicului și să recomande modalități de soluționare a acestora.

[1] Directiva (UE) 2016/1148 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune (JO L 194, 19.7.2016, p. 1).

(99) În cazul în care furnizarea de comunicații electronice se bazează pe resurse publice a căror utilizare este supusă autorizării specifice, statele membre ar trebui să poată acorda autorității competente pentru emiterea respectivei autorizări dreptul de a impune o taxă în scopul de a asigura utilizarea optimă a resurselor respective, în conformitate cu procedurile prevăzute în prezenta directivă. În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție, statele membre nu pot impune alte tarife sau taxe în legătură cu furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice decât cele prevăzute în prezenta directivă. În această privință, statele membre ar trebui să aibă o abordare uniformă în stabilirea respectivelor tarife sau taxe pentru a nu impune furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice o sarcină financiară nejustificată conexă procedurii de autorizare generală sau drepturilor de utilizare.

(100) Pentru a se asigura o utilizare optimă a resurselor, taxele ar trebui să reflecte situația economică și tehnică a pieței în cauză, precum și orice alt factor semnificativ care determină valoarea acestora. În același timp, taxele ar trebui să fie stabilite într-un mod care să asigure asignarea și utilizarea eficiente ale spectrului de frecvențe radio. Prezenta directivă nu aduce atingere scopului în care se folosesc taxele pentru drepturile de utilizare și drepturile de a instala infrastructură. De exemplu, taxele respective ar trebui să poată fi folosite pentru finanțarea activităților autorităților naționale de reglementare și ale altor autorități competente care nu pot fi acoperite din taxe administrative. Atunci când, în cadrul procedurilor de selecție concurențiale sau comparative, taxele pentru dreptul de utilizare a spectrului de frecvențe radio sunt alcătuite în întregime sau parțial dintr-o sumă unică, modalitățile de plată ar trebui să garanteze că aceste taxe nu duc, în practică, la selecția pe baza unor criterii care nu au legătură cu obiectivul unei utilizări optime a spectrului de frecvențe radio. Comisia ar trebui să poată publica în mod periodic studii comparative și alte orientări, după caz, referitoare la cele mai bune practici pentru asignarea spectrului de frecvențe radio, pentru alocarea resurselor de numerotație sau pentru acordarea drepturilor de trecere.

(101) Taxele impuse întreprinderilor pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pot influența deciziile de a solicita sau nu astfel de drepturi și de a utiliza sau nu resursele spectrului de frecvențe radio. În vederea asigurării utilizării optime a spectrului de frecvențe radio, statele membre ar trebui, prin urmare, să stabilească prețuri rezervate într-un mod care să ducă la asignarea eficace a drepturilor respective, indiferent de tipul de procedură de selecție utilizat. Statele membre ar putea să ia în considerare și eventualele costuri legate de îndeplinirea condițiilor de autorizare impuse pentru a promova obiective de politică. În acest sens, ar trebui avută în vedere și situația concurențială de pe piața în cauză, inclusiv posibilele utilizări alternative ale resurselor.

(102) Utilizarea optimă a resurselor spectrului de frecvențe radio depinde de disponibilitatea unor rețele și a unor facilități asociate adecvate. În această privință, statele membre ar trebui să urmărească să se asigure că, în cazul în care autoritățile naționale de reglementare sau autoritățile competente aplică taxe pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio și pentru drepturile de instalare a infrastructurii, acestea iau în considerare necesitatea de a facilita dezvoltarea continuă a infrastructurii în vederea realizării celei mai eficiente utilizări a resurselor. Statele membre ar trebui să garanteze aplicarea, într-o măsură optimă, a unor modalități de plată a taxelor pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio corelate cu disponibilitatea efectivă a resursei, într-un mod care să sprijine investițiile necesare în vederea promovării dezvoltării facilităților asociate și a furnizării de servicii asociate. Modalitățile de plată ar trebui determinate în mod obiectiv, transparent, proporțional și nediscriminatoriu înainte de începerea procedurilor de acordare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe.

(103) Pentru atribuirea drepturilor de a instala infrastructuri ar trebui să se asigure existența unor proceduri rapide, nediscriminatorii și transparente, pentru a garanta condițiile de concurență loială și efectivă. Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor din dreptul intern care reglementează exproprierea sau utilizarea proprietății, exercitarea normală a drepturilor de proprietate, utilizarea normală a domeniului public, și nici principiului neutralității în raport cu regimul proprietății din statele membre.

(104) Licențele eliberate furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice care le permit să aibă acces la proprietatea publică sau privată sunt factori esențiali pentru crearea rețelelor de comunicații electronice sau a noilor elemente de rețea. Complexitatea inutilă și întârzierile în procedurile de acordare a drepturilor de trecere pot reprezenta, prin urmare, obstacole importante în calea dezvoltării concurenței. În consecință, ar trebui simplificat modul de achiziționare a drepturilor de trecere de către întreprinderile autorizate. Autoritățile competente ar trebui să coordoneze achiziționarea drepturilor de trecere, punând la dispoziție informații relevante pe paginile lor de internet.

(105) Este necesară consolidarea competențelor statelor membre cu privire la titularii de drepturi de trecere, pentru a garanta intrarea sau implementarea unei noi rețele într-un mod echitabil, eficient, responsabil din punctul de vedere al mediului și independent de orice obligație impusă unei întreprinderi desemnate ca având o putere semnificativă pe piață de a acorda acces la rețeaua sa de comunicații electronice. Îmbunătățirea modului de utilizare în comun a infrastructurilor poate reduce costurile de mediu pentru instalarea infrastructurii de comunicații electronice, poate contribui la sănătatea publică și la securitatea publică și poate viza îndeplinirea obiectivelor în materie de planificare în mediul urban și rural. Autoritățile competente ar trebui să fie împuternicite să solicite întreprinderilor care au beneficiat de drepturi de instalare a infrastructurii pe, peste sau sub o proprietate publică sau privată să permită utilizarea în comun a infrastructurii sau a proprietății în cauză, inclusiv prin colocare fizică, după o perioadă corespunzătoare de consultare publică, în care toate părțile interesate ar trebui să aibă posibilitatea de a-și exprima opiniile, în domeniile specifice în care astfel de motiv e de interes general impun respectiva utilizare în comun. Aceasta poate fi situația, de exemplu, în cazul în care subsolul este foarte congestionat sau în care trebuie să se treacă de o barieră naturală. Autoritățile competente ar trebui, în special, să poată impune utilizarea în comun a elementelor de rețea și a facilităților asociate, precum conducte, tuburi, piloni, nișe, cabinete, antene, turnuri și alte construcții de susținere, clădiri sau intrări în clădiri, și o mai bună coordonare a lucrărilor civile din motive de mediu sau din alte motive de politică publică.

În schimb, ar trebui ca autoritățile naționale de reglementare să fie cele care definesc normele de repartizare a costurilor de utilizare în comun a infrastructurii sau a proprietății astfel încât întreprinderilor în cauză să li se asigure o recompensă corespunzătoare pentru riscul asumat. Având în vedere obligațiile instituite prin Directiva 2014/61/UE, autoritățile competente, în special cele locale, ar trebui să stabilească și proceduri de coordonare adecvate, în cooperare cu autoritățile naționale de reglementare, cu privire la lucrările publice și la alte infrastructuri sau proprietăți publice corespunzătoare, care ar trebui să poată include proceduri care garantează faptul că părțile interesate dispun de informații privind infrastructurile sau proprietățile publice adecvate, precum și privind lucrările publice în curs de derulare și cele planificate, că sunt informate prompt cu privire la aceste lucrări și că utilizarea în comun este astfel facilitată la maximum.

(106) Atunci când operatorii de comunicații mobile sunt obligați să utilizeze în comun turnuri sau piloni, din motive de protecție a mediului, o astfel de utilizare în comun obligatorie ar putea conduce la reducerea nivelurilor maxime ale puterii de transmisie permise pentru fiecare operator din motive de sănătate publică și, prin urmare, ar putea obliga operatorii să instaleze mai multe puncte de transmisie pentru a asigura acoperirea națională. Autoritățile competente ar trebui să încerce să reconcilieze aspectele în cauză legate de mediu și de sănătatea publică, ținând seama în mod corespunzător de abordarea precaută prevăzută în Recomandarea nr. 1999/519/CE a Consiliului[1].

(107) Spectrul de frecvențe radio este o resursă publică limitată cu o valoare publică și de piață importantă. Spectrul de frecvențe radio este un element esențial pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice radio și, în măsura în care acesta se referă la astfel de rețele și servicii, ar trebui, prin urmare, să fie alocat și asignat în mod eficient de către autoritățile naționale de reglementare sau de alte autorități competente conform unor obiective și principii armonizate care să le reglementeze acțiunile, precum și conform unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, ținând seama de interesele democratice, sociale, lingvistice și culturale legate de utilizarea spectrului de frecvențe radio. Decizia nr.676/2002/CE stabilește un cadru pentru armonizarea spectrului de frecvențe radio.

(108) Activitățile privind politica în domeniul spectrului de frecvențe radio din Uniune ar trebui să nu aducă atingere măsurilor luate la nivelul Uniunii sau la nivel național, în conformitate cu dreptul Uniunii, în scopul îndeplinirii unor obiective de interes general, în special în ceea ce privește rețelele publice guvernamentale și de apărare, reglementarea conținutului și politica audiovizuală și de media și dreptul statelor membre de a-și organiza și utiliza spectrul de frecvențe radio în vederea asigurării ordinii publice, a siguranței publice și a apărării.

---

[1] Recomandarea 1999/519/CE a Consiliului din 12 iulie 1999 privind limitarea expunerii publicului larg la câmpuri electromagnetice (0 Hz-300 GHz) (JO L 199, 30.7.1999, p. 59-70).

(109) Asigurarea unei conectivități extinse în fiecare stat membru este esențială pentru dezvoltarea economică și socială, pentru participarea la viața publică, precum și pentru coeziunea socială și teritorială. Întrucât conectivitatea și utilizarea comunicațiilor electronice devin un element integrant al societății și al bunăstării europene, statele membre ar trebui să se străduiască să asigure o acoperire pe suport radio de bandă largă la nivelul întregii Uniuni. Acoperirea ar trebui realizată prin impunerea de către statele membre a unor cerințe corespunzătoare în materie de acoperire, care ar trebui să fie adaptate fiecărei zone deservite și limitate la sarcini proporționale pentru a nu împiedica instalarea de către furnizorii de servicii. Dat fiind rolul major pe care sisteme precum rețelele locale cu acces pe suport radio (RLAN-urile) îl joacă în oferirea în interior de bandă largă pe suport radio de mare viteză, ar trebui luate măsuri care să urmărească garantarea eliberării de suficiente benzi de frecvență radio, care reprezintă active deosebit de valoroase pentru o instalare eficientă din punctul de vedere al costurilor a unor rețele pe suport radio cu acoperire universală, în special în interior. Mai mult, ar trebui ca prin măsuri uniforme și coordonate pentru realizarea acoperirii terestre pe suport radio de înaltă calitate în întreaga Uniune, bazate pe cele mai bune practici naționale în ceea ce privește obligațiile impuse operatorilor prin licență, să se urmărească îndeplinirea obiectivului politicii de gestionare a spectrului de frecvențe radio, potrivit căruia toți cetățenii Uniunii ar trebui să aibă acces, atât în interior, cât și în exterior, până în 2020, la cele mai mari viteze de bandă largă, de cel puțin 30 Mbps, precum și realizarea viziunii ambițioase a unei societăți gigabit în Uniune. Astfel de măsuri vor promova serviciile digitale inovatoare și vor asigura beneficii socioeconomice pe termen lung. Acoperirea omogenă a teritoriului, precum și conectivitatea între statele membre ar trebui să fie maximizate și fiabile, în vederea promovării serviciilor și aplicațiilor naționale și transfrontaliere, cum ar fi automobilele conectate și e-sănătatea.

(110) Necesitatea de a garanta că cetățenii nu sunt expuși la câmpuri electromagnetice la un nivel nociv pentru sănătatea publică este imperativă. Statele membre ar trebui urmărească coerența la nivelul întregii Uniuni pentru abordarea acestei chestiuni, ținând seama în mod special de abordarea precaută prevăzută în Recomandarea 1999/519/CE, pentru a realiza progrese către garantarea unor condiții de instalare mai uniforme. Statele membre ar trebui să aplice procedura prevăzută în Directiva (UE) 2015/1535, dacă este cazul, și în vederea asigurării transparenței pentru părțile interesate și pentru a permite celorlalte state membre și Comisiei să reacționeze.

(111) Armonizarea și coordonarea spectrului de frecvențe radio și reglementarea echipamentelor susținute de standardizare sunt complementare și trebuie să fie coordonate îndeaproape pentru a-și îndeplini în mod eficace obiectivele comune, cu sprijinul RSPG. Coordonarea dintre conținutul și calendarul mandatelor acordate CEPT în temeiul Deciziei nr.676/2002/CE și cererile de standardizare adresate organismelor de standardizare, cum ar fi Institutul European de Standardizare în Telecomunicații, inclusiv în ceea ce privește parametrii echipamentelor de radiorecepție, ar trebui să faciliteze introducerea unor sisteme viitoare, să sprijine oportunitățile de utilizare în comun a spectrului de frecvențe radio și să asigure gestionarea eficientă a spectrului de frecvențe radio.

(112) Cererea de spectru de frecvențe radio armonizat nu este uniformă în întreaga Uniune. Atunci când nu există cerere pentru o bandă armonizată, în întregimea sa sau în parte, la nivel regional sau național, statele membre ar putea, în mod excepțional, să permită o utilizare alternativă a benzii, de exemplu pentru a acoperi lipsa de ofertă de pe piață pentru anumite utilizări, atât timp cât persistă această lipsă a cererii și cu condiția ca utilizarea alternativă să nu afecteze utilizarea armonizată a benzii de către alte state membre și să înceteze atunci când apare cererea de utilizare armonizată.

(113) Flexibilitatea în ceea ce privește gestionarea spectrului de frecvențe radio și accesul la spectrul de frecvențe radio a fost instituită prin autorizații neutre din punctul de vedere al tehnologiei și al serviciului, pentru a permite utilizatorilor benzilor de frecvență radio să aleagă cele mai bune tehnologii și servicii aplicabile în benzi de frecvență declarate disponibile pentru serviciile de comunicații electronice în planurile naționale relevante de alocare a frecvențelor în conformitate cu dreptul Uniunii („principiul neutralității tehnologice și principiul neutralității serviciului”). Stabilirea pe cale administrativă a tehnologiilor și serviciilor ar trebui să se aplice numai atunci când sunt în joc obiective de interes general și ar trebui să fie justificată în mod clar și să facă obiectul unei revizuiri periodice.

(114) Restricțiile principiului neutralității tehnologice ar trebui să fie corespunzătoare și justificate de necesitatea de a se evita interferențele prejudiciabile, de exemplu prin impunerea măștilor de emisie și a nivelurilor de putere, de a se asigura protecția sănătății publice prin limitarea expunerii publicului la câmpurile electromagnetice, de a se asigura funcționarea corespunzătoare a serviciilor prin furnizarea unui nivel adecvat al calității tehnice a serviciului, fără a se exclude în mod obligatoriu posibilitatea furnizării mai multor servicii în aceeași bandă de frecvență radio, de a se garanta o utilizare în comun adecvată a spectrului de frecvențe radio, în special în cazul în care utilizarea acestuia face obiectul numai al unor autorizații generale, de a se garanta utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio sau de a se îndeplini un obiectiv de interes general în conformitate cu dreptul Uniunii.

(115) De asemenea, utilizatorii spectrului de frecvențe radio ar trebui să poată alege în mod liber serviciile pe care doresc să le ofere prin intermediul spectrului de frecvențe radio. Pe de altă parte, măsurile care presupun furnizarea unui serviciu specific pentru îndeplinirea obiectivelor de interes general definite în mod clar, cum ar fi siguranța vieții, necesitatea promovării coeziunii sociale, regionale și teritoriale sau evitarea utilizării ineficiente a spectrului de frecvențe radio, ar putea fi permise în cazul în care acestea sunt necesare și proporționale. De asemenea, aceste obiective ar trebui să cuprindă promovarea diversității culturale și lingvistice și a pluralismului în mass-media, astfel cum sunt definite de statele membre în conformitate cu dreptul Uniunii. Cu excepția cazurilor în care sunt necesare pentru protecția siguranței vieții sau, în mod excepțional, pentru îndeplinirea altor obiective de interes general, astfel cum au fost definite de statele membre în conformitate cu dreptul Uniunii, excepțiile nu ar trebui să genereze o utilizare exclusivă în cazul anumitor servicii, ci mai curând să le acorde prioritate astfel încât alte servicii sau tehnologii să poată coexista în aceeași bandă de frecvență radio, în măsura în care acest lucru este posibil. Definirea domeniului de aplicare și a naturii oricărei excepții privind promovarea diversității culturale și lingvistice și a pluralismului în mass-media este de competența statelor membre.

(116) Întrucât alocarea spectrului de frecvențe radio pentru tehnologii sau servicii specifice reprezintă o excepție de la principiile neutralității tehnologice și a serviciului și reduce libertatea de alegere a serviciului furnizat sau a tehnologiei folosite, orice propunere pentru o astfel de alocare ar trebui să fie transparentă și să facă obiectul unei consultări publice.

(117) Atunci când statele membre decid, în mod excepțional, să limiteze libertatea de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice din motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică, statele membre ar trebui să explice motivele unei astfel de limitări.

(118) Spectrul de frecvențe radio ar trebui gestionat într-un mod care să asigure evitarea interferențelor prejudiciabile. Prin urmare, noțiunea de bază de interferențe prejudiciabile ar trebui definită în mod corespunzător pentru a garanta că intervenția de reglementare se limitează la nivelul necesar în vederea prevenirii unor astfel de interferențe, luând în considerare, de asemenea, necesitatea de a se ține seama de metodele avansate de protecție împotriva interferențelor prejudiciabile, în scopul aplicării acestor tehnologii și metode de gestionare a spectrului de frecvențe radio pentru a se evita, în măsura în care acest lucru este posibil, aplicarea principiului „fără interferențe și fără protecție”. Transporturile au o puternică dimensiune transfrontalieră și digitalizarea acestora generează provocări. Vehiculele (precum metrouri, autobuze, autoturisme, camioane, trenuri) devin din ce în ce mai autonome și conectate. Pe piața internă, vehiculele călătoresc mai ușor dincolo de frontierele naționale. Comunicațiile fiabile și evitarea interferențelor prejudiciabile sunt esențiale pentru a se asigura siguranța și buna funcționare a vehiculelor și a sistemelor lor de comunicații la bord.

(119) Odată cu creșterea cererii în materie de spectru de frecvențe radio și cu noile aplicații și tehnologii diversificate care necesită un acces mai flexibil la spectrul de frecvențe radio și o utilizare mai flexibilă a acestuia, statele membre ar trebui să promoveze utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio prin stabilirea celor mai adecvate regimuri de autorizare pentru fiecare scenariu și prin stabilirea unor norme și condiții transparente și adecvate aplicabile acestora. Utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio asigură tot mai mult utilizarea eficace și eficientă a acestuia, permițând mai multor utilizatori independenți sau mai multor dispozitive independente să aibă acces la aceeași bandă de frecvență radio în temeiul unor tipuri diverse de regimuri juridice în scopul de a se pune la dispoziție resurse suplimentare de spectru de frecvențe radio, de a spori eficiența utilizării spectrului de frecvențe radio și de a facilita accesul la spectrul de frecvențe radio pentru noii utilizatori. Utilizarea în comun se poate baza pe autorizații generale sau pe o utilizare scutită de licență care să permită, în condiții specifice de utilizare în comun, ca mai mulți utilizatori să aibă acces la același spectru de frecvențe radio și să îl utilizeze în zone geografice diferite sau la momente diferite. Utilizarea în comun se poate baza, de asemenea, pe drepturi individuale de utilizare în cadrul unor acorduri, cum ar fi accesul comun cu licență, în baza cărora toți utilizatorii (și anume, un utilizator existent și noii utilizatori) convin cu privire la condițiile privind accesul comun, sub supravegherea autorităților competente, astfel încât să se asigure o calitate minimă garantată a transmisiei radio. Atunci când permit utilizarea în comun în temeiul unor regimuri de autorizare diferite, statele membre nu ar trebui să stabilească pentru această utilizare durate foarte divergente în cadrul diferitelor regimuri de autorizare.

(120) Autorizațiile generale pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio pot facilita utilizarea cea mai eficace a spectrului de frecvențe radio și, în unele cazuri, pot stimula inovarea și sunt favorabile concurenței, în timp ce în alte cazuri, drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio pot constitui cel mai adecvat regim de autorizare în anumite circumstanțe specifice. Drepturile individuale de utilizare ar trebui avute în vedere, de exemplu, atunci când caracteristicile favorabile de propagare ale spectrului de frecvențe radio sau nivelul preconizat de putere a transmisiei presupun că autorizațiile generale nu pot aborda preocupările referitoare la interferență din perspectiva nivelul necesar de calitate a serviciului. Măsuri tehnice precum soluții de îmbunătățire a rezilienței receptorilor ar putea permite utilizarea autorizațiilor generale sau utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio și, eventual, evitarea recurgerii sistematice la principiul „fără protecție și fără interferențe”.

(121) În scopul de a se asigura previzibilitatea și a se menține securitatea juridică și stabilitatea investițiilor, statele membre ar trebui să stabilească, în prealabil, criterii corespunzătoare pentru a stabili dacă titularii de drepturi respectă obiectivul utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio atunci când pun în aplicare condițiile aferente drepturilor individuale de utilizare și autorizările generale. Părțile interesate ar trebui să fie implicate în definirea condițiilor respective și informate în mod transparent cu privire la modul în care se va evalua îndeplinirea obligațiilor care le revin.

(122) Pentru a se evita crearea de obstacole la intrarea pe piață, și anume prin tezaurizare anticoncurențială, asigurarea de către statele membre a respectării condițiilor aferente drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio ar trebui să fie efectivă, iar toate autoritățile competente ar trebui să participe, după caz. Condițiile de asigurare a respectării ar trebui să includă aplicarea clauzei „ori utilizezi, ori pierzi dreptul de utilizare” („use it or lose it”). Pentru a se asigura securitatea juridică în ceea ce privește eventuala expunere la sancțiuni din cauza neutilizării spectrului de frecvențe radio ar trebui să se stabilească în prealabil pragurile de utilizare, inclusiv în ceea ce privește timpul, cantitatea sau identitatea spectrului de frecvențe radio. Comercializarea și concesionarea prin leasing a spectrului de frecvențe radio ar trebui să asigure utilizarea eficace de către titularul inițial al dreptului.

(123) Atunci când stabilesc condiții armonizate pentru o bandă de frecvență radio în temeiul Deciziei nr. 676/2002/CE, autoritățile competente trebuie să decidă cu privire la regimul de autorizare cel mai adecvat care să se aplice în cazul benzii respective sau al unei părți a acesteia. Atunci când se preconizează că toate statele membre se vor confrunta cu probleme similare pentru care soluții divergente ar putea fragmenta piața internă a echipamentelor și ar întârzia, astfel, implementarea sistemelor 5G, ar putea fi necesară recomandarea de către Comisie, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de avizul RSPG, a unor soluții comune, recunoscând toate măsurile de armonizare tehnică în vigoare. Aceasta ar putea oferi statelor membre un set comun de instrumente pe care l-ar putea avea în vedere la stabilirea unor regimuri uniforme adecvate de autorizare care să se aplice în cazul unei benzi, sau al unei părți a unei benzi, în funcție de factori precum densitatea populației, caracteristicile de propagare ale benzilor, diferența dintre utilizarea urbană și cea rurală, eventuala nevoie de a proteja serviciile existente ori implicațiile rezultate pentru economiile de scară în sectoarele de producție.

(124) Utilizarea în comun a infrastructurii de rețea și, în unele cazuri, utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio pot să permită o utilizare mai eficace și mai eficientă a spectrului de frecvențe radio și să asigure instalarea rapidă a rețelelor, în special în zonele cu o densitate mai mică a populației. Atunci când stabilesc condițiile care trebuie să însoțească drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, autoritățile competente ar trebui, de asemenea, să ia în considerare posibilitatea de a autoriza forme de utilizare în comun sau de coordonare între întreprinderi pentru a se asigura utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio sau respectarea obligațiilor în materie de acoperire, în conformitate cu principiile dreptului concurenței.

(125) Cerința privind respectarea principiilor neutralității tehnologice și a serviciului în cadrul procesului de acordare a drepturilor de utilizare, împreună cu posibilitatea de transferare a drepturilor între întreprinderi stau la baza libertății și a mijloacelor de a furniza publicului servicii de comunicații electronice, facilitând astfel, de asemenea, îndeplinirea obiectivelor de interes general. Prezenta directivă nu aduce atingere cazurilor în care spectrul de frecvențe radio este asignat direct furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice sau entităților care utilizează aceste rețele sau servicii. Aceste entități pot fi furnizori de programe de televiziune sau radio. Responsabilitatea respectării condițiilor aferente dreptului de a utiliza spectrul de frecvențe radio și a condițiilor relevante aferente autorizării generale ar trebui, în orice caz, să revină întreprinderii căreia i-a fost acordat dreptul de a utiliza spectrul de frecvențe radio. Anumite obligații impuse radiodifuzorilor pentru furnizarea de servicii media audiovizuale pot necesita utilizarea unor criterii și proceduri specifice de acordare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio în vederea îndeplinirii unui obiectiv de interes general specific stabilit de statele membre în conformitate cu dreptul Uniunii. Cu toate acestea, procedura de acordare a unui astfel de drept ar trebui, în orice caz, să fie obiectivă, transparentă, nediscriminatorie și proporțională.

(126) În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție, orice restricție națională a drepturilor garantate prin articolul 56 din TFUE ar trebui să fie justificată în mod obiectiv, să fie proporțională și să nu depășească ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor sale. De asemenea, drepturile de utilizare a frecvențelor radio acordate fără a se recurge la o procedură deschisă ar trebui să nu fie folosite în alte scopuri decât obiectivul de interes general pentru care au fost acordate. Într-un astfel de caz, părților interesate ar trebui să li se dea posibilitatea de a prezenta observații într-un termen rezonabil. În cadrul procedurii de solicitare a acordării drepturilor, statele membre ar trebui să verifice dacă solicitantul poate respecta condițiile care vor fi aferente unor astfel de drepturi. Aceste condiții ar trebui să se reflecte în criterii de eligibilitate stabilite în termeni obiectivi, transparenți, proporționali și nediscriminatorii înainte de a lansa orice procedură de selecție concurențială. În scopul aplicării acestor criterii, solicitantului i se poate cere să prezinte informațiile necesare pentru a-și demonstra capacitatea de a respecta aceste condiții. În cazul în care aceste informații nu sunt furnizate, cererea de acordare a dreptului de a utiliza spectrul de frecvențe radio poate fi respinsă.

(127) Înainte de acordarea dreptului, statele membre ar trebui să impună doar verificarea elementelor care pot fi demonstrate în mod rezonabil de către un solicitant care acționează cu o diligență obișnuită, ținând seama în mod corespunzător de valoarea publică și de piață importantă a spectrului de frecvențe radio, care constituie o resursă publică limitată. Acest fapt nu aduce atingere posibilității de verificare ulterioară a îndeplinirii criteriilor de eligibilitate, de exemplu, prin intermediul unor obiective de etapă, în cazul în care criteriile nu ar fi putut fi îndeplinite în mod rezonabil inițial. Pentru a se menține o utilizare eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio, statele membre nu ar trebui să acorde drepturi în cazul în care analizele pe care le-au efectuat evidențiază incapacitatea solicitanților de a se conforma condițiilor, fără a aduce atingere posibilității de a facilita utilizarea experimentală pe o perioadă limitată. O durată suficient de lungă a autorizațiilor pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio ar trebui să sporească previzibilitatea în materie de investiții pentru a contribui la accelerarea implementării rețelei și la îmbunătățirea serviciilor, precum și stabilitatea pentru a sprijini comercializarea și concesionarea în leasing a spectrului de frecvențe radio. Cu excepția cazului în care utilizarea spectrului de frecvențe radio este autorizată pe durată nelimitată, durata respectivă ar trebui, în egală măsură, să țină seama de obiectivele urmărite și să fie suficientă pentru a facilita recuperarea investițiilor efectuate. În timp ce o durată mai lungă poate asigura previzibilitatea investițiilor, măsurile menite să garanteze utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio, cum ar fi competența autorității competente de a modifica sau de a retrage dreptul în cazul nerespectării condițiilor aferente drepturilor de utilizare, sau facilitarea comercializării și a cedării în leasing a spectrului de frecvențe radio vor servi la prevenirea acumulării necorespunzătoare a spectrului de frecvențe radio și la sprijinirea unei flexibilități sporite în ceea ce privește distribuirea resurselor spectrului de frecvențe radio. Recurgerea în mai mare măsură la taxe anualizate este, de asemenea, un mijloc de a asigura o evaluare continuă a utilizării spectrului de frecvențe radio de către titularul dreptului.

(128) Având în vedere importanța inovării tehnice, statele membre ar trebui să poată asigura drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio în scopuri experimentale, sub rezerva unor restricții și condiții specifice justificate în mod strict de natura experimentală a drepturilor respective.

(129) Atunci când decid cu privire la reînnoirea drepturilor deja acordate de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat, autoritățile competente ar trebui să țină seama de măsura în care reînnoirea acestora ar contribui la atingerea obiectivelor cadrului de reglementare și altor obiective în temeiul dreptului Uniunii și al dreptului intern. Orice astfel de decizie ar trebui să facă obiectul unei proceduri deschise, nediscriminatorii și transparente și să se bazeze pe o evaluare a modului în care au fost îndeplinite condițiile aferente drepturilor respective. Atunci când evaluează necesitatea reînnoirii drepturilor de utilizare, statele membre ar trebui să evalueze impactul asupra concurenței al reînnoirii drepturilor acordate în raport cu promovarea unei utilizări mai eficiente sau a unor noi utilizări inovatoare care s-ar putea obține dacă banda ar fi deschisă unor noi utilizatori. Autoritățile competente ar trebui să poată lua o decizie în această privință permițând doar o durată limitată pentru reînnoire, pentru a se evita perturbarea gravă a utilizării existente. În timp ce deciziile privind reînnoirea sau nu a drepturilor acordate înainte ca prezenta directivă să se poată aplica ar trebui să respecte toate normele deja aplicabile, statele membre ar trebui să se asigure și că respectivele decizii nu aduc atingere obiectivelor prezentei directive.

(130) Atunci când reînnoiesc drepturi existente de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat, statele membre ar trebui, odată cu evaluarea nevoii de a reînnoi dreptul, să revizuiască taxele aferente acestuia în vederea asigurării faptului că taxele respective continuă să promoveze utilizarea optimă, ținând seama, printre altele, de dezvoltarea pieței și de evoluția tehnologică. Din motive de securitate juridică, este oportun ca orice modificare a taxelor existente să se bazeze pe aceleași principii ca și cele aplicabile în cazul acordării unor noi drepturi de utilizare.

(131) Gestionarea eficace a spectrului de frecvențe radio poate fi asigurată prin facilitarea utilizării eficiente continue a spectrului de frecvențe radio care a fost deja asignat. În vederea asigurării securității juridice pentru titularii de drepturi, posibilitatea de reînnoire a drepturilor de utilizare ar trebui luată în considerare într-un interval de timp adecvat înainte de expirarea drepturilor respective, de exemplu, cu cel puțin doi ani înainte de expirarea drepturilor, atunci când acestea au fost acordate pe o perioadă de 15 ani sau mai mare, cu excepția cazurilor în care, la momentul acordării drepturilor, posibilitatea reînnoirii a fost exclusă în mod explicit. În interesul gestionării continue a resurselor, autoritățile competente ar trebui să fie în măsură să efectueze o astfel de analiză din proprie inițiativă, precum și ca răspuns la o solicitare din partea cesionarului. Reînnoirea dreptului de utilizare nu ar trebui să fie acordată împotriva voinței cesionarului.

(132) Transferul drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio poate fi un mijloc eficace de sporire a utilizării eficiente a spectrului de frecvențe. În vederea asigurării flexibilității și a eficienței și pentru a permite ca valoarea spectrului de frecvențe radio să fie stabilită de piață, statele membre ar trebui să permită în mod implicit utilizatorilor spectrului de frecvențe radio să transfere sau să cedeze prin leasing terților drepturile lor de utilizare a spectrului de frecvențe, în urma unei proceduri simple și sub rezerva condițiilor aferente drepturilor respective și a normelor în materie de concurență, sub supravegherea autorităților naționale de reglementare responsabile. Pentru a facilita astfel de transferuri sau de leasinguri, cu condiția respectării măsurilor tehnice de punere în aplicare adoptate în temeiul Deciziei nr. 676/2002/CE, statele membre ar trebui, de asemenea, să aibă în vedere reanalizarea cererilor de împărțire sau divizare a drepturilor în materie de spectru de frecvențe radio și a condițiilor de utilizare.

(133) Măsurile luate în mod specific pentru a promova concurența atunci când se acordă sau se reînnoiesc drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio ar trebui să fie decise de către autoritățile naționale de reglementare și de către alte autorități competente, care au cunoștințele economice, tehnice și despre piață necesare. Condițiile de asignare a spectrului de frecvențe radio pot influența situația concurențială pe piețele comunicațiilor electronice și condițiile de intrare pe piață. Accesul limitat la spectrul de frecvențe radio, în special atunci când resursele în materie de spectru de frecvențe radio sunt limitate, poate să creeze un obstacol la intrarea pe piață sau să împiedice investițiile, implementarea rețelelor, furnizarea de noi servicii sau aplicații, inovarea și concurența. Noile drepturi de utilizare, inclusiv cele dobândite prin transfer sau leasing, și introducerea unor noi criterii flexibile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio pot influența, de asemenea, concurența existentă. În cazul în care sunt aplicate în mod nejustificat, anumite condiții utilizate pentru a promova concurența pot avea alte efecte; de exemplu, plafoanele și rezervările spectrului de frecvențe radio pot crea o penurie artificială, obligațiile în materie de acces la nivel angro pot restrânge în mod nejustificat modele de afaceri în absența puterii de piață și limitele privind transferurile pot împiedica dezvoltarea piețelor secundare. Prin urmare, pentru impunerea unor astfel de condiții este necesar un test în materie de concurență uniform și obiectiv și acest test ar trebui aplicat în mod uniform. Utilizarea unor astfel de măsuri ar trebui, prin urmare, să se bazeze pe o evaluare aprofundată și obiectivă, de către autoritățile naționale de reglementare și de către alte autorități competente, a pieței și a condițiilor concurențiale de pe piață. Autoritățile naționale competente ar trebui, cu toate acestea, să asigure întotdeauna utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio și să evite denaturarea concurenței prin tezaurizare anticoncurențială.

(134) Pe baza avizelor RSPG, adoptarea unui termen comun până la care să se autorizeze utilizarea unei benzi de frecvență radio care a fost armonizată în temeiul Deciziei 676/2002/CE poate fi necesară în scopul evitării interferențelor transfrontaliere și utilă în vederea asigurării valorificării la maximum a beneficiilor aferente măsurilor conexe de armonizare tehnică pentru piețele de echipamente și pentru instalarea rețelelor și serviciilor de foarte mare capacitate. Autorizarea utilizării unei benzi de frecvență radio implică asignarea spectrului de frecvențe radio în temeiul unui regim de autorizare generală sau al drepturilor individuale de utilizare pentru a permite utilizarea spectrului de frecvențe radio de îndată ce se finalizează procesul de asignare. Asignarea benzilor de frecvență radio ar putea necesita eliberarea unei benzi ocupate de alți utilizatori și despăgubirea acestora. Cu toate acestea, implementarea unui termen comun pentru autorizarea utilizării unor benzi armonizate pentru serviciile de comunicații electronice, inclusiv pentru 5G, ar putea fi afectată într-un anumit stat membru de probleme legate de chestiuni nerezolvate privind coordonarea transfrontalieră dintre statele membre sau cu țări terțe, de complexitatea asigurării migrării tehnice a utilizatorilor existenți ai unei benzi, de o restricție de utilizare a benzii bazată pe un obiectiv de interes general, de garantarea securității și apărării naționale sau de forța majoră. În orice caz, statele membre ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a reduce la minimum întârzierile în ceea ce privește acoperirea geografică, calendarul și porțiunea de spectru de frecvențe radio. Mai mult, dacă în lumina evaluării circumstanțelor relevante consideră că este oportun, statele membre ar trebui să poată solicita Uniunii să ofere sprijin juridic, politic și tehnic pentru rezolvarea problemelor de coordonare a spectrului de frecvențe radio cu țări învecinate Uniunii, inclusiv cu țări candidate și în curs de aderare, în așa fel încât statele membre în cauză să își poată respecta obligațiile care le revin în temeiul dreptului Uniunii.

(135) Pentru a asigura disponibilități coordonate sporite ale spectrului de frecvențe radio până în 2020 în vederea realizării unor rețele fixe și pe suport radio de foarte mare viteză în contextul 5G, benzile de 3,4-3,8 GHz și 24,25-27,5 GHz au fost identificate de către RSPG drept benzi prioritare adecvate pentru îndeplinirea obiectivelor Planului de acțiune privind 5G până în 2020. De asemenea, au fost identificate și benzile de 40,5-43,5 GHz și benzile de 66-71 GHz pentru studiu suplimentar. Prin urmare, este necesar să se asigure că, până la 31 decembrie 2020, benzile de 3,4-3,8 GHz și benzile de 24,25-27,5 GHz sau părți din acestea sunt disponibile pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii pe suport radio de bandă largă în condițiile armonizate instituite prin măsurile tehnice de punere în aplicare adoptate în conformitate cu articolul 4 din Decizia nr. 676/2002/CE, în completarea Deciziei (UE) 2017/899 a Parlamentului European și a Consiliului[1], întrucât aceste benzi au caracteristici specifice în ceea ce privește acoperirea și capacitatea datelor, care permit combinarea corespunzătoare a acestora în scopul îndeplinirii cerințelor 5G. Cu toate acestea, statele membre ar putea fi afectate de interferențe care este probabil să apară din țări terțe care, în conformitate cu reglementările UIT privind radiocomunicațiile, au identificat benzile respective pentru servicii altele decât serviciile de telecomunicațiile mobile internaționale. Acest lucru ar putea afecta obligația respectării unei date comune de punere în aplicare. Este probabil ca utilizarea viitoare a benzii de 26 GHz pentru servicii terestre pe suport radio 5G să vizeze, printre altele, zonele urbane și zonele de hotspoturi suburbane, putându-se întrevedea, totodată, un anumit grad de instalare de-a lungul drumurilor principale și al liniilor de cale ferată în zonele rurale. Aceasta oferă posibilitatea utilizării benzii de 26 GHz pentru alte servicii decât serviciile pe suport radio 5G în afara acestor zone geografice, de exemplu, pentru comunicații specifice întreprinderilor sau pentru utilizare în interior, și astfel, le permite statelor membre să desemneze și să pună la dispoziție această bandă în mod neexclusiv.

[1] Decizia (UE) 2017/899 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2017 privind utilizarea benzii de frecvențe de 470-790 MHz în Uniune (JO L 138, 25.5.2017, p. 131).

(136) În cazul în care cererea de frecvență radio într-o bandă este mai mare decât oferta și, ca urmare a acestui fapt, un stat membru concluzionează că drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio trebuie să fie limitate, ar trebui să se aplice proceduri adecvate și transparente în ceea ce privește acordarea acestor drepturi pentru a se evita orice discriminare și a se optimiza folosirea resurselor limitate. O astfel de limitare ar trebui să fie justificată, proporțională și bazată pe o evaluare aprofundată a condițiilor de piață, acordând importanța cuvenită beneficiilor globale pentru utilizatori și obiectivelor naționale și ale pieței interne. Obiectivele care stau la baza oricărei proceduri de limitare ar trebui să fie stabilite în mod clar în prealabil. Atunci când analizează cea mai adecvată procedură de selecție și în conformitate cu măsurile de coordonare luate la nivelul Uniunii, statele membre ar trebui să consulte în timp util și în mod transparent toate părțile interesate cu privire la justificarea, obiectivele și condițiile procedurii. Statele membre ar trebui să poată utiliza, printre altele, proceduri de selecție concurențiale sau comparative pentru asignarea spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație cu valoare economică excepțională. În administrarea unor astfel de sisteme, autoritățile competente ar trebui să țină seama de obiectivele prezentei directive. Dacă un stat membru constată că drepturi suplimentare pot fi puse la dispoziție într-o bandă, acesta ar trebui să înceapă procesul aferent.

(137) Creșterea masivă a cererii de spectru de frecvențe radio și a cererii utilizatorilor finali de capacitate pe suport radio de bandă largă impune găsirea unor răspunsuri care să permită soluții de acces alternative, complementare și eficiente din punctul de vedere al spectrului de frecvențe, inclusiv sisteme de acces pe suport radio de mică putere cu arie de acoperire restrânsă, cum ar fi RLAN-urile și rețelele de puncte de acces celulare de mică putere și de mici dimensiuni. Astfel de sisteme de acces pe suport radio complementare, în special punctele de acces RLAN disponibile publicului, sporesc accesul utilizatorilor finali la internet și descongestionează traficul mobil pentru operatorii de comunicații mobile. RLAN-urile utilizează spectrul de frecvențe radio armonizat fără a avea nevoie de o autorizație individuală sau de un drept de utilizare a spectrului de frecvențe radio. Majoritatea punctelor de acces RLAN sunt folosite până în prezent de utilizatori privați ca o prelungire locală a conexiunii lor fixe pe suport radio de bandă largă. Utilizatorii finali, în limitele propriului abonament la internet, nu ar trebui împiedicați să partajeze accesul la RLAN-ul lor cu alți utilizatori, pentru a spori numărul de puncte de acces disponibile, mai ales în zonele cu o densitate mare a populației, a maximiza capacitatea de transmisie de date pe suport radio prin reutilizarea spectrului de frecvențe radio și a crea o infrastructură pe suport radio de bandă largă complementară eficientă din punctul de vedere al costurilor accesibilă altor utilizatori finali. Prin urmare, ar trebui, de asemenea, să se elimine restricțiile inutile care împiedică instalarea și interconectarea punctelor de acces RLAN.

(138) Autoritățile publice sau furnizorii de servicii publice care utilizează RLAN-uri în sediile lor pentru personalul, vizitatorii sau clienții lor, de exemplu pentru a facilita accesul la serviciile de e-guvernare sau pentru a pune la dispoziție informații privind transportul public sau gestionarea traficului rutier, ar putea, de asemenea, să acorde acces la astfel de puncte de acces în vederea unei utilizări generale de către cetățeni ca serviciu auxiliar celor pe care le oferă publicului în sediile respective, în măsura permisă de normele în materie de concurență și achiziții publice. În plus, furnizorul unui astfel de acces local la rețelele de comunicații electronice în interiorul sau în jurul unei proprietăți private ori zone publice limitate în condiții necomerciale sau ca serviciu auxiliar unei alte activități care nu depinde de respectivul acces, cum ar fi hotspoturile RLAN puse la dispoziția clienților altor activități comerciale sau publicului larg în zona respectivă, poate fi supus obligației de a se conforma autorizațiilor generale pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, dar nu ar trebui să facă obiectul niciunor condiții sau cerințe aferente autorizațiilor generale aplicabile furnizorilor de rețele sau servicii publice de comunicații electronice ori obligațiilor privind utilizatorii finali sau interconectarea. Cu toate acestea, un astfel de furnizor ar trebui să aibă în continuare obligația de a respecta normele privind răspunderea prevăzute de Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului[1]. Apar noi tehnologii, cum ar fi LiFi-ul, care vor completa capacitățile actuale în materie de spectru de frecvențe radio pe care le oferă RLAN-urile și punctele de acces pe suport radio pentru a include punctele de acces optic bazate pe utilizarea luminii vizibile și a ajunge la rețele locale hibride care permit comunicațiile optice pe suport radio.

[1] Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (Directiva privind comerțul electronic) (JO L 178, 17.7.2000, p. 1).

(139) Deoarece punctele de acces pe suport radio de mică putere cu arie de acoperire restrânsă, precum femtocelulele, picocelulele, metrocelulele și microcelulele, pot avea dimensiuni foarte mici și utilizează echipamente discrete similare celor ale routerelor RLAN, care nu necesită alte licențe pe lângă cele necesare pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio și având în vedere efectul pozitiv al unor astfel de puncte de acces asupra utilizării spectrului de frecvențe radio și asupra dezvoltării comunicațiilor pe suport radio, ar trebui să se limiteze pe cât posibil orice restricție la instalarea acestora. Prin urmare, pentru a facilita instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă și fără a aduce atingere niciunei cerințe aplicabile referitoare la gestionarea spectrului de frecvențe, statele membre nu ar trebui să supună niciunor permise individuale instalarea unor astfel de dispozitive în clădiri care nu sunt protejate oficial ca făcând parte dintr-un sit protejat sau datorită valorii lor arhitecturale sau istorice deosebite. În acest scop, caracteristicile acestora – precum dimensiunea maximă, greutatea maximă și caracteristicile legate de emisie – ar trebui determinate la nivelul Uniunii într-un mod care să fie proporțional pentru instalarea locală și pentru a asigura un nivel înalt de protecție a sănătății publice, astfel cum se prevede în Recomandarea 1999/519/CE. Pentru operarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, ar trebui să se aplice articolul 7 din Directiva 2014/53/UE. Aceasta nu aduce atingere drepturilor de proprietate privată prevăzute de dreptul Uniunii sau de dreptul intern. Procedura de examinare a cererilor de permise ar trebui să fie simplificată și să nu aducă atingere niciunui acord comercial, iar eventualele taxe administrative aferente ar trebui să fie limitate la costurile administrative legate de prelucrarea cererii. Procesul de evaluare a unei cereri de permis ar trebui să fie cât mai rapid cu putință și în principiu nu ar trebui să dureze mai mult de patru luni.

(140) Clădirile publice și alte infrastructuri publice sunt vizitate și utilizate zilnic de un număr semnificativ de utilizatori finali, care au nevoie de conectivitate pentru a consuma servicii de e-guvernanță, de e-transport, precum și alte servicii. Alte infrastructuri publice (de exemplu, lămpile de iluminat stradal, semafoarele) reprezintă locuri foarte valoroase pentru instalarea de microcelule, de pildă, datorită densității lor. Fără a aduce atingere posibilității ca autoritățile competente să condiționeze instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă de obținerea în prealabil a unor permise individuale, operatorii ar trebui să aibă dreptul de acces la aceste locuri publice pentru a răspunde în mod adecvat cererii. Prin urmare, statele membre ar trebui să se asigure că astfel de clădiri publice și alte infrastructuri publice sunt puse la dispoziție în condiții rezonabile pentru instalarea de microcelule, cu scopul de a completa Directiva 2014/61/UE și fără a se aduce atingere principiilor prevăzute de prezenta directivă. Directiva 2014/61/UE urmează o abordare funcțională și impune obligații referitoare la accesul la infrastructura fizică numai atunci când aceasta face parte dintr-o rețea și doar în cazul în care este deținută sau utilizată de către un operator de rețea, lăsând astfel multe clădiri deținute sau utilizate de către autoritățile publice în afara domeniului său de aplicare. În schimb, nu este necesară o obligație specifică pentru infrastructurile fizice, cum ar fi conductele sau stâlpii, utilizate pentru sistemele de transport inteligente, care sunt deținute de operatorii de rețea (furnizori de servicii de transport sau furnizori de rețele publice de comunicații electronice) și care găzduiesc părți ale unei rețele, intrând astfel în domeniul de aplicare al Directivei 2014/61/UE.

(141) Dispozițiile prezentei directive în ceea ce privește accesul și interconectarea se aplică rețelelor publice de comunicații electronice. Furnizorilor de rețele de comunicații electronice, altele decât cele destinate publicului, nu le revine, în temeiul prezentei directive, nicio obligație în ceea ce privește accesul sau interconectarea, cu excepția cazului în care, atunci când acestea beneficiază de acces la rețelele publice, aceștia ar putea face obiectul unor condiții prevăzute de statele membre.

(142) Noțiunea de „acces” poate avea sensuri multiple și, prin urmare, este necesar să se precizeze modul în care această noțiune este utilizată în prezenta directivă, fără a se aduce atingere modului în care poate fi utilizat în cadrul altor măsuri ale Uniunii. Un operator poate fi proprietarul rețelei sau al infrastructurii subiacente sau le poate închiria parțial ori în întregime.

(143) Pe o piață deschisă și concurențială nu ar trebui să existe nicio restricție care să împiedice întreprinderile să negocieze acorduri de acces și de interconectare între ele, în special acorduri transfrontaliere, cu condiția respectării normelor în materie de concurență prevăzute în TFUE. În contextul realizării unei veritabile piețe paneuropene mai eficiente, cu o concurență efectivă, care să ofere mai multe alternative și servicii mai competitive pentru utilizatorii finali, întreprinderile care primesc o cerere de acces sau de interconectare din partea altor întreprinderi care sunt supuse autorizării generale pentru a furniza publicului rețele sau servicii de comunicații electronice ar trebui, în principiu, să încheie astfel de acorduri în condiții comerciale și să le negocieze cu bună-credință.

(144) Pe pieţele pe care încă mai există diferenţe mari în ceea ce priveşte puterea de negociere între întreprinderi şi pe care unele întreprinderi se bazează pe infrastructura oferită de alţii pentru a-şi furniza serviciile, este oportun să se stabilească un cadru de reglementare care să asigure funcţionarea eficientă a pieţei. Autorităţile naţionale de reglementare ar trebui să aibă competenţa de a asigura, în caz de eşec al negocierilor comerciale, acces şi interconectare adecvate, precum şi interoperabilitate a serviciilor în interesul utilizatorilor finali. În special, acestea pot asigura conectivitatea cap la cap prin impunerea unor obligaţii proporţionale întreprinderilor care fac obiectul autorizării generale şi care controlează accesul la utilizatorii finali. Controlul mijloacelor de acces poate implica proprietatea sau controlul asupra legăturii fizice cu utilizatorul final (fie fixă, fie mobilă) sau capacitatea de a modifica sau a retrage numărul sau numerele naţionale necesare pentru a accesa punctul terminal al reţelei utilizatorului final. Acest lucru s-ar putea întâmpla, de exemplu, dacă operatorii de reţele ar limita în mod nejustificat alternativele oferite utilizatorilor finali în ceea ce priveşte accesul la portalurile şi serviciile de internet.

(145) În lumina principiului nediscriminării, autorităţile naţionale de reglementare ar trebui să se asigure că toate întreprinderile, indiferent de dimensiunea lor şi de modelul lor de afaceri, fie că sunt integrate pe verticală, fie că sunt separate, se pot interconecta conform unor condiţii rezonabile pentru a furniza conectivitate cap la cap şi acces la internet.

(146) Măsurile juridice sau administrative interne care leagă condiţiile de acces sau interconectare de activităţile părţii care doreşte interconectarea, şi anume de nivelul investiţiei sale în infrastructura reţelei, şi nu de serviciile de interconectare sau de acces furnizate pot genera denaturări ale pieţei şi pot, prin urmare, să nu fie compatibile cu normele în materie de concurenţă.

(147) Operatorii de rețele care controlează accesul la propriii lor clienți fac acest lucru utilizând un număr sau o adresă unică dintr-o serie de numere sau de adrese publicate. Este necesar ca și alți operatori de rețele să poată furniza trafic acestor clienți și, prin urmare, să fie capabili să se interconecteze reciproc direct sau indirect. Prin urmare, este oportun să se stabilească drepturile și obligațiile în materie de negociere a interconectărilor.

(148) Interoperabilitatea este benefică pentru utilizatorii finali și constituie un obiectiv important al cadrului respectiv de reglementare. Încurajarea interoperabilității este unul dintre obiectivele autorităților naționale de reglementare și ale altor autorități competente, conform cadrului respectiv. Cadrul respectiv prevede, de asemenea, obligația Comisiei de a publica o listă de standarde sau specificații referitoare la furnizarea de servicii, interfețe tehnice sau funcții de rețea, ca bază pentru încurajarea armonizării în materie de comunicații electronice. Statele membre ar trebui să încurajeze utilizarea standardelor sau a specificațiilor publicate, în măsura strict necesară pentru a se asigura interoperabilitatea serviciilor și îmbunătățirea libertății de a alege a utilizatorilor.

(149) În prezent, atât conectivitatea cap la cap, cât și accesul la servicii de urgență depind de utilizarea de către utilizatorii finali a serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere. Evoluțiile tehnologice viitoare sau o utilizare sporită a serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere ar conduce la o interoperabilitate insuficientă între serviciile de comunicații. Drept consecință, ar putea să apară obstacole semnificative la intrarea pe piață și obstacole în calea inovării ulterioare suplimentare, care să amenințe în mod apreciabil conectivitatea cap la cap eficace între utilizatorii finali.

(150) În cazul în care apar astfel de probleme de interoperabilitate, Comisia ar trebui să poată solicita OAREC să prezinte un raport care ar trebui să conțină o evaluare factuală a situației pieței la nivelul Uniunii și la cel al statelor membre. Ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de raportul OAREC și de alte date disponibile și ținând seama de efectele asupra pieței interne, Comisia ar trebui să decidă dacă este necesară o intervenție în materie de reglementare a autorităților naționale de reglementare sau a altor autorități competente. În cazul în care consideră că o astfel de intervenție în materie de reglementare ar trebui să fie avută în vedere de către o autoritate națională de reglementare sau o altă autoritate competentă, Comisia ar trebui să poată adopta măsuri de punere în aplicare care să precizeze natura și domeniul de aplicare al eventualelor intervenții în materie de reglementare ale autorităților naționale de reglementare sau ale altor autorități competente, inclusiv în special obligații de publicare și de autorizare a utilizării, a modificării și a redistribuirii informațiilor relevante de către autorități și alți furnizori și măsuri menite să impună tuturor furnizorilor sau anumitor furnizori utilizarea obligatorie a standardelor sau a specificațiilor.

(151) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente ar trebui să evalueze, în funcție de circumstanțele naționale specifice, dacă este necesară și justificată o intervenție pentru a se asigura conectivitatea cap la cap și, dacă da, să impună obligații proporționale în conformitate cu măsurile de punere în aplicare ale Comisiei furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere cu un nivel semnificativ de acoperire și de adoptare de către utilizatori. Noțiunea de „semnificativ” ar trebui interpretată în sensul că acoperirea geografică și numărul de utilizatori finali ai furnizorului în cauză reprezintă o masă critică în vederea îndeplinirii obiectivului de asigurare a conectivității cap la cap între utilizatorii finali. Furnizorii cu un număr limitat de utilizatori finali sau cu o acoperire geografică limitată care ar contribui doar în mod limitat la îndeplinirea obiectivului respectiv nu ar trebui, în mod normal, să facă obiectul unor astfel de obligații de interoperabilitate.

(152) În situațiile în care întreprinderile nu au acces la alternative viabile la cablaje, cabluri și infrastructuri asociate care nu pot fi multiplicate în interiorul clădirilor sau până la primul punct de concentrare sau de distribuție și pentru a promova rezultate în materie de concurență în interesul utilizatorilor finali, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie împuternicite să impună obligații în materie de acces tuturor întreprinderilor, indiferent dacă au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe o piață. În acest sens, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să țină seama de toate obstacolele tehnice și economice din calea viitoarelor multiplicări ale rețelelor. Cu toate acestea, în anumite cazuri, dat fiind faptul că astfel de obligații pot să fie intruzive, pot să submineze stimulentele pentru investiții și pot să aibă efectul de a întări poziția actorilor dominanți, acestea ar trebui să fie impuse doar atunci când acest lucru este justificat și proporțional pentru a realiza o concurență durabilă pe piețele relevante. Simplul fapt că există deja mai mult de o astfel de infrastructură nu ar trebui în mod necesar să fie interpretat ca indicând faptul că activele sale pot fi multiplicate. Dacă este necesar în combinație cu astfel de obligații în materie de acces, întreprinderile ar trebui să se poată baza, de asemenea, pe obligațiile de furnizare a accesului la infrastructura fizică în temeiul Directivei 2014/61/UE. Orice obligație impusă de către autoritatea națională de reglementare în temeiul prezentei directive ar trebui să fie consecventă cu deciziile luate de alte autorități competente în temeiul Directivei 2014/61/UE pentru a asigura accesul la infrastructura fizică interioară sau la infrastructura fizică până la primul punct de acces.

(153) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată impune obligații întreprinderilor, în măsura necesară, de a furniza acces la infrastructurile menționate în anexă la prezenta directivă și anume interfețe de programare a aplicației (API) și grile electronice de programe (EPG), pentru a asigura utilizatorilor finali accesibilitatea nu numai la servicii de emisie digitală de radio și televiziune, dar și la servicii complementare asociate. Aceste servicii complementare ar trebui să poată include servicii legate de programe care sunt special concepute pentru a îmbunătăți accesibilitatea pentru utilizatorii finali cu dizabilități și servicii de televiziune conectată legate de programe.

(154) Este important ca, atunci când evaluează punctul de concentrare sau de distribuție până la care intenționează să impună accesul, autoritățile naționale de reglementare să aleagă un punct în conformitate cu orientările OAREC. Selectarea unui punct mai apropiat de utilizatorii finali va fi mai benefică pentru concurența la nivel de infrastructură și pentru implementarea rețelelor de foarte mare capacitate. Astfel, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să ia în considerare, în primul rând, alegerea unui punct aflat într-o clădire sau imediat în afara clădirii. Ar putea fi justificat să se extindă obligațiile în materie de acces la cablaje și cabluri dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție, limitând totodată aceste obligații la puncte cât mai aproape posibil de utilizatorii finali, capabile să găzduiască un număr suficient de utilizatori finali, atunci când se demonstrează că există obstacole fizice sau economice însemnate și netranzitorii în calea multiplicării, care conduc la probleme importante în materie de concurență sau disfuncționalități ale pieței la nivelul cu amănuntul, în detrimentul utilizatorilor finali. Evaluarea capacității de multiplicare a elementelor rețelei impune o analiză a pieței care este diferită de analiza care evaluează puterea semnificativă pe piață și astfel, autoritatea națională de reglementare nu trebuie să stabilească puterea semnificativă pe piață pentru a impune aceste obligații. Pe de altă parte, o astfel de analiză impune o evaluare economică suficientă a condițiilor pieței, pentru a stabili dacă sunt îndeplinite criteriile necesare pentru impunerea obligațiilor dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție. Este mai probabil ca aceste obligații extinse în materie de acces să fie necesare în zone geografice în care justificarea comercială pentru o implementare alternativă a infrastructurii este mai riscantă, de exemplu din cauza densității scăzute a populației sau din cauza unui număr limitat de imobile colective.

Pe de altă parte, o concentrație ridicată de gospodării ar putea indica faptul că impunerea acestor obligații nu este necesară. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să evalueze, de asemenea, dacă astfel de obligații sunt de natură să consolideze poziția întreprinderilor desemnate ca având o cu putere semnificativă pe piață. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată impune accesul la elemente de rețea active sau virtuale utilizate pentru furnizarea de servicii la astfel de infrastructuri dacă accesul la elemente pasive ar fi ineficient din punct de vedere economic sau imposibil de realizat din punct de vedere fizic și dacă autoritatea națională de reglementare consideră că, în absența unei asemenea intervenții, ar fi eludat scopul obligației în materie de acces. Pentru consolidarea unor practici uniforme în materie de reglementare în întreaga Uniune, Comisia ar trebui să fie în măsură să solicite autorității naționale de reglementare să își retragă proiectele de măsuri care extind obligațiile în materie de acces dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție atunci când OAREC împărtășește îndoielile serioase ale Comisiei cu privire la compatibilitatea proiectului de măsură cu dreptul Uniunii și în special cu obiectivele în materie de reglementare prevăzute de prezenta directivă.

(155) În astfel de cazuri, pentru a se respecta principiul proporționalității, poate fi oportun ca autoritățile naționale de reglementare să exonereze anumite categorii de proprietari sau de întreprinderi sau ambele de obligații care merg dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție, care ar trebui determinat de autoritățile naționale de reglementare, pe motiv că o obligație în materie de acces care nu se bazează pe desemnarea unei întreprinderi ca având o putere semnificativă pe piață ar risca să afecteze justificarea comercială a planului lor de afaceri pentru elementele de rețea recent instalate, în special prin mici proiecte locale. Întreprinderilor care își desfășoară activitatea exclusiv la nivel angro nu ar trebui să le revină astfel de obligații de acces dacă oferă un acces alternativ eficace în condiții comerciale la o rețea de foarte mare capacitate, pe baza unor condiții echitabile, nediscriminatorii și rezonabile, inclusiv în ceea ce privește prețul. Exonerarea ar trebui să se poată extinde și la alți furnizori, în aceleași condiții. Exonerarea respectivă s-ar putea să nu corespundă furnizorilor care beneficiază de finanțare publică.

(156) Utilizarea în comun a infrastructurii pasive folosite în furnizarea de servicii de comunicații electronice pe suport radio, în conformitate cu principiile dreptului concurenței, poate fi deosebit de utilă pentru a maximiza conectivitatea de foarte mare capacitate în întreaga Uniune, în special în zonele cu o densitate mai mică a populației unde multiplicarea nu este posibilă și utilizatorii finali riscă să fie lipsiți de o astfel de conectivitate. Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente ar trebui, în mod excepțional, să fie în măsură să impună o astfel de utilizare în comun sau un astfel de acces localizat la roaming, în conformitate cu dreptul Uniunii, dacă posibilitatea respectivă a fost stabilită în mod clar în condițiile originale de acordare a dreptului de utilizare și dacă demonstrează beneficiile aferente unei astfel de utilizări în comun în ceea ce privește depășirea unor obstacole economice sau fizice insurmontabile din cauza cărora accesul la rețele sau servicii este foarte deficitar sau inexistent, precum și ținând seama de mai multe elemente, inclusiv, în special, necesitatea de acoperire de-a lungul rutelor de transport principale, posibilitatea de alegere a utilizatorilor finali și o mai mare calitate a serviciului furnizat acestora, precum și necesitatea de a menține stimulente pentru implementarea infrastructurii. În circumstanțele în care utilizatorii finali nu au acces, iar utilizarea în comun doar a infrastructurii pasive nu este suficientă pentru soluționarea situației, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie în măsură să impună obligații privind utilizarea în comun a infrastructurii active. Când acționează astfel, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente își mențin flexibilitatea de a alege obligația cea mai adecvată de utilizare în comun sau de acces, care ar trebui să fie proporțională și justificată în funcție de natura problemei identificate.

(157) Deși este oportun ca, în unele circumstanțe, o autoritate națională de reglementare sau o altă autoritate competentă să impună obligații întreprinderilor indiferent dacă acestea au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe piață în scopul îndeplinirii unor obiective precum conectivitatea cap la cap sau interoperabilitatea serviciilor, este necesară garantarea faptului că aceste obligații se impun în conformitate cu cadrul de reglementare și, în special, cu procedurile sale de notificare. Astfel de obligații ar trebui să fie impuse numai atunci când sunt justificate pentru a garanta respectarea obiectivelor prezentei directive și atunci când sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, proporționale și nediscriminatorii în scopul promovării eficienței, a concurenței durabile, a investițiilor eficiente și a inovării și oferă beneficii maxime utilizatorilor finali și sunt impuse în conformitate cu procedurile de notificare relevante.

(158) În vederea depășirii unor obstacole economice sau fizice insurmontabile în calea furnizării către utilizatorii finali a unor servicii sau rețele care se bazează pe utilizarea spectrului de frecvențe radio și atunci când persistă deficiențe în ceea ce privește acoperirea mobilă, soluționarea acestor deficiențe poate necesita accesul și utilizarea în comun a infrastructurii pasive sau, în cazul în care acest lucru nu este suficient, utilizarea în comun a infrastructurii active sau acorduri de acces localizat la roaming. Fără a aduce atingere obligațiilor de utilizare în comun asociate drepturilor de utilizare în temeiul altor dispoziții ale prezentei directive, în special măsurilor destinate să încurajeze concurența, atunci când autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente intenționează să ia măsuri pentru a impune utilizarea în comun a infrastructurii pasive sau, atunci când accesul la infrastructuri pasive și utilizarea în comun a acestora nu sunt suficiente, utilizarea în comun a infrastructurii active sau acorduri de acces localizat la roaming, acestora li se poate solicita să examineze riscurile posibile pentru participanții pe piață în zone insuficient deservite.

(159) Este posibil ca exclusiv normele în materie de concurență să nu fie întotdeauna suficiente pentru a asigura diversitatea culturală și pluralismul în mass-media în domeniul televiziunii digitale. Evoluțiile tehnologice și ale pieței impun revizuirea periodică de către statele membre, pentru pieţele lor naționale, a obligațiilor de a furniza acces condiționat în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii, în special pentru a determina dacă se justifică extinderea obligațiilor la grilele electronice de programe (EPG) și interfețele de programe a aplicației (API), în măsura în care este necesar pentru a asigura accesul utilizatorilor finali la serviciile de radiodifuziune digitale determinate. Statele membre ar trebui să poată specifica serviciile de radiodifuziune digitale la care trebuie să se asigure accesul utilizatorilor finali prin orice mijloace legislative, de reglementare sau administrative pe care le consideră necesare.

(160) De asemenea, statele membre ar trebui să poată permite autorității naționale de reglementare să revizuiască obligațiile referitoare la accesul condiționat la serviciile de radiodifuziune digitale pentru a evalua printr-o analiză a pieței dacă este necesar să retragă sau să modifice condițiile aplicabile întreprinderilor care nu au putere semnificativă pe piața relevantă. O astfel de retragere sau modificare nu ar trebui să afecteze în mod negativ accesul utilizatorilor finali la serviciile respective sau perspectiva unei concurențe efective.

(161) În anumite împrejurări este necesară impunerea unor obligații *ex ante* pentru a asigura dezvoltarea unei piețe concurențiale, ale cărei condiții favorizează instalarea și adoptarea unor rețele și servicii de foarte mare capacitate și maximizarea beneficiilor pentru utilizatorii finali. Definiția puterii semnificative pe piață utilizată în prezenta directivă este echivalentă cu conceptul de poziție dominantă definit în jurisprudența Curții de Justiție.

(162) Două sau mai multe întreprinderi pot fi considerate a se bucura de o poziție dominantă comună nu numai în cazul în care există legături structurale sau de alt tip între ele, dar și în cazul în care structura pieței relevante este favorabilă unor efecte coordonate, și anume încurajează comportamentul anticoncurențial paralel sau aliniat pe piață.

(163) Este esențial ca obligațiile de reglementare *ex ante* să fie impuse numai pe o piață angro în care există una sau mai multe întreprinderi cu o putere semnificativă pe piață, în vederea asigurării concurenței durabile, și în care măsurile corective prevăzute de dreptul Uniunii și de cel intern în domeniul concurenței nu sunt suficiente pentru rezolvarea problemei. Comisia trebuie să elaboreze orientări la nivelul Uniunii în conformitate cu principiile dreptului concurenței, care să fie urmate de autoritățile naționale de reglementare în evaluarea eficienței concurenței de pe o piață dată și a puterii semnificative pe piață. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să analizeze dacă piața unui anumit produs sau serviciu este efectiv concurențială într-o zonă geografică dată care ar putea fi reprezentată de întreg teritoriul sau de o parte din teritoriul statului membru în cauză sau de părți învecinate din teritoriile unor state membre examinate împreună. Analiza caracterului efectiv al concurenței ar trebui să includă și stabilirea faptului dacă piața prezintă perspective de concurență și, prin urmare, dacă orice lipsă a concurenței este de durată. Orientările respective ar trebui să se refere și la problema piețelor nou-apărute, pe care este probabil ca liderul de piață să dețină de facto un sector de piață substanțial, dar căruia nu ar trebui să i se impună obligații nejustificate. Comisia ar trebui să revizuiască periodic orientările, în special cu ocazia unei revizuiri a normelor de drept existente, ținând seama de jurisprudența Curții de Justiție, a gândirii economice și a experienței reale de pe piață și pentru a se asigura faptul că sunt întotdeauna adaptate la o piață care evoluează rapid. Autoritățile naționale de reglementare vor trebui să coopereze în cazul în care se constată că piața relevantă este transnațională.

(164) Pentru a stabili dacă o întreprindere deține putere semnificativă pe o anumită piață, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să acționeze în conformitate cu dreptul Uniunii și să țină seama în cea mai mare măsură de orientările Comisiei privind analiza de piață și evaluarea puterii semnificative pe piață.

(165) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să definească piețele geografice relevante de pe teritoriul lor ținând seama în cea mai mare măsură de Recomandarea Comisiei privind piețele relevante de produse și servicii (denumită în continuare „recomandarea”), adoptată în temeiul prezentei directive și având în vedere circumstanțele naționale și locale. Prin urmare, autoritățile naționale de reglementare ar trebui, cel puțin, să analizeze piețele care sunt incluse în recomandare, inclusiv piețele care sunt enumerate, dar care nu mai sunt reglementate în contextul național sau local specific. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui, de asemenea, să analizeze piețele care nu sunt incluse în recomandarea menționată, dar care sunt reglementate pe teritoriul aflat sub jurisdicția lor pe baza analizelor de piață anterioare sau alte piețe, dacă au motive suficiente să considere că sunt îndeplinite cele trei criterii prevăzute în prezenta directivă.

(166) Piețele transnaționale pot fi definite, atunci când acest lucru este justificat de definiția pieței geografice, ținând seama de toți factorii legați de cerere și ofertă în conformitate cu principiile dreptului concurenței. OAREC este organismul cel mai în măsură să efectueze o astfel de analiză, dat fiind faptul că beneficiază de experiența colectivă exhaustivă a autorităților naționale de reglementare dobândită în procesul de definire a piețelor la nivel național. Ar trebui luate în calcul circumstanțele naționale atunci când se efectuează o analiză a piețelor transnaționale potențiale. Dacă piețele transnaționale sunt definite și se justifică o intervenție în materie de reglementare, autoritățile naționale de reglementare în cauză ar trebui să coopereze pentru a identifica răspunsul normativ adecvat, inclusiv în procesul de notificare a Comisiei. Acestea pot coopera, de asemenea, în același mod în cazul în care nu sunt identificate piețe transnaționale, dar pe teritoriile lor condițiile de piață sunt suficient de omogene pentru a beneficia de pe urma unei abordări coordonate în materie de reglementare, de exemplu din perspectiva unor similitudini în materie de costuri, structuri ale pieței sau operatori ori în cazul în care cererea utilizatorilor finali este transnațională sau comparabilă.

(167) În unele circumstanțe, piețele geografice sunt definite ca naționale sau subnaționale, de exemplu datorită naturii naționale sau locale a implementării rețelei care determină limitele puterii de piață potențiale a întreprinderilor în ceea ce privește oferta angro, dar există încă o cerere transnațională semnificativă din partea uneia sau mai multor categorii de utilizatori finali. Acest lucru poate fi valabil, în special, în cazul cererii din partea utilizatori finali care sunt întreprinderi cu activități în mai multe unități situate în diferite state membre. În cazul în care cererea transnațională nu este suficient satisfăcută de către furnizori, de exemplu dacă aceștia sunt fragmentați de-a lungul frontierelor naționale sau la nivel local, apare un potențial obstacol pe piața internă. În consecință, OAREC ar trebui să fie împuternicit să furnizeze autorităților naționale de reglementare orientări privind abordări comune în materie de reglementare în vederea asigurării faptului că cererea transnațională poate fi satisfăcută în mod mulțumitor, asigurând o bază pentru interoperabilitatea produselor de acces angro în întreaga Uniune și permițând creșteri ale eficienței și economii de scară în pofida fragmentării ofertei. Orientările OAREC ar trebui să se reflecte în opțiunile autorităților naționale de reglementare în urmărirea obiectivului pieței interne atunci când impun obligații în materie de reglementare întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață la nivel național, oferind totodată orientări pentru armonizarea specificațiilor tehnice ale produselor de acces angro capabile să îndeplinească o astfel de cerere transnațională identificată, în interesul pieței interne.

(168) Obiectivul oricărei intervenții în materie de reglementare *ex ante* este, în ultimă instanță, de a genera beneficii pentru utilizatorii finali din punctul de vedere al prețului, al calității și al posibilității de alegere prin transformarea piețelor cu amănuntul în piețe efectiv concurențiale în mod durabil. Este probabil ca autoritățile naționale de reglementare să fie treptat în măsură să constate că multe piețe cu amănuntul sunt concurențiale chiar și în absența reglementării la nivel angro, în special ținând seama de îmbunătățirile preconizate în ceea ce privește inovarea și concurența.

(169) Pentru autoritățile naționale de reglementare, punctul de plecare în vederea identificării piețelor angro care pot face obiectul reglementării *ex ante* este analiza piețelor cu amănuntul corespunzătoare. Analiza unei concurențe efective la nivelul cu amănuntul și la nivel angro este efectuată dintr-o perspectivă orientată spre viitor pentru un orizont de timp dat și este ghidată de dreptul concurenței, inclusiv de jurisprudența relevantă a Curții de Justiție, după caz. În cazul în care se ajunge la concluzia că o piață cu amănuntul ar fi efectiv concurențială în absența reglementării *ex ante* la nivel angro pe piețele relevante corespunzătoare, acest fapt ar trebui să determine autoritatea națională de reglementare să concluzioneze că reglementarea nu mai este necesară la nivelul angro relevant.

(170) În perioada de tranziție treptată către piețe dereglementate, acordurile comerciale, inclusiv pentru coinvestiții și acces între operatori, vor deveni treptat mai frecvente, iar dacă acestea sunt durabile și îmbunătățesc dinamica concurenței, pot contribui la concluzia că pe o anumită piață angro nu se justifică reglementarea *ex ante*. O logică asemănătoare s-ar aplica în sens invers, în cazul încetării imprevizibile a acordurilor comerciale pe o piață dereglementată. Analiza unor astfel de acorduri ar trebui să țină seama de faptul că perspectiva reglementării poate fi un motiv care să-i determine pe proprietarii rețelei să poarte negocieri comerciale. În vederea garantării faptului că se acordă o atenție corespunzătoare impactului reglementării impuse pe piețele conexe atunci când se stabilește dacă pe o piață dată se justifică reglementarea *ex ante*, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să se asigure că piețele sunt analizate în mod uniform și, în cazul în care acest lucru este posibil, în același timp sau la un interval de timp cât mai apropiat posibil.

(171) Atunci când evaluează reglementarea de la nivelul angro pentru a soluționa problemele de la nivelul cu amănuntul, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să țină seama de faptul că mai multe piețe angro pot furniza inputuri angro în amonte pentru o anumită piață cu amănuntul și, invers, că o singură piață angro poate furniza inputuri angro în amonte pentru o gamă variată de piețe cu amănuntul. În plus, dinamica concurenței de pe o anumită piață poate fi influențată de piețe care sunt contigue, dar nu sunt într-o relație verticală, cum ar putea fi cazul anumitor piețe fixe și mobile. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să efectueze această evaluare pentru fiecare piață angro avută în vedere pentru a face obiectul reglementării, începând cu măsuri corective pentru accesul la infrastructura civilă, deoarece astfel de măsuri corective sunt, de obicei, favorabile unei concurențe mai durabile, inclusiv concurenței la nivelul infrastructurii, iar apoi să analizeze orice piețe angro considerate ca fiind susceptibile să facă obiectul reglementării *ex ante*, dat fiind probabilul lor caracter adecvat pentru soluționarea problemelor în materie de concurență identificate la nivelul cu amănuntul. Atunci când decid cu privire la măsura corectivă specifică ce urmează să fie impusă, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să evalueze fezabilitatea acesteia din punct de vedere tehnic și să efectueze o analiză cost-beneficiu, având în vedere gradul său de adecvare pentru a soluționa problemele în materie de concurență identificate la nivelul cu amănuntul și permițând concurența bazată pe diferențiere și neutralitate tehnologică. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să ia în considerare consecințele impunerii oricărei măsuri corective specifice care, dacă este fezabilă numai în cazul anumitor topologii de rețea, ar putea constitui un factor de descurajare pentru instalarea rețelelor de foarte mare capacitate în interesul utilizatorilor finali.

(172) Fără a se aduce atingere principiului neutralității tehnologice, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să ofere stimulente prin intermediul măsurilor corective impuse și, atunci când este posibil, înainte de implementarea infrastructurii, pentru dezvoltarea unei arhitecturi de rețea flexibile și deschise, care ar reduce în cele din urmă sarcina și complexitatea măsurilor corective impuse într-o etapă ulterioară. În fiecare etapă a evaluării, înainte ca autoritatea națională de reglementare să stabilească dacă orice alte măsuri corective, mai împovărătoare, ar trebui impuse întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață, aceasta ar trebui să încerce să determine dacă piața cu amănuntul în cauză ar fi efectiv concurențială, ținând seama de asemenea de toate eventualele acorduri comerciale relevante sau de alte circumstanțe de pe piața angro, inclusiv alte tipuri de reglementări care sunt deja în vigoare, cum ar fi, de exemplu, obligațiile în materie de acces general la activele care nu pot fi multiplicate sau obligațiile impuse în temeiul Directivei 2014/61/UE, și de toate reglementările considerate deja ca fiind adecvate de către autoritatea națională de reglementare pentru o întreprindere desemnată ca având o putere semnificativă pe piață. O asemenea evaluare, care vizează asigurarea faptului că sunt impuse doar măsurile corective cele mai adecvate necesare pentru abordarea eficace a oricărei probleme identificate în analiza pieței, nu împiedică o autoritate națională de reglementare să constate că o combinație de astfel de măsuri corective luate împreună, chiar dacă diferă ca intensitate, în concordanță cu principiul proporționalității, oferă metoda cel mai puțin intruzivă de abordare a problemei. Chiar dacă astfel de diferențe nu duc la definirea unor piețe geografice distincte, acestea ar trebui să poată justifica diferențierea în ceea ce privește măsurile corective adecvate impuse în funcție de intensitatea diferită a constrângerilor concurențiale.

(173) Reglementarea *ex ante* impusă la nivel angro, care este, în principiu, mai puțin intruzivă decât reglementarea de la nivelul cu amănuntul, este considerată suficientă pentru remedierea potențialelor probleme în materie de concurență pe piața sau pe piețele din aval conexe. Progresele realizate în materie de concurență de la instituirea cadrului de reglementare pentru comunicațiile electronice sunt demonstrate de dereglementarea progresivă a piețelor cu amănuntul în întreaga Uniune. De asemenea, normele referitoare la impunerea de măsuri corective *ex ante* întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață ar trebui, pe cât posibil, să fie simplificate și să devină mai previzibile. Prin urmare, ar trebui să prevaleze impunerea unor controale în materie de reglementare *ex ante* pe baza desemnării unei întreprinderi ca având o putere semnificativă de piață pe piețele angro.

(174) Atunci când o autoritate națională de reglementare retrage reglementarea de la nivelul angro, aceasta ar trebui să stabilească o perioadă de notificare prealabilă adecvată pentru a se asigura o tranziție sustenabilă către o piață dereglementată. În definirea unei astfel de perioade, autoritatea națională de reglementare ar trebui să țină seama de acordurile existente între furnizorii de acces și solicitanții de acces care au fost încheiate pe baza obligațiilor impuse în materie de reglementare. În special, acordurile respective pot oferi solicitanților de acces o protecție juridică de ordin contractual pentru o perioadă determinată. Autoritatea națională de reglementare ar trebui, de asemenea, să țină seama de posibilitatea efectivă ca participanții pe piață să accepte orice acces la nivel angro comercial sau orice ofertă de coinvestiții care poate exista pe piață și de necesitatea de a se evita o perioadă îndelungată de eventual arbitraj de reglementare. Regimurile tranzitorii instituite de autoritatea națională de reglementare ar trebui să țină seama de amploarea și calendarul supravegherii reglementare prevăzute în acordurile preexistente, din momentul în care începe să curgă perioada de notificare prealabilă.

(175) Pentru a oferi actorilor de pe piață siguranță în ceea ce privește condițiile de reglementare, este necesară stabilirea unui termen pentru analizele de piață. Este important să se efectueze periodic analize de piață la intervale rezonabile și adecvate. Există riscul ca în cazul în care o autoritate națională de reglementare nu efectuează analiza de piață în termenul determinat, acest lucru să pună în pericol piața internă și ca procedurile obișnuite de constatare a neîndeplinirii obligațiilor de către autoritate să nu producă în timp efectul dorit. Ca alternativă, autoritatea națională de reglementare în cauză ar trebui să poată solicita asistența OAREC pentru a finaliza analiza de piață. De exemplu, asistența ar putea lua forma unui grup operativ specific compus din reprezentanți ai altor autorități naționale de reglementare.

(176) Datorită nivelului ridicat de inovare tehnologică și a piețelor deosebit de dinamice din sectorul comunicațiilor electronice, este necesară adaptarea rapidă a reglementărilor în mod coordonat și armonizat la nivelul Uniunii, deoarece experiența a arătat faptul că divergențele dintre autoritățile naționale de reglementare cu privire la punerea în aplicare a cadrului de reglementare pot constitui un obstacol pe piața internă.

(177) Cu toate acestea, în interesul unui grad sporit de stabilitate și predictibilitate a măsurilor de reglementare, termenul maxim permis între analizele de piață ar trebui să fie extins de la trei la cinci ani, cu condiția ca schimbările survenite între timp pe piață să nu necesite o nouă analiză. Atunci când se stabilește dacă o autoritate națională de reglementare și-a respectat obligația de a analiza piețele și a notificat proiectul de măsură corespunzătoare cel puțin o dată la cinci ani, numai o notificare cuprinzând o nouă evaluare a definiției pieței și a puterii semnificative pe piață va fi considerată ca reprezentând începutul unui nou ciclu de piață cu o durată de cinci ani. O simplă notificare a unor măsuri corective în materie de reglementare, noi sau modificate, impuse pe baza unei analize de piață anterioare și nerevizuite nu va fi considerată că fiind suficientă pentru îndeplinirea acestei obligații. Nerespectarea obligației, de către autoritatea națională de reglementare, de a realiza o analiză a pieței la intervale regulate, prevăzută în prezenta directivă, nu ar trebui să fie considerată în sine un motiv de nevalabilitate sau de neaplicabilitate a obligațiilor existente impuse de către autoritatea națională de reglementare respectivă pe piața în cauză.

(178) Impunerea unei obligații specifice în cazul unei întreprinderi desemnată ca având o putere semnificativă pe piață nu necesită o analiză a pieței suplimentară, ci mai degrabă o justificare privind faptul că obligația în cauză este adecvată și proporțională în ceea ce privește natura problemei identificate pe piața în cauză și pe piața cu amănuntul conexă.

(179) Atunci când evaluează proporționalitatea obligațiilor și a condițiilor care urmează să fie impuse, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să ia în considerare condițiile concurențiale diferite existente în diferitele zone din cadrul statelor lor membre, ținând seama, în special, de rezultatele anchetei geografice efectuate în conformitate cu prezenta directivă.

(180) Atunci când analizează dacă să impună măsuri corective pentru a controla prețurile, și dacă impun, în ce formă, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să încerce să permită investitorului să obțină un profit echitabil în cazul unui anumit proiect nou de investiții. În special, există riscuri asociate proiectelor de investiții specifice noilor rețele de acces care susțin produse pentru care cererea este incertă în momentul în care se face investiția.

(181) Revizuirea obligațiilor impuse întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață în decursul analizei de piață ar trebui să permită autorităților naționale de reglementare să țină seama de impactul asupra condițiilor concurențiale al noilor evoluții, de exemplu al acordurilor voluntare nou-încheiate între întreprinderi, cum ar fi acordurile privind accesul și coinvestițiile, oferind astfel flexibilitatea care este în mod special necesară în contextul ciclurilor de reglementare mai lungi. O logică similară ar trebui să se aplice în cazul unei încălcări sau al încetării imprevizibile a unui acord comercial, sau dacă un astfel de acord are efecte care nu corespund analizei pieței. Dacă încetarea unui acord existent are loc pe o piață dereglementată, poate fi necesară o nouă analiză a pieței. În absența vreunei schimbări importante pe piață, dar în cazul unor piețe dinamice, ar putea fi necesar să se efectueze o analiză a pieței mai des decât o dată la cinci ani, dar în general nu mai des decât o dată la trei ani, așa cum era cazul până la data aplicării prezentei directive. Piețele ar trebui să fie considerate dinamice dacă este probabil ca tiparele de evoluție tehnologică și de cerere a utilizatorilor finali să evolueze în așa fel încât concluziile analizei ar fi înlocuite pe termen mediu pentru un grup semnificativ de zone geografice sau de utilizatori finali în cadrul pieței geografice și de produse definite de autoritatea națională de reglementare.

(182) Transparența condițiilor privind accesul și interconectarea, inclusiv prețurile, permite accelerarea negocierilor, evitarea litigiilor și oferă încredere actorilor de pe piață în ceea ce privește faptul că un anumit serviciu nu este furnizat în condiții discriminatorii. Caracterul deschis și transparența interfețelor tehnice pot fi extrem de importante în vederea asigurării interoperabilității. În cazul în care o autoritate națională de reglementare impune obligații referitoare la publicarea informațiilor, aceasta ar trebui să poată să precizeze și modul în care informațiile sunt accesibile publicului și dacă publicarea se face gratuit, luând în considerare tipul și scopul informațiilor în cauză.

(183) Având în vedere varietatea topologiilor de rețea, a produselor de acces și a circumstanțelor de pe piață care au apărut începând cu anul 2002, obiectivele anexei II la Directiva 2002/19/CE, privind degruparea buclei locale și produsele de acces pentru furnizorii de servicii de televiziune digitală și servicii radio, pot fi realizate mai bine și într-un mod mai flexibil prin oferirea de orientări referitoare la criteriile minime pentru o ofertă de referință care vor fi elaborate și actualizate periodic de OAREC. Prin urmare, anexa respectivă ar trebui eliminată.

(184) Principiul nediscriminării garantează faptul că întreprinderile cu putere semnificativă de piață nu denaturează concurența, în special în cazul în care este vorba despre întreprinderi integrate pe verticală care furnizează servicii întreprinderilor cu care concurează pe piețele din aval.

(185) Pentru a remedia și a preveni comportamentul discriminatoriu netarifar, echivalența inputurilor (EI) este, în principiu, cea mai sigură modalitate de a realiza o protecție eficace împotriva discriminării. Pe de altă parte, este probabil ca furnizarea de inputuri angro reglementate pe baza EI să genereze costuri de asigurare a conformității mai ridicate decât alte forme de obligații în materie de nediscriminare. Aceste costuri mai ridicate de asigurare a conformității ar trebui să fie măsurate în raport cu beneficiile unei concurențe mai viguroase în aval și cu relevanța unor garanții în materie de nediscriminare în circumstanțele în care întreprinderea desemnată ca având o putere semnificativă pe piață nu este supus unui control direct al prețurilor. În special, autoritățile naționale de reglementare ar putea ține seama de faptul că furnizarea inputurilor angro folosind noi sisteme pe baza EI este mai probabil să creeze suficiente beneficii nete și, deci, să fie proporțională, având în vedere costurile incrementale de asigurare a conformității comparativ mai scăzute pentru asigurarea conformității sistemelor nou-construite din perspectiva El. Pe de altă parte, autoritățile naționale de reglementare ar trebui, de asemenea, să analizeze dacă obligațiile sunt proporționale pentru întreprinderile afectate, de exemplu ținând seama de costurile de punere în aplicare, și să evalueze eventualii factori de descurajare în ceea ce privește implementarea noilor sisteme, în raport cu actualizări mai treptate, în cazul în care respectivele noi sisteme ar fi supuse unor obligații în materie de reglementare mai restrictive. În statele membre în care există mai multe întreprinderi de mici dimensiuni desemnate ca având o putere semnificativă pe piață, impunerea EI în cazul tuturor acestor întreprinderi poate fi disproporționată.

(186) Separarea contabilă permite evidențierea prețurilor de transfer interne și ca autoritățile naționale de reglementare să verifice, după caz, respectarea obligațiilor privind nediscriminarea. În această privință, Comisia a publicat Recomandarea 2005/698/CE[1].

(187) Activele de inginerie civilă care pot găzdui o rețea de comunicații electronice sunt esențiale pentru implementarea cu succes a unor noi rețele având în vedere costurile ridicate de multiplicare a acestora și se pot face economii semnificative atunci când activele respective pot fi reutilizate. Prin urmare, pe lângă normele privind infrastructura fizică prevăzute în Directiva 2014/61/UE, este necesară o măsură corectivă specifică în situațiile în care activele de inginerie civilă sunt deținute de o întreprindere desemnată ca având o putere semnificativă pe piață. În cazul în care există active de inginerie civilă și acestea pot fi reutilizate, efectul pozitiv al realizării accesului efectiv la activele respective în implementarea unei infrastructuri concurente este foarte ridicat și, în consecință, este necesar să se asigure faptul că accesul la activele respective poate fi folosit ca o măsură corectivă autonomă pentru îmbunătățirea dinamicii concurențiale și în materie de instalare pe orice piață din aval, care trebuie luată în considerare înainte de evaluarea necesității de a impune orice alte eventuale măsuri corective, și nu doar ca o măsură corectivă auxiliară aplicată pentru alte produse sau servicii angro ori ca o măsură corectivă limitată la întreprinderile care beneficiază de respectivele alte produse sau servicii angro. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să evalueze activele de inginerie civilă tradiționale reutilizabile pe baza valorii contabile reglementare din care se scade amortizarea cumulată la data calculării, indexată cu un indice de preț corespunzător, cum ar fi indicele prețului cu amănuntul, și excluzând activele care sunt complet amortizate, pe o perioadă de cel puțin 40 de ani, dar care sunt utilizate în continuare.

[1] Recomandarea 2005/698/CE a Comisiei din 19 septembrie 2005 privind sistemele de separare contabilă și de contabilitate a costurilor în temeiul cadrului de reglementare a comunicațiilor electronice (JO L 266, 11.10.2005, p. 64).

(188) Atunci când impun obligații privind accesul la infrastructurile noi și modernizate, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să garanteze că respectivele condiții de acces reflectă circumstanțele care stau la baza deciziei de investiție, luând în considerare, printre altele, costurile de dare în folosință, rata estimată de acceptare a noilor produse și servicii și nivelurile prețurilor cu amănuntul estimate. În plus, pentru a oferi investitorilor siguranță în ceea ce privește planificarea, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată fixa, dacă este cazul, condiții de acces uniforme de-a lungul unor perioade de revizuire corespunzătoare. În eventualitatea în care controlul prețurilor este considerat oportun, condițiile în cauză pot cuprinde acorduri de prețuri în funcție de volume sau de durata contractului, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu condiția ca acestea să nu aibă un efect discriminatoriu. Orice condiții de acces impuse ar trebui să respecte necesitatea de a menține concurența efectivă în domeniul serviciilor pentru consumatori și întreprinderi.

(189) Obligativitatea acordării accesului la infrastructura rețelei poate fi justificată ca mijloc de creștere a concurenței, dar autoritățile naționale de reglementare trebuie să stabilească un echilibru între dreptul unui proprietar de infrastructură de a-și exploata infrastructura în propriul beneficiu și dreptul altor furnizori de servicii de a avea acces la infrastructuri esențiale pentru furnizarea unor servicii concurente.

(190) Pe pieţele unde se poate preconiza, dintr-o perspectivă prospectivă, un număr sporit de reţele de acces, este mai probabil ca utilizatorii finali să beneficieze de îmbunătăţiri în ceea ce priveşte calitatea reţelei, datorită concurenţei bazate pe infrastructură, comparativ cu pieţele în care persistă o singură reţea. Caracterul adecvat al concurenţei în ceea ce priveşte alţi parametri, cum ar fi preţul şi posibilitatea de alegere, este probabil să depindă de circumstanţele concurenţiale de la nivel naţional şi local. La evaluarea caracterului adecvat al concurenţei în ceea ce priveşte astfel de parametri şi a necesităţii unei intervenţii de reglementare, autorităţile naţionale de reglementare ar trebui, de asemenea, să ţină seama de disponibilitatea accesului angro oricărei întreprinderi interesate în termeni comerciali rezonabili care să permită rezultate concurenţiale durabile pentru utilizatorii finali pe piaţa cu amănuntul. Aplicarea normelor generale în materie de concurenţă pe pieţe caracterizate printr-o concurenţă pe bază de infrastructură durabilă şi efectivă ar trebui să fie suficientă.

(191) În cazul în care întreprinderilor le revin obligații care le impun să dea curs unor cereri rezonabile privind accesul și utilizarea unor elemente ale rețelei și a facilităților asociate, astfel de cereri ar trebui să fie refuzate numai pe baza unor criterii obiective, precum fezabilitatea tehnică sau necesitatea de a păstra integritatea rețelei. În cazul în care accesul este refuzat, partea lezată ar trebui să poată solicita aplicarea procedurilor de soluționare a litigiilor prevăzute de prezenta directivă. O întreprindere căreia i se impun obligații de acces nu poate fi obligată să furnizeze tipurile de acces pe care nu este în măsură să le furnizeze. Impunerea de către autoritățile naționale de reglementare a accesului obligatoriu care duce la creșterea concurenței pe termen scurt nu ar trebui să diminueze stimulentele pentru concurenți în ceea ce privește investițiile în infrastructuri alternative care să asigure o concurență mai durabilă sau o performanță sporită și beneficii mai mari pentru utilizatorii finali pe termen lung. La alegerea metodei cel mai puțin intruzive de intervenție normativă și în concordanță cu principiul proporționalității, autoritățile naționale de reglementare ar putea, de exemplu, decide să revizuiască obligațiile impuse întreprinderile desemnate ca având o putere semnificativă pe o piață și să modifice orice decizie precedentă, inclusiv prin retragerea obligațiilor, impunerea sau neimpunerea unor noi obligații de acces dacă acest lucru este în interesul utilizatorilor și al unei concurențe durabile la nivelul serviciilor. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată impune condiții tehnice și operaționale furnizorului sau beneficiarilor accesului obligatoriu în conformitate cu dreptul Uniunii. În special, impunerea standardelor tehnice ar trebui să respecte Directiva (UE) 2015/1535.

(192) Un control al prețurilor poate fi necesar în cazul în care analiza de piață efectuată pentru o anumită piață indică prezența unei concurențe ineficiente. În special, întreprinderile desemnate ca având o putere semnificativă pe piață ar trebui să evite comprimarea prețurilor care ar duce la o situație în care diferența dintre prețurile lor cu amănuntul și prețurile pentru interconectare sau acces percepute concurenților care furnizează servicii cu amănuntul similare nu ar fi adecvată pentru a permite asigurarea unei concurențe durabile. În cazul în care o autoritate națională de reglementare calculează costurile aferente instituirii unui serviciu impus în temeiul prezentei directive, este oportun să se permită o rentabilitate rezonabilă a capitalului angajat, incluzând costurile aferente forței de muncă și construcției, valoarea capitalului fiind ajustată, după caz, pentru a reflecta evaluarea actualizată a activelor și eficacitatea operațiunilor. Metoda de recuperare a costurilor ar trebui să fie adaptată situației, luând în considerare necesitatea de a promova eficiența, concurența durabilă și instalarea de rețele de foarte mare capacitate și, prin urmare, de a maximiza beneficiile utilizatorilor finali, și ar trebui să țină seama de necesitatea de a avea prețuri la nivel angro previzibile și stabile în beneficiul tuturor operatorilor care vizează să instaleze rețele noi și modernizate, în conformitate cu Recomandarea 2013/466/UE a Comisiei[1].

[1] Recomandarea 2013/466/UE a Comisiei din 11 septembrie 2013 privind obligații consecvente de nediscriminare și metode coerente de calcul al costurilor pentru promovarea concurenței și optimizarea mediului de investiții în bandă largă (JO L 251, 21.9.2013, p. 13).

(193) Din cauza incertitudinii în ceea ce privește rata de materializare a cererii pentru furnizarea de servicii de bandă largă de generație următoare, este important, pentru a promova investițiile și inovarea eficiente, să se permită operatorilor care investesc în rețele noi sau modernizate un anumit grad de flexibilitate a prețurilor. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată decide să mențină sau să nu impună prețuri de acces angro reglementate în cazul rețelelor de generație următoare dacă există suficiente garanții concurențiale. Mai precis, pentru a preveni prețurile excesive pe piețele în care există întreprinderi desemnate ca având o putere semnificativă pe piață, flexibilitatea prețurilor ar trebui să fie însoțită de garanții suplimentare pentru a proteja concurența și interesele utilizatorilor finali, cum ar fi obligații stricte în materie de nediscriminare, măsuri menite să asigure multiplicarea tehnică și economică a produselor din aval și o presiune demonstrabilă la nivelul prețurilor cu amănuntul care rezultă din concurența la nivelul infrastructurii sau un preț de referință care decurge din alte produse de acces reglementate, ori ambele. Respectivele garanții concurențiale nu afectează identificarea de către autoritățile naționale de reglementare a altor circumstanțe în care ar fi oportun să nu impună prețuri de acces reglementate pentru anumite inputuri angro, de exemplu în cazul în care elasticitatea mare în funcție de preț a cererii utilizatorilor finali face neprofitabil pentru întreprinderea desemnată ca având o putere semnificativă pe piață să perceapă prețuri care să depășească în mod apreciabil nivelul concurențial sau în cazul în care densitatea mai mică a populației reduce stimulentele pentru dezvoltarea unor rețele de foarte mare capacitate și autoritatea națională de reglementare stabilește că accesul efectiv și nediscriminatoriu este asigurat prin intermediul unor obligații impuse în conformitate cu prezenta directivă.

(194) Atunci când o autoritate națională de reglementare impune obligații privind instituirea unui sistem de contabilitate a costurilor pentru a susține controlul prețurilor, aceasta ar trebui să poată efectua un audit anual pentru a garanta respectarea sistemului de contabilitate a costurilor, cu condiția să dețină personalul calificat necesar, sau să solicite efectuarea unui astfel de audit de către alt organism calificat, care este independent față de întreprinderea în cauză.

(195) Sistemul de tarifare din Uniune pentru terminarea apelurilor de voce la nivel angro se bazează pe principiul conform căruia trebuie să plătească rețeaua plății apelante (Calling Party Network Pays). O analiză a substituibilității din perspectiva cererii și a ofertei arată că în prezent, sau în viitorul previzibil, nu există substitute la nivel angro care ar putea constrânge stabilirea tarifelor pentru terminarea apelurilor într-o rețea dată. Ținând seama de faptul că piețele de terminare a apelurilor se caracterizează printr-un acces bidirecțional, printre eventualele probleme în materie de concurență se numără subvenționarea încrucișată între operatori. Aceste eventuale probleme în materie de concurență sunt comune atât piețelor fixe de terminare a apelurilor de voce, cât și celor mobile. În consecință, având în vedere capacitatea operatorilor care efectuează terminarea apelurilor de a majora în mod substanțial prețurile peste costuri și factorii care îi stimulează să facă acest lucru, tarifarea în funcție de costuri este considerată ca fiind cea mai potrivită intervenție pentru a răspunde acestei preocupări pe termen mediu. Evoluțiile viitoare ale pieței pot modifica dinamica acestor piețe într-o asemenea măsură încât reglementarea nu ar mai fi necesară.

(196) Pentru a reduce obligațiile în materie de reglementare la soluționarea în mod uniform în întreaga Uniune a problemelor de concurență legate de terminarea apelurilor de voce la nivel angro, Comisia ar trebui să stabilească, prin intermediul unui act delegat, un tarif unic maxim de terminare a apelurilor de voce pentru serviciile mobile și un tarif unic maxim de terminare a apelurilor de voce pentru serviciile fixe care să se aplice în întreaga Uniune.

(197) Prezenta directivă ar trebui să stabilească criteriile detaliate și parametrii pe baza cărora se determină cuantumurile tarifelor de terminare a apelurilor de voce. Tarifele de terminare a apelurilor în întreaga Uniune au înregistrat o scădere constantă și se estimează că vor continua să scadă. Atunci când stabilește tarifele maxime de terminare a apelurilor în primul act delegat pe care îl adoptă în conformitate cu prezenta directivă, Comisia nu ar trebui să țină seama de nicio abatere națională excepțională nejustificată de la tendința respectivă.

(198) Din cauza nesiguranței actuale în ceea ce privește rata de materializare a cererii de servicii de bandă largă de foarte mare capacitate, precum și în ceea ce privește economiile de scară generale și densitatea generală, acordurile de coinvestiții oferă beneficii semnificative din perspectiva partajării costurilor și a riscurilor, ceea ce permite întreprinderilor de dimensiuni mai mici să investească în termeni raționali din punct de vedere economic, promovând astfel concurența durabilă, pe termen lung, inclusiv în domeniile în care concurența bazată pe infrastructură ar putea să nu fie eficientă. Aceste coinvestiții pot lua diferite forme, inclusiv coproprietatea activelor de rețea sau partajarea riscurilor pe termen lung prin intermediul cofinanțării sau al acordurilor de achiziție. În acest context, acordurile de achiziție care constituie coinvestiții implică achiziția unor drepturi specifice la capacitate cu un caracter structural care presupun un grad de codeterminare și care le permit coinvestitorilor să concureze în mod eficace și durabil pe termen lung pe piețele în aval pe care este activă întreprinderea desemnată ca având o putere semnificativă pe o piață. În schimb, acordurile de acces comercial care se limitează la închirierea capacității nu dau naștere unor astfel de drepturi și, prin urmare, nu ar trebui să fie considerate coinvestiții.

(199) În cazul în care o întreprindere desemnată ca având o putere semnificativă pe piață face o ofertă în termeni echitabili, rezonabili și nediscriminatorii pentru coinvestiții în rețele de foarte mare capacitate care constau în elemente de fibră optică până la incinta sau stația de bază a utilizatorului final, oferind posibilitatea întreprinderilor de diferite dimensiuni și cu diferite capacități financiare să devină coinvestitori în infrastructură, autoritatea națională de reglementare ar trebui să fie în măsură să evite să impună, în temeiul prezentei directive, obligații privind noua rețea de foarte mare capacitate dacă cel puțin un coinvestitor potențial a încheiat un acord de coinvestiții cu întreprinderea respectivă. În cazul în care o autoritate națională de reglementare decide să impună obligativitatea unei oferte de coinvestiții care nu a condus la un acord și decide să nu impună obligații suplimentare în materie de reglementare, aceasta poate face acest lucru, cu condiția ca un astfel de acord să se încheie înainte de intrarea în vigoare a măsurii de dereglementare. Atunci când instalarea elementelor de fibră optică până la incinta utilizatorului final nu este posibilă din punct de vedere tehnic, rețelele de foarte mare capacitate constând în elemente de fibră optică până în imediata apropiere, adică imediat în exteriorul acestor incinte, ar trebui să poată să beneficieze și ele de același regim de reglementare.

(200) Atunci când ia decizia de a evita să impună obligații, autoritatea națională de reglementare ar trebui să parcurgă asemenea etape după ce se asigură că ofertele de coinvestiții respectă criteriile necesare și sunt făcute cu bună credință. Tratamentul diferențiat în materie de reglementare al noilor rețele de foarte mare capacitate ar trebui să facă obiectul unei revizuiri în cadrul unor analize ulterioare ale pieței care, în special după trecerea unui anumit interval de timp, pot impune ajustări ale regimului de reglementare. În împrejurări justificate corespunzător, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată impune obligații cu privire la astfel de noi elemente de rețea atunci când stabilesc că, în absența unei intervenții de reglementare, anumite piețe s-ar confrunta cu probleme semnificative legate de concurență. În special, atunci când există mai multe piețe în aval, care nu au atins același nivel de concurență, autoritățile naționale de reglementare ar putea impune măsuri corective asimetrice specifice pentru a promova o concurență efectivă, de exemplu, însă nelimitându-se la acestea, piețe cu amănuntul de nișă, precum produse de comunicații electronice pentru utilizatorii finali care sunt întreprinderi. Pentru a menține concurența pe piață, autoritățile naționale de reglementare ar trebui de asemenea, să garanteze drepturile solicitanților de acces care nu participă la o coinvestiție dată. Aceasta ar trebui să se realizeze prin menținerea produselor de acces existente sau, în cazul în care elementele rețelei tradiționale sunt dezmembrate în timp util, prin impunerea produselor de acces cu o funcționalitate și un nivel de calitate cel puțin comparabile celor disponibile anterior în infrastructura tradițională, în ambele cazuri sub rezerva unui mecanism adaptabil adecvat validat de autoritatea națională de reglementare care nu subminează stimulentele pentru coinvestitori.

(201) Pentru consolidarea unor practici uniforme în materie de reglementare în întreaga Uniune, atunci când autoritățile naționale de reglementare conchid că sunt îndeplinite condițiile unei oferte de coinvestiții, Comisia ar trebui să fie în măsură să solicite autorității naționale de reglementare să își retragă proiectele de măsuri, fie evitând să impună obligații, fie intervenind cu obligații în materie de reglementare pentru a soluționa aspecte grave de concurență, atunci când OAREC împărtășește îndoielile serioase ale Comisiei cu privire la compatibilitatea proiectului de măsură cu dreptul Uniunii și în special cu obiectivele în materie de reglementare prevăzute de prezenta directivă. În interesul eficienței, o autoritate națională de reglementare ar trebui să fie în măsură să prezinte Comisiei o notificare unică cu privire la un proiect de măsură referitor la o schemă de coinvestiții care îndeplinește condițiile relevante. În cazul în care Comisia nu își exercită competența de a solicita retragerea proiectului de măsură, ar fi disproporționat ca notificările simplificate ulterioare ale proiectelor de decizii individuale ale autorității naționale de reglementare pe baza aceleiași scheme, incluzând, în plus, dovezi ale încheierii efective a unui acord cu cel puțin un coinvestitor, să facă obiectul unei decizii care impune retragerea în absența unei modificări a circumstanțelor. Mai mult, continuă să se aplice obligațiile impuse întreprinderilor indiferent dacă au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe o piață, în temeiul prezentei directive sau al Directivei 2014/61/UE. Obligațiile referitoare la acordurile de coinvestiții nu aduc atingere aplicării dreptului Uniunii.

(202) Scopul separării funcționale, prin care întreprinderii integrate pe verticală i se solicită să înființeze entități comerciale separate din punct de vedere operațional, este de a garanta furnizarea de produse de acces echivalente către toți operatorii din aval, inclusiv către propriile unități din aval ale operatorului integrat pe verticală. Separarea funcțională are capacitatea de a îmbunătăți concurența pe mai multe piețe relevante prin reducerea semnificativă a măsurilor care stimulează discriminarea și prin facilitarea verificării și a asigurării respectării obligațiilor în materie de nediscriminare. În cazuri excepționale, separarea funcțională ar trebui să se justifice ca măsură corectivă atunci când în mod repetat nu s-a reușit realizarea unei nediscriminări efective pe mai multe dintre piețele în cauză sau atunci când există perspective reduse sau nule în materie de concurență în ceea ce privește infrastructura într-un termen rezonabil după ce s-a recurs la una sau mai multe măsuri corective considerate anterior ca fiind adecvate. Cu toate acestea, este foarte important să se asigure că impunerea separării funcționale menține stimulentele care motivează întreprinderea în cauză să investească în propria rețea și că această măsură nu atrage niciun efect potențial negativ asupra bunăstării consumatorilor. Impunerea separării funcționale necesită o analiză coordonată a diferitelor piețe relevante conexe rețelei de acces, în conformitate cu procedura analizei de piață. Atunci când efectuează analiza de piață și stabilesc detaliile acestei măsuri corective, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să acorde o atenție specială produselor care urmează să fie gestionate de către entitățile comerciale separate, luând în considerare amploarea implementării rețelei și nivelul progresului tehnologic, care pot afecta substituibilitatea la nivelul serviciilor la puncte fixe și pe suport radio. Pentru a evita denaturarea concurenței pe piața internă, Comisia ar trebui să aprobe în prealabil propunerile privind separarea funcțională.

(203) Punerea în aplicare a separării funcționale nu ar trebui să împiedice recurgerea la mecanisme de coordonare adecvate între diferitele entități comerciale separate, cu scopul de a garanta protecția drepturilor societății-mamă în ceea ce privește supravegherea economică și a gestionării.

(204) În cazul în care o întreprindere integrată pe verticală alege să transfere o parte substanțială a activelor sale de rețea locală de acces sau toate aceste active către o entitate separată din punct de vedere juridic deținută de altcineva sau prin înființarea unei entități comerciale separate care să aibă ca obiect de activitate produsele de acces, autoritatea națională de reglementare ar trebui să evalueze efectul tranzacției planificate, inclusiv orice angajamente în materie de acces oferite de această întreprindere, asupra tuturor obligațiilor de reglementare existente impuse întreprinderii integrate pe verticală, pentru a asigura compatibilitatea oricăror noi acorduri cu prezenta directivă. Autoritatea națională de reglementare în cauză ar trebui să efectueze o nouă analiză a piețelor pe care operează entitatea separată și să impună, să mențină, să modifice sau să retragă obligații în consecință. În acest scop, autoritatea națională de reglementare ar trebui să poată solicita informații de la întreprinderea în cauză.

(205) Pe anumite piețe este deja posibil în prezent ca, în cadrul analizei pieței, întreprinderile desemnate ca având o putere semnificativă pe piață să ofere angajamente care vizează abordarea problemelor de concurență identificate de autoritatea națională de reglementare și pe care autoritatea națională de reglementare le ia apoi în calcul atunci când decide cu privire la obligațiile adecvate în materie de reglementare. Orice evoluție nouă pe piață ar trebui să fie luată în calcul atunci când se decide cu privire la măsurile corective cele mai adecvate. Cu toate acestea, fără a aduce atingere dispozițiilor privind regimul de reglementare a investițiilor, natura angajamentelor oferite ca atare nu limitează marja de apreciere acordată autorității naționale de reglementare de a impune măsuri corective întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață. Pentru a crește transparența și a asigura securitatea juridică în întreaga Uniune, procedura pentru întreprinderi de a oferi angajamente și pentru autoritățile naționale de reglementare de a le evalua, ținând seama de opiniile participanților pe piață prin intermediul unui test de piață și, dacă este cazul, de a le impune ca obligatorii pentru întreprinderea care își asumă angajamente și executorii de către autoritatea națională de reglementare, ar trebui să fie stabilită prin prezenta directivă. Cu excepția cazului în care autoritatea de reglementare a impus obligativitatea angajamentelor privind coinvestițiile și a decis să nu impună obligații, această procedură nu aduce atingere aplicării procedurii de analiză a pieței și nici obligației de a impune măsuri corective adecvate și proporționale pentru abordarea disfuncționalităților identificate ale pieței.

(206) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie în măsură să impună obligativitatea angajamentelor, în întregime sau în parte, pentru o anumită perioadă care nu ar trebui să depășească perioada pentru care sunt oferite, după realizarea unui test de piață prin intermediul unei consultări publice a părților interesate. În cazul în care angajamentele sunt impuse ca obligatorii, autoritatea națională de reglementare ar trebui să analizeze consecințele acestei decizii în analiza sa a pieței și să le ia în calcul atunci când alege cele mai adecvate măsuri de reglementare. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să aibă în vedere atât angajamentele asumate dintr-o perspectivă orientată către viitor a durabilității, în special atunci când aleg perioada pentru care acestea devin obligatorii, cât și însemnătatea acordată de părțile interesate în cadrul consultării publice unor condiții de piață stabile și previzibile. Angajamentele obligatorii legate de separarea voluntară a unei întreprinderi integrate pe verticală care a fost desemnată ca având putere semnificativă pe piață pe una sau mai multe piețe relevante pot aduce previzibilitate și transparență prin inițierea procesului de punere în aplicare a separării planificate, de exemplu prin furnizarea unei foi de parcurs pentru punerea în aplicare, cu obiective de etapă clare și cu consecințe previzibile dacă anumite obiective de etapă nu sunt îndeplinite.

(207) Angajamentele pot include numirea unui mandatar însărcinat cu monitorizarea, a cărui identitate și al cărui mandat ar trebui să fie aprobate de către autoritatea națională de reglementare, precum și obligația ca întreprinderea care le oferă să prezinte periodic rapoarte privind punerea în aplicare.

(208) Proprietarii de rețele al căror model de afaceri se limitează la furnizarea de servicii angro către alții, pot favoriza crearea unei piețe angro active, cu efecte pozitive în aval asupra concurenței de pe piața cu amănuntul. De asemenea, modelul lor de afaceri poate fi atractiv pentru potențialii investitori financiari în active de infrastructură mai puțin volatile și cu perspective pe termen mai lung în ceea ce privește instalarea rețelelor de foarte mare capacitate. Cu toate acestea, prezența unei întreprinderi care își desfășoară activitatea exclusiv la nivel angro nu conduce în mod necesar la piețe cu amănuntul efectiv concurențiale, iar întreprinderile care își desfășoară activitatea exclusiv la nivel angro pot fi desemnate ca având o putere semnificativă pe anumite piețe de produse și piețe geografice. Anumite riscuri în materie de concurență generate de comportamentul întreprinderilor care urmează modele de afaceri exclusiv angro ar putea fi mai mici decât cele generate de întreprinderile integrate pe verticală, cu condiția ca modelul exclusiv angro să fie autentic și să nu existe factori de încurajare a discriminării între furnizorii din aval. Răspunsul în materie de reglementare ar trebui, prin urmare, să fie în mod proporțional mai puțin intruziv, dar ar trebui să mențină în special posibilitatea de a introduce obligații referitoare la prețuri echitabile și rezonabile. Pe de altă parte, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată interveni dacă apar probleme de concurență în detrimentul utilizatorilor finali. O întreprindere care își desfășoară activitatea pe o piață angro care furnizează servicii cu amănuntul numai pentru utilizatorii care sunt întreprinderi mai mari decât întreprinderile mici și mijlocii ar trebui să fie considerată ca fiind o întreprindere exclusiv angro.

(209) Pentru a facilita trecerea de la rețelele de cupru tradiționale la rețelele de nouă generație, care este în interesul utilizatorilor finali, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată monitoriza inițiativele în acest sens ale operatorilor de rețea și să instituie, în cazul în care este necesar, condițiile pentru un proces de trecere corespunzător, de exemplu prin notificare prealabilă, transparență și disponibilitatea unor produse de acces alternative de calitate cel puțin comparabilă, odată ce proprietarul rețelei a demonstrat intenția și disponibilitatea de a trece la rețele modernizate. Pentru a evita întârzierile nejustificate ale trecerii, autoritățile naționale de reglementare ar trebui împuternicite să retragă obligațiile în materie de acces referitoare la rețeaua de cupru după ce s-a instituit un proces de trecere corespunzător și este asigurată conformitatea cu condițiile și procesul de trecere de la infrastructura tradițională. Cu toate acestea, proprietarii de rețele ar trebui să fie în măsură să scoată din uz rețele tradiționale. Solicitanții de acces care migrează de la un produs de acces bazat pe o infrastructură tradițională la un produs de acces bazat pe un mediu sau o tehnologie mai avansată ar trebui să fie în măsură să își modernizeze accesul la orice produs reglementat cu o capacitate mai mare, dacă doresc, dar nu ar trebui să fie obligați să facă acest lucru. În cazul unei modernizări, solicitanții de acces ar trebui să adere la condițiile de reglementare pentru accesul la un produs de acces de capacitate mai mare, astfel cum a stabilit autoritatea națională de reglementare în analiza sa a pieței.

(210) Liberalizarea sectorului telecomunicațiilor, concurența tot mai mare și oferta de servicii de comunicații tot mai diversificată se realizează în paralel cu o acțiune având ca scop crearea unui cadru de reglementare armonizat care să asigure furnizarea serviciului universal. Conceptul de serviciu universal ar trebui să evolueze odată cu progresele tehnologice și cu evoluția pieței și a cererii utilizatorilor.

(211) În temeiul articolului 169 din TFUE, Uniunea trebuie să contribuie la protecția consumatorilor.

(212) Serviciul universal este o plasă de siguranță menită să garanteze faptul că cel puțin un set de servicii minime este disponibil pentru toți utilizatorii finali și la un preț accesibil pentru consumatori, în cazul în care un risc de excluziune socială generat de lipsa unui astfel de acces îi împiedică pe cetățeni să participe pe deplin la societate din punct de vedere social și economic.

(213) Accesul la internet de bandă largă de bază este practic universal disponibil în întreaga Uniune și este utilizat la scară extinsă pentru o gamă largă de activități. Cu toate acestea, rata globală de adoptare este mai scăzută decât disponibilitatea, deoarece încă există persoane care nu sunt conectate din motive legate de informare, costuri, abilități și în mod voit. Accesul adecvat la internet de bandă largă la prețuri accesibile a dobândit o importanță crucială pentru societate și pentru economie în ansamblu. Acesta oferă baza pentru participarea la economia digitală și la societatea digitală prin intermediul unor servicii internet online esențiale.

(214) O cerință fundamentală a serviciului universal este asigurarea faptului că toți consumatorii au acces la un preț accesibil la serviciile adecvate disponibile de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce la punct fix. Statele membre ar trebui, de asemenea, să aibă posibilitatea de a asigura accesibilitatea ca preț a serviciilor adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce, altele decât cele care sunt furnizate la punct fix, cetățenilor în mișcare, în cazul în care consideră că acest lucru este necesar în vederea asigurării participării depline a consumatorilor la societate din punct de vedere social și economic. În acest context, ar trebui acordată o atenție deosebită asigurării faptului că utilizatorii finali cu dizabilități au un acces echivalent. Nu ar trebui să existe limitări privind mijloacele tehnice utilizate pentru realizarea conexiunii, putând fi folosite tehnologii cu fir sau pe suport radio, și nici limitări privind categoria de furnizori care îndeplinesc parțial sau total obligații de serviciu universal.

(215) Viteza accesului la internet a unui utilizator dat depinde de mai mulți factori, inclusiv de furnizorii conexiunii la internet sau de aplicația pentru care se folosește conexiunea. Ține de competența statelor membre, luând în considerare raportul OAREC privind cele mai bune practici, să definească accesul adecvat la internet de bandă largă în funcție de condițiile naționale și de lărgimea de bandă minimă de care se bucură majoritatea consumatorilor de pe teritoriul unui stat membru pentru a permite un nivel adecvat de incluziune socială și de participare la economia digitală și la societatea digitală pe teritoriul lor. Serviciul adecvat de acces la internet de bandă largă la prețuri accesibile ar trebui să aibă o lărgime de bandă suficientă pentru a sprijini accesul la cel puțin un set minim de servicii de bază care reflectă serviciile folosite de majoritatea utilizatorilor finali și pentru a sprijini folosirea setului respectiv. În acest scop, Comisia ar trebui să monitorizeze evoluția utilizării internetului pentru a identifica serviciile online folosite de majoritatea utilizatorilor finali de pe teritoriul Uniunii, necesare pentru participarea din punct de vedere social și economic la societate, precum și să actualizeze lista în consecință. Cerințele privind accesul la internet deschis prevăzute de dreptul Uniunii, în special de Regulamentul (UE) 2015/2120, ar trebui să se aplice oricărui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă.

(216) Consumatorii nu ar trebui să fie obligați să acceseze servicii pe care nu le doresc și ar trebui, prin urmare, să fie posibil pentru consumatorii eligibili să restrângă, la cerere, serviciul universal la prețuri accesibile la servicii de comunicații de voce.

(217) Statele membre ar trebui să poată extinde măsurile legate de accesibilitatea prețurilor și controlul cheltuielilor pentru a include și microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii și organizațiile non-profit, dacă îndeplinesc condițiile relevante.

(218) Autoritățile naționale de reglementare, în coordonare cu alte autorități competente, ar trebui să poată monitoriza evoluția și nivelul tarifelor cu amănuntul pentru acele servicii care intră în domeniul de aplicare al obligațiilor de serviciu universal. Monitorizarea ar trebui să se facă astfel încât să nu reprezinte o sarcină administrativă excesivă nici pentru autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente, nici pentru furnizorii unor astfel de servicii.

(219) Un preț accesibil înseamnă un preț stabilit de statele membre la nivel național, luându-se în considerare condițiile naționale specifice. În cazul în care stabilesc că prețurile cu amănuntul pentru servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce nu sunt accesibile pentru consumatorii cu venituri mici sau cu nevoi sociale speciale, inclusiv persoane în vârstă, utilizatori finali cu dizabilități și consumatori care locuiesc în zone rurale sau izolate din punct de vedere geografic, statele membre ar trebui să ia măsuri corespunzătoare. În acest scop, statele membre ar putea să acorde consumatorilor respectivi sprijin direct pentru comunicare, care ar putea face parte din prestațiile sociale, sau cupoane valorice sau plăți directe pentru acești consumatori. Aceasta poate constitui o alternativă adecvată, având în vedere necesitatea de a reduce la minimum denaturările pieței. În loc sau în plus față de aceasta, statele membre ar putea solicita furnizorilor de astfel de servicii să ofere opțiuni sau pachete tarifare de bază consumatorilor respectivi.

(220) Garantarea accesibilității prețurilor poate implica opțiuni sau pachete tarifare speciale pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor cu venituri mici sau ale utilizatorilor cu nevoi sociale speciale. Astfel de oferte ar trebui să fie furnizate cu caracteristicile de bază, pentru a se evita denaturarea funcționării pieței. În cazul consumatorilor individuali, accesibilitatea prețurilor ar trebui să se bazeze pe dreptul acestora de a încheia un contract cu un furnizor, pe disponibilitatea unui număr, pe conexiunea continuă a serviciului și pe capacitatea lor de a-și monitoriza și a-și controla cheltuielile.

(221) În cazul în care un stat membru impune furnizorilor să ofere consumatorilor cu venituri mici sau cu nevoi sociale speciale opțiuni sau pachete tarifare diferite de cele oferite în condiții comerciale obișnuite, aceste opțiuni sau pachete tarifare ar trebui să fie furnizate de către toți furnizorii de servicii de acces la internet și de comunicații de voce. În conformitate cu principiul proporționalității, obligația impusă tuturor furnizorilor de servicii de acces la internet și de comunicații de voce de a oferi opțiuni tarifare sau pachete nu ar trebui să genereze obligații administrative sau financiare excesive pentru furnizorii respectivi sau pentru statele membre. În cazul în care demonstrează, pe baza unei evaluări obiective, că există o astfel de sarcină administrativă sau financiară excesivă, un stat membru poate decide în mod excepțional să impună doar furnizorilor desemnați obligația de a oferi opțiuni sau pachete tarifare specifice. În cadrul evaluării obiective ar trebui să se analizeze și avantajele care rezultă pentru consumatorii cu venituri mici sau cu nevoi sociale speciale din posibilitatea de a alege furnizorul, precum și avantajele pentru toți furnizorii care pot beneficia de statutul de furnizor de serviciu universal. În cazul în care decide în mod excepțional să impună obligația furnizării de opțiuni sau pachete tarifare specifice numai asupra furnizorilor desemnați, un stat membru ar trebui să se asigure că consumatorii cu venituri mici sau cu nevoi speciale au posibilitatea de a alege între mai mulți furnizori care oferă tarife sociale. Cu toate acestea, în anumite situații, statele membre ar putea să nu fie în măsură să garanteze alegerea furnizorului, de exemplu dacă există o singură întreprindere care furnizează servicii în zona de rezidență a beneficiarului sau dacă asigurarea posibilității de alegere ar crea o sarcină organizațională și financiară suplimentară excesivă pentru statul membru.

(222) Accesibilitatea prețurilor nu ar mai trebui să reprezinte un obstacol în calea accesului consumatorilor la setul minim de servicii de conectivitate. Dreptul la un contract cu un furnizor ar trebui să însemne că consumatorii care s-ar putea confrunta cu un refuz, în special cei cu venituri mici sau cu nevoi sociale speciale, ar trebui să aibă posibilitatea de a încheia un contract pentru furnizarea de servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce la prețuri accesibile, cel puțin la punct fix, cu orice furnizor de astfel de servicii în punctul respectiv sau cu un furnizor desemnat, în cazul în care statul membru a decis în mod excepțional să desemneze unul sau mai mulți furnizori pentru a oferi respectivele opțiuni sau pachete tarifare. Pentru a reduce la minimum riscurile financiare, cum ar fi neplata facturilor, furnizorii ar trebui să aibă libertatea de a oferi contractul în condiții de plată în avans, pe baza unor unități preplătite individuale la prețuri accesibile.

(223) În vederea garantării faptului că se poate intra în contact cu cetățenii prin intermediul serviciilor de comunicații de voce, statele membre ar trebui să asigure disponibilitatea unui număr pentru o perioadă rezonabilă și în timpul perioadelor de neutilizare a serviciilor de comunicații de voce. Furnizorii ar trebui să fie în măsură să instituie mecanisme pentru a verifica dacă consumatorul este în continuare interesat să mențină disponibilitatea numărului respectiv.

(224) Compensarea furnizorilor unor astfel de servicii în aceste condiții nu trebuie să aibă ca rezultat o denaturare a concurenței, cu condiția ca furnizorii respectivi să fie compensați pentru costul net specific suportat și ca acest cost net să fie recuperat printr-un mijloc neutru din punctul de vedere al concurenței.

(225) În scopul de a evalua necesitatea unor măsuri în materie de accesibilitate a prețurilor, autoritățile naționale de reglementare în coordonare cu alte autorități competente, ar trebui să fie în măsură să monitorizeze evoluția și detaliile ofertelor de opțiuni sau pachete tarifare pentru consumatorii cu venituri mici sau cu nevoi sociale speciale.

(226) Statele membre ar trebui să introducă măsuri de promovare a creării unei piețe pentru produse și servicii accesibile ca preț care să aibă încorporate facilități pentru consumatorii cu dizabilități, inclusiv echipamente cu tehnologii de asistență. Acest lucru poate fi realizat, printre altele, prin raportarea la standardele europene sau prin sprijinirea punerii în aplicare a unor cerințe în temeiul dreptului Uniunii care armonizează cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor. Statele membre ar trebui să introducă măsurile corespunzătoare în funcție de circumstanțele naționale, ceea ce le permite flexibilitatea de a lua măsuri specifice, de exemplu dacă piața nu oferă în condiții economice obișnuite produse și servicii la prețuri accesibile care includ facilități pentru consumatorii cu dizabilități. Măsurile respective ar putea include sprijin financiar direct către utilizatorii finali. Costul pentru consumatorii cu dizabilități al serviciilor de redare ar trebui să fie echivalent cu costul mediu al serviciilor de comunicații de voce.

(227) Serviciile de redare reprezintă serviciile care permit comunicarea bidirecțională între utilizatori finali la distanță care folosesc diferite moduri de comunicare (de exemplu, comunicare scrisă, prin semne, orală), prin intermediul conversiei între respectivele moduri de comunicare, realizată în mod normal de un operator uman. Textul în timp real este definit în conformitate cu dreptul Uniunii care armonizează cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor și se referă la o conversație sub formă de text între doi interlocutori aflați la distanță sau în cadrul unei conferințe la distanță cu mai mulți interlocutori, în care textul introdus este trimis în așa fel încât comunicarea este percepută de utilizator ca fiind continuă, caracter cu caracter.

(228) În ceea ce privește comunicațiile de date la rate de transfer care sunt suficiente pentru a permite un acces adecvat la internet de bandă largă, conexiunile fixe sunt aproape universal disponibile și utilizate de majoritatea cetățenilor Uniunii. În 2015, acoperirea fixă de bandă largă standard și disponibilitatea acesteia în Uniune era de 97 % din gospodării, cu o rată de adoptare medie de 72 %, iar rata de utilizare a serviciilor bazate pe tehnologii pe suport radio era chiar și mai mare. Cu toate acestea, există diferențe între statele membre în ceea ce privește disponibilitatea și accesibilitatea prețurilor pentru serviciile fixe de bandă largă în zonele urbane și în cele rurale.

(229) Piața deține un rol major în asigurarea disponibilității accesului la internet de bandă largă cu o capacitate în continuă creștere. În zonele în care piața nu ar da rezultatele așteptate, alte instrumente de politică publică de sprijinire a disponibilității conexiunilor de acces adecvat la internet de bandă largă par, în principiu, mai eficiente din punctul de vedere al costurilor și mai puțin susceptibile să genereze denaturări ale pieței decât obligațiile de serviciu universal, de exemplu recurgerea la instrumente financiare cum ar fi cele disponibile în cadrul Fondului european pentru investiții strategice și al Mecanismului pentru interconectarea Europei, utilizarea finanțării publice din fondurile structurale și de investiții europene, stabilirea unor obligații în materie de acoperire care să însoțească drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru a sprijini instalarea rețelelor de bandă largă în zone cu o densitate mai mică a populației și investițiile publice în conformitate cu normele Uniunii privind ajutoarele de stat.

(230) Dacă după efectuarea unei evaluări corespunzătoare, ținând seama de rezultatele anchetei geografice efectuate de autoritatea competentă cu privire la instalarea rețelelor sau de cele mai recente informații de care dispun statele membre înainte ca rezultatele primei anchete geografice să devină disponibile, se constată că nici piața, nici mecanismele de intervenție publică nu sunt susceptibile să le ofere utilizatorilor finali din anumite zone o conexiune capabilă să furnizeze serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum este definit de statele membre, și servicii de comunicații de voce la punct fix, statul membru ar trebui să poată desemna în mod excepțional diferiți furnizori sau diferite grupuri de furnizori ai acestor servicii în diferitele părți relevante ale teritoriului național. În plus față de ancheta geografică, statele membre ar trebui să poată utiliza, în cazul în care este necesar, orice dovezi suplimentare pentru a stabili în ce măsură sunt disponibile servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce, la punct fix. Aceste dovezi suplimentare ar putea include date aflate la dispoziția autorităților naționale de reglementare prin procedura de analiză a pieței, precum și date colectate de la utilizatori. Statele membre ar trebui să poată limita obligațiile de serviciu universal în sprijinul disponibilității unor servicii adecvate de acces la internet de bandă largă la locația sau reședința primară a utilizatorului final. Nu ar trebui să existe restricții în ceea ce privește mijloacele tehnice prin care se furnizează servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce la punct fix, putând fi folosite tehnologii cu sau fără fir, și nici restricții cu privire la întreprinderile care îndeplinesc parțial sau integral obligațiile de serviciu universal.

(231) În conformitate cu principiul subsidiarității, este de competența statelor membre să decidă, pe baza unor criterii obiective, întreprinderile care sunt desemnate drept furnizori de serviciu universal, ținând cont, dacă este cazul, de capacitatea și dorința întreprinderilor de a accepta, integral sau parțial, obligațiile de serviciu universal. Aceasta nu exclude posibilitatea ca statele membre să includă, în procesul de desemnare, condiții specifice justificate din motive de eficiență, inclusiv gruparea zonelor geografice sau a componentelor ori stabilirea unor perioade minime pentru desemnare.

(232) Ar trebui să fie estimate costurile legate de asigurarea disponibilității unei conexiuni capabile să furnizeze un serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum a fost identificat în conformitate cu prezenta directivă, precum și un serviciu de comunicații de voce la punct fix la un preț accesibil în cadrul obligațiilor de serviciu universal, în special prin evaluarea sarcinii financiare care se preconizează că va fi suportată de furnizorii și utilizatorii din sectorul comunicațiilor electronice.

(233) A priori, este probabil ca cerințele de asigurare a unei acoperiri teritoriale la nivel național impuse în cadrul procedurii de desemnare să excludă sau să descurajeze anumite întreprinderi să își depună candidatura pentru a fi desemnați ca furnizori de serviciu universal. Desemnarea furnizorilor cu obligații de serviciu universal pentru o perioadă excesiv de îndelungată sau nedeterminată ar putea conduce, de asemenea, la o excludere a priori a anumitor furnizori. În cazul în care un stat membru decide să desemneze unul sau mai mulți furnizori în scopul accesibilității prețurilor, furnizorii respectivi ar trebui să poată fi diferiți de cei desemnați în scopul disponibilității ca element al serviciului universal.

(234) Atunci când un furnizor desemnat în mod excepțional să ofere opțiuni sau pachete tarifare diferite de cele oferite în condiții comerciale obișnuite, astfel cum sunt identificate în conformitate cu prezenta directivă, sau să asigure disponibilitatea la punct fix a unui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă sau a unor servicii de comunicații de voce, astfel cum sunt identificate în conformitate cu prezenta directivă, alege să cedeze fie o parte substanțială, din perspectiva obligației sale de serviciu universal, a activelor sale de rețea de acces local de pe teritoriul național, fie toate aceste active unei entități separate din punct de vedere juridic aparținând unui alt proprietar final, autoritatea competentă ar trebui să evalueze efectele tranzacției pentru a asigura continuitatea obligațiilor de serviciu universal pe întreg teritoriul național sau în părți ale acestuia. În acest scop, autoritatea competentă care a impus obligațiile de serviciu universal ar trebui să fie informată de către furnizor înainte de cedare. Evaluarea autorității competente nu ar trebui să aducă atingere încheierii tranzacției.

(235) Pentru a asigura stabilitatea și pentru a sprijini o tranziție treptată, statele membre ar trebui să fie în măsură să asigure în continuare furnizarea pe teritoriul lor a serviciilor universale, altele decât serviciile adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce la punct fix, care sunt incluse în domeniul de aplicare al obligațiilor lor de serviciu universal în temeiul Directivei 2002/22/CE la data intrării în vigoare a prezentei directive, cu condiția ca aceste servicii sau servicii comparabile să nu fie disponibile în condiții comerciale obișnuite. Faptul de a permite furnizarea în continuare de telefoane publice populației, cu plata prin monede, carduri de credit sau de debit, cartele preplătite, inclusiv cartele cu coduri de acces, liste ale abonaților telefonici și servicii de informații telefonice în cadrul regimului de serviciu universal, câtă vreme se demonstrează că această nevoie există, ar oferi statelor membre flexibilitatea necesară pentru a ține seama în mod corespunzător de diversele circumstanțe naționale. Aceasta poate include punerea la dispoziție de telefoane publice cu plată în principalele puncte de intrare în țară, cum ar fi aeroporturile sau stațiile de tren și de autobuz, precum și în locurile frecventate de persoane în caz de urgență, cum ar fi spitalele, posturile de poliție și zonele de refugiu de pe autostradă, pentru a satisface nevoile rezonabile ale utilizatorilor finali, in speciale cele ale utilizatorilor finali cu dizabilități.

(236) Statele membre ar trebui să monitorizeze situația consumatorilor în ceea ce privește utilizarea de către aceştia a unor servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce, în special din punctul de vedere al accesibilității prețurilor. Accesibilitatea prețurilor serviciilor adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce este legată atât de informațiile pe care utilizatorii le primesc cu privire la cheltuielile de utilizare, precum și la costul relativ al utilizării comparativ cu alte servicii, cât și, de asemenea, de capacitatea acestora de a-și controla cheltuielile. Prin urmare, accesibilitatea prețurilor înseamnă a conferi putere consumatorilor prin intermediul obligațiilor impuse furnizorilor. Printre aceste obligații se numără asigurarea unui nivel determinat de facturare detaliată, posibilitatea oferită consumatorilor de a bloca selectiv anumite apeluri, precum apelurile cu preț ridicat pentru serviciile premium, de a-și controla cheltuielile prin intermediul mijloacelor de plată în avans și de a-și compensa cheltuielile inițiale de conectare. Este posibil ca aceste măsuri să trebuiască să fie revizuite și modificate, în funcție de evoluția pieței. Facturile detaliate pentru utilizarea accesului la internet ar trebui să indice numai ora, durata și consumul corespunzând unei sesiuni de utilizare, fără a indica site-urile internet sau punctele finale de pe internet la care s-a făcut conectarea în timpul unei astfel de sesiuni de utilizare.

(237) Cu excepția cazurilor de întârziere a plăților sau de neplată a facturilor în mod sistematic, consumatorul care are dreptul la tarife accesibile ar trebui să fie protejat, până la soluționarea litigiului, de riscurile unei deconectări imediate de la rețea din cauza neplății unei facturi și, mai ales în cazul litigiilor legate de facturi cu sume mari de plată pentru servicii premium, ar trebui să aibă în continuare acces la servicii esențiale de comunicații de voce și la un nivel minim de servicii de acces la internet, astfel cum este definit de statele membre,. Statele membre ar trebui să poată decide ca acest acces să fie menținut doar dacă abonatul își plătește în continuare taxele de închiriere a liniei sau de acces la internet de bază.

(238) În cazul în care furnizarea de servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce sau furnizarea altor servicii în conformitate cu prezenta directivă generează obligații inechitabile pentru un furnizor, ținând seama în mod corespunzător de costuri și de venituri, precum și de beneficiile nemateriale rezultate în urma furnizării serviciilor în cauză, respectiva sarcină inechitabilă poate fi inclusă în orice calcul al costului net al obligațiilor de serviciu universal.

(239) Statele membre ar trebui, dacă este necesar, să instituie mecanisme de finanțare a costului net al obligațiilor de serviciu universal atunci când s-a demonstrat că obligațiile nu pot fi asumate decât cu pierdere sau la un cost net care depășește standardele comerciale obișnuite. Este important să se asigure calculul corect al costului net al obligațiilor de serviciu universal, iar fiecare finanțare să se facă cu denaturări minime pentru piață și pentru întreprinderi și să fie compatibilă cu articolele 107 și 108 din TFUE.

(240) Orice calcul al costului net al obligațiilor de serviciu universal ar trebui să ia în considerare în mod corespunzător cheltuielile și veniturile, precum și beneficiile nemateriale rezultate din furnizarea serviciului universal, dar nu ar trebui să împiedice atingerea obiectivului general de asigurare a faptului că structura prețurilor reflectă costurile. Orice costuri nete ale obligațiilor de serviciu universal ar trebui calculate pe baza unor proceduri transparente.

(241) A lua în considerare beneficiile nemateriale înseamnă că o estimare, în termeni monetari, a avantajelor indirecte pe care o întreprindere le are datorită poziției sale de furnizor de serviciu universal ar trebui dedusă din costul net direct al obligațiilor de serviciu universal pentru a determina sarcina costului total.

(242) În cazul în care o obligație de serviciu universal reprezintă o sarcină inechitabilă pentru un furnizor, este oportun ca statele membre să fie autorizate să instituie mecanisme de recuperare eficace a costurilor nete. Una dintre metodele de recuperare a costurilor nete ale obligațiilor de serviciu universal o reprezintă recuperarea din fondurile publice. O altă metodă este repartizarea costurilor nete ale obligațiilor de serviciu universal între furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice. Statele membre ar trebui să poată finanța costurile nete ale diferitelor elemente ale serviciului universal prin diferite mecanisme sau să poată finanța costurile nete ale unora sau tuturor elementelor fie prin unul din aceste mecanisme, fie printr-o combinație a ambelor mecanisme. Un acces adecvat la internet de bandă largă aduce beneficii nu doar sectorului comunicațiilor electronice, ci și economiei online în general și societății în ansamblul său. Furnizarea unei conexiuni care permite viteze de bandă largă pentru un număr mai mare de utilizatori finali le oferă acestora posibilitatea să folosească serviciile online și, astfel, să participe în mod activ la societatea digitală. Asigurarea unor astfel de conexiuni pe baza obligațiilor de serviciu universal servește atât interesului public, cât și intereselor furnizorilor de servicii de comunicații electronice. Statele membre ar trebui să ia în considerare aceste lucruri atunci când aleg și concep mecanisme de recuperare a costurilor nete.

(243) În cazul recuperării costurilor prin repartizarea costului net al obligațiilor de serviciu universal între furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice, statele membre ar trebui să se asigure că metoda de alocare între furnizori se bazează pe criterii obiective și nediscriminatorii și că este conformă principiului proporționalității. Acest principiu nu împiedică statele membre să îi scutească pe noii veniți care nu și-au impus încă în mod semnificativ prezența pe piață. Toate mecanismele de finanțare ar trebui să se asigure că participanții pe piață contribuie numai la finanțarea obligațiilor de serviciu universal și nu a altor activități care nu sunt direct legate de furnizarea obligațiilor de serviciu universal. Mecanismele de recuperare ar trebui să respecte principiile dreptului Uniunii și, în special în cazul mecanismelor de repartizare a costurilor, pe cele de nediscriminare și proporționalitate. Toate mecanismele de finanțare ar trebui să se asigure că utilizatorii dintr-un stat membru nu contribuie la costurile de furnizare a serviciului universal dintr-un alt stat membru. Costul net al obligațiilor de serviciu universal ar trebui să poată fi repartizat între toate grupele de furnizori sau între anumite grupe de furnizori. Statele membre ar trebui să se asigure că mecanismul de repartizare respectă principiile de transparență, de minimă denaturare a pieței, de nediscriminare și de proporționalitate. Minima denaturare a pieței presupune recuperarea contribuțiilor astfel încât să se minimizeze pe cât posibil impactul sarcinii financiare asupra utilizatorilor finali, de exemplu prin distribuirea cât mai vastă a contribuțiilor.

(244) Furnizorii care beneficiază de o finanțare acordată pentru serviciul universal ar trebui să furnizeze autorităților naționale de reglementare informații suficient de detaliate privind elementele specifice care necesită finanțarea respectivă, pentru a-și justifica cererea. Regimurile statelor membre privind calculul costurilor și finanțarea obligațiilor de serviciu universal ar trebui comunicate Comisiei pentru verificarea compatibilității lor cu TFUE. Statele membre ar trebui să asigure o transparență efectivă și să verifice sumele alocate finanțării obligațiilor de serviciu universal. Calculul costurilor nete aferente furnizării serviciului universal ar trebui să se bazeze pe o metodologie obiectivă și transparentă în vederea asigurării faptului că serviciul universal este furnizat în cel mai eficient mod din punctul de vedere al costurilor și în vederea promovării unor condiții de concurență echitabile pentru participanții de pe piață. Faptul de a face cunoscută în avans metodologia menită să fie utilizată pentru calcularea costurilor nete ale elementelor componente ale serviciului universal înainte de a pune în aplicare acest calcul ar putea contribui la o transparență sporită.

(245) Statele membre nu sunt autorizate să impună participanților de pe piață contribuții financiare legate de măsuri care nu fac parte din obligațiile de serviciu universal. Fiecare stat membru rămâne liber să impună măsuri speciale (în afara sferei obligațiilor de serviciu universal) și să le finanțeze conform dreptului Uniunii, dar nu prin intermediul contribuțiilor din partea participanților de pe piață.

(246) Pentru a sprijini în mod eficace libera circulație a mărfurilor, a serviciilor și a persoanelor în interiorul Uniunii, ar trebui să fie posibil să se utilizeze anumite resurse naționale de numerotație, în special anumite numere nongeografice, într-o manieră extrateritorială, adică în afara teritoriului statului membru care alocă numărul. Având în vedere riscul important de fraudă în ceea ce privește comunicațiile interpersonale, o astfel de utilizare extrateritorială ar trebui să fie permisă numai pentru furnizarea altor servicii de comunicații electronice decât cele de comunicații interpersonale. Asigurarea respectării dreptului intern relevant, în special a normelor privind protecția consumatorilor și a altor norme referitoare la utilizarea resurselor de numerotație, ar trebui garantată de statele membre indiferent de locul în care au fost acordate drepturile de utilizare și în care sunt utilizate resursele de numerotație în cadrul Uniunii. Statele membre își păstrează competența de a aplica dreptul lor intern pentru resursele de numerotație utilizate pe teritoriul lor, inclusiv în cazul în care drepturile au fost acordate în alt stat membru.

(247) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente din statele membre în care sunt utilizate resurse de numerotație dintr-un alt stat membru nu dețin controlul asupra acestor resurse. Prin urmare, este esențial ca autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă din statul membru care acordă drepturile de utilizare extrateritorială să asigure, de asemenea, o protecție eficace a utilizatorilor finali din statele membre în care sunt utilizate numerele respective. În vederea realizării unei protecții eficace, autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă care acordă drepturi de utilizare extrateritorială ar trebui să impună condiții în conformitate cu prezenta directivă în ceea ce privește respectarea de către furnizor a normelor de protecție a consumatorilor și a altor norme referitoare la utilizarea resurselor de numerotație în acele state membre în care vor fi utilizate resursele respective.

(248) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente din statele membre în care sunt utilizate resursele de numerotație ar trebui să poată solicita sprijinul autorităților naționale de reglementare sau al altor autorități competente care au acordat drepturile de utilizare a resurselor de numerotație respective pentru a primi asistență în vederea asigurării respectării normelor lor. Măsurile de asigurare a respectării normelor luate de autoritățile naționale de reglementare sau de alte autorități competente care au acordat drepturile de utilizare ar trebui să includă sancțiuni cu efect de descurajare, iar în special în cazul unei încălcări grave, retragerea dreptului de utilizare extrateritorială a resurselor de numerotație alocate întreprinderii în cauză. Cerințele privind utilizarea extrateritorială nu ar trebui să aducă atingere competențelor statelor membre de a bloca, de la caz la caz, accesul la numere sau servicii în cazul în care acest lucru este justificat din motive de fraudă sau de abuz. Utilizarea extrateritorială a resurselor de numerotație nu ar trebui să aducă atingere normelor Uniunii privind furnizarea de servicii de roaming, inclusiv celor privind prevenirea utilizării anormale sau abuzive a serviciilor de roaming care fac obiectul reglementării în materie de prețuri cu amănuntul și care beneficiază de tarife de roaming la nivel angro reglementate. Statele membre ar trebui să fie în continuare în măsură să încheie cu țări terțe acorduri specifice privind utilizarea extrateritorială a resurselor de numerotație.

(249) Statele membre ar trebui să promoveze furnizarea pe suport radio (over the air) a resurselor de numerotație pentru a facilita trecerea de la un furnizor de servicii de comunicații electronice la altul. Furnizarea pe suport radio a resurselor de numerotație permite reprogramarea identificatorilor echipamentelor de comunicații fără acces fizic la dispozitivele în cauză. Această caracteristică este în mod special relevantă pentru serviciile între dispozitive, și anume serviciile care implică un transfer automat de date și informații între dispozitive sau aplicații bazate pe software-uri cu o interacțiune umană limitată sau fără interacțiune umană. Furnizorii unor astfel de servicii între dispozitive ar putea să nu aibă acces fizic la dispozitivele lor din cauza utilizării lor la distanță sau a numărului mare de dispozitive instalate ori a modelelor lor de utilizare. Având în vedere piața emergentă a serviciilor între dispozitive și noile tehnologii, statele membre ar trebui să depună eforturi pentru a asigura neutralitatea tehnologică în promovarea furnizării pe suport radio.

(250) Accesul la resursele de numerotație pe baza unor criterii transparente, obiective și nediscriminatorii este esențial pentru ca întreprinderile să se afle în concurență în sectorul comunicațiilor electronice. Statele membre ar trebui să fie în măsură să acorde drepturi de utilizare a resurselor de numerotație altor întreprinderi decât cele care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice, ținând cont de importanța crescândă a numerelor pentru diverse servicii de internet al obiectelor. Toate elementele planurilor naționale de numerotație ar trebui să fie gestionate de autoritățile naționale de reglementare sau de alte autorități competente, inclusiv codurile de puncte utilizate la adresarea în rețea. În cazul în care este nevoie de o armonizare a resurselor de numerotație în Uniune pentru a sprijini dezvoltarea serviciilor paneuropene sau a serviciilor transfrontaliere, în special a noilor servicii între dispozitive, cum ar fi mașinile conectate, și în cazul în care cererea nu ar putea fi satisfăcută pe baza resurselor de numerotație existente, Comisia poate lua măsuri de punere în aplicare, cu asistența OAREC.

(251) Obligația de a publica deciziile privind acordarea drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație ar trebui să poată fi îndeplinită prin punerea deciziilor respective la dispoziția publicului pe un site internet.

(252) Având în vedere aspectele particulare aferente semnalării cazurilor de copii dispăruți, statele membre ar trebui să își mențină angajamentul de a se asigura că pe teritoriul lor este efectiv disponibil un serviciu care să funcționeze bine de semnalare a cazurilor de copii dispăruți la numărul „116000”. Statele membre ar trebui să ia măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că se obține un nivel suficient de calitate a serviciului în operarea numărului 116 000.

(253) În paralel cu linia telefonică de urgență pentru copiii dispăruți 116000, multe state membre asigură, de asemenea, accesul copiilor la un serviciu de operare a liniei telefonice de asistență cu numărul 116111, care este adaptat copiilor și îi ajută pe cei care au nevoie de îngrijire și protecție. Aceste state membre și Comisia ar trebui să se asigure că cetățenii și în special copiii și sistemele naționale de protecție a copilului au luat cunoștință de existența liniei telefonice de asistență 116111.

(254) Piața internă presupune ca utilizatorii finali să poată avea acces la toate numerele incluse în planurile naționale de numerotație ale altor state membre și să poată avea acces la servicii folosind numere nongeografice, inclusiv numere de telefon cu acces gratuit pentru apelant și numere cu tarif premium, în cadrul Uniunii, cu excepția cazului în care utilizatorul final apelat a ales, din motive comerciale, să limiteze accesul din anumite zone geografice. Utilizatorii finali ar trebui, de asemenea, să poată avea acces la numerele universale internaționale cu acces gratuit pentru apelant (UIFN). Accesul transfrontalier la resursele de numerotație și la serviciile asociate nu ar trebui obstrucționat, cu excepția cazurilor justificate în mod obiectiv, de exemplu pentru combaterea fraudei sau a abuzurilor (de exemplu, în legătură cu anumite servicii premium), atunci când numărul este definit ca având doar acoperire națională (de exemplu, un cod național scurt) sau atunci când accesul nu este fezabil din punct de vedere economic. Tarifele aplicate părților care apelează din afara statului membru în cauză nu trebuie să fie aceleași cu cele aplicate părților care apelează din interiorul acelui stat membru. Utilizatorii ar trebui să fie pe deplin informați anticipat și într-un mod clar cu privire la orice tarife aplicabile numerelor cu acces gratuit pentru apelant, precum tarifele apelurilor internaționale pentru numerele accesibile prin codurile standard internaționale de acces la serviciile de telefonie. În cazul în care furnizorii de servicii de comunicații electronice rețin venituri provenite din interconectare sau din alte servicii, din motive de fraudă sau de abuz, statele membre ar trebui să se asigure că veniturile reținute provenite din servicii sunt rambursate, acolo unde este posibil, utilizatorilor finali afectați de frauda sau de abuzul în cauză.

(255) În conformitate cu principiul proporționalității, o serie de dispoziții referitoare la drepturile utilizatorilor finali din prezenta directivă nu ar trebui să se aplice microîntreprinderilor care furnizează numai servicii de comunicații interpersonale care nu sunt bazate pe numere,. Conform jurisprudenței Curții de Justiție, definiția unei întreprinderi mici și mijlocii, care include microîntreprinderile, este de strictă interpretare. Pentru a include doar întreprinderile care sunt efectiv microîntreprinderi independente, este necesar să se examineze structura microîntreprinderilor care formează un grup economic, a cărui putere depășește puterea unei microîntreprinderi, și să se asigure faptul că definiția microîntreprinderii nu este eludată din motive pur formale.

(256) Realizarea pieței interne a comunicațiilor electronice impune eliminarea obstacolelor care împiedică accesul transfrontalier al utilizatorilor finali la serviciile de comunicații electronice în întreaga Uniune. Furnizorii de comunicații electronice pentru public nu ar trebui să interzică sau să restricționeze accesul utilizatorilor finali ori să îi discrimineze pe baza cetățeniei lor sau a statului membru de reședință sau de stabilire. Cu toate acestea, diferențierea ar trebui să fie posibilă pe baza unor deosebiri justificabile din punct de vedere obiectiv în materie de costuri și riscuri, care nu se limitează la măsurile prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 531/2012 în ceea ce privește utilizarea abuzivă sau anormală a serviciilor de roaming cu amănuntul reglementate.

(257) Punerea în aplicare divergentă a normelor privind protecția utilizatorilor finali a generat obstacole semnificative pe piața internă care îi afectează atât pe furnizorii de servicii de comunicații electronice, cât și pe utilizatorii finali. Respectivele obstacole ar trebui să fie reduse de aplicabilitatea aceloraşi norme care asigură un nivel comun ridicat de protecție în întreaga Uniune. O armonizare deplină calibrată a drepturilor utilizatorilor finali care intră sub incidența prezentei directive ar trebui să sporească în mod considerabil securitatea juridică atât pentru utilizatorii finali, cât și pentru furnizorii de servicii de comunicații electronice și ar trebui să reducă în mod semnificativ obstacolele la intrare și sarcina inutilă în materie de asigurare a conformității generată de fragmentarea normelor. Armonizarea deplină contribuie la depășirea obstacolelor de pe piața internă care rezultă din astfel de dispoziții interne privind utilizatorii finali care, în acelaşi timp, protejează furnizorii naționali împotriva concurenței din alte state membre. Pentru a realiza un nivel comun ridicat de protecție, mai multe dispoziții privind drepturile utilizatorilor finali ar trebui să fie consolidate în mod rezonabil în prezenta directivă, în lumina celor mai bune practici din statele membre. Armonizarea completă a drepturilor utilizatorilor finali sporește încrederea lor în piața internă, întrucât aceștia beneficiază de un nivel la fel de ridicat de protecție atunci când utilizează servicii de comunicații electronice, nu numai în statul lor membru, ci și atunci când locuiesc, lucrează sau călătoresc în alte state membre.

Armonizarea deplină ar trebui să cuprindă numai aspectele reglementate de dispozițiile privind drepturile utilizatorilor finali din prezenta directivă. Prin urmare, armonizarea deplină nu ar trebui să aducă atingere dreptului intern în ceea ce privește aspectele de protecție a utilizatorilor finali, inclusiv unele aspecte ale măsurilor de transparență care nu sunt reglementate de dispozițiile respective. De exemplu, măsurile referitoare la obligațiile de transparență care nu sunt reglementate de prezenta directivă ar trebui să fie considerate drept compatibile cu principiul armonizării depline, pe când cerințele suplimentare referitoare la aspecte de transparență reglementate de prezenta directivă, cum ar fi publicarea informațiilor, ar trebui considerate drept incompatibile. În plus, statele membre ar trebui să poată menține sau introduce dispoziții naționale referitoare la aspecte care nu sunt abordate în mod specific în prezenta directivă, în special pentru a aborda chestiuni nou apărute.

(258) Contractul este un instrument important pentru utilizatorii finali pentru asigurarea transparenței informațiilor și a securității juridice. Majoritatea furnizorilor de servicii dintr-un mediu concurențial vor încheia contracte cu clienții lor din motive de oportunitate comercială. În afara prezentei directive, tranzacțiilor efectuate de consumatori care au legătură cu rețele și servicii de comunicații electronice li se aplică și cerințele referitoare la contracte din dreptul în vigoare al Uniunii în materie de protecție a consumatorilor, în special Directiva 93/13/CEE a Consiliului[1] și Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului[2]. Includerea cerințelor de informare în prezenta directivă, care ar putea fi impuse și în temeiul Directivei 2011/83/UE, nu ar trebui să ducă la dublarea informațiilor în documentele precontractuale și contractuale. Informațiile relevante furnizate în temeiul prezentei directive, inclusiv orice cerințe de informare mai prescriptive și mai detaliate, ar trebui să fie considerate ca îndeplinind cerințele corespunzătoare din Directiva 2011/83/UE.

---

[1] Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO L 95, 21.4.1993, p. 29).

[2] Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 304, 22.11.2011, p. 64).

(259) Unele dintre aceste dispoziții privind protecția utilizatorilor finali care se aplică a priori numai consumatorilor, și anume cele privind informațiile contractuale, durata maximă a contractului și pachetele, ar trebui să fie nu numai în beneficiul consumatorilor, ci și al microîntreprinderilor și al întreprinderilor mici, precum și al organizațiilor non-profit, astfel cum sunt definite în dreptul intern. Poziția de negociere a acestor categorii de întreprinderi și organizații este comparabilă cu cea a consumatorilor și, prin urmare, acestea ar trebui să beneficieze de același nivel de protecție, cu excepția cazului în care renunță la drepturile respective. Obligațiile privind informațiile contractuale din prezenta directivă, inclusiv cele din Directiva 2011/83/UE care sunt menționate în prezenta directivă, ar trebui să se aplice indiferent dacă se efectuează vreo plată și indiferent de valoarea plății care urmează să fie efectuată de client. Obligațiile privind informațiile contractuale, inclusiv cele prevăzute în Directiva 2011/83/UE, ar trebui să se aplice în mod automat microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și organizațiilor non-profit, cu excepția cazului în care acestea preferă să negocieze clauze contractuale individualizate cu furnizorii serviciilor de comunicații electronice. Spre deosebire de microîntreprinderi, întreprinderile mici și organizațiile non-profit, întreprinderile mai mari au, în mod obișnuit, o putere de negociere mai mare și, prin urmare, nu depind de aceleași cerințe privind informațiile contractuale ca și consumatorii. Alte dispoziții, cum ar fi portabilitatea numerelor, care sunt importante și pentru întreprinderile mai mari ar trebui să se aplice în continuare tuturor utilizatorilor finali. Organizațiile non-profit sunt entități juridice care nu obțin profit pentru proprietarii sau membrii lor. De obicei, organizațiile non-profit sunt organizații de caritate sau alte tipuri de organizații de interes public. Astfel, având în vedere situația lor comparabilă, este legitim ca aceste organizații să beneficieze de același tratament ca microîntreprinderile sau întreprinderile mici în temeiul prezentei directive, în măsura în care sunt vizate drepturile utilizatorilor finali.

(260) Specificitățile sectorului comunicațiilor electronice necesită, dincolo de normele contractuale orizontale, un număr limitat de dispoziții suplimentare în materie de protecție a utilizatorilor finali. Aceştia ar trebui să fie informați, printre altele, cu privire la orice niveluri de calitate a serviciului oferit, condițiile aferente promoțiilor și încetării contractelor, planurile tarifare aplicabile și tarifele pentru serviciile care fac obiectul unor condiții tarifare speciale. Aceste informații sunt relevante pentru furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive. Fără a aduce atingere normelor aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal, un furnizor de servicii de comunicații electronice destinate publicului nu ar trebui să fie supus obligațiilor privind cerințele de informare în cazul contractelor în care furnizorul respectiv și societățile sau persoanele afiliate nu primesc nicio remunerație legată direct sau indirect de furnizarea de servicii de comunicații electronice, cum ar fi, de exemplu, cazul unei universități care acordă vizitatorilor acces gratuit la rețeaua sa Wi-Fi în campus fără a primi nicio remunerație, nici prin plăți de la utilizatori și nici prin venituri din publicitate.

(261) Pentru a permite utilizatorului final să facă o alegere în cunoștință de cauză, este esențial ca informațiile relevante necesare să fie furnizate înainte de încheierea contractului, într-un limbaj clar și ușor de înțeles și pe un suport durabil sau, dacă acest lucru nu este fezabil, fără a aduce atingere definiției suportului durabil prevăzută în Directiva 2011/83/UE, într-un document, pus la dispoziție de către furnizor și notificat utilizatorului, ușor de descărcat, de deschis și de consultat pe dispozitive utilizate în mod obișnuit de către consumatori. În vederea facilitării alegerii, furnizorii ar trebui să prezinte o fișă de sinteză a clauzelor contractuale esențiale. Pentru a facilita comparabilitatea și a reduce costurile de asigurare a conformității, Comisia, după consultarea OAREC, ar trebui să adopte un model pentru o astfel de fișă de sinteză a contractului. Informațiile precontractuale furnizate, precum și modelul de fișă de sinteză ar trebui să facă parte integrantă din contractul final. Fișa de sinteză a contractului ar trebui să fie concisă și ușor de citit și, în mod ideal, să nu depășească echivalentul unei pagini A4 sau, în cazul în care diferite servicii sunt grupate într-un singur contract, echivalentul a maximum trei pagini A4.

(262) În urma adoptării Regulamentului (UE) 2015/2120, dispozițiile prezentei directive privind informațiile referitoare la condițiile care limitează accesul la servicii și aplicații sau utilizarea acestora și informațiile privind modelarea traficului au devenit caduce și ar trebui să fie abrogate.

(263) În ceea ce privește echipamentul terminal, contractul cu clientul ar trebui să precizeze orice condiții impuse de către furnizor în privința utilizării echipamentului, de exemplu prin blocarea dispozitivelor mobile pentru a fi utilizate doar cu anumite cartele SIM, dacă aceste condiții nu sunt interzise în temeiul dreptului intern, precum și orice taxe aferente încetării contractului, înainte sau la data expirării convenite, inclusiv orice costuri impuse pentru păstrarea echipamentului. În cazul în care utilizatorul final decide să păstreze un echipament terminal inclus la momentul încheierii contractului, eventuala despăgubire datorată nu ar trebui să depășească valoarea *pro rata temporis* a acestuia calculată pe baza valorii din momentul încheierii contractului sau pe baza părții restante din taxa pentru servicii până la încetarea contractului, oricare dintre cele două cuantumuri este mai mic. Statele membre ar trebui să poată alege alte metode de calculare a ratei despăgubirii, în cazul în care o astfel de rată este egală sau mai mică decât despăgubirea calculată respectivă. Orice restricție a utilizării echipamentelor terminale în alte rețele ar trebui să fie eliminată, în mod gratuit, de către furnizor cel târziu la achitarea respectivei despăgubiri.

(264) Fără a aduce atingere obligației fundamentale în materie de securitate care revine furnizorului în temeiul prezentei directive, contractul ar trebui să precizeze tipul de acțiune pe care furnizorul ar putea să o întreprindă în cazul unor incidente, amenințări sau vulnerabilități privind securitatea. În plus, contractul ar trebui să precizeze de asemenea eventualele mecanisme de despăgubire și de rambursare disponibile în cazul în care un furnizor răspunde inadecvat la un incident de securitate, inclusiv dacă un incident de securitate notificat furnizorului are loc din cauza unor vulnerabilități cunoscute ale hardware-ului sau software-ului, pentru care producătorul sau dezvoltatorul a oferit corecții, iar furnizorul de servicii nu a aplicat aceste corecții și nu a luat nicio altă măsură adecvată de rezolvare a problemei.

(265) Disponibilitatea unor informații transparente, actualizate și comparabile privind ofertele și serviciile este un element-cheie pentru consumatorii de pe piețele concurențiale unde mai mulți furnizori oferă servicii. Utilizatorii finali ar trebui să poată compara cu ușurință prețurile diverselor servicii oferite pe piață pe baza informațiilor publicate într-o formă ușor accesibilă. Pentru a le permite acestora compararea cu ușurință a prețurilor și a serviciilor, autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată solicita furnizorilor de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului o mai mare transparență cu privire la informații, inclusiv tarifele, calitatea serviciului, condițiile referitoare la echipamentul terminal furnizat și alte statistici relevante. Orice astfel de cerințe ar trebui să țină seama în mod corespunzător de caracteristicile respectivelor rețele sau servicii. De asemenea, autoritățile respective ar trebui să asigure faptul că părțile terțe au dreptul de a utiliza gratuit informațiile disponibile publicului publicate de către astfel de întreprinderi, în vederea furnizării unor instrumente de comparare.

(266) Utilizatorii finali deseori nu sunt conștienți de costurile comportamentului lor în materie de consum sau au dificultăți în a estima când timp au folosit serviciile de comunicații electronice sau ce volum de date au consumat în cadrul acestora. Pentru a spori transparența și pentru a le permite utilizatorilor finali să își controleze mai bine bugetul în materie de comunicații, este important să se pună la dispoziția acestora facilități care să le permită să își monitorizeze consumul în timp util. În plus, statele membre ar trebui să poată să mențină sau să introducă dispoziții privind limitele de consum, care să protejeze utilizatorii finali de așa-numitele „facturi-șoc”, inclusiv în ceea ce privește serviciile premium și alte servicii care fac obiectul unor condiții tarifare speciale. Acest lucru permite autorităților competente să solicite ca informațiile cu privire la astfel de prețuri să fie oferite înainte de furnizarea serviciului și nu aduce atingere posibilității ca statele membre să mențină sau să introducă obligații generale pentru serviciile premium pentru a asigura o protecție eficace a utilizatorilor finali.

(267) Instrumentele independente de comparare, cum ar fi site-urile internet, reprezintă un mijloc eficace pentru utilizatorii finali de a evalua avantajele diferiților furnizori de servicii de acces la internet și de comunicații interpersonale, în cazul în care acestea sunt furnizate pe baza plăților monetare directe recurente sau bazate pe consum, precum și de a obține informații imparțiale, în special prin compararea într-un singur loc a prețurilor, a tarifelor și a parametrilor de calitate. Astfel de instrumente ar trebui să fie independente din punct de vedere operațional de furnizorii de servicii, fără ca vreun furnizor de servicii să beneficieze de tratament favorabil în rezultatele căutării. Astfel de instrumente ar trebui să vizeze furnizarea de informații care să fie în același timp clare și concise, complete și cuprinzătoare. De asemenea, acestea ar trebui să vizeze includerea unei game cât mai largi de oferte, pentru a reda o imagine de ansamblu reprezentativă și pentru a acoperi o parte semnificativă a pieței. Informațiile furnizate în cadrul unor astfel de instrumente ar trebui să fie demne de încredere, imparțiale și transparente. Utilizatorii finali ar trebui să fie informați cu privire la faptul că au la dispoziție astfel de instrumente. Statele membre ar trebui să se asigure că, pe teritoriile lor, utilizatorii finali au acces gratuit la cel puțin un astfel de instrument. În cazul în care într-un stat membru există numai un singur instrument și instrumentul respectiv încetează să mai funcționeze sau nu mai respectă criteriile de calitate, statul membru ar trebui să se asigure că utilizatorii finali au acces într-un termen rezonabil la un alt instrument de comparare la nivel național.

(268) Instrumentele independente de comparare pot fi operate de întreprinderi private sau de către ori în numele autorităților competente, însă ar trebui să fie operate în conformitate cu criterii de calitate determinate, inclusiv cerința de a furniza detalii privind proprietarii lor, de a prezenta informații exacte și actualizate, de a preciza momentul ultimei actualizări, de a stabili criterii clare și obiective pe care se va baza comparația și de a include o gamă largă de oferte, acoperind o parte semnificativă a pieței. Statele membre ar trebui să poată stabili cât de des este necesar ca instrumentele de comparare să revizuiască și să actualizeze informațiile pe care le oferă utilizatorilor finali, ținând seama de frecvența cu care furnizorii de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului își actualizează în general informațiile în materie de tarife și calitate.

(269) Pentru a răspunde chestiunilor de interes public cu privire la utilizarea serviciilor de acces la internet și a serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere destinate publicului și pentru a încuraja protejarea drepturilor și a libertăților celorlalți, statele membre ar trebui să fie în măsură să pună la dispoziție și să disemineze sau să solicite diseminarea, cu ajutorul furnizorilor serviciilor respective, informațiilor de interes public referitoare la utilizarea unor astfel de servicii. Informațiile respective ar trebui să poată include informații de interes public referitoare la încălcările cele mai frecvente și consecințele lor juridice, de exemplu privind încălcarea drepturilor de autor, alte utilizări ilegale și diseminarea conținuturilor dăunătoare, precum și consiliere și mijloace de protecție împotriva riscurilor la adresa siguranței personale, de exemplu, cele care apar în urma dezvăluirii de informații cu caracter personal în anumite circumstanțe, cât și împotriva riscurilor la adresa vieții private și a datelor cu caracter personal, precum și disponibilitatea unor programe informatice sau opțiuni de programare configurabile și ușor de utilizat, care să permită protecția copiilor sau a persoanelor vulnerabile. Informațiile ar putea fi coordonate prin intermediul procedurii de cooperare stabilite în prezenta directivă. Astfel de informații de interes public ar trebui să fie actualizate atunci când este necesar și ar trebui să fie prezentate în formate ușor de înțeles, stabilite de fiecare stat membru, și pe site-urile internet ale autorităților publice naționale. Statele membre ar trebui să poată impune furnizorilor de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere destinate publicului obligația de a disemina aceste informații standardizate în rândul tuturor clienților lor în maniera considerată potrivită de către autoritățile publice naționale. Diseminarea unor astfel de informații nu ar trebui, totuși, să constituie o sarcină excesivă pentru furnizori. Dacă se întâmplă acest lucru, statele membre ar trebui să solicite o astfel de diseminare prin mijloacele utilizate de furnizori pentru comunicarea cu utilizatorii finali în cadrul activităților lor obișnuite.

(270) În absența unor norme relevante ale dreptului Uniunii, conținutul, aplicațiile și serviciile sunt considerate legale sau dăunătoare în conformitate cu dreptul material și procedural intern. Sarcina de a decide, conform procesului corespunzător, dacă respectivele conținuturi, aplicații sau servicii sunt sau nu legale sau dăunătoare revine statelor membre, și nu furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice. Prezenta directivă și Directiva 2002/58/CE nu aduc atingere Directivei 2000/31/CE care conține, printre altele, regula de simplă transmitere (mere conduit) pentru furnizorii de servicii intermediari, astfel cum sunt definiți în respectiva directivă.

(271) Autoritățile naționale de reglementare în coordonare cu alte autorități competente sau, dacă este necesar, alte autorități competente în coordonare cu autoritățile naționale de reglementare ar trebui împuternicite să monitorizeze calitatea serviciilor și să colecteze sistematic informații privind calitatea serviciilor oferite de furnizorii de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului, în măsura în care aceștia din urmă pot oferi niveluri minime de calitate a serviciilor fie prin controlarea a cel puțin unora dintre elementele rețelei, fie prin intermediul unui acord privind nivelul serviciilor în acest sens, inclusiv calitatea furnizării de servicii utilizatorilor finali cu dizabilități. Aceste informații ar trebui colectate pe baza unor criterii care să permită efectuarea de comparații între furnizorii de servicii și între statele membre. Este probabil ca furnizorii de astfel de servicii de comunicații electronice care își desfășoară activitatea într-un mediu concurențial să pună la dispoziția publicului informații adecvate și actualizate privind serviciile lor, din motive de oportunitate comercială. Cu toate acestea, autoritățile naționale de reglementare în coordonare cu alte autorități competente sau, dacă este necesar, alte autorități competente în coordonare cu autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată cere publicarea respectivelor informații în cazul în care se demonstrează că acestea nu sunt puse efectiv la dispoziția publicului. În cazul în care calitatea serviciilor de comunicații interpersonale destinate publicului depinde de eventuali factori externi, cum ar fi controlul asupra transmiterii semnalului sau conectivitatea rețelei, autoritățile naționale de reglementare, în coordonare cu alte autorități competente, ar trebui să poată solicita furnizorilor de astfel de servicii să informeze consumatorii în consecință.

(272) Autoritățile naționale de reglementare, în coordonare cu alte autorități competente, ar trebui, de asemenea, să stabilească metodele de măsurare pe care trebuie să le aplice furnizorii de servicii în vederea îmbunătățirii comparabilității datelor oferite. Pentru a facilita comparabilitatea în întreaga Uniune și pentru a reduce costurile de asigurare a conformității, OAREC ar trebui să adopte orientări privind parametrii relevanți de calitate a serviciului de care autoritățile naționale de reglementare, în coordonare cu alte autorități competente, ar trebui să țină seama în cea mai mare măsură.

(273) Pentru a profita pe deplin de mediul concurențial, consumatorii ar trebui să poată face alegeri în cunoștință de cauză și să își schimbe furnizorii atunci când acest lucru este în interesul lor. Este esențial să se asigure că aceștia sunt în măsură să acționeze astfel, fără a fi stânjeniți de obstacole juridice, tehnice sau practice, inclusiv de condiții, proceduri și tarife contractuale. Faptul respectiv nu împiedică furnizorii să stabilească perioade contractuale minime rezonabile, de până la 24 de luni, în contractele încheiate cu consumatorii. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a menține sau de a introduce dispoziții pentru o durată maximă mai scurtă și de a permite consumatorilor să își schimbe planurile tarifare sau să rezilieze contractul în cadrul perioadei contractuale fără a suporta costuri suplimentare, în funcție de condițiile naționale, cum ar fi nivelurile de concurență și stabilitatea investițiilor în rețele. Independent de contractul de servicii de comunicații electronice, consumatorii ar putea prefera și beneficia de o perioadă de rambursare mai lungă pentru conexiunile fizice. Astfel de angajamente asumate de consumatori pot fi un factor important în facilitarea instalării rețelelor de foarte mare capacitate până la sau foarte aproape de incinta utilizatorului final, inclusiv prin intermediul schemelor de agregare a cererii care permit investitorilor în rețea să reducă riscurile adoptării inițiale. Cu toate acestea, dreptul consumatorilor de a trece de la un furnizor de servicii de comunicații electronice la altul, astfel cum este prevăzut în prezenta directivă, nu ar trebui să fie limitat de includerea în contractele privind conexiunile fizice a unor astfel de perioade de rambursare, iar astfel de contracte nu ar trebui să privească echipamentele terminale sau echipamentele de acces la internet, cum ar fi telefoanele mobile, routerele sau modemurile. Statele membre ar trebui să asigure egalitatea de tratament a entităților, inclusiv a operatorilor, care finanțează instalarea unei conexiuni fizice de foarte mare capacitate la incinta unui utilizator final, inclusiv în cazul în care o astfel de finanțare se face printr-un contract cu plata în rate.

(274) De asemenea, este posibilă prelungirea automată a contractelor pentru servicii de comunicații electronice. În aceste cazuri, utilizatorii finali ar trebui să aibă posibilitatea de a rezilia contractul fără a suporta vreun cost după expirarea termenului contractual.

(275) Orice modificări ale condițiilor contractuale propuse de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, care nu sunt în avantajul utilizatorului final, de exemplu în ceea ce privește taxele, tarifele, limitarea volumului de date, vitezele de transmitere a datelor, acoperirea sau prelucrarea datelor cu caracter personal, ar trebui să dea naștere dreptului utilizatorului final de a rezilia contractul fără să suporte niciun cost, chiar dacă respectivele modificări sunt combinate cu unele modificări în avantajul utilizatorului final. Orice modificare a condițiilor contractuale de către furnizor ar trebui, așadar, să îi dea dreptul utilizatorului final de a rezilia contractul, cu excepția cazului în care fiecare modificare este în sine în avantajul utilizatorului final sau modificările sunt de natură pur administrativă, cum ar fi o modificare a adresei furnizorului și nu au un efect negativ asupra utilizatorului final, ori modificările sunt strict impuse de modificări legislative sau în materie de reglementare, cum ar fi noi cerințe contractuale de informare impuse de dreptul Uniunii sau de dreptul intern. Modificările ar trebui evaluate pe baza unor criterii obiective pentru a se stabili dacă sunt exclusiv în avantajul utilizatorului final. Dreptul utilizatorului final de a rezilia contractul ar trebui să fie exclus numai în cazul în care furnizorul poate să demonstreze că toate modificările contractuale sunt exclusiv în beneficiul utilizatorului final sau sunt de natură pur administrativă, fără a avea vreun efect negativ asupra utilizatorului final.

(276) Utilizatorii finali ar trebui să fie informați cu privire la orice modificare a condițiilor contractuale prin intermediul unui suport durabil. Utilizatorii finali, alții decât consumatorii, microîntreprinderile sau întreprinderile mici ori organizațiile non-profit, ar trebui să nu beneficieze de drepturile de reziliere în cazul modificării contractului, în măsura în care sunt vizate serviciile de transmisie utilizate pentru serviciile între dispozitive. Statele membre ar trebui să poată prevedea măsuri specifice de protecție pentru utilizatorii finali referitoare la rezilierea contractului atunci când utilizatorii finali își schimbă locul de reședință. Dispozițiile privind rezilierea contractului ar trebui să nu aducă atingere altor dispoziții din dreptul Uniunii sau din cel intern privind motivele pentru care pot fi reziliate contractele ori pot fi schimbate condițiile contractuale de furnizorul de servicii sau de utilizatorul final.

(277) Posibilitatea de a trece de la un furnizor la altul este esențială pentru o concurență efectivă într-un mediu concurențial. Disponibilitatea unor informații transparente, fiabile și furnizate în timp util cu privire la schimbarea furnizorului ar trebui să sporească încrederea utilizatorilor finali în trecerea de la un furnizor la altul și disponibilitatea lor de a se implica activ în procesul concurențial. Furnizorii de servicii ar trebui să asigure continuitatea serviciului astfel încât utilizatorii finali să poată trece de la un furnizor la altul fără a fi stânjeniți de riscul pierderii unui serviciu și, dacă este posibil din punct de vedere tehnic, să permită trecerea la un alt furnizor la data solicitată de către utilizatorii finali.

(278) Portabilitatea numărului este un element-cheie care facilitează opțiunile consumatorilor și concurența efectivă pe piețele comunicațiilor electronice concurențiale. Utilizatorii finali care solicită acest lucru ar trebui să își poată păstra numerele, indiferent de furnizorul serviciului, pe perioada limitată a trecerii de la un furnizor de servicii la altul. Furnizarea acestei facilități între conexiunile la rețeaua de telefonie publică de la punctele fixe și mobile nu este prevăzută de prezenta directivă. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să poată aplica dispoziții pentru asigurarea portabilității numerelor între rețele care furnizează servicii la puncte fixe și în rețele mobile.

(279) Impactul portabilității numerelor este consolidat considerabil prin transparența informațiilor tarifare, atât pentru utilizatorii finali care își portează numărul, cât și pentru utilizatorii finali care îi apelează pe cei care și-au portat numărul. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui, în cazurile în care acest lucru este fezabil, să faciliteze o transparență adecvată privind tarifarea, ca parte a punerii în aplicare a portabilității numerelor.

(280) În vederea asigurării faptului că prețurile de interconectare aferente furnizării portabilității numerelor sunt stabilite în funcție de costuri, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată lua, de asemenea, în considerare prețurile practicate pe piețe comparabile.

(281) Portabilitatea numerelor este un element-cheie care facilitează opțiunile consumatorilor și concurența efectivă pe piețele concurențiale de comunicații electronice și ar trebui pusă în aplicare în cel mai scurt timp posibil, astfel încât numărul să fie activat efectiv în termen de o zi lucrătoare, iar utilizatorul final să nu fie privat de serviciu mai mult de o zi lucrătoare de la data convenită. Dreptul de a porta numărul ar trebui să îi fie atribuit utilizatorului final care deține contractul relevant (preplătit sau cu plata cu abonament) cu furnizorul. Pentru a facilita recurgerea la un ghișeu unic care să permită utilizatorilor finali să treacă fără sincope de la un furnizor la altul, acest proces ar trebui să fie în sarcina furnizorului de comunicații electronice destinate publicului către care se realizează trecerea. Autoritățile naționale de reglementare sau, după caz, alte autorități competente ar trebui să poată să stabilească procesul global al trecerii de la un furnizor la altul și al portării numerelor, ținând seama de dispozițiile naționale privind contractele și progresele tehnologice. Acest lucru ar trebui să includă, după caz, o cerință conform căreia portarea se finalizează prin furnizare pe suport radio, cu excepția cazului în care utilizatorul final solicită altceva. Experiența din unele state membre a arătat că există riscul de transferare a utilizatorilor finali către un alt furnizor fără consimțământul acestora. Deși de acest aspect ar trebui să se ocupe în primul rând autoritățile de aplicare a legii, statele membre ar trebui să fie în măsură să impună măsurile proporționale minime în ceea ce privește procesul de trecere de la un furnizor la altul, inclusiv sancțiuni corespunzătoare, care sunt necesare pentru a reduce la minimum astfel de riscuri și pentru a se garanta protecția utilizatorului final pe parcursul întregului proces de trecere de la un furnizor la altul, fără a diminua atractivitatea acestuia pentru utilizatorii finali. Dreptul de a porta numere nu ar trebui limitat prin condițiile contractuale.

(282) Pentru a se garanta că trecerea de la un furnizor la altul și portarea au loc în termenele prevăzute de prezenta directivă, statele membre ar trebui să oblige furnizorii să acorde, ușor și în timp util, compensații utilizatorilor finali, atunci când un acord între un furnizor și un utilizator final nu este respectat. Astfel de măsuri ar trebui să fie proporționale cu durata întârzierii manifestate în respectarea acordului. Utilizatorii finali ar trebui, cel puțin, să beneficieze de măsuri compensatorii pentru întârzierile care depășesc o zi lucrătoare în activarea serviciului, portarea unui număr sau pierderea serviciului și în cazul nerespectării de către furnizori a programărilor stabilite pentru servicii sau pentru instalare. Compensațiile suplimentare ar putea fi și sub formă de reducere automată a remunerației atunci când furnizorul dinspre care se realizează trecerea trebuie să continue să își furnizeze serviciile până când sunt activate serviciile furnizorului către care se realizează trecerea.

(283) Pachetele cuprinzând cel puțin un serviciu de acces la internet sau un serviciu de comunicații interpersonale bazate pe numere destinate publicului și alte servicii, precum serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere destinate publicului, radiodifuziunea liniară, serviciile între dispozitive sau echipamentele terminale, au devenit din ce în ce mai răspândite și constituie un element important al concurenței. În sensul prezentei directive, ar trebui să se considere că există un pachet în situațiile în care elementele pachetului sunt furnizate sau vândute de același furnizor în temeiul aceluiași contract sau în temeiul unui contract strâns legat sau asociat. Deși de foarte multe ori aduc beneficii consumatorilor, pachetele pot face trecerea de la un furnizor la altul mai dificilă sau mai costisitoare și pot genera riscuri de captivitate (lock-in) contractuală. Atunci când diferitelor servicii și echipamente terminale care fac parte dintr-un pachet li se aplică norme divergente în materie de încetare a contractului și trecere de la un furnizor la altul, ori în ceea ce privește angajamentele contractuale privind achiziția unor echipamente terminale, consumatorii sunt împiedicați în fapt să își exercite drepturile prevăzute în prezenta directivă de a trece la oferte concurențiale pentru întregul pachet sau pentru părți ale acestuia. Anumite dispoziții esențiale ale prezentei directive privind informațiile din fișa de sinteză a contractului, transparența, durata și încetarea contractului și trecerea de la un furnizor la altul ar trebui, prin urmare, să se aplice tuturor elementelor unui pachet, inclusiv echipamentelor terminale, altor servicii precum conținutul digital sau serviciile digitale, precum și serviciilor de comunicații electronice care nu intră direct în domeniul de aplicare al acestor dispoziții. Toate obligațiile utilizatorilor finali aplicabile în temeiul prezentei directive în cazul unui anumit serviciu de comunicații electronice, atunci când este furnizat sau vândut ca serviciu de sine stătător, ar trebui să fie aplicabile și atunci când serviciul face parte dintr-un pachet cu cel puțin un serviciu de acces la internet sau un serviciu de comunicații interpersonale destinate publicului bazate pe numere.

Alte aspecte contractuale, cum ar fi căile de atac aplicabile în caz de nerespectare a contractului, ar trebui să fie reglementate de normele aplicabile respectivelor elemente din pachet, de exemplu de normele contractelor pentru vânzarea de bunuri sau pentru furnizarea de conținut digital. Cu toate acestea, un drept de a rezilia orice element al unui pachet constând cel puțin într-un serviciu de acces la internet sau un serviciu de comunicații interpersonale destinate publicului bazate pe numere, înainte de expirarea convenită a termenului contractual, din cauza unei lipse de conformitate sau a nefurnizării serviciului, ar trebui să îi dea dreptul consumatorului să rezilieze toate elementele din pachet. De asemenea, pentru a menține capacitatea de a trece ușor de la un furnizor la altul, consumatorii nu ar trebui nici să fie ținuți captivi (locked in) de un furnizor printr-o prelungire contractuală de facto a perioadei contractuale inițiale.

(284) Furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere au obligația de a furniza acces la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență. În circumstanțe excepționale, și anume din cauza lipsei de fezabilitate din punct de vedere tehnic, aceştia ar putea să nu fie în măsură să furnizeze acces la serviciile de urgență sau la informația de localizare a apelantului ori la ambele. În astfel de cazuri, aceștia ar trebui să își informeze în mod corespunzător clienții în contract. Acești furnizori ar trebui să comunice clienților lor informații clare și transparente în contractul inițial și să le actualizeze în cazul oricărei modificări a dispoziției privind accesul la serviciile de urgență, de exemplu în facturi. Aceste informații ar trebui să includă orice limitări privind aria de acoperire teritorială, pe baza parametrilor tehnici de operare planificați ai serviciului de comunicații și a infrastructurii disponibile. În cazul în care serviciul nu este furnizat printr-o conexiune care este gestionată pentru a oferi o calitate specificată a serviciului, informațiile ar trebui să includă, de asemenea, nivelul de fiabilitate al accesului și al informației de localizare a apelantului prin comparație cu un serviciu care este furnizat printr-o astfel de conexiune, ținând seama de standardele actuale în materie de tehnologie și calitate, precum și de orice parametri de calitate a serviciului specificați în prezenta directivă.

(285) Utilizatorii finali ar trebui să poată avea acces la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență în mod gratuit și fără a fi nevoiți să recurgă la vreun mijloc de plată, de la orice dispozitiv care permite folosirea serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere, inclusiv atunci când utilizează servicii de roaming într-un stat membru. Comunicațiile de urgență constituie un mijloc de comunicare ce include nu numai servicii de comunicații de voce, ci și SMS-urile, mesageria, comunicațiile video sau alte tipuri de comunicații, de exemplu textul în timp real și serviciile de conversație totală și de redare de text. Statele membre, ținând seama de capacitățile și de echipamentele tehnice ale PSAP-urilor, ar trebui să poată stabili care servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere sunt potrivite pentru serviciile de urgență, inclusiv posibilitatea de a limita aceste opțiuni la serviciile de comunicații de voce și la echivalentul acestora pentru utilizatorii finali cu dizabilități sau de a adăuga alte opțiuni, de comun acord cu PSAP-urile naționale. Comunicarea de urgență poate fi declanșată în numele unei persoane printr-un apel de urgență de la bordul vehiculului sau eCall, astfel cum este definit de Regulamentul (UE) 2015/758.

(286) Statele membre ar trebui să se asigure că furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere oferă un acces fiabil și precis la serviciile de urgență, ținând seama de specificațiile și criteriile naționale, precum și de capacitățile PSAP-urilor naționale. Statele membre ar trebui să aibă în vedere capacitatea PSAP-urilor de a gestiona comunicațiile de urgență în mai mult de o limbă. În cazul în care serviciul de comunicații interpersonale bazate pe numere nu este asigurat prin intermediul unei conexiuni care este gestionată pentru a oferi o calitate specificată a serviciului, furnizorul serviciului ar putea să nu fie în măsură să asigure faptul că apelurile de urgență efectuate prin intermediul serviciului său sunt rutate cu aceeași fiabilitate către cel mai adecvat PSAP. Pentru astfel de furnizori independenți de rețea, și anume furnizori care nu sunt integrați cu un furnizor de rețele publice de comunicații electronice, este posibil ca transmiterea informației de localizare a apelantului să nu fie întotdeauna fezabilă din punct de vedere tehnic. Statele membre ar trebui să se asigure că standardele care garantează rutarea precisă și fiabilă și conectarea la serviciile de urgență sunt puse în aplicare cât mai curând posibil pentru a permite furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere independenți de rețea să își îndeplinească obligațiile privind accesul la serviciile de urgență și transmiterea informației de localizare a apelantului la un nivel comparabil cu cel impus altor furnizori de astfel de servicii de comunicații. În cazul în care astfel de standarde și sistemele PSAP aferente nu au fost puse în aplicare, serviciile de comunicații interpersonale bazate pe numere independente de rețea nu ar trebui să aibă obligația să furnizeze acces la serviciile de urgență decât într-un mod care este fezabil din punct de vedere tehnic sau viabil din punct de vedere economic. Aceasta ar putea include, de exemplu, desemnarea de către un stat membru a unui PSAP unic central pentru primirea comunicațiilor de urgență. Cu toate acestea, astfel de furnizori ar trebui să îi informeze pe utilizatorii finali când nu este prevăzut accesul la numărul european unic de urgență „112” sau la informația de localizare a apelantului.

(287) Pentru a îmbunătăți raportarea și evaluarea performanțelor de către statele membre în ceea ce privește răspunsul la apelurile de urgență și gestionarea acestora, Comisia ar trebui să prezinte, la fiecare doi ani, un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la eficacitatea punerii în aplicare a numărului european unic de urgență „112”.

(288) Statele membre ar trebui să ia măsuri specifice pentru a se asigura că serviciile de urgență, inclusiv numărul european unic de urgență „112”, sunt accesibile și utilizatorilor finali cu dizabilități, în special utilizatorilor finali surzi, cu deficiențe de auz, cu deficiențe de vorbire și surdo-muți, în conformitate cu dreptul Uniunii care armonizează cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor. Aceste măsuri ar putea presupune furnizarea de dispozitive terminale speciale utilizatorilor finali cu dizabilități atunci când alte moduri de comunicare nu sunt adecvate pentru aceștia.

(289) Este important să se sporească gradul de conștientizare cu privire la numărul european unic de urgență „112”, în vederea îmbunătățirii nivelului de protecție și securitate al cetățenilor care călătoresc în Uniune. În acest scop, cetățenii ar trebui să fie pe deplin informați atunci când călătoresc în orice stat membru, în special prin intermediul informațiilor oferite în autogările, în gările, în porturile sau aeroporturile internaționale și în listele abonaților telefonici, în documentele pentru utilizatorii finali și în facturi, cu privire la faptul că numărul european unic de urgență „112” poate fi folosit ca număr de urgență unic în întreaga Uniune. Această informare este în primul rând responsabilitatea statelor membre, însă Comisia ar trebui să continue atât să sprijine, cât și să completeze inițiativele statelor membre în vederea sporirii gradului de conștientizare a cetățenilor cu privire la numărul european unic de urgență „112” și să evalueze periodic măsura în care numărul european unic de urgență „112” este cunoscut de către public.

(290) Informația de localizare a apelantului, care se aplică tuturor comunicațiilor de urgență, îmbunătățește nivelul de protecție și securitatea utilizatorilor finali și ajută serviciile de urgență în îndeplinirea atribuțiilor lor, cu condiția ca transferul comunicației de urgență și a datelor conexe către serviciile de urgență în cauză să fie garantat de sistemul național al PSAP. Primirea și utilizarea informației de localizare a apelantului, care include atât informația de localizare pe baza rețelei cât și, după caz, informația îmbunătățită de localizare a apelantului pe baza telefonului mobil, ar trebui să fie conforme cu dreptul relevant al Uniunii privind prelucrarea datelor cu caracter personal și măsurile de securitate. Întreprinderile care furnizează localizarea pe baza rețelei ar trebui să pună informația de localizare a apelantului la dispoziția serviciilor de urgență imediat după conectarea apelului la respectivul serviciu, independent de tehnologia utilizată. Cu toate acestea, tehnologiile de localizare bazate pe telefoanele mobile s-au dovedit a fi în mod semnificativ mai fiabile și mai eficiente din punctul de vedere al costurilor datorită disponibilității datelor furnizate de Serviciul european geostaționar mixt de navigare și de sistemul de navigație prin satelit Galileo, precum și de alte sisteme globale de navigație prin satelit și date wi-fi. Prin urmare, informația de localizare a apelantului obținută pe baza telefonului mobil ar trebui să vină în completarea informației de localizare pe baza rețelei, chiar dacă locația obținută pe baza telefonului mobil devine disponibilă numai după instalarea comunicării de urgență. Statele membre ar trebui să se asigure că, după caz, informația de localizare a apelantului obținută pe baza telefonului mobil este pusă la dispoziția celui mai adecvat PSAP. Acest lucru ar putea să nu fie întotdeauna posibil, de exemplu atunci când localizarea nu este disponibilă pe telefonul mobil sau prin intermediul serviciului de comunicații interpersonale utilizat sau când nu este fezabil din punct de vedere tehnic să se obțină respectiva informație. În plus, statele membre ar trebui să se asigure că PSAP-urile sunt în măsură să extragă și să gestioneze informațiile de localizare a apelantului disponibile, dacă este fezabil. Determinarea și transmiterea informației de localizare a apelantului ar trebui să fie gratuite, atât pentru utilizatorul final, cât și pentru autoritatea care tratează comunicarea de urgență, indiferent de mijloacele de determinare, cum ar fi prin intermediul telefonului mobil sau al rețelei ori al mijloacelor de transmisie, de exemplu prin canal de voce, SMS sau tehnologia de IP.

(291) Pentru a răspunde evoluțiilor tehnologice în ceea ce privește exactitatea informației de localizare a apelantului, accesul echivalent pentru utilizatorii finali cu dizabilități și rutarea apelurilor către cel mai adecvat PSAP, Comisia ar trebui să fie împuternicită să adopte, prin intermediul unui act delegat, măsurile necesare în vederea asigurării compatibilității, a interoperabilității, a calității, fiabilității și a continuității comunicațiilor de urgență în Uniune, ca de exemplu dispoziții funcționale de stabilire a rolului diverselor părți din cadrul lanțului de comunicații, de exemplu furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, operatorii de rețele și PSAP-urile, precum și în dispoziții tehnice de stabilire a mijloacelor tehnice pentru îndeplinirea dispozițiilor funcționale. Respectivele măsuri nu ar trebui să aducă atingere organizării serviciilor de urgență ale statelor membre.

(292) Un cetățean dintr-un stat membru care are nevoie să contacteze serviciile de urgență din alt stat membru nu poate face acest lucru deoarece serviciile de urgență pot să nu dețină informațiile de contact ale serviciilor de urgență din alte state membre. Ca atare, ar trebui să se constituie o bază de date sigură la nivelul întregii Uniuni cu numerele serviciului principal de urgență din fiecare țară. În acest scop, OAREC ar trebui să mențină o bază de date sigură a numerelor E.164 ale numerelor serviciilor de urgență din statele membre, dacă o astfel de bază de date nu este menținută de o altă organizație, pentru a se garanta că serviciile de urgență dintr-un stat membru pot fi contactate de către serviciile de urgență din alt stat membru.

(293) Au fost elaborate legislații naționale diferite în privința transmiterii de către serviciile de comunicații electronice a avertizărilor publice pentru situații de urgență și dezastre majore iminente sau în curs de agravare. Prin urmare, în vederea apropierii legislațiilor în acest domeniu, prezenta directivă ar trebui să prevadă că, atunci când există sisteme de avertizare publică, avertizările publice ar trebui transmise de către furnizorii de servicii mobile de comunicații interpersonale bazate pe numere către toți utilizatorii finali vizați. Utilizatorii finali vizați ar trebui să fie considerați acei utilizatori finali care sunt situați în zonele geografice susceptibile să fie afectate de situații de urgență și dezastre majore iminente sau în curs de agravare în timpul perioadei de avertizare, după cum se stabilește de către autoritățile competente.

(294) Când se asigură comunicarea efectivă cu toți utilizatorii finali vizați, independent de locul lor de reședință sau de statul membru de reședință, și această comunicare îndeplinește nivelul cel mai înalt de securitate a datelor, statele membre ar trebui să poată prevedea transmiterea de avertizări publice prin intermediul unor servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile mobile de comunicații interpersonale bazate pe numere și altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru radiodifuziune, sau prin intermediul unei aplicații mobile transmise prin servicii de acces la internet. Pentru a informa utilizatorii finali care intră pe teritoriul unui stat membru cu privire la existența unor astfel de sisteme de avertizare publică, statul membru respectiv ar trebui să se asigure că utilizatorii finali în cauză primesc printr-un SMS, în mod automat, gratuit și fără întârzieri nejustificate, informații ușor de înțeles cu privire la modul în care pot primi avertizări publice, inclusiv prin intermediul echipamentelor terminale mobile care nu sunt activate pentru servicii de acces la internet. Avertizările publice, altele decât cele care se bazează pe servicii mobile de comunicații interpersonale bazate pe numere, ar trebui să fie transmise utilizatorilor finali într-un mod ușor de primit. În cazul în care un sistem de avertizare publică se bazează pe o aplicație, ar trebui să nu impună utilizatorilor finali să se conecteze sau să-și creeze un cont la autorități sau la furnizorul aplicației. Datele privind localizarea utilizatorilor finali ar trebui utilizate în conformitate cu Directiva 2002/58/CE. Transmiterea de avertizări publice ar trebui să fie gratuită pentru utilizatorii finali. În cursul reexaminării prezentei directive, Comisia ar putea, de asemenea, să evalueze dacă este posibil în conformitate cu dreptul Uniunii și dacă este fezabil să se instituie un sistem de avertizare publică unic la nivelul Uniunii pentru a alerta publicul în cazul unui dezastru iminent sau în curs de agravare sau al unei stări de urgență majore în mai multe state membre.

(295) Statele membre ar trebui să poată stabili dacă propunerile de sisteme alternative, altele decât prin intermediul serviciilor mobile de comunicații interpersonale bazate pe numere, sunt cu adevărat echivalente unor astfel de servicii, ținând seama în cea mai mare măsură de orientările corespunzătoare ale OAREC. Astfel de orientări ar trebui să fie elaborate după consultarea autorităților naționale responsabile de PSAP pentru a se asigura că experții în situații de urgență au un rol în elaborarea orientărilor și că există o înțelegere comună între diferitele autorități ale statelor membre a ceea ce este necesar pentru a se asigura punerea deplină în aplicare a acestor sisteme de avertizare publică în cadrul statelor membre, asigurând totodată faptul că cetățenii Uniunii sunt protejați efectiv în timp ce călătoresc într-un alt stat membru.

(296) În conformitate cu obiectivele cartei și cu obligațiile consacrate în Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cadrul de reglementare ar trebui să asigure faptul că toți utilizatorii finali, inclusiv utilizatorii finali cu dizabilități, persoanele în vârstă și utilizatorii cu nevoi sociale speciale, au acces cu ușurință și în condiții echivalente la servicii de calitate ridicată la prețuri accesibile, indiferent de locul lor de reședință în Uniune. Declarația 22 anexată la Actul final al Tratatului de la Amsterdam prevede faptul că instituțiile Uniunii trebuie să ia în considerare nevoile persoanelor cu dizabilități în elaborarea măsurilor în temeiul articolului 114 din TFUE.

(297) Pentru a se asigura faptul că utilizatorii finali cu dizabilități beneficiază de concurență și de alegerea furnizorilor de servicii, avantaje de care se bucură majoritatea utilizatorilor finali, autoritățile competente ar trebui să stabilească, atunci când este cazul, ținând seama de condițiile naționale și după consultarea utilizatorilor finali cu dizabilități, cerințele în materie de protecție a consumatorilor privind utilizatorii finali cu dizabilități pe care furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului au obligația să le respecte. Printre cerințele respective se poate număra, în special, asigurarea de către furnizori a faptului că utilizatorii finali cu dizabilități pot beneficia de serviciile lor conform unor condiții echivalente, inclusiv în materie de prețuri, tarife și calitate, celor pe care le oferă altor utilizatori finali, indiferent de costurile adiționale pe care le suportă furnizorii în cauză. Alte cerințe pot privi acordurile la nivelul pieței angro între furnizori. Pentru a evita impunerea unei sarcini excesive furnizorilor de servicii, autoritățile competente ar trebui să verifice dacă obiectivele privind accesul echivalent și posibilitatea de alegere pot fi realizate fără astfel de măsuri.

(298) Pe lângă dreptul Uniunii care armonizează cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor, prezenta directivă prevede noi cerințe sporite referitoare la accesibilitatea prețurilor și disponibilitatea echipamentelor terminale aferente și a echipamentelor și serviciilor specifice pentru utilizatorii finali cu dizabilități. În consecință, obligația corespunzătoare prevăzută în Directiva 2002/22/CE care a impus statelor membre să încurajeze punerea la dispoziție a echipamentului terminal destinat utilizatorilor finali cu dizabilități a devenit caducă și ar trebui abrogată.

(299) În sectorul furnizării de servicii de informații telefonice și de liste a abonaților telefonici s-a dezvoltat o concurență efectivă, în temeiul, printre altele, al articolului 5 din Directiva 2002/77/CE a Comisiei[1]. Pentru a menține această concurență efectivă, toți furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere care atribuie numere dintr-un plan de numerotație utilizatorilor lor finali ar trebui să aibă în continuare obligația de a le pune acestora la dispoziție informațiile relevante într-un mod echitabil, adaptat în funcție de costuri și nediscriminatoriu.

(300) Utilizatorii finali ar trebui să fie informați cu privire la dreptul lor de a decide dacă doresc să fie incluși într-o listă a abonaților telefonici. Furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere ar trebui să respecte decizia utilizatorilor finali atunci când pun datele la dispoziția furnizorilor de servicii de informații telefonice. Articolul 12 din Directiva 2002/58/CE garantează dreptul utilizatorilor finali la respectarea vieții private în ceea ce privește includerea informațiilor lor personale într-o listă publică a abonaților telefonici.

(301) Măsurile aplicabile pieței angro care asigură includerea datelor utilizatorilor finali în baze de date ar trebui să respecte garanțiile pentru protecția datelor cu caracter personal prevăzute de Regulamentul (UE) 2016/679și la articolul 12 din Directiva 2002/58/CE. Punerea la dispoziția furnizorilor de servicii a acestor date la tarife orientate în funcție de costuri, prevăzându-se posibilitatea ca statele membre să instituie un mecanism centralizat menit să ofere furnizorilor de servicii de informații telefonice informații agregate cuprinzătoare, și furnizarea accesului la rețea în condiții rezonabile și transparente ar trebui să fie puse în aplicare pentru a se asigura faptul că utilizatorii finali beneficiază pe deplin de concurență, care a permis în mare măsură eliminarea acestor servicii din domeniul de aplicare al reglementării privind piața cu amănuntul și furnizarea unor oferte de servicii de informații telefonice în condiții rezonabile și transparente.

---

[1] Directiva 2002/77/CE a Comisiei din 16 septembrie 2002 privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice (JO L 249, 17.9.2002, p. 21).

(302) În urma eliminării obligației de serviciu universal pentru serviciile de informații telefonice și având în vedere existența unei piețe funcționale pentru serviciile respective, dreptul de a avea acces la serviciile de informații telefonice nu mai este necesar. Cu toate acestea, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie în continuare în măsură să impună obligații și condiții întreprinderilor care controlează accesul la utilizatorii finali pentru a menține accesul și concurența pe piața respectivă.

(303) Utilizatorii finali ar trebui să poată beneficia de o garanție de interoperabilitate în privința tuturor echipamentelor comercializate în Uniune pentru recepționarea programelor radio în vehiculele noi de categorie M și a programelor de televiziune digitală. Statele membre ar trebui să poată cere adoptarea unor standarde minime armonizate în ceea ce privește aceste echipamente. Aceste standarde ar putea fi adaptate din când în când, ținând seama de evoluția tehnologică și de evoluția pieței.

(304) În cazul în care statele membre decid să adopte măsuri în conformitate cu Directiva (UE) 2015/1535 pentru interoperabilitatea echipamentelor radio pentru consumatori, aceste echipamente ar trebui să aibă capacitatea să recepționeze și să reproducă servicii radio furnizate prin intermediul serviciilor de radiodifuziune digitală terestră sau al rețelelor IP, pentru a garanta menținerea interoperabilității. Astfel s-ar consolida, de asemenea, siguranța publică, utilizatorii având posibilitatea să se bazeze pe o gamă mai largă de tehnologii pentru a accesa și a recepționa informații privind situații de urgență în statele membre.

(305) Este de dorit să se permită consumatorilor să beneficieze de cea mai completă conectivitate posibilă pentru televizoarele digitale. Interoperabilitatea este un concept în evoluție pe pieţele dinamice. Organismele de standardizare ar trebui să facă tot posibilul pentru a asigura faptul că standarde adecvate evoluează în paralel cu tehnologiile în cauză. Este la fel de important să se asigure conectori pentru televizoarele digitale care pot transfera toate elementele necesare ale unui semnal digital, inclusiv fluxurile audio şi video, informaţiile privind accesul condiţionat, informaţiile privind serviciile, informaţiile privind API şi informaţiile privind protecţia contra copierii. În consecinţă, prezenta directivă ar trebui să garanteze faptul că funcţionalităţile aferente conectorilor sau implementate în conectori nu sunt limitate de operatorii de reţele, de furnizorii de servicii sau de producătorii de echipamente şi continuă să evolueze odată cu progresele tehnologice. Pentru afişarea şi prezentarea serviciilor de televiziune conectată, realizarea unui standard comun prin intermediul unui mecanism impulsionat de piaţă este recunoscută ca fiind un beneficiu pentru consumatori. Statele membre şi Comisia ar trebui să poată avea iniţiative în materie de politică, în concordanţă cu tratatele, pentru a încuraja această evoluţie.

(306) Dispoziţiile privind interoperabilitatea echipamentelor radio şi de televiziune pentru consumatori nu împiedică ca echipamentele radio auto în vehiculele noi de categorie M să aibă capacitatea de a recepţiona şi a reproduce servicii radio furnizate prin intermediul serviciilor de radiodifuziune analogă terestră şi nu împiedică nici statele membre să impună obligaţii pentru a asigura faptul că echipamentele radio digitale sunt capabile să recepţioneze şi să reproducă programe de radiodifuziune analogă terestră.

(307) Fără a aduce atingere dreptului Uniunii, prezenta directivă nu împiedică statele membre să adopte reglementări tehnice privind echipamentele de televiziune digitală terestră, pentru a pregăti migrarea consumatorilor către noi standarde de radiodifuziune terestră și pentru a evita furnizarea de echipamente care nu ar fi conforme cu standardele care urmează să fie implementate.

(308) Statele membre ar trebui să poată impune întreprinderilor din jurisdicția lor, din considerente legitime de politică publică și numai dacă este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor de interes general definite în mod clar de statele membre, în conformitate cu dreptul Uniunii, obligații de difuzare („must carry”) care ar trebui să fie proporționale și transparente. Ar trebui ca obligațiile de difuzare să poată fi aplicate anumitor canale de difuzare a programelor radio și de televiziune și serviciilor complementare prestate de un anumit furnizor de servicii media. Obligațiile impuse de statele membre ar trebui să fie rezonabile, adică să fie proporționale și transparente, ținându-se seama de obiectivele de interes general definite în mod clar. Statele membre ar trebui să ofere o justificare obiectivă pentru obligațiile de difuzare pe care le impun în dreptul lor intern, în vederea asigurării faptului că respectivele obligații sunt transparente, proporționale și clar definite. Obligațiile ar trebui concepute într-un mod care să ofere suficiente stimulente pentru investițiile eficiente în infrastructură.

(309) Obligațiile de difuzare ar trebui să facă obiectul unei revizuiri periodice, cel puțin la fiecare cinci ani, în vederea actualizării lor în funcție de evoluția tehnologică și de cea a pieței și în vederea asigurării faptului că acestea continuă să fie proporționale cu obiectivele urmărite. Obligațiile respective ar putea, dacă este cazul, să fie însoțite de o dispoziție privind o remunerație proporțională, care ar trebui să fie prevăzută de dreptul intern. În acest caz, dreptul intern ar trebui să stabilească și metodologia aplicabilă pentru calcularea remunerației adecvate. Respectiva metodologie ar trebui să evite lipsa de consecvență cu măsurile corective privind accesul care ar putea fi impuse de autoritățile naționale de reglementare furnizorilor de servicii de transmisie utilizate pentru radiodifuziune care au fost desemnați ca având o putere semnificativă pe piață. Cu toate acestea, atunci când un contract cu durată determinată semnat înainte de ... [data intrării în vigoare a prezentei directive] prevede o metodologie diferită, respectiva metodologie ar trebui să se poată aplica în continuare pe durata contractului. În absența unei dispoziții de drept intern privind remunerația, furnizorii de canale de televiziune sau posturi de radio și furnizorii de rețele de comunicații electronice utilizate pentru transmisia acestor canale de televiziune și posturi de radio ar trebui să poată conveni prin contract cu privire la o remunerație proporțională.

(310) Rețelele și serviciile de comunicații electronice utilizate pentru difuzarea publică a emisiunilor de radio sau de televiziune cuprind rețelele de difuzare prin cablu, prin internet (IPTV), prin satelit și pe cale terestră. Pot, de asemenea, să includă și alte rețele, în măsura în care un număr semnificativ de utilizatori finali folosesc aceste rețele ca principale mijloace de recepție a emisiunilor de radio și televiziune. Obligațiile de difuzare (must carry) referitoare la transmisiile de programe de televiziune analogică ar trebui avute în vedere numai în cazul în care absența unei astfel de obligații ar cauza o perturbare gravă pentru un număr important de utilizatori finali sau în cazurile în care nu există alte mijloace de transmisie pentru canalele de televiziune menționate. Obligațiile de difuzare pot include transmiterea de servicii concepute special pentru a permite accesul echivalent al utilizatorilor finali cu dizabilități. În consecință, serviciile complementare includ serviciile concepute în vederea îmbunătățirii accesibilității pentru utilizatorii finali cu dizabilități, cum ar fi videotextul, subtitrarea pentru utilizatorii finali surzi sau cu deficiențe de auz, descrierea audio, subtitrarea vorbită și interpretarea în limbajul semnelor, și ar putea include accesul la datele primare conexe, după caz. Având în vedere furnizarea și recepționarea pe scară tot mai largă a serviciilor de televiziune conectată și ținând seama de faptul că grilele electronice de programe sunt în continuare importante pentru alegerile făcute de utilizatorii finali, transmiterea de date referitoare la programe, necesare pentru a susține funcționalitățile televiziunii conectate și ale grilelor electronice de programe, poate fi inclusă în obligațiile de difuzare. Astfel de date referitoare la programe ar trebui să poată include informații cu privire la conținutul programului și cum se poate accesa, dar nu și conținutul programului în sine.

(311) Facilitățile de identificare a liniei apelante sunt în mod normal disponibile în centralele telefonice moderne și, în consecință, pot fi puse la dispoziție tot mai des la costuri mici sau gratuit. Statele membre nu trebuie să impună obligații de furnizare a acestor facilități dacă ele sunt deja disponibile. Directiva 2002/58/CE protejează viața privată a utilizatorilor în ceea ce privește facturarea detaliată, oferindu-le mijloacele de a-și apăra dreptul la viață privată atunci când se activează facilitatea de identificare a liniei apelante. Dezvoltarea acestor servicii pe o bază paneuropeană ar fi în beneficiul consumatorilor și este încurajată de prezenta directivă. O practică comună a furnizorilor de servicii de acces la internet este de a le oferi clienților o adresă de e-mail cu denumirea lor comercială sau cu marca lor. Pentru a garanta că efectul asupra utilizatorilor finali nu este unul de „captivitate” legat de riscul pierderii accesului la e-mailuri atunci când se schimbă serviciile de acces la internet, statele membre ar trebui să poată impune furnizorilor de astfel de servicii obligația ca, la cererea clienților, aceștia să își poată accesa e-mailurile sau transfera e-mailurile trimise către contul (conturile) de e-mail relevant(e). Această facilitate ar trebui furnizată gratuit pentru o perioadă considerată adecvată de către autoritatea națională de reglementare.

(312) Publicarea informațiilor de către statele membre va asigura faptul că actorii de pe piață și potențialii noi operatori care intră pe piață înțeleg care le sunt drepturile și obligațiile și știu unde pot găsi informații detaliate relevante. Publicarea în jurnalul oficial național permite părților interesate din alte state membre să găsească informațiile relevante.

(313) Pentru a se asigura faptul că piața paneuropeană a comunicațiilor electronice este eficace și eficientă, Comisia ar trebui să monitorizeze și să publice informațiile privind taxele care contribuie la determinarea prețurilor pentru utilizatorii finali.

(314) Pentru a stabili dacă dreptul Uniunii se aplică în mod corect, Comisia trebuie să știe ce întreprinderi au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe piață și ce obligații au fost impuse actorilor de pe piață de către autoritățile naționale de reglementare. Prin urmare, este necesar ca, în afară de publicarea acestor informații la nivel național, statele membre să le transmită Comisiei. În cazul în care statele membre au obligația să transmită Comisiei informații, ar trebui să existe posibilitatea transmiterii acestora prin mijloace electronice, cu condiția să fi fost agreată o procedură de autentificare adecvată.

(315) Pentru a ține seama de evoluțiile pieței, precum și de cele sociale și tehnologice, inclusiv de evoluția standardelor tehnice, pentru a gestiona riscurile la adresa securității rețelelor și serviciilor și pentru a asigura accesul efectiv la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din TFUE ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește stabilirea unui tarif unic maxim la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce pe piețele de comunicații fixe și mobile, adoptarea unor măsuri privind comunicațiile de urgență în Uniune și adaptarea anexelor la prezenta directivă. Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare[1]. În special, pentru a se asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces în mod sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

[1] JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

(316) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentei directive, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei pentru a adopta decizii de soluționare a interferențelor transfrontaliere prejudiciabile dintre statele membre, pentru a identifica o abordare armonizată sau coordonată în vederea abordării punerii în aplicare neuniforme de către autoritățile de reglementare a abordărilor generale în materie de reglementare cu privire la reglementarea piețelor comunicațiilor electronice, precum și în ce privește numerotația, inclusiv seriile de numere, portabilitatea numerelor și a identificatorilor, sistemele de conversie a numerelor și a adreselor și accesul la serviciile de urgență prin intermediul numărului european unic de urgență „112”; pentru a impune obligativitatea punerii în aplicare a standardelor sau a specificațiilor, sau pentru a elimina standarde sau specificații din partea obligatorie a listei de standarde; pentru a adopta măsurile tehnice și organizatorice necesare pentru gestionarea adecvată a riscurilor de securitate a rețelelor și serviciilor, precum și referitoare la circumstanțele, formatul și procedurile aplicabile în cazul notificării incidentelor de securitate; pentru a preciza detaliile relevante referitoare la drepturile individuale comercializabile care se pun la dispoziția publicului, în format electronic standardizat, atunci când se constituie drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio; pentru a preciza caracteristicile fizice și tehnice ale punctelor de acces pe suport radio în zone restrânse; pentru a autoriza ori pentru a împiedica o autoritate națională de reglementare să impună anumite obligații de acces sau de interconectare întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață; pentru armonizarea anumitor numere sau serii de numere ca răspuns la cererea nesatisfăcută pentru resurse de numerotație la nivel transfrontalier sau paneuropean; precum și pentru a preciza modelul fișei de sinteză a contractului care se pune la dispoziția consumatorilor. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului[1].

[1] Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

(317) În fine, Comisia ar trebui să poată adopta, dacă este necesar, după ce a ținut seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, recomandări referitoare la identificarea piețelor relevante de produse și servicii, notificările în temeiul procedurii pentru consolidarea pieței interne și aplicarea armonizată a dispozițiilor cadrului de reglementare.

(318) Comisia ar trebui să reexamineze funcționarea prezentei directive periodic, în special pentru a se stabili necesitatea unor modificări în lumina evoluției tehnologice sau a condițiilor de pe piață.

(319) Atunci când efectuează analizele sale privind funcționarea prezentei directive, Comisia ar trebui să evalueze dacă, din perspectiva evoluției pieței și ținând seama atât de concurență, cât și de protecția consumatorilor, este necesar în continuare să se mențină dispozițiile privind reglementarea sectorială *ex ante* sau dacă dispozițiile respective ar trebui modificate sau abrogate. Întrucât prezenta directivă introduce noi abordări în ceea ce privește reglementarea sectorului comunicațiilor electronice, cum ar fi posibilitatea de a extinde aplicarea obligațiilor simetrice dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție și regimul de reglementare a coinvestițiilor, ar trebui să se acorde o atenție deosebită evaluării funcționării lor.

(320) Viitoarele evoluții tehnologice și ale pieței, în special modificările survenite în utilizarea diferitelor servicii de comunicații electronice și capacitatea acestora de a asigura accesul efectiv la serviciile de urgență, ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor din prezenta directivă referitoare la drepturile utilizatorilor finali. Prin urmare, OAREC ar trebui să monitorizeze aceste evoluții în statele membre și să publice periodic un aviz care să cuprindă o evaluare a impactului unor astfel de evoluții asupra aplicării în practică a dispozițiilor prezentei directive referitoare la utilizatorii finali. Comisia, ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, ar trebui să publice un raport și să prezinte o propunere legislativă atunci când consideră necesar pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor prezentei directive.

(321) Directivele 2002/19/CE, 2002/20/CE, 2002/21/CE, 2002/22/CE și articolul 5 din Decizia nr. 243/2012/UE ar trebui să fie abrogate.

(322) Comisia ar trebui să supravegheze trecerea de la cadrul existent la noul cadru.

(323) Întrucât obiectivul prezentei directive, și anume crearea unui cadru armonizat și simplificat de reglementare a rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice, a facilităților și serviciilor asociate, a condițiilor de autorizare a rețelelor și serviciilor, a utilizării spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație, a accesului la rețelele de comunicații electronice și la facilitățile asociate, a interconectării acestora și a protecției utilizatorilor finali, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea și efecte acțiunii, poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea a obiectivului menționat.

(324) În conformitate cu Declarația politică comună a statelor membre și a Comisiei din 28 septembrie 2011 privind documentele explicative[1], statele membre s-au angajat ca, în cazurile justificate, la notificarea măsurilor de transpunere să transmită, de asemenea, unul sau mai multe documente care să explice relația dintre componentele unei directive și părțile corespunzătoare din instrumentele naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, legiuitorul consideră că este justificată transmiterea unor astfel de documente.

[1] JO C 369, 17.12.2011, p. 14.

(325) Obligația de a transpune prezenta directivă în dreptul intern ar trebui limitată la dispozițiile care reprezintă o modificare de substanță față de directivele care se abrogă. Obligația de a transpune dispozițiile nemodificate decurge din directivele care se abrogă.

(326) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere obligațiilor statelor membre în ceea ce privește termenele de transpunere în dreptul intern și datele de aplicare a directivelor stabilite în anexa XII partea B,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

PARTEA I

CADRU

(NORME GENERALE PRIVIND ORGANIZAREA SECTORULUI)

TITLUL I

DOMENIU DE APLICARE, SCOP ȘI OBIECTIVE, DEFINIȚII

CAPITOLUL I

OBIECT, SCOP ȘI DEFINIȚII

Articolul 1

Obiect, domeniu de aplicare și scop

(1) Prezenta directivă stabilește un cadru armonizat pentru reglementarea rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice, a facilităților asociate și a serviciilor asociate, precum și a anumitor aspecte privind echipamentele terminale. Directiva stabilește sarcinile care revin autorităților naționale de reglementare și, după caz, altor autorități competente și instituie o serie de proceduri care să asigure aplicarea armonizată a cadrului de reglementare în întreaga Uniune.

(2) Scopul prezentei directive îl constituie:

(a) realizarea pieței interne în domeniul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice care să aibă ca rezultat instalarea și adoptarea rețelelor de foarte mare capacitate, o concurență durabilă, interoperabilitatea serviciilor de comunicații electronice, accesibilitatea și securitatea rețelelor și a serviciilor, precum și beneficii pentru utilizatorii finali; și

(b) garantarea furnizării în întreaga Uniune a unor servicii destinate publicului, de bună calitate și la prețuri accesibile, printr-o concurență efectivă și prin posibilități de alegere efective, abordarea cazurilor în care piața nu îndeplinește în mod satisfăcător necesitățile utilizatorilor finali, inclusiv necesitățile utilizatorilor cu dizabilități de a accesa serviciile în condiții de egalitate cu ceilalți, precum și stabilirea drepturilor necesare pentru utilizatorii finali.

(3) Prezenta directivă nu aduce atingere:

(a) obligațiilor impuse de dreptul Uniunii sau celor impuse de dreptul intern în conformitate cu dreptul Uniunii în ceea ce privește serviciile furnizate prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice;

(b) măsurilor luate la nivelul Uniunii sau la nivel național, în conformitate cu dreptul Uniunii, care urmăresc obiective de interes general, în special în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, reglementarea conținutului și politica în domeniul audiovizualului;

(c) acțiunilor întreprinse de statele membre pentru a asigura ordinea publică, siguranța publică și apărarea;

(d) Regulamentelor (UE) nr. 531/2012 și (UE) 2015/2120, precum și Directivei 2014/53/UE.

(4) Comisia, Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) și autoritățile vizate asigură respectarea normelor Uniunii în materie de protecție a datelor atunci când prelucrează date cu caracter personal.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „rețea de comunicații electronice” înseamnă sisteme de transmisie, indiferent dacă sunt bazate sau nu pe o infrastructură permanentă sau pe o capacitate de administrare centralizată, și, după caz, echipamente de comutare sau de rutare și alte resurse, inclusiv elemente de rețea care nu sunt active, care permit transmiterea semnalelor prin cablu, unde radio, prin mijloace optice sau prin alte mijloace electromagnetice, inclusiv rețele de comunicații prin satelit, rețele fixe (cu comutare de circuite și cu comutare de pachete, inclusiv internet) și mobile, rețele electrice, în măsura în care sunt utilizate pentru transmiterea de semnale, rețele utilizate pentru difuzarea programelor de radio și de televiziune și rețele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informație transmisă;

2. „rețea de foarte mare capacitate” înseamnă fie o rețea de comunicații electronice care este compusă în întregime din elemente din fibre optice, cel puțin până la punctul de distribuție la locația deservită, fie o rețea de comunicații electronice capabilă să ofere, în condiții obișnuite de ore de vârf, performanțe similare de rețea în ceea ce privește lărgimea de bandă disponibilă pentru transferul datelor atât pentru încărcare cât și pentru descărcare, reziliența, parametrii referitori la rata de eroare, precum și întârzierea de transfer al pachetelor de date și variația întârzierii de transfer al pachetelor de date; performanțele rețelei pot fi considerate similare chiar dacă experiența utilizatorului final diferă în funcție de caracteristicile în mod inerent diferite ale mediului prin care se realizează conectarea la punctul terminal al rețelei;

3. „piețe transnaționale” înseamnă piețele identificate în conformitate cu articolul 65, care au ca sferă de cuprindere Uniunea sau o parte semnificativă a acesteia situată în mai mult de un stat membru;

4. „serviciu de comunicații electronice” înseamnă un serviciu furnizat de regulă contra cost prin intermediul rețelelor de comunicații electronice și care include, cu excepția serviciilor care constau în furnizarea de conținuturi prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice sau în exercitarea unui control editorial asupra conținuturilor respective, următoarele tipuri de servicii:

   (a) „serviciul de acces la internet”, astfel cum este definit la articolul 2 al doilea paragraf punctul 2 din Regulamentul (UE) 2015/2120;

   (b) „serviciul de comunicații interpersonale”; și

   (c) servicii care constau, în totalitate sau în principal, în transmiterea de semnale, cum ar fi serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (machine-to-machine) și pentru radiodifuziune;

5. „serviciu de comunicații interpersonale” înseamnă un serviciu furnizat de regulă contra cost care permite schimbul direct de informații într-un mod interpersonal și interactiv prin intermediul rețelelor de comunicații electronice între un număr finit de persoane, în cadrul căruia persoanele care inițiază sau participă la comunicare își stabilesc destinatarul (destinatarii) și care nu include serviciile care permit comunicarea interpersonală și interactivă doar ca un simplu element auxiliar minor care este legat în mod intrinsec de un alt serviciu;

6. „serviciu de comunicații interpersonale bazat pe numere” înseamnă un serviciu de comunicații interpersonale care utilizează resurse publice de numerotație asignate, și anume un număr sau mai multe numere din planurile naționale sau internaționale de numerotație, sau care permite comunicarea cu un număr sau mai multe numere din planurile naționale sau internaționale de numerotație;

7. „serviciu de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere” înseamnă un serviciu de comunicații interpersonale care nu utilizează resurse publice de numerotație asignate, și anume un număr sau mai multe numere din planurile naționale sau internaționale de numerotație, sau nu permite comunicarea cu un număr sau mai multe numere din planurile naționale sau internaționale de numerotație;

8. „rețea publică de comunicații electronice” înseamnă o rețea de comunicații electronice utilizată în întregime sau în principal pentru furnizarea unor servicii de comunicații electronice destinate publicului, care permite transferul de informații între punctele terminale ale rețelei;

9. „punct terminal al rețelei” înseamnă punctul fizic la care unui utilizator final i se furnizează accesul la o rețea publică de comunicații electronice identificat, în cazul rețelelor care utilizează comutarea sau rutarea, printr-o adresă specifică de rețea care poate fi asociată numărului sau numelui unui utilizator final;

10. „facilități asociate” înseamnă serviciile asociate, infrastructurile fizice și alte facilități sau elemente asociate unei rețele de comunicații electronice sau unui serviciu de comunicații electronice care permit sau susțin furnizarea de servicii prin intermediul respectivei rețele sau al respectivului serviciu ori care au un astfel de potențial și includ clădirile sau intrările în clădiri, cablajul clădirilor, antenele, turnurile și alte construcții de susținere, conductele, țevile, stâlpii, gurile de vizitare și cabinetele;

11. „servicii asociate” înseamnă serviciile asociate unei rețele de comunicații electronice sau unui serviciu de comunicații electronice care permit sau susțin furnizarea, autofurnizarea sau furnizarea automată de servicii prin intermediul respectivei rețele sau al respectivului serviciu ori care au un astfel de potențial și includ conversia numerelor sau sistemele cu o funcționalitate echivalentă, sistemele de acces condiționat și grilele electronice de programe (EPG), precum și alte servicii, precum serviciile de identificare, localizare și prezență;

12. „sistem de acces condiționat” înseamnă orice măsură, sistem de autentificare sau dispozitiv tehnic prin care accesul într-o formă inteligibilă la un serviciu protejat de difuzare a programelor de radio sau televiziune se face prin abonament sau prin altă formă de autorizare individuală prealabilă;

13. „utilizator” înseamnă o persoană fizică sau juridică ce utilizează sau solicită utilizarea unui serviciu de comunicații electronice destinat publicului;

14. „utilizator final” înseamnă un utilizator care nu furnizează rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului;

15. „consumator” înseamnă orice persoană fizică ce utilizează sau solicită un serviciu de comunicații electronice destinat publicului în scopuri care nu se încadrează în activitatea sa comercială, industrială, artizanală sau liberală;

16. „furnizarea unei rețele de comunicații electronice” înseamnă instalarea, operarea, supravegherea sau punerea la dispoziție a unei astfel de rețele;

17. „echipament avansat de televiziune digitală” înseamnă orice decodor destinat a fi conectat la un televizor sau la un televizor digital cu decodor integrat care poate recepționa servicii de televiziune interactivă digitală;

18. „interfață de programare a aplicației” sau „API” înseamnă interfața software dintre aplicații, pusă la dispoziție de către radiodifuzori sau de către furnizori de servicii, și resursele echipamentului avansat de televiziune digitală pentru serviciile de televiziune și radio digitale;

19. „alocarea spectrului de frecvențe radio” înseamnă desemnarea unei anumite benzi de frecvență radio în scopul utilizării de către unul sau mai multe tipuri de servicii de radiocomunicații, după caz, în condiții determinate;

20. „interferențe prejudiciabile” înseamnă interferențele care pun în pericol funcționarea unui serviciu de radionavigație sau a altor servicii de siguranță ori care, în alt mod, afectează grav, blochează sau întrerup în mod repetat un serviciu de radiocomunicații care funcționează în conformitate cu reglementările internaționale, cu cele ale Uniunii sau cu cele naționale aplicabile;

21. „securitatea rețelelor și serviciilor” înseamnă capacitatea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice de a rezista, la un nivel de încredere determinat, oricărei acțiuni care afectează disponibilitatea, autenticitatea, integritatea sau confidențialitatea acestor rețele și servicii, a datelor stocate, transmise ori prelucrate sau a serviciilor aferente oferite de rețelele ori serviciile de comunicații electronice respective sau accesibile prin intermediul acestora;

22. „autorizație generală” înseamnă un cadru juridic instituit de către un stat membru care asigură drepturi privind furnizarea de rețele sau de servicii de comunicații electronice și stabilește obligații sectoriale care se pot aplica tuturor tipurilor de rețele și servicii de comunicații electronice sau anumitor tipuri de astfel de rețele și servicii, în conformitate cu prezenta directivă;

23. „punct de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă” înseamnă echipamentul de acces pe suport radio de mică putere la rețea și de dimensiuni mici care funcționează pe o rază restrânsă de acțiune, ce utilizează frecvențele radio cu sau fără licență sau o combinație a acestora, care poate fi utilizat în cadrul unei rețele publice de comunicații electronice, care poate avea una sau mai multe antene cu un impact vizual redus și care permite utilizatorilor accesul pe suport radio la rețele de comunicații electronice, indiferent de topologia rețelei subiacente, fie aceasta mobilă sau fixă;

24. „rețea radio locală” sau „RLAN” înseamnă un sistem de acces pe suport radio de mică putere care funcționează într-o zonă restrânsă, cu un risc scăzut de interferență cu alte astfel de sisteme instalate în imediata apropiere de către alți utilizatori și care folosesc în mod neexclusiv spectru de frecvențe radio armonizat;

25. „spectru de frecvențe radio armonizat” înseamnă spectrul de frecvențe radio pentru care au fost stabilite, prin măsuri tehnice de aplicare în conformitate cu articolul 4 din Decizia nr. 676/2002/CE, condiții armonizate de disponibilitate și utilizare eficientă;

26. „utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio” înseamnă accesul care permite unui număr de doi sau mai mulți utilizatori să folosească aceleași benzi de frecvențe radio în temeiul unui acord specific de utilizare în comun, autorizat pe baza unei autorizații generale, a unor drepturi individuale de utilizare spectrului de frecvențe radio sau a unei combinații a acestora, inclusiv abordările în materie de reglementare cum ar fi accesul comun cu licență pentru a facilita utilizarea în comun a unei benzi de frecvență radio, sub rezerva unui acord obligatoriu al tuturor părților implicate, în conformitate cu normele de utilizare în comun, așa cum sunt incluse în drepturile lor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, astfel încât să se garanteze tuturor utilizatorilor acorduri de utilizare în comun previzibile și fiabile, și fără a aduce atingere aplicării dreptului concurenței;

27. „acces” înseamnă punerea la dispoziția altei întreprinderi a facilităților sau a serviciilor, în condiții definite, pe bază exclusivă sau neexclusivă, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice, inclusiv atunci când sunt folosite pentru prestarea de servicii ale societății informaționale sau pentru transmisia programelor de radio și de televiziune; sunt incluse, printre altele: accesul la elementele de rețea și la facilitățile asociate, ceea ce poate presupune conectarea echipamentului, prin mijloace fixe sau non fixe (aici sunt incluse, în special, accesul la bucla locală și la facilitățile și serviciile necesare furnizării de servicii prin bucla locală); accesul la infrastructura fizică, inclusiv clădiri, conducte și piloni; accesul la sistemele de software relevante, inclusiv la sistemele de asistență operațională; accesul la sistemele de informații sau bazele de date pentru precomenzi, aprovizionare, comenzi, cereri de întreținere și reparații și facturare; accesul la conversia numerelor sau la sisteme care oferă funcționalități echivalente; accesul la rețele fixe și mobile, în special pentru roaming; accesul la sistemele de acces condiționat pentru serviciile de televiziune digitală și accesul la serviciile de rețele virtuale;

28. „interconectare” înseamnă un tip specific de acces realizat între operatorii de rețele publice prin intermediul legăturii fizice și logice realizate între rețelele publice de comunicații electronice utilizate de aceeași întreprindere sau de o altă întreprindere pentru a permite utilizatorilor unei întreprinderi să comunice cu utilizatorii aceleiași întreprinderi sau cu cei ai altei întreprinderi ori pentru a avea acces la serviciile furnizate de altă întreprindere, astfel de servicii fiind furnizate de către părțile implicate sau de către alte părți care au acces la rețea; interconectarea reprezintă;

29. „operator” înseamnă o întreprindere care furnizează sau este autorizată să furnizeze o rețea publică de comunicații electronice sau facilități asociate;

30. „buclă locală” înseamnă circuitul fizic utilizat pentru transmiterea semnalelor de comunicații electronice care leagă punctul terminal al rețelei de repartitorul principal sau de un element echivalent dintr-o rețea publică fixă de comunicații electronice;

31. „apel” înseamnă o conexiune stabilită prin intermediul unui serviciu de comunicații interpersonale destinat publicului care permite comunicarea vocală bidirecțională;

32. „serviciu de comunicații de voce” înseamnă un serviciu de comunicații electronice destinat publicului în scopul inițierii și primirii, în mod direct sau indirect, de apeluri naționale sau de apeluri naționale și internaționale prin utilizarea unui număr sau a mai multor numere din planul național sau internațional de numerotație;

33. „număr geografic” înseamnă un număr dintr-un plan național de numerotație din care o parte a structurii numerice are o semnificație geografică utilizată pentru rutarea apelurilor către locația fizică a punctului terminal al rețelei;

34. „număr nongeografic” înseamnă un număr dintr-un plan național de numerotație care nu este un număr geografic, cum ar fi numerele alocate serviciilor de comunicații mobile, numerele gratuite și numerele cu tarif premium;

35. „servicii de conversație totală” înseamnă servicii de conversație multimedia în timp real care permit transferul simetric bidirecțional în timp real de videouri, de text în timp real și de voce între utilizatori aflați în două sau mai multe locații;

36. „centru de preluare a apelurilor de urgență” sau „PSAP” înseamnă locul fizic în care se primește prima dată o comunicare de urgență, aflat sub responsabilitatea unei autorități publice sau a unei organizații private recunoscute de statul membru;

37. „cel mai adecvat PSAP” înseamnă un PSAP desemnat de către autoritățile responsabile pentru a prelua comunicațiile de urgență dintr-o anumită zonă sau comunicațiile de urgență de un anumit tip;

38. „comunicație de urgență” înseamnă o comunicare efectuată prin intermediul serviciilor de comunicații interpersonale între un utilizator final și PSAP cu scopul de a solicita și a primi ajutor de urgență din partea serviciilor de urgență;

39. „serviciu de urgență” înseamnă un serviciu, recunoscut ca atare de statul membru, care acordă asistență imediată și rapidă în situații în care există, în special, un risc direct pentru viața sau integritatea fizică a persoanelor ori pentru sănătatea sau siguranța individuală ori publică, pentru proprietatea privată sau publică ori pentru mediu, în conformitate cu dreptul intern;

40. „informații de localizare a apelantului” înseamnă, în cadrul unei rețele mobile publice, datele prelucrate atât din infrastructura de rețea sau pe baza telefonului mobil, care indică poziția geografică a echipamentului terminal mobil al unui utilizator final și, într-o rețea fixă publică, datele cu privire la adresa fizică a punctului terminal al rețelei;

41. „echipament terminal” înseamnă „echipament terminal” astfel cum este definit la articolul 1 punctul 1 din Directiva 2008/63/CE a Comisiei[1];

42. „incident de securitate” înseamnă un eveniment care are un efect real negativ asupra securității rețelelor sau a serviciilor de comunicații electronice.

[1] Directiva 2008/63/CE a Comisiei din 20 iunie 2008 privind concurența pe piețele echipamentelor terminale pentru telecomunicații (JO L 162, 21.6.2008, p. 20).

CAPITOLUL II
OBIECTIVE

Articolul 3

Obiective generale

(1) Statele membre se asigură că, în îndeplinirea sarcinilor de reglementare prevăzute de prezenta directivă, autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente iau toate măsurile rezonabile care sunt necesare și proporționale pentru realizarea obiectivelor prevăzute la alineatul (2). Statele membre, Comisia, Grupul pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (RSPG) și OAREC contribuie, de asemenea, la realizarea acestor obiective.

Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente contribuie, în limita competențelor lor, la asigurarea punerii în aplicare a politicilor care vizează promovarea libertății de exprimare și de informare, a diversității culturale și lingvistice, precum și a pluralismului în mass-media.

(2) În contextul prezentei directive, autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente, precum și OAREC, Comisia și statele membre urmăresc fiecare dintre următoarele obiective generale, fără ca ordinea în care sunt enumerate să fie una de prioritate:

(a) promovează conectivitatea, accesul tuturor cetățenilor Uniunii și al tuturor întreprinderilor din Uniune la rețele de foarte mare capacitate, inclusiv rețele fixe, mobile și pe suport radio, și adoptarea acestor tipuri de rețele;

(b) promovează concurența în furnizarea de rețele de comunicații electronice și a facilităților asociate, inclusiv concurența eficientă bazată pe infrastructuri, și în furnizarea de servicii de comunicații electronice și servicii asociate;

(c) contribuie la dezvoltarea pieței interne prin eliminarea obstacolelor rămase în calea investițiilor în rețele de comunicații electronice, servicii de comunicații electronice, facilități și servicii asociate în întreaga Uniune și a furnizării unor astfel de rețele, facilități și servicii și prin facilitarea unor condiții convergente în favoarea acestora, prin elaborarea de norme comune și abordări previzibile în materie de reglementare, prin favorizarea utilizării eficace, eficiente și coordonate a spectrului de frecvențe radio, a inovării deschise, a instituirii și a dezvoltării de rețele transeuropene, a furnizării, a disponibilității și a interoperabilității serviciilor paneuropene și a conectivității cap la cap;

(d) promovează interesele cetățenilor Uniunii prin asigurarea conectivității, a disponibilității și a adoptării pe scară largă a rețelelor de foarte mare capacitate, inclusiv a rețelelor fixe, mobile și pe suport radio, și a serviciilor de comunicații electronice, permițând un maximum de beneficii în termeni de posibilități de alegere, preț și calitate pe baza unei concurențe efective, prin menținerea securității rețelelor și serviciilor, prin asigurarea unui nivel comun ridicat de protecție pentru utilizatorii finali prin intermediul normelor sectoriale necesare și prin abordarea nevoilor, cum ar fi prețurile accesibile, pe care le au anumite grupuri sociale, în special utilizatorii finali cu dizabilități, utilizatorii finali în vârstă și utilizatorii finali cu nevoi sociale speciale, precum și posibilitățile de alegere și condițiile echivalente de acces pentru utilizatorii finali cu dizabilități.

(3) În situațiile în care stabilește criterii de referință și rapoarte privind eficacitatea măsurilor statelor membre cu privire la realizarea obiectivelor menționate la alineatul (2), Comisia, atunci când este necesar, este asistată de statele membre, de autoritățile naționale de reglementare, de OAREC și de RSPG.

(4) În scopul realizării obiectivelor de politică menționate la alineatul (2) și a celor menționate la prezentul alineat, autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente, printre altele:

(a) promovează previzibilitatea reglementării prin asigurarea unei abordări uniforme în materie de reglementare pe durata unor perioade de examinare adecvate și prin cooperare între ele, cu OAREC, cu RSPG și cu Comisia;

(b) asigură faptul că, în circumstanțe similare, nu există discriminare în privința tratamentului acordat furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice;

(c) aplică dreptul Uniunii într-un mod neutru din punct de vedere tehnologic, în măsura în care acest lucru este în concordanță cu realizarea obiectivelor menționate la alineatul (2);

(d) promovează investiții și inovații eficiente în infrastructuri noi și modernizate, inclusiv prin garantarea faptului că orice obligație în materie de acces ia în considerare în mod adecvat riscurile la care sunt expuse întreprinderile care efectuează investiția și prin faptul că se permit diferite acorduri de cooperare între investitori și părțile care solicită accesul în scopul diversificării riscului aferent investițiilor, garantând în același timp menținerea concurenței pe piață și a principiului nediscriminării;

(e) iau în considerare gama variată de condiții privind infrastructura, concurența, circumstanțele care se aplică utilizatorilor finali și, în special, consumatorilor în diversele zone geografice ale unui stat membru, inclusiv infrastructura locală gestionată fără scop lucrativ de persoane fizice;

(f) impun obligații de reglementare *ex ante* doar în măsura necesară pentru a asigura o concurență efectivă și durabilă în interesul utilizatorilor finali și reducerea sau eliminarea obligațiilor respective imediat ce această condiție este îndeplinită.

Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente acționează imparțial, obiectiv, transparent și într-un mod nediscriminatoriu și proporțional.

Articolul 4

Planificarea strategică și coordonarea politicii în domeniul spectrului de frecvențe radio

(1) Statele membre cooperează între ele și cu Comisia cu privire la planificarea strategică, coordonarea și armonizarea utilizării spectrului de frecvențe radio în Uniune, în conformitate cu politicile Uniunii privind instituirea și funcționarea pieței interne a comunicațiilor electronice. În acest scop, statele membre țin seama, printre altele, de aspectele economice, de siguranță, de sănătate, de interes public, de libertate de exprimare, culturale, științifice, sociale și tehnice ale politicilor Uniunii, precum și de diversele interese ale comunităților de utilizatori ai spectrului de frecvențe radio, în scopul optimizării utilizării acestuia și al evitării interferențelor prejudiciabile.

(2) Cooperând între ele și cu Comisia, statele membre promovează coordonarea abordărilor politicii în materie de spectru de frecvențe radio în Uniune și, atunci când este cazul, promovează condiții armonizate privind disponibilitatea și utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio necesare pentru instituirea și funcționarea pieței interne în domeniul comunicațiilor electronice.

(3) Statele membre, prin intermediul RSPG, cooperează între ele și cu Comisia în conformitate cu alineatul (1), precum și cu Parlamentul European și cu Consiliul la solicitarea acestora, în sprijinul planificării strategice și al coordonării abordărilor în materie de politică în domeniul spectrului de frecvențe radio în Uniune, prin:

(a) dezvoltarea de bune practici privind aspectele legate de spectrul de frecvențe radio, în vederea punerii în aplicare a prezentei directive;

(b) facilitarea coordonării între statele membre în vederea punerii în aplicare a prezentei directive și a altor dispoziții din dreptul Uniunii și pentru a contribui la dezvoltarea pieței interne;

(c) coordonarea abordărilor acestora privind asignarea și autorizarea utilizării spectrului de frecvențe radio și publicarea de rapoarte sau de avize privind aspecte legate de spectrul de frecvențe radio.

OAREC participă la aspectele ce țin de competența sa privind reglementarea pieței și concurența în materie de spectru de frecvențe radio.

(4) Comisia, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de avizul RSPG, poate prezenta Parlamentului European și Consiliului propuneri legislative în scopul stabilirii unor programe multianuale privind politica în domeniul spectrului de frecvențe radio, al stabilirii orientărilor în materie de politică și a obiectivelor pentru planificarea strategică și armonizarea utilizării spectrului de frecvențe radio în conformitate cu prezenta directivă, precum și în scopul de a pune un spectru de frecvențe radio armonizat la dispoziție pentru utilizările în comun sau fără condiția unor drepturi individuale de utilizare.

TITLUL II
STRUCTURA INSTITUȚIONALĂ ȘI GUVERNANȚA

CAPITOLUL I
AUTORITĂȚILE NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ȘI ALTE AUTORITĂȚI COMPETENTE

Articolul 5

Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente

(1) Statele membre se asigură că fiecare sarcină prevăzută în prezenta directivă este îndeplinită de o autoritate competentă.

În sensul prezentei directive, autoritățile naționale de reglementare sunt responsabile cel puțin de următoarele sarcini:

(a) punerea în aplicare a reglementării *ex ante* a pieței, inclusiv impunerea unor obligații în materie de acces și interconectare;

(b) asigurarea soluționării litigiilor dintre întreprinderi;

(c) gestionarea spectrului de frecvențe radio și aplicarea deciziilor sau, în cazul în care aceste sarcini sunt atribuite altor autorități competente, furnizarea de consiliere cu privire la elementele de modelare a pieței și de concurență ale proceselor naționale referitoare la drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice;

(d) aducerea unei contribuții la protejarea drepturilor utilizatorilor finali în sectorul comunicațiilor electronice, după caz în coordonare cu alte autorități competente;

(e) evaluarea și monitorizarea îndeaproape a aspectelor legate de modelarea pieței și de concurență în ceea ce privește accesul la internetul deschis;

(f) evaluarea sarcinii inechitabile și calcularea costului net aferent furnizării serviciului universal;

(g) asigurarea portabilității numerelor între furnizori;

(h) îndeplinirea oricărei alte sarcini care revine autorităților naționale de reglementare în temeiul prezentei directive.

Statele membre pot să atribuie autorităților naționale de reglementare alte sarcini prevăzute de prezenta directivă și de alte dispoziții din dreptul Uniunii, în special sarcini referitoare la concurența pe piață sau la intrarea pe piață, cum ar fi autorizația generală, și cele legate de orice atribuție conferită OAREC. Atunci când sarcinile referitoare la concurența pe piață sau la intrarea pe piață sunt atribuite altor autorități competente, acestea urmăresc să consulte autoritățile naționale de reglementare înainte de luarea unei decizii. În scopul de a contribui la îndeplinirea atribuțiilor care revin OAREC, autoritățile naționale de reglementare au dreptul de a colecta datele necesare și alte informații de la participanții pe piață.

De asemenea, statele membre pot atribui autorităților naționale de reglementare alte sarcini pe baza dreptului intern, inclusiv a celui de transpunere a dreptului Uniunii.

În special, atunci când transpun prezenta directivă, statele membre promovează stabilitatea competențelor autorităților naționale de reglementare în raport cu atribuirea sarcinilor care decurg din cadrul de reglementare privind comunicațiile electronice adoptat de Uniune, astfel cum a fost modificat în 2009.

(2) Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente din același stat membru sau din state membre diferite încheie acorduri reciproce de cooperare pentru a favoriza cooperarea în materie de reglementare, atunci când este necesar.

(3) Statele membre publică sarcinile care trebuie îndeplinite de autoritățile naționale de reglementare și de alte autorități competente într-o formă ușor accesibilă, în special atunci când aceste sarcini sunt atribuite mai multor organisme. Statele membre asigură, după caz, consultarea și cooperarea între aceste autorități, precum și între aceste autorități și autoritățile naționale însărcinate cu punerea în aplicare a dreptului concurenței sau a dreptului în materie de protecție a consumatorilor, în probleme de interes comun. Atunci când mai multe autorități au competențe cu privire la aceste aspecte, statele membre se asigură că sarcinile care revin fiecărei autorități sunt publicate într-o formă ușor accesibilă.

(4) Comisiei i se notifică de către statele membre toate autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente cărora le-au fost atribuie sarcini în temeiul prezentei directive și responsabilitățile care revin fiecăreia, precum și orice modificări ale acestora.

Articolul 6

Independența autorităților naționale de reglementare și a altor autorități competente

(1) Statele membre garantează independența autorităților naționale de reglementare și a altor autorități competente, asigurându-se că acestea sunt distincte din punct de vedere juridic și independente din punct de vedere funcțional de toate persoanele fizice sau juridice care furnizează rețele, echipamente sau servicii de comunicații electronice. Statele membre care își mențin dreptul de proprietate sau de control asupra unor întreprinderi care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice asigură separarea structurală efectivă a funcției de reglementare de activitățile legate de proprietate sau control.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente își exercită competențele în mod imparțial, transparent și în timp util. Statele membre se asigură că acestea dețin resurse tehnice, financiare și umane adecvate pentru îndeplinirea sarcinilor care le sunt atribuite.

Articolul 7

Numirea și revocarea din funcție a membrilor autorităților naționale de reglementare

(1) Conducătorul unei autorități naționale de reglementare sau, după caz, membrii organismului colectiv care îndeplinește această funcție în cadrul unei autorități naționale de reglementare ori supleanții acestora sunt numiți pentru un mandat de cel puțin trei ani, din rândul unor persoane cu autoritate și experiență profesională recunoscute, pe bază de merit, competențe, cunoștințe și experiență și în urma unei proceduri de selecție deschise și transparente. Statele membre asigură continuitatea procesului de luare a deciziilor.

(2) Statele membre se asigură că conducătorul unei autorități naționale de reglementare sau, după caz, membrii organismului colectiv care îndeplinește această funcție în cadrul unei autorități naționale de reglementare sau supleanții acestora nu pot fi demiși în timpul mandatului lor decât în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile cerute pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute în dreptul intern anterior numirii lor.

(3) Decizia de demitere a conducătorului autorității naționale de reglementare sau, după caz, a membrilor organismului colectiv care îndeplinește această funcție în cadrul autorității se publică la momentul demiterii. Conducătorul demis al autorității naționale de reglementare sau, după caz, membrii demiși ai organismului colectiv care îndeplinește această funcție în cadrul autorității primesc o motivare a deciziei de demitere. Motivarea deciziei de demitere se publică la solicitarea persoanei interesate, dacă publicarea nu a avut loc din oficiu. Statele membre se asigură că această decizie face obiectul controlului jurisdicțional exercitat de o instanță, atât cu privire la aspecte de fapt, cât și cu privire la aspecte de drept.

Articolul 8

Independența politică și răspunderea autorităților naționale de reglementare

(1) Fără a aduce atingere articolului 10, autoritățile naționale de reglementare acționează în mod independent și obiectiv, inclusiv la conceperea procedurilor interne și organizarea personalului, își desfășoară activitatea într-un mod transparent și responsabil, în conformitate cu dreptul Uniunii, și nu solicită și nici nu primesc instrucțiuni de la niciun alt organism în legătură cu îndeplinirea sarcinilor care le sunt atribuite în temeiul dreptului intern care transpune dreptul Uniunii. Acest lucru nu exclude controlul conform dreptului constituțional intern. Competența de a suspenda sau de a revoca deciziile luate de autoritățile naționale de reglementare revine exclusiv organismelor de soluționare a căilor de atac înființate în conformitate cu articolul 31.

(2) Autoritățile naționale de reglementare raportează anual, printre altele, cu privire la situația pieței comunicațiilor electronice, la deciziile pe care le emit, la resursele lor umane și financiare și la alocarea respectivelor resurse, precum și cu privire la planurile viitoare. Rapoartele acestora se publică.

Articolul 9

Capacitatea de reglementare a autorităților naționale de reglementare

(1) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare au bugete anuale separate și că acestea beneficiază de autonomie în executarea bugetului alocat. Bugetele se publică.

(2) Fără a aduce atingere obligației de a asigura autorităților naționale de reglementare resurse financiare și umane adecvate pentru îndeplinirea sarcinilor care le sunt atribuite, autonomia financiară nu exclude supravegherea sau controlul în conformitate cu dreptul constituțional intern. Orice control exercitat asupra bugetului autorităților naționale de reglementare se exercită în mod transparent și este public.

(3) Statele membre se asigură, de asemenea, că autoritățile naționale de reglementare dispun de resurse financiare și umane adecvate care să le permită să participe și să contribuie în mod activ în cadrul OAREC.

Articolul 10

Participarea autorităților naționale de reglementare în cadrul OAREC

(1) Statele membre se asigură că obiectivele OAREC de promovare a unei coordonări și uniformități sporite la nivelul reglementării sunt sprijinite în mod activ de autoritățile lor naționale de reglementare.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare, la adoptarea propriilor decizii pentru piețele lor naționale, țin seama în cea mai mare măsură de orientările, avizele, recomandările, pozițiile comune, bunele practici și metodologiile adoptate de OAREC.

Articolul 11

Cooperarea cu autoritățile naționale

Autoritățile naționale de reglementare, alte autorități competente în temeiul prezentei directive și autoritățile naționale în materie de concurență își furnizează reciproc informațiile necesare pentru aplicarea prezentei directive. În ceea ce privește schimbul de informații, se aplică normele Uniunii în materie de protecție a datelor, iar autoritatea care primește informațiile asigură același nivel de confidențialitate ca și autoritatea care le furnizează.

CAPITOLUL II
AUTORIZAȚIA GENERALĂ

SECȚIUNEA 1
PARTEA GENERALĂ

Articolul 12

Autorizația generală pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice

(1) Statele membre garantează libertatea de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice sub rezerva condițiilor stabilite în prezenta directivă. În acest scop, statele membre nu împiedică o întreprindere să furnizeze rețele sau servicii de comunicații electronice, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pe baza motivelor stabilite la articolul 52 alineatul (1) din TFUE. Orice astfel de limitare a libertății de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice se motivează în mod corespunzător și este notificată Comisiei.

(2) Furnizarea de rețele sau de servicii de comunicații electronice, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, poate face numai obiectul unei autorizații generale, fără a aduce atingere obligațiilor specifice menționate la articolul 13 alineatul (2) sau drepturilor de utilizare menționate la articolele 46 și 94.

(3) În cazul în care un stat membru consideră că se justifică o cerință de notificare pentru întreprinderile care fac obiectul unei autorizații generale, respectivul stat membru poate să solicite acestor întreprinderi doar să prezinte o notificare autorității naționale de reglementare sau unei alte autorități competente. Statul membru nu poate impune întreprinderilor respective să obțină o decizie explicită sau orice alt act administrativ din partea autorității respective sau din partea oricărei alte autorități înainte de a-și exercita drepturile care decurg din autorizația generală.

După notificare, dacă este necesar, o întreprindere își poate începe activitatea, după caz, sub rezerva dispozițiilor aplicabile drepturilor de utilizare în temeiul prezentei directive.

(4) Notificarea menționată la alineatul (3) se limitează la o declarație din partea unei persoane fizice sau juridice adresată autorității naționale de reglementare sau altei autorități competente cu privire la intenția de a începe furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice și la transmiterea informațiilor minime care sunt necesare pentru a permite OAREC și autorității respective să păstreze un registru sau o listă a furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice. Informațiile respective se limitează la:

(a) denumirea furnizorului;

(b) statutul juridic al furnizorului, forma și numărul de înregistrare, în cazul în care furnizorul este înscris într-un registru de comerț sau într-un alt registru public similar în Uniune;

(c) adresa geografică a sediului principal al furnizorului în Uniune și a oricărei sucursale dintr-un stat membru, dacă acestea există;

(d) adresa site-ul furnizorului, dacă există, legat de furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice;

(e) o persoană de contact și datele de contact;

(f) o scurtă descriere a rețelelor sau a serviciilor care se intenționează a fi furnizate;

(g) statele membre în cauză; și

(h) data estimată de începere a activității.

Statele membre nu pot impune cerințe de notificare suplimentare sau separate.

Pentru a armoniza cerințele de notificare, OAREC publică orientări pentru modelul de notificare și păstrează o bază de date a Uniunii cu notificările transmise autorităților competente. În acest scop, autoritățile competente transmit OAREC, fără întârzieri nejustificate, prin mijloace electronice, fiecare notificare primită. Notificările prezentate autorităților competente înainte de … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] se transmit OAREC până la … [trei ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive].

Articolul 13

Condițiile aferente autorizației generale
și drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio
și a resurselor de numerotație și obligații specifice

(1) Autorizația generală pentru furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio și drepturile de utilizare a resurselor de numerotație pot fi supuse numai condițiilor enumerate în anexa I. Respectivele condiții sunt nediscriminatorii, proporționale și transparente. În cazul drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, condițiile respective asigură utilizarea sa eficace și eficientă și respectarea articolelor 45 și 51, iar în cazul drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație, respectarea articolului 94.

(2) Obligațiile specifice care pot fi impuse întreprinderilor care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice în temeiul articolului 61 alineatele (1) și (5) și al articolelor 62, 68 și 83 sau celor desemnați să furnizeze serviciul universal în temeiul prezentei directive sunt separate din punct de vedere juridic de drepturile și obligațiile care decurg din autorizația generală. Din rațiuni de transparență, criteriile și procedurile prin care se impun astfel de obligații specifice întreprinderilor individuale sunt menționate în autorizația generală.

(3) Autorizația generală conține numai condițiile specifice sectorului în cauză, stabilite în părțile A, B și C din anexa I, și nu reia condițiile aplicabile întreprinderilor în temeiul altor acte de drept intern.

(4) Statele membre nu reiau condițiile din autorizația generală în cazul în care acordă dreptul de utilizare a frecvențelor radio sau a resurselor de numerotație.

Articolul 14

Declarații menite să faciliteze exercitarea drepturilor de a instala infrastructuri și a drepturilor de interconectare

La solicitarea unei întreprinderi, autoritățile competente emit, în termen de o săptămână, declarații standardizate care confirmă, după caz, faptul că întreprinderea a prezentat o notificare în temeiul articolului 12 alineatul (3). Declarațiile respective precizează în detaliu circumstanțele în care orice întreprindere care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice în temeiul autorizației generale are dreptul să solicite drepturi de a instala infrastructuri, de a negocia interconectarea și de a obține accesul sau interconectarea, în scopul de a facilita exercitarea acestor drepturi, de exemplu la alt nivel administrativ sau în relația cu alte întreprinderi. După caz, astfel de declarații pot fi emise și ca răspuns automat la notificarea menționată la articolul 12 alineatul (3).

SECȚIUNEA 2
DREPTURI ȘI OBLIGAȚII AFERENTE AUTORIZAȚIEI GENERALE

Articolul 15

Lista drepturilor minime care decurg din autorizația generală

(1) Întreprinderile care fac obiectul unei autorizații generale în temeiul articolului 12 au dreptul:

(a) de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice;

(b) de a li se analiza cererea de acordare a drepturilor necesare de a instala infrastructuri în conformitate cu articolul 43;

(c) de a utiliza spectrul de frecvențe radio pentru rețele și servicii de comunicații electronice, sub rezerva articolelor 13, 46 și 55;

(d) de a li se analiza cererea de acordare a drepturilor necesare de utilizare a resurselor de numerotație în conformitate cu articolul 94.

(2) În cazul în care întreprinderile respective furnizează publicului rețele sau servicii de comunicații electronice, autorizația generală le acordă, de asemenea, dreptul:

(a) de a negocia interconectarea cu alți furnizori de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului, care sunt titulari de autorizații generale, și, după caz, să obțină accesul sau interconectarea la rețelele și serviciile acestora în Uniune, în conformitate cu prezenta directivă;

(b) de a li se oferi oportunitatea de a fi desemnați pentru a furniza diferite elemente ale serviciului universal sau pentru a acoperi diferite părți din teritoriul național în conformitate cu articolul 86 sau 87.

Articolul 16

Taxe administrative

(1) Orice taxă administrativă impusă întreprinderilor care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice în temeiul autorizației generale sau cărora li s-a acordat un drept de utilizare:

(a) acoperă, în totalitate, numai costurile administrative generate de gestionarea, controlul și asigurarea respectării sistemului de autorizare generală și ale drepturilor de utilizare și ale obligațiilor specifice menționate la articolul 13 alineatul (2), care pot include costurile cu cooperarea, armonizarea și standardizarea internațională, analizele de piață, monitorizarea conformității și alte controale de piață, precum și cheltuielile aferente lucrărilor de reglementare ce implică elaborarea și asigurarea respectării legislației secundare și a deciziilor administrative, precum deciziile privind accesul și interconectarea; și

(b) este impusă fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, astfel încât să se reducă la minimum costurile administrative suplimentare și taxele aferente.

Statele membre pot alege să nu aplice taxe administrative întreprinderilor a căror cifră de afaceri se situează sub un anumit prag sau ale căror activități nu ajung la o cotă minimă de piață ori au un domeniu de aplicare teritorial foarte limitat.

(2) Atunci când autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente impun taxe administrative, acestea publică o prezentare anuală a costurilor lor administrative și a valorii totale a taxelor colectate. Atunci când se înregistrează o diferență între valoarea totală a taxelor și costurile administrative, se efectuează ajustările corespunzătoare.

Articolul 17

Separarea contabilă și raportările financiare

(1) Statele membre impun întreprinderilor care furnizează rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului, care dețin drepturi speciale sau exclusive de furnizare a serviciilor în alte sectoare în același stat membru sau în alt stat membru, obligația de:

(a) a păstra o contabilitate separată a activităților conexe furnizării de rețele sau servicii de comunicații electronice, în măsura în care ar fi necesară dacă activitățile respective ar fi desfășurate de entități independente din punct de vedere juridic, pentru a se identifica, cu precizarea bazei lor de calcul și specificarea în detaliu a metodelor de alocare utilizate, toate elementele de cheltuieli și venituri aferente activităților respective, inclusiv o defalcare detaliată a costurilor cu activele imobilizate și a costurilor structurale; sau

(b) a realiza o separare structurală a activităților conexe furnizării de rețele sau servicii de comunicații electronice.

Statele membre au posibilitatea de a nu aplica cerințele menționate la primul paragraf în cazul întreprinderilor a căror cifră de afaceri anuală aferentă activităților conexe rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice în Uniune este mai mică de 50 de milioane EUR.

(2) În cazul în care întreprinderilor care furnizează rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului nu li se aplică cerințele dreptului societăților comerciale și nu îndeplinesc criteriile aplicabile întreprinderilor mici și mijlocii prevăzute de normele contabile ale dreptului Uniunii, raportările lor financiare se elaborează, fac obiectul unui audit independent și se publică. Auditul se efectuează în conformitate cu normele Uniunii și normele interne relevante.

Primul paragraf de la prezentul alineat se aplică și contabilității separate prevăzute la alineatul (1) primul paragraf litera (a).

SECȚIUNEA 3
MODIFICAREA ȘI RETRAGEREA

Articolul 18
Modificarea drepturilor și a obligațiilor

(1) Statele membre se asigură că drepturile, condițiile și procedurile privind autorizațiile generale și drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație ori drepturile de a instala infrastructuri pot fi modificate numai în cazuri justificate în mod obiectiv și într-o manieră proporțională, luând în considerare, după caz, condițiile specifice aplicabile drepturilor transferabile de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație.

(2) Cu excepția cazului în care modificările propuse sunt minore și au fost convenite cu titularul drepturilor sau al autorizației generale, intenția de a efectua astfel de modificări se notifică în mod corespunzător. Părțile interesate, inclusiv utilizatorii și consumatorii, dispun de un termen suficient pentru a-și exprima opiniile cu privire la modificările propuse. Termenul respectiv nu poate fi decât în cazuri excepționale mai mic de patru săptămâni.

Modificările se publică, împreună cu motivarea lor.

Articolul 19

Limitarea sau retragerea drepturilor

(1) Fără a aduce atingere articolului 30 alineatele (5) și (6), statele membre nu limitează și nu retrag drepturile de a instala infrastructuri sau drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație înainte de expirarea perioadei pentru care drepturile respective au fost acordate, cu excepția cazurilor în care acest lucru este justificat în temeiul alineatului (2) al prezentului articol și, după caz, în conformitate cu anexa I și cu dispozițiile relevante de drept intern referitoare la compensarea pentru retragerea drepturilor.

(2) În concordanță cu necesitatea de a se asigura utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio sau punerea în aplicare a măsurilor tehnice de punere în aplicare adoptate în temeiul articolului 4 din Decizia nr. 676/2002/CE, statele membre pot autoriza limitarea sau retragerea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, inclusiv a drepturilor menționate la articolul 49 din prezenta directivă, pe baza unor proceduri prestabilite și clar definite, în conformitate cu principiile proporționalității și nediscriminării. În astfel de cazuri, titularii drepturilor respective pot, după caz și în conformitate cu dreptul Uniunii și cu dispozițiile relevante de drept intern, să fie compensați în mod corespunzător.

(3) O modificare a utilizării spectrului de frecvențe radio ca urmare a aplicării articolului 45 alineatul (4) sau (5) nu constituie în sine un motiv pentru retragerea unui drept de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

(4) Orice intenție de a limita sau de a retrage drepturile care decurg din autorizațiile generale ori drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație fără consimțământul titularului drepturilor face obiectul consultării cu părțile interesate în conformitate cu articolul 23.

CAPITOLUL III
FURNIZAREA INFORMAȚIILOR, ANCHETE ȘI MECANISMUL DE CONSULTARE

Articolul 20

Cereri de informații adresate întreprinderilor

(1) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice, facilități asociate sau servicii asociate transmit toate informațiile, inclusiv informațiile financiare, necesare autorităților naționale de reglementare, altor autorități competente și OAREC pentru a garanta conformitatea cu dispozițiile din prezenta directivă și din Regulamentul (UE) 2018/... al Parlamentului European și al Consiliului[1+] sau cu deciziile sau avizele adoptate în conformitate cu acestea. În special, autoritățile naționale de reglementare și, în cazul în care este necesar în vederea îndeplinirii sarcinilor lor, alte autorități competente au competența de a solicita acestor întreprinderi să furnizeze informații cu privire la evoluțiile viitoare ale rețelei sau ale serviciilor care ar putea avea un impact asupra serviciilor angro pe care le pun la dispoziția concurenților, precum și informații cu privire la rețelele de comunicații electronice și la facilitățile asociate, informații care sunt defalcate la nivel local și suficient de detaliate pentru a permite ancheta geografică și desemnarea zonelor în conformitate cu articolul 22.

---

[1] Regulamentul (UE) 2018/... al Parlamentului European și al Consiliului din ... de instituire a Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) și a Agenției de sprijin pentru OAREC (Oficiul OAREC) și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 de stabilire a unor măsuri privind accesul la internetul deschis (JO L …, …, p. …).

[+] JO: a se introduce în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 51/18 [2016/0286(COD)] și în nota de subsol numărul, data, titlul și referința de publicare în JO ale acestuia.

Atunci când informațiile colectate în conformitate cu primul paragraf sunt insuficiente pentru ca autoritățile naționale de reglementare, alte autorități competente și OAREC să își îndeplinească atribuțiile de reglementare în temeiul dreptului Uniunii, aceste informații pot fi solicitate de la alte întreprinderi relevante active în sectorul comunicațiilor electronice sau în sectoare strâns legate de acesta.

Întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piețele angro li se poate solicita, de asemenea, să prezinte date contabile privind piețele cu amănuntul care sunt conexe respectivelor piețe angro.

Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente pot solicita informații punctelor de informare unice instituite în temeiul Directivei 2014/61/UE.

Toate cererile de informații trebuie să fie proporționale cu îndeplinirea sarcinii și se motivează. Întreprinderile furnizează informațiile solicitate cu promptitudine și în termenele și la nivelul de detaliere solicitat.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente furnizează Comisiei, în urma unei cereri motivate, informațiile care îi sunt necesare pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute de TFUE. Informațiile solicitate de Comisie sunt proporționale cu îndeplinirea sarcinilor respective. În cazul în care informațiile furnizate se referă la informații transmise anterior de întreprinderi la cererea autorității, întreprinderilor respective le este adus la cunoștință acest lucru. În măsura în care este necesar și cu excepția cazului în care autoritatea care furnizează informațiile a făcut o cerere expresă și motivată în sens contrar, Comisia pune informațiile furnizate la dispoziția altei autorități naționale de reglementare sau competente din alt stat membru.

Sub rezerva cerințelor prevăzute la alineatul (3), statele membre se asigură că informațiile prezentate unei autorități pot fi puse la dispoziția altei autorități din același stat membru sau din alt stat membru și la dispoziția OAREC, în urma unei cereri motivate, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a permite fie autorității, fie OAREC să își îndeplinească responsabilitățile în temeiul dreptului Uniunii.

(3) În cazul în care informațiile colectate în temeiul alineatului (1), inclusiv cele colectate în cadrul unei anchete geografice, sunt considerate confidențiale de o autoritate națională de reglementare sau de altă autoritate competentă în conformitate cu normele de drept al Uniunii și cu cele de drept intern privind secretul comercial, Comisia, OAREC și orice alte autorități competente asigură această confidențialitate. Secretul comercial nu împiedică realizarea în timp util a schimbului de informații între autoritatea competentă, Comisie, OAREC și orice alte autorități competente vizate în scopul revizuirii, al monitorizării și al supravegherii aplicării prezentei directive.

(4) Statele membre se asigură că, acționând în conformitate cu normele interne privind accesul publicului la informații și sub rezerva normelor de drept al Uniunii și a celor de drept intern privind secretul comercial și protecția datelor cu caracter personal, autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente publică informațiile care contribuie la o piață deschisă și concurențială.

(5) Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente publică prevederile care reglementează accesul publicului la informații prevăzut la alineatul (4), inclusiv procedurile de obținere a unui astfel de acces.

Articolul 21

Informațiile solicitate în cadrul autorizației generale, al drepturilor de utilizare și al obligațiilor specifice

(1) Fără a aduce atingere informațiilor solicitate în temeiul articolului 20 și nici obligațiilor de informare și raportare prevăzute de dreptul intern, altele decât cele prevăzute de autorizația generală, autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente pot solicita întreprinderilor să furnizeze informații referitoare la autorizația generală, drepturile de utilizare sau obligațiile specifice menționate la articolul 13 alineatul (2), informații care trebuie să fie proporționale și justificate în mod obiectiv, în special pentru:

(a) verificarea, sistematică sau de la caz la caz, a respectării condiției 1 din partea A, a condițiilor 2 și 6 din partea D și a condițiilor 2 și 7 din partea E din anexa I și a respectării obligațiilor menționate la articolul 13 alineatul (2);

(b) verificarea, de la caz la caz, a respectării condițiilor stabilite în anexa I, în cazul în care s-a primit o reclamație sau în care autoritatea competentă are alte motive să creadă că o condiție nu este respectată sau în cazul unei investigații efectuate din proprie inițiativă de autoritatea competentă;

(c) desfășurarea procedurilor privind cererile de acordare a drepturilor de utilizare și evaluarea acestora;

(d) publicarea, în interesul consumatorilor, a unor studii comparative privind calitatea și prețul serviciilor;

(e) agregarea, în scopuri clar definite, a unor statistici, rapoarte sau studii;

(f) desfășurarea unor analize de piață în domeniul de aplicare al prezentei directive, inclusiv date privind piețele din aval sau cu amănuntul asociate cu, sau legate de, piețele care fac obiectul analizei de piață;

(g) garantarea utilizării eficiente și asigurarea gestionării eficace a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație;

(h) evaluarea evoluțiilor viitoare ale rețelei sau ale serviciilor care ar putea avea impact asupra serviciilor angro puse la dispoziția concurenților, asupra acoperirii teritoriale, asupra conectivității disponibile pentru utilizatorii finali sau asupra desemnării zonelor în temeiul articolului 22;

(i) efectuarea anchetelor geografice;

(j) formularea de răspunsuri la cererile motivate de informații adresate de OAREC.

Informațiile menționate la primul paragraf literele (a) și (b), (d) - (j) nu pot fi solicitate înainte de accesul pe piață sau ca o condiție pentru accesul pe piață.

OAREC poate redacta modele de cereri de informații acolo unde acest lucru este necesar pentru a facilita prezentarea consolidată și analiza informațiilor obținute.

(2) În ceea ce privește drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, informațiile menționate la alineatul (1) se referă, în special, la utilizarea eficace și eficientă a frecvențelor radio, precum și la respectarea oricăror obligații în materie de acoperire și calitate a serviciului aferente drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și la verificarea acestora.

(3) În cazul în care solicită întreprinderilor să furnizeze informații în conformitate cu alineatul (1), autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente le aduc la cunoștință scopul specific în care vor fi utilizate informațiile respective.

(4) Autoritatea națională de reglementare sau alte autorități competente nu pot repeta cererile de informații adresate deja de OAREC în temeiul articolului 40 din Regulamentul (UE) 2018/... [+], dacă OAREC a pus informațiile primite la dispoziția acestor autorități.

Articolul 22

Anchete geografice privind instalarea rețelelor

(1) Până la ... [cinci ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente efectuează o anchetă geografică privind sfera de acoperire a rețelelor de comunicații electronice capabile să ofere servicii de bandă largă („rețele de bandă largă”) pe care, ulterior, o actualizează cel puțin o dată la trei ani.

Ancheta geografică include o analiză a sferei curente de acoperire geografică a rețelelor de bandă largă pe teritoriul lor, astfel cum impun sarcinile care revin autorităților naționale de reglementare și/sau altor autorități competente în temeiul prezentei directive și pentru anchetele necesare în vederea aplicării normelor privind ajutoarele de stat.

De asemenea, ancheta geografică poate include o previziune, pentru o perioadă stabilită de autoritatea relevantă, a sferei de acoperire pe teritoriul lor a rețelelor de bandă largă, inclusiv a rețelelor de foarte mare capacitate.

[+] JO: a se introduce în text numărul regulamentului conținut în documentul PE-CONS 51/18 [2016/0286(COD)].

Previziunea respectivă conține toate informațiile relevante, inclusiv informații privind instalările planificate de orice întreprindere sau autoritate publică ale rețelelor de foarte mare capacitate și modernizările sau prelungirile semnificative ale rețelelor până cel puțin la o viteză de descărcare de 100 Mbps. În acest scop, autoritățile naționale de reglementare și/sau alte autorități competente solicită întreprinderilor și autorităților publice să furnizeze astfel de informații, în măsura în care acestea sunt disponibile și pot fi furnizate cu eforturi rezonabile.

Autoritatea națională de reglementare decide în ce măsură este adecvat să se bazeze pe toate sau pe o parte din informațiile colectate în contextul unei asemenea previziuni, în contextul sarcinilor care îi sunt atribuite în mod specific în temeiul prezentei directive.

În cazul în care ancheta geografică nu este efectuată de autoritatea națională de reglementare, aceasta se efectuează în cooperare cu autoritatea respectivă în măsura în care poate fi relevantă pentru îndeplinirea sarcinilor acesteia.

Informațiile colectate în cadrul anchetei geografice au un nivel corespunzător de detaliere locală, includ date suficiente privind calitatea serviciului și parametrii acestuia și sunt tratate în conformitate cu articolul 20 alineatul (3).

(2) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente pot determina o zonă cu delimitări teritoriale clare în care, pe baza informațiilor colectate și a oricăror previziuni pregătite în temeiul alineatului (1), se constată că pe durata previziunii relevante nicio întreprindere sau autoritate publică nu a instalat sau nu intenționează să instaleze o rețea de foarte mare capacitate sau să își modernizeze sau extindă considerabil rețeaua pentru ca vitezele de descărcare să fie de cel puțin 100 Mbps. Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente publică informații privind zonele desemnate.

(3) Autoritățile relevante pot invita întreprinderile și autoritățile publice să își declare intenția de a instala rețele de foarte mare capacitate într-o zonă determinată pe durata previziunii relevante. În cazul în care această invitație rezultă într-o astfel de declarație de intenție din partea unei întreprinderi sau autorități publice, autoritatea relevantă poate solicita altor întreprinderi și autorități publice să își declare orice intenție de a instala rețele de foarte mare capacitate sau de a-și moderniza sau extinde considerabil rețelele astfel încât viteza de descărcare să fie de cel puțin 100 Mbps în zona respectivă. Autoritatea relevantă precizează informațiile care trebuie incluse în ofertele respective, pentru a se asigura cel puțin același nivel de detaliere ca cel luat în considerare în orice previziune în temeiul alineatului (1). Aceasta informează, de asemenea, orice întreprindere sau autoritate publică ce și-a exprimat interesul dacă zona determinată este acoperită sau este probabil să fie acoperită de o rețea de acces de generație următoare care oferă viteze de descărcare mai mici de 100 Mbps, pe baza informațiilor colectate în temeiul alineatului (1).

(4) Măsurile în temeiul alineatului (3) se iau conform unei proceduri eficiente, obiective, transparente și nediscriminatorii, din cadrul căreia nicio întreprindere nu este exclusă a priori.

(5) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente, precum și autoritățile locale, regionale și naționale responsabile de alocarea de fonduri publice pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice, de elaborarea planurilor naționale în materie de bandă largă, de definirea obligațiilor de acoperire aferente drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și de verificarea disponibilității serviciilor care intră sub incidența obligațiilor de serviciu universal pe teritoriul lor țin seama de rezultatele anchetei geografice și ale celor privind zonele desemnate în temeiul alineatelor (1), (2) și (3).

Statele membre se asigură că autoritățile care efectuează ancheta geografică furnizează rezultatele respective, cu condiția ca autoritatea care le primește să asigure același nivel de confidențialitate și protecție a secretului comercial ca și autoritatea care le furnizează, și informează părțile care au furnizat informațiile. Aceste rezultate se pun, de asemenea, la dispoziția OAREC și a Comisiei, la cererea acestora și în aceleași condiții.

(6) Dacă informațiile relevante nu sunt disponibile pe piață, autoritățile competente pun datele din anchetele geografice, care nu intră sub incidența secretului comercial, direct la dispoziție în conformitate cu Directiva 2003/98/CE pentru a permite reutilizarea lor. În cazul în care astfel de instrumente nu sunt disponibile pe piață, aceste autorități pun de asemenea la dispoziție instrumente de informare care să le permită utilizatorilor finali să identifice disponibilitatea conectivității în diferite zone, cu un nivel de detaliere care este util pentru a-i sprijini să opteze pentru un operator sau furnizor de servicii.

(7) Până la ... [18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive], pentru a contribui la aplicarea în mod uniform a anchetelor geografice și a previziunilor, OAREC, după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia și cu autoritățile naționale relevante, emite orientări menite să ajute autoritățile naționale de reglementare și/sau alte autorități competente în punerea în aplicare uniformă a obligațiilor care le revin în temeiul prezentului articol.

Articolul 23

Modalități de consultare și transparență

(1) Cu excepția cazurilor care intră sub incidența articolului 26 sau 27 sau a articolului 32 alineatul (10), statele membre se asigură că, atunci când autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente intenționează să adopte măsuri în conformitate cu prezenta directivă sau când intenționează să instituie restricții în conformitate cu articolul 45 alineatele (4) și (5) care au un impact major asupra pieței relevante, acestea oferă părților interesate posibilitatea de a-și prezenta observațiile cu privire la proiectul de măsură într-un termen rezonabil, având în vedere complexitatea chestiunii și, în orice caz, într-un termen de minimum 30 de zile, în afara unor circumstanțe excepționale.

(2) În sensul aplicării articolului 35, autoritățile competente informează RSPG în momentul publicării cu privire la orice proiect de măsuri care intră în domeniul de aplicare al procedurii de selecție comparative sau concurențiale în temeiul articolului 55 alineatul (2) și care se referă la utilizarea spectrului de frecvențe radio pentru care au fost stabilite condiții armonizate prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu Decizia nr. 676/2002/CE pentru a permite utilizarea pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă („rețele și servicii pe suport radio de bandă largă”).

(3) Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente publică procedurile lor interne de consultare.

Statele membre asigură înființarea unui punct de informare unic care să permită accesul la toate consultările în curs.

(4) Rezultatele procedurii de consultare se publică, cu excepția cazului în care există informații confidențiale în conformitate cu normele de drept al Uniunii și cele de drept intern privind secretul comercial.

Articolul 24

Consultarea părților interesate

(1) Statele membre se asigură, dacă este cazul, că autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare, iau în considerare opiniile utilizatorilor finali, în special cele ale consumatorilor și ale utilizatorilor finali cu dizabilități, ale producătorilor și ale întreprinderilor care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice cu privire la aspectele referitoare la toate drepturile utilizatorilor finali și ale consumatorilor, inclusiv la accesul în condiții echivalente și la opțiunile utilizatorilor finali cu dizabilități, în ceea ce privește serviciile de comunicații electronice destinate publicului, în special dacă acestea au un impact semnificativ pe piață.

Statele membre se asigură că autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare, pun la dispoziția utilizatorilor finali cu dizabilități o modalitate de consultare care garantează faptul că, în luarea deciziilor referitoare la aspectele privind drepturile utilizatorilor finali și ale consumatorilor în ceea ce privește serviciile de comunicații electronice destinate publicului, se acordă atenția cuvenită intereselor consumatorilor cu privire la comunicațiile electronice.

(2) Părțile interesate pot elabora, sub îndrumarea autorităților competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare, modalități care să implice consumatorii, grupurile de utilizatori și furnizorii de servicii, pentru a îmbunătăți calitatea generală a furnizării de servicii, printre altele prin elaborarea unor coduri de conduită și a unor standarde de operare și prin monitorizarea aplicării acestora.

(3) Fără a aduce atingere normelor de drept intern, conforme cu dreptul Uniunii, privind promovarea obiectivelor de politică în domeniul culturii și al mass-mediei, precum diversitatea culturală și lingvistică și pluralismul în mass-media, autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare, pot promova cooperarea între întreprinderile care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice și sectoarele interesate de promovarea conținutului legal în cadrul rețelelor și al serviciilor de comunicații electronice. Cooperarea respectivă poate include, de asemenea, coordonarea informațiilor de interes public care urmează să fie furnizate în temeiul articolului 103 alineatul (4).

Articolul 25

Soluționarea extrajudiciară a litigiilor

(1) Statele membre se asigură că autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă responsabilă de aplicarea articolelor 102-107 și a articolului 115 din prezenta directivă sau cel puțin un organism independent cu expertiză dovedită pentru aplicarea articolelor respective este prevăzut(ă) ca entitate de soluționare alternativă a litigiilor în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) din Directiva 2013/11/UE, în scopul soluționării litigiilor dintre furnizori și consumatori care intră sub incidența prezentei directive și se referă la executarea contractelor. Statele membre pot să extindă accesul la procedurile de soluționare alternativă a litigiilor oferite de respectiva autoritate sau de respectivul organism și pentru alți utilizatori finali decât consumatorii, în special microîntreprinderile și întreprinderile mici.

(2) Fără a aduce atingere Directivei 2013/11/UE, în cazul în care aceste litigii implică părți din state membre diferite, acestea din urmă își coordonează eforturile în vederea soluționării litigiului.

Articolul 26

Soluționarea litigiilor dintre întreprinderi

(1) În cazul unui litigiu apărut în legătură cu obligațiile existente în temeiul prezentei directive între furnizori de rețele sau servicii de comunicații electronice într-un stat membru sau între astfel de întreprinderi și alte întreprinderi din statul membru care beneficiază de obligații în materie de acces sau interconectare sau între furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice într-un stat membru și furnizorii de facilități asociate, autoritatea națională de reglementare în cauză emite, la solicitarea oricăreia dintre părți și fără a aduce atingere alineatului (2), o decizie cu caracter obligatoriu pentru a soluționa litigiul în cel mai scurt timp posibil pe baza unor proceduri clare și eficiente și, în orice caz, în termen de patru luni, cu excepția unor circumstanțe excepționale. Statul membru în cauză impune tuturor părților să coopereze pe deplin cu autoritatea națională de reglementare.

(2) Statele membre pot să prevadă dispoziții în temeiul cărora autoritățile naționale de reglementare refuză să soluționeze un litigiu în cazul în care există alte proceduri, inclusiv medierea, care ar contribui mai bine la soluționarea litigiului în timp util, în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 3. Autoritatea națională de reglementare informează de îndată părțile cu privire la aceasta. În cazul în care, în termen de patru luni, litigiul nu a fost soluționat și în cazul în care partea care se consideră prejudiciată nu a sesizat o instanță, autoritatea națională de reglementare emite, la solicitarea oricărei părți, o decizie cu caracter obligatoriu în vederea soluționării litigiului în cel mai scurt termen posibil și, în orice caz, în termen de patru luni.

(3) La soluționarea unui litigiu, autoritatea națională de reglementare emite decizii menite să ducă la îndeplinirea obiectivelor prevăzute la articolul 3. Toate obligațiile impuse unei întreprinderi de către o autoritate națională de reglementare pentru soluționarea unui litigiu se conformează prezentei directive.

(4) Decizia autorității naționale de reglementare se publică, cu respectarea cerințelor privind secretul comercial. Autoritatea națională de reglementare transmite părților vizate expunerea completă a motivelor care stau la baza deciziei.

(5) Procedura menționată la alineatele (1), (3) și (4) nu împiedică niciuna dintre părți să introducă o acțiune în instanță.

Articolul 27

Soluționarea litigiilor transfrontaliere

(1) În cazul unui litigiu care intră sub incidența prezentei directive, apărut între întreprinderi din state membre diferite, se aplică alineatele (2), (3) și (4) din prezentul articol. Dispozițiile menționate nu se aplică litigiilor referitoare la coordonarea spectrului de frecvențe radio care intră sub incidența articolului 28.

(2) Oricare dintre părți poate sesiza autoritatea națională de reglementare sau autoritățile vizate. În cazul în care un litigiu afectează relațiile comerciale dintre statele membre, autoritatea sau autoritățile naționale de reglementare competente notifică OAREC litigiul pentru a-l soluționa în mod corespunzător, în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 3.

(3) În cazul unei astfel de notificări, OAREC emite un aviz în care invită autoritățile naționale de reglementare sau autoritățile vizate să întreprindă, în cel mai scurt timp posibil și, în orice caz, în termen de patru luni, cu excepția circumstanțelor excepționale, o anumită acțiune pentru a soluționa litigiul sau să se abțină de la a acționa.

(4) Autoritatea națională de reglementare sau autoritățile vizate așteaptă avizul OAREC înainte de a întreprinde orice acțiune pentru soluționarea litigiului. În situații excepționale, în cazul în care există o nevoie urgentă de a acționa pentru a garanta concurența sau a proteja interesele utilizatorilor finali, oricare dintre autoritățile naționale de reglementare competente poate, fie la cererea părților, fie din proprie inițiativă, să adopte măsuri provizorii.

(5) Toate obligațiile impuse unei întreprinderi de către autoritatea națională de reglementare în cadrul soluționării litigiului se conformează prezentei directive, țin cont în cea mai mare măsură de avizul adoptat de OAREC și se adoptă în termen de o lună de la emiterea avizului respectiv.

(6) Procedura prevăzută la alineatul (2) nu împiedică niciuna dintre părți să introducă o acțiune în instanță.

Articolul 28

Coordonarea spectrului de frecvențe radio între statele membre

(1) Statele membre și autoritățile competente ale acestora se asigură că utilizarea spectrului de frecvențe radio este organizată pe teritoriul lor în așa fel încât niciun alt stat membru să nu fie împiedicat să permită pe teritoriul său utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat în conformitate cu dreptul Uniunii, în special din cauza interferențelor transfrontaliere prejudiciabile dintre statele membre.

Statele membre iau toate măsurile necesare în acest scop, fără a aduce atingere obligațiilor care le revin în temeiul dreptului internațional și al acordurilor internaționale relevante, cum ar fi reglementările UIT privind radiocomunicațiile și acordurile regionale privind radiocomunicațiile ale UIT.

(2) Statele membre cooperează între ele și, după caz, prin intermediul RSPG, în ceea ce privește coordonarea transfrontalieră a utilizării spectrului de frecvențe radio în scopul de:

(a) a asigura respectarea alineatului (1);

(b) a soluționa orice problemă sau litigiu în ceea ce privește coordonarea transfrontalieră sau interferențele transfrontaliere prejudiciabile dintre statele membre, precum și cu țările terțe, care împiedică statele membre să utilizeze spectrul de frecvențe radio armonizat pe teritoriul lor.

(3) Pentru a asigura respectarea alineatului (1), statele membre afectate pot solicita RSPG să îndeplinească un rol de mediere pentru a aborda orice problemă sau litigiu legat de coordonarea transfrontalieră sau de interferențele transfrontaliere prejudiciabile. După caz, RSPG poate emite un aviz care propune o soluție coordonată privind o astfel de problemă sau litigiu.

(4) În cazul în care acțiunile menționate la alineatul (2) sau (3) nu au soluționat problema sau litigiul, Comisia, la solicitarea oricărui stat membru afectat și ținând cont în cea mai mare măsură de orice aviz al RSPG care recomandă o soluție coordonată în temeiul alineatului (3), poate să adopte decizii prin intermediul unor acte de punere în aplicare, adresate statelor membre afectate de interferența prejudiciabilă nesoluționată, menite să soluționeze problemele privind interferențele transfrontaliere prejudiciabile dintre două sau mai multe state membre care le împiedică să utilizeze spectrul de frecvențe radio armonizat pe teritoriul lor.

Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 118 alineatul (4).

(5) La solicitarea oricărui stat membru afectat, Uniunea oferă sprijin juridic, politic și tehnic pentru rezolvarea problemelor de coordonare a frecvențelor de frecvențe radio cu țări învecinate Uniunii, inclusiv cu țări candidate și aderente, în așa fel încât statele membre vizate să își poată respecta obligațiile care le revin în temeiul dreptului Uniunii. În furnizarea acestei asistențe, Uniunea promovează punerea în aplicare a politicilor Uniunii.

TITLUL III
PUNEREA ÎN APLICARE

Articolul 29

Sancțiuni

(1) Statele membre stabilesc norme privind sancțiunile, inclusiv, după caz, amenzile și penalitățile fără caracter penal în cuantum prestabilit sau cu titlu cominatoriu aplicabile pentru încălcarea dispozițiilor interne adoptate în temeiul prezentei directive sau a oricărei decizii obligatorii emise de Comisie, de autoritatea națională de reglementare sau de altă autoritate competentă în temeiul prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru a se asigura faptul că acestea sunt puse în aplicare. În limitele dreptului intern, autoritatea națională de reglementare și alte autorități competente au competența de a impune astfel de sancțiuni. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie adecvate, efective, proporționale și cu efect de descurajare.

(2) Statele membre prevăd sancțiuni în cadrul procedurii prevăzute la articolul 22 alineatul (3) numai în cazul în care o întreprindere sau o autoritate publică furnizează cu intenție sau din neglijență gravă informații înșelătoare, eronate sau incomplete.

La stabilirea valorii amenzilor sau a penalităților cu titlu cominatoriu impuse unei întreprinderi sau autorități publice pentru furnizarea cu intenție sau din neglijență gravă a unor informații înșelătoare, eronate sau incomplete, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 22 alineatul (3), se ține seama, printre altele, dacă comportamentul întreprinderii sau al autorității publice a avut un impact negativ asupra concurenței și, în special, dacă, contrar informațiilor furnizate inițial sau actualizate ulterior, întreprinderea sau autoritatea publică fie a instalat, extins sau modernizat o rețea, fie nu a instalat o rețea și nu a oferit o justificare obiectivă pentru respectiva modificare a planului.

Articolul 30

Respectarea condițiilor aferente autorizației generale sau drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație și respectarea obligațiilor specifice

(1) Statele membre se asigură că autoritățile lor competente relevante monitorizează și supraveghează respectarea condițiilor aferente autorizației generale sau drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație, respectarea obligațiilor specifice menționate la articolul 13 alineatul (2) și a obligației de a utiliza spectrul de frecvențe radio în mod eficace și eficient în conformitate cu articolul 4, articolul 45 alineatul (1) și articolul 47.

Autoritățile competente au competența de a solicita întreprinderilor care fac obiectul autorizației generale sau care beneficiază de drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație să furnizeze toate informațiile necesare pentru a verifica respectarea condițiilor aferente autorizației generale sau drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație sau a obligațiilor specifice menționate la articolul 13 alineatul (2) sau la articolul 47, în conformitate cu articolul 21.

(2) În cazul în care o autoritate competentă constată că o întreprindere nu respectă una sau mai multe condiții aferente autorizației generale sau drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație sau obligațiile specifice menționate la articolul 13 alineatul (2), aceasta notifică întreprinderii constatările respective și îi oferă posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere într-un termen rezonabil.

(3) Autoritatea competentă are competența de a solicita încetarea încălcării menționate la alineatul (2) fie imediat, fie într-un termen rezonabil și adoptă măsuri corespunzătoare și proporționale menite să asigure respectarea condițiilor sau a obligațiilor respective.

În acest sens, statele membre împuternicesc autoritățile competente să impună:

(a) sancțiuni financiare cu efect de descurajare, după caz, care pot include sancțiuni cu titlu cominatoriu cu efect retroactiv; și

(b) ordine de încetare sau de întârziere a furnizării unui serviciu sau a unui pachet de servicii care, dacă ar continua, ar provoca daune semnificative concurenței, până la conformarea cu obligațiile în materie de acces impuse în urma unei analize de piață efectuate în conformitate cu articolul 67.

Autoritățile competente comunică fără întârziere întreprinderii în cauză măsurile și motivele care stau la baza acestora și indică un termen rezonabil până la care întreprinderea în cauză să se conformeze măsurilor.

(4) În pofida alineatelor (2) și (3) din prezentul articol, statele membre acordă autorității competente dreptul să impună sancțiuni financiare, după caz, întreprinderilor care nu furnizează informații în conformitate cu obligațiile prevăzute la articolul 21 alineatul (1) primul paragraf litera (a) sau (b) și la articolul 69 într-un termen rezonabil stabilit de autoritatea competentă.

(5) În cazul unei încălcări grave sau al unor încălcări repetate ale condițiilor aferente autorizației generale sau drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație sau ale obligațiilor specifice menționate la articolul 13 alineatul (2) sau la articolul 47 alineatul (1) sau (2), atunci când măsurile menite să garanteze conformitatea menționate la alineatul (3) din prezentul articol au eșuat, statele membre acordă autorităților competente dreptul să împiedice o întreprindere să continue furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice ori să suspende sau să retragă acesteia drepturile de utilizare. Statele membre acordă autorității competente dreptul să impună sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare. Respectivele sancțiuni se pot aplica astfel încât să acopere durata oricărei încălcări, chiar dacă încălcarea a fost ulterior remediată.

(6) În pofida alineatelor (2), (3) și (5) din prezentul articol, în cazul în care are dovada încălcării condițiilor aferente autorizației generale sau drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație sau a obligațiilor specifice menționate la articolul 13 alineatul (2) sau la articolul 47 alineatul (1) sau (2) care reprezintă o amenințare imediată și gravă la adresa siguranței, securității sau sănătății publice ori care riscă să creeze probleme economice sau operaționale grave pentru alți furnizori sau utilizatori de rețele sau servicii de comunicații electronice ori pentru alți utilizatori ai spectrului de frecvențe radio, autoritatea competentă poate adopta măsuri provizorii de urgență pentru a remedia situația înainte de adoptarea unei decizii finale. Autoritatea competentă oferă întreprinderii în cauză posibilitatea rezonabilă de a-și exprima opiniile și de a propune eventuale măsuri corective. Dacă este cazul, autoritatea competentă poate confirma măsurile provizorii, care au o valabilitate de cel mult trei luni, dar care, în circumstanțe în care procedurile de executare nu au fost finalizate, pot fi prelungite pentru o durată suplimentară de maximum trei luni.

(7) Întreprinderile au dreptul de a contesta măsurile luate în temeiul prezentului articol în conformitate cu procedura menționată la articolul 31.

Articolul 31

Dreptul la o cale de atac

(1) Statele membre garantează existența la nivel național a unor proceduri concrete în cadrul cărora orice utilizator sau orice întreprindere care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice sau facilități asociate care este afectat (afectată) de o decizie a unei autorități competente are dreptul de a ataca decizia în fața unui organism de soluționare a căilor de atac care este independent de părțile implicate și de orice intervenție externă sau presiune politică susceptibilă să pună în pericol evaluarea independentă de către acesta a chestiunilor care îi sunt înaintate. Acest organism, care poate fi o instanță judecătorească, dispune de expertiză corespunzătoare pentru a-și putea exercita funcțiile în mod eficace. Statele membre se asigură că fondul cauzei este luat în considerare în mod corespunzător.

Până la soluționarea căii de atac, decizia autorității competente rămâne valabilă, cu excepția cazului în care sunt stabilite măsuri provizorii în conformitate cu dreptul intern.

(2) În cazul în care organismul în fața căruia se exercită calea de atac menționat la alineatul (1) din prezentul articol nu are caracter judiciar, acesta își motivează întotdeauna decizia în scris. De asemenea, într-un astfel de caz, decizia poate face obiectul controlului jurisdicțional exercitat de o instanță în sensul articolului 267 din TFUE.

Statele membre garantează existența unei proceduri efective pentru exercitarea căii de atac.

(3) Statele membre colectează informații privind obiectul general al căilor de atac, numărul cererilor de exercitare a unei căi de atac, durata procedurilor aferente căilor de atac și numărul deciziilor de acordare de măsuri provizorii. La solicitarea motivată a Comisiei și a OAREC, statele membre furnizează acestora informațiile respective, precum și deciziile sau hotărârile judecătorești.

TITLUL IV
PROCEDURI PRIVIND PIAȚA INTERNĂ

CAPITOLUL I

Articolul 32

Consolidarea pieței interne a comunicațiilor electronice

(1) La îndeplinirea sarcinilor care le revin în temeiul prezentei directive, autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de obiectivele prevăzute la articolul 3.

(2) Autoritățile naționale de reglementare contribuie la dezvoltarea pieței interne cooperând între ele și cu Comisia și cu OAREC într-un mod transparent, pentru a asigura aplicarea uniformă, în toate statele membre, a prezentei directive. În acest scop, acestea cooperează, în special cu Comisia și cu OAREC, în vederea identificării tipurilor de instrumente și măsuri corective care sunt cele mai adecvate pentru abordarea tipurilor particulare de situații de pe piață.

(3) În absența unor prevederi contrare în recomandările sau în orientările adoptate în temeiul articolului 34, după încheierea consultării publice, dacă este necesară în temeiul articolului 23, în cazul în care o autoritate națională de reglementare intenționează să ia o măsură care:

(a) intră sub incidența articolului 61, 64, 67, 68 sau 83; și

(b) ar afecta relațiile comerciale dintre statele membre,

aceasta publică proiectul de măsură și îl comunică, în același timp, Comisiei, OAREC și autorităților naționale de reglementare ale altor state membre, împreună cu motivele care justifică respectiva măsură, în conformitate cu articolul 20 alineatul (3). Autoritățile naționale de reglementare, OAREC și Comisia pot prezenta observații cu privire la proiectul de măsură în termen de o lună. Acest termen nu poate fi prelungit.

(4) Proiectul de măsură menționat la alineatul (3) din prezentul articol nu se adoptă timp de încă două luni, dacă aceasta are ca scop:

(a) să definească o piață relevantă diferită de cele definite în recomandarea menționată la articolul 64 alineatul (1); sau

(b) să determine o întreprindere care deține, individual sau împreună cu alte întreprinderi, o putere semnificativă pe piață, în temeiul articolului 67 alineatul (3) sau (4),

și ar afecta relațiile comerciale dintre statele membre, iar Comisia a indicat autorității naționale de reglementare că în opinia sa proiectul de măsură ar constitui un obstacol pe piața internă sau că are rezerve serioase în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu dreptul Uniunii și în special cu obiectivele prevăzute la articolul 3. Termenul de două luni nu poate fi prelungit. În acest caz, Comisia informează OAREC și autoritățile naționale de reglementare cu privire la rezervele sale și, în același timp, le publică.

(5) OAREC publică un aviz privind rezervele Comisiei menționate la alineatul (4), indicând dacă consideră că proiectul de măsură ar trebui menținut, modificat sau retras și prezintă, dacă este cazul, propuneri specifice în acest sens.

(6) În termenul de două luni menționat la alineatul (4), Comisia poate:

(a) să ia o decizie prin care să solicite autorității naționale de reglementare în cauză retragerea proiectului de măsură; sau

(b) să ia decizia de a renunța la rezervele pe care le-a formulat menționate la alineatul (4).

Comisia ține seama, în cea mai mare măsură, de avizul OAREC înainte de a lua o decizie.

Decizia menționată la primul paragraf litera (a) este însoțită de o analiză detaliată și obiectivă a motivelor pentru care Comisia consideră că proiectul de măsură nu trebuie adoptat, împreună cu propunerile specifice de modificare a acestuia.

(7) În cazul în care Comisia a adoptat o decizie în conformitate cu alineatul (6) primul paragraf litera (a) din prezentul articol prin care solicită autorității naționale de reglementare să retragă un proiect de măsură, autoritatea națională de reglementare modifică sau retrage proiectul de măsură în termen de șase luni de la data deciziei Comisiei. În cazul în care proiectul de măsură este modificat, autoritatea națională de reglementare organizează o consultare publică în conformitate cu articolul 23 și notifică proiectul de măsură modificat Comisiei, în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol.

(8) Autoritatea națională de reglementare în cauză ține seama în cea mai mare măsură de observațiile formulate de alte autorități naționale de reglementare, de OAREC și de Comisie și poate, cu excepția cazurilor care intră sub incidența alineatului (4) și a alineatului (6) litera (a), să adopte proiectul de măsură rezultat în urma acestora și, în acest caz, comunică proiectul Comisiei.

(9) Autoritatea națională de reglementare comunică Comisiei și OAREC toate măsurile finale adoptate care intră sub incidența alineatului (3) literele (a) și (b).

(10) În circumstanțe excepționale, în cazul în care o autoritate națională de reglementare consideră că există o nevoie urgentă de a acționa pentru a garanta concurența și a proteja interesele utilizatorilor, prin derogare de la procedura prevăzută la alineatele (3) și (4), aceasta poate adopta imediat măsuri proporționale și provizorii. Aceasta comunică fără întârziere măsurile respective, motivate corespunzător, Comisiei, celorlalte autorități naționale de reglementare și OAREC. Decizia autorității naționale de reglementare de a conferi acestor măsuri un caracter permanent sau de a prelungi durata lor de aplicare intră sub incidența alineatelor (3) și (4).

(11) O autoritate națională de reglementare poate retrage oricând un proiect de măsură.

Articolul 33

Procedura pentru aplicarea uniformă a măsurilor corective

(1) În cazul în care o măsură prevăzută la articolul 32 alineatul (3) are drept scop să impună, să modifice sau să retragă o obligație care revine unei întreprinderi în aplicarea articolului 61 sau 67, coroborat cu articolele 69-76 și cu articolul 83, Comisia poate, în termenul de o lună menționat la articolul 32 alineatul (3), să notifice autorității naționale de reglementare în cauză și OAREC motivele pentru care consideră că proiectul de măsură ar constitui un obstacol pe piața internă sau suspiciunile sale serioase cu privire la compatibilitatea acestuia cu dreptul Uniunii. În acest caz, proiectul de măsură nu se adoptă timp de încă trei luni de la notificarea Comisiei.

În absența unei astfel de notificări, autoritatea națională de reglementare în cauză poate adopta proiectul de măsură, ținând seama în cea mai mare măsură de observațiile formulate de Comisie, de OAREC sau de orice altă autoritate națională de reglementare.

(2) În perioada de trei luni menționată la alineatul (1) din prezentul articol, Comisia, OAREC și autoritatea națională de reglementare în cauză cooperează îndeaproape în scopul identificării măsurii celei mai potrivite și eficace în lumina obiectivelor stabilite la articolul 3, luând în considerare opiniile participanților la piață și necesitatea de a asigura dezvoltarea unei practici uniforme în materie de reglementare.

(3) În termen de șase săptămâni de la începutul perioadei de trei luni menționate la alineatul (1), OAREC adoptă un aviz privind notificarea Comisiei menționată la alineatul (1), indicând dacă consideră că proiectul de măsură ar trebui modificat sau retras și prezintă, dacă este cazul, propuneri specifice în acest sens. Avizul se motivează și se publică.

(4) În cazul în care, în avizul său, OAREC împărtășește îndoielile serioase ale Comisiei, acesta cooperează îndeaproape cu autoritatea națională de reglementare în cauză în scopul identificării măsurii celei mai potrivite și eficace. Înainte de încheierea perioadei de trei luni menționate la alineatul (1), autoritatea națională de reglementare:

(a) poate modifica sau retrage proiectul de măsură, ținând seama în cea mai mare măsură de notificarea Comisiei menționată la alineatul (1) și de avizul OAREC; sau

(b) poate menține proiectul de măsură.

(5) În termen de o lună de la încetarea perioadei de trei luni menționate la alineatul (1) și ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, în cazul în care există un astfel de aviz, Comisia poate:

(a) să emită o recomandare prin care solicită autorității naționale de reglementare în cauză să modifice sau să retragă proiectul de măsură, incluzând propuneri specifice în acest scop și motivându-și recomandarea, în special în cazul în care OAREC nu împărtășește îndoielile serioase ale Comisiei;

(b) să ia decizia de a renunța la rezervele formulate în conformitate cu alineatul (1); sau

(c) să ia o decizie în ceea ce privește proiectele de măsuri care intră sub incidența articolului 61 alineatul (3) al doilea paragraf sau a articolului 76 alineatul (2) prin care să solicite autorității naționale de reglementare în cauză să retragă proiectul de măsură, în cazul în care OAREC împărtășește îndoielile serioase ale Comisiei; decizia este însoțită de o analiză detaliată și obiectivă a motivelor pentru care Comisia consideră că proiectul de măsură nu ar trebui să fie adoptat, și de propuneri specifice de modificare a proiectului de măsură, sub rezerva procedurii menționate la articolul 32 alineatul (7), care se aplică *mutatis mutandis*.

(6) În termen de o lună de la emiterea de către Comisie a recomandării în conformitate cu alineatul (5) litera (a) sau de la renunțarea acesteia la rezervele sale în conformitate cu alineatul (5) litera (b), autoritatea națională de reglementare în cauză comunică Comisiei și OAREC măsura finală adoptată.

Termenul respectiv poate fi prelungit astfel încât să permită autorității naționale de reglementare să organizeze o consultare publică în conformitate cu articolul 23.

(7) În cazul în care autoritatea națională de reglementare decide să nu modifice sau să nu retragă proiectul de măsură pe baza recomandării emise în temeiul alineatului (5) litera (a), aceasta își motivează decizia.

(8) Autoritatea națională de reglementare poate retrage proiectul de măsură propus în orice etapă a procedurii.

Articolul 34

Dispoziții de punere în aplicare

După consultarea publică și după consultarea autorităților naționale de reglementare și ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, Comisia poate adopta recomandări sau orientări în legătură cu articolul 32 prin care să se stabilească forma, conținutul și nivelul de detaliere al notificărilor solicitate în conformitate cu articolul 32 alineatul (3), circumstanțele în care nu ar fi necesară notificarea, precum și calcularea termenelor.

CAPITOLUL II
ASIGNAREA ÎN MOD UNIFORM A SPECTRULUI DE FRECVENȚE RADIO

Articolul 35

Procesul de evaluare inter pares

(1) În cazul în care autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă intenționează să efectueze o procedură de selecție în conformitate cu articolul 55 alineatul (2) în legătură cu spectrul de frecvențe radio pentru care au fost stabilite condiții armonizate prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu Decizia nr. 676/2002/CE, pentru a permite utilizarea pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă, aceasta informează RSPG, în temeiul articolului 23, cu privire la orice proiecte de măsuri care intră sub incidența procedurii de selecție comparative sau concurențiale în temeiul articolului 55 alineatul (2) și indică dacă și când îi solicită RSPG să convoace un forum de evaluare *inter pares*.

Când este solicitat în acest sens, RSPG organizează un forum de evaluare *inter pares* pentru a discuta și a face schimb de opinii cu privire la proiectele de măsuri transmise și facilitează schimbul de experiență și de bune practici privind proiectele de măsuri.

Forumul de evaluare *inter pares* este alcătuit din membrii RSPG și este organizat și prezidat de către un reprezentant al RSPG.

(2) Cel târziu cu ocazia consultării publice desfășurate în temeiul articolului 23, RSPG poate, în mod excepțional, să aibă inițiativa de a convoca un forum de evaluare *inter pares*, în conformitate cu regulamentul de procedură pentru organizarea acestuia, în vederea unui schimb de experiență și de bune practici cu privire la un proiect de măsură referitor la o procedură de selecție, în cazul în care consideră că proiectul de măsură ar aduce atingere în mod semnificativ abilității autorității naționale de reglementare sau a altei autorități competente de a realiza obiectivele stabilite la articolele 3, 45, 46 și 47.

(3) RSPG definește în prealabil și publică criteriile obiective pentru convocarea excepțională a forumului de evaluare *inter pares*.

(4) În timpul forumului de evaluare *inter pares*, autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă oferă o explicație cu privire la modul în care proiectul de măsură:

(a) promovează dezvoltarea pieței interne, furnizarea transfrontalieră de servicii, precum și concurența, maximizează beneficiile pentru consumator și realizează în general obiectivele prevăzute la articolele 3, 45, 46 și 47 din prezenta directivă, precum și în Deciziile nr. 676/2002/CE și nr. 243/2012/UE;

(b) asigură utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio; și

(c) asigură condiții stabile și previzibile în materie de investiții pentru utilizatorii existenți și potențiali ai spectrului de frecvențe radio atunci când instalează rețele pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice care se bazează pe spectrul de frecvențe radio.

(5) Forumul de evaluare *inter pares* este deschis participării voluntare a experților din cadrul altor autorități competente și OAREC.

(6) Forumul de evaluare *inter pares* se convoacă o singură dată pe durata procesului general național de pregătire și de consultare privind o singură procedură de selecție referitoare la una sau mai multe benzi de frecvență radio, cu excepția cazului în care autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă solicită reconvocarea acestuia.

(7) La solicitarea autorității naționale de reglementare sau a altei autorități competente care a solicitat reuniunea, RSPG poate adopta un raport cu privire la modul în care proiectul de măsură realizează obiectivele prevăzute la alineatul (4), care să reflecte opiniile schimbate în cadrul forumului de evaluare *inter pares*.

(8) RSPG publică anual, în luna februarie, un raport privind proiectele de măsuri dezbătute în temeiul alineatelor (1) și (2). Raportul indică experiențele și bunele practici remarcate.

(9) În urma forumului de evaluare *inter pares*, la solicitarea autorității naționale de reglementare sau a altei autorități competente care a solicitat reuniunea, RSPG poate adopta un aviz cu privire la proiectul de măsură.

Articolul 36

Asignarea armonizată a spectrului de frecvențe radio

În cazul în care utilizarea spectrului de frecvențe radio a fost armonizată, condițiile și procedurile de acces au fost definite și întreprinderile cărora li s-au asignat frecvențele radio au fost selectate în conformitate cu acordurile internaționale și cu normele Uniunii, statele membre acordă dreptul de utilizare a acestor frecvențe radio în conformitate cu dispozițiile menționate. Cu condiția ca toate condițiile naționale aferente dreptului de utilizare a frecvențelor radio în cauză să fi fost satisfăcute în cazul unei proceduri de selecție comune, statele membre nu impun alte condiții, criterii sau proceduri suplimentare care ar limita, denatura sau întârzia punerea în aplicare corectă a asignării comune a unor astfel de frecvențe radio.

Articolul 37

Procesul comun de autorizare pentru acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio

Două sau mai multe state membre pot coopera între ele, precum și cu RSPG, ținând seama de orice interese exprimate de participanții pe piață, stabilind împreună aspectele comune ale unui proces de autorizare și, după caz, efectuând împreună și procesul de selecție în vederea acordării de drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

La elaborarea procesului comun de autorizare, statele membre pot ține seama de următoarele criterii:

(a) procesele de autorizare națională individuală sunt inițiate și puse în aplicare de autoritățile competente, în conformitate cu un calendar stabilit de comun acord;

(b) prevăd, după caz, existența unor condiții și proceduri comune în statele membre în cauză pentru selectarea și acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în statele membre în cauză;

(c) prevede, după caz, existența unor condiții comune sau comparabile în statele membre în cauză aferente drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio care să permită, printre altele, ca utilizatorilor să li se asigneze blocuri de spectru de frecvențe radio similare;

(d) este deschis în orice moment altor state membre cât timp se desfășoară procesul comun de autorizare.

În cazul în care, în ciuda interesului exprimat de participanții la piață, statele membre nu acționează în comun, acestea informează participanții la piață în cauză cu privire la motivele care justifică decizia lor.

CAPITOLUL III
PROCEDURILE DE ARMONIZARE

Articolul 38

Procedurile de armonizare

(1) Atunci când consideră că divergențele în punerea în aplicare de către autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente a sarcinilor în materie de reglementare prevăzute de prezenta directivă ar putea constitui un obstacol pe piața internă, Comisia, ținând cont în cea mai mare măsură de avizul OAREC sau, după caz, al RSPG, poate adopta recomandări sau, sub rezerva alineatului (3) din prezentul articol, poate adopta, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, decizii care să garanteze aplicarea armonizată a prezentei directive și cu scopul de a sprijini îndeplinirea obiectivelor stabilite la articolul 3.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente țin cont în cea mai mare măsură de recomandările menționate la alineatul (1) în îndeplinirea sarcinilor care le revin. În cazul în care o autoritate națională de reglementare sau o altă autoritate competentă alege să nu dea curs unei recomandări, aceasta informează Comisia, prezentând motivele care justifică poziția sa.

(3) Deciziile adoptate în temeiul alineatului (1) includ doar identificarea unei abordări armonizate sau coordonate în scopul soluționării următoarelor aspecte:

(a) punerea în aplicare neuniformă de către autoritățile naționale de reglementare a abordărilor generale în materie de reglementare cu privire la reglementarea piețelor comunicațiilor electronice în aplicarea articolelor 64 și 67, dacă aceasta constituie un obstacol pe piața internă. Astfel de decizii nu se referă la notificările specifice emise de autoritățile naționale de reglementare în temeiul articolului 32. Într-o astfel de situație, Comisia propune un proiect de decizie numai:

(i) după minimum doi ani de la adoptarea unei recomandări a Comisiei pe aceeași temă; și

(ii) ținând cont în cea mai mare măsură de avizul OAREC privind cazul pentru care se adoptă o astfel de decizie, aviz care este emis de OAREC în termen de trei luni de la solicitarea Comisiei;

(b) numerotația, inclusiv seriile de numere, portabilitatea numerelor și a identificatorilor, sistemele de conversie a numerelor și a adreselor și accesul la serviciile de urgență prin intermediul numărului european unic pentru apeluri de urgență „112”.

(4) Actele de punere în aplicare menționate la alineatul (1) din acest articol se adoptă în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 118 alineatul (4).

(5) OAREC poate, din proprie inițiativă, să consilieze Comisia cu privire la oportunitatea adoptării unei măsuri în temeiul alineatului (1).

(6) În cazul în care Comisia nu a adoptat o recomandare sau o decizie în termen de un an de la data adoptării unui aviz de către OAREC care indică existența unor divergențe în punerea în aplicare de către autoritățile naționale de reglementare sau de către alte autorități competente a sarcinilor în materie de reglementare prevăzute în prezenta directivă, care ar putea să constituie un obstacol pe piața internă, Comisia informează Parlamentul European și Consiliul cu privire la motivele sale și le publică.

În cazul în care Comisia a adoptat o recomandare în conformitate cu alineatul (1), dar punerea în aplicare în mod neuniform care constituie un obstacol pe piața internă persistă ulterior timp de doi ani, Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare și în conformitate cu alineatul (4), o decizie, sub rezerva alineatului (3).

În cazul în care Comisia nu a adoptat o decizie într-un nou termen de un an de la recomandarea adoptată în temeiul celui de al doilea paragraf, aceasta informează Parlamentul European și Consiliul cu privire la motivele sale și le publică.

Articolul 39

Standardizarea

(1) Comisia elaborează și publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* o listă de standarde sau specificații fără caracter obligatoriu menite să servească drept bază pentru încurajarea furnizării armonioase a rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice și a facilităților și serviciilor asociate. În cazul în care este necesar, Comisia poate, după consultarea comitetului instituit prin Directiva (UE) 2015/1535, să solicite elaborarea unor standarde de către organizațiile europene de standardizare [Comitetul European pentru Standardizare (CEN), Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică (Cenelec) și Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI)].

(2) Statele membre încurajează utilizarea standardelor sau a specificațiilor prevăzute la alineatul (1) privind furnizarea de servicii, interfețe tehnice sau funcții de rețele, în măsura strict necesară pentru a asigura interoperabilitatea serviciilor, conectivitatea cap la cap, facilitarea trecerii de la un furnizor la altul și a portabilității numerelor și a identificatorilor și pentru a spori libertatea de alegere a utilizatorilor.

În absența publicării unor astfel de standarde sau specificații în conformitate cu alineatul (1), statele membre încurajează punerea în aplicare a standardelor sau a specificațiilor adoptate de organismele europene de standardizare.

În absența unor astfel de standarde sau specificații, statele membre încurajează punerea în aplicare a standardelor sau a recomandărilor internaționale adoptate de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT), Conferința europeană a administrațiilor de poștă și telecomunicații (CEPT), Organizația Internațională pentru Standardizare (ISO) și Comisia Electrotehnică Internațională (IEC).

În cazul în care există deja standarde internaționale, statele membre încurajează organizațiile europene de standardizare să utilizeze aceste standarde, sau părțile relevante ale acestora, ca bază pentru standardele pe care le elaborează, cu excepția cazului în care respectivele standarde internaționale sau părți relevante ar fi ineficace.

Niciun standard sau specificație menționat(ă) la alineatul (1) sau în prezentul alineat nu împiedică accesul care ar putea fi solicitat în temeiul prezentei directive, dacă este fezabil.

(3) În cazul în care standardele sau specificațiile prevăzute la alineatul (1) nu au fost puse în aplicare în mod corespunzător, astfel încât în unul sau mai multe state membre interoperabilitatea serviciilor nu poate fi asigurată, punerea în aplicare a respectivelor standarde sau specificații poate deveni obligatorie în temeiul procedurii prevăzute la alineatul (4), în măsura strict necesară pentru asigurarea unei astfel de interoperabilități și pentru spori libertatea de alegere a utilizatorilor.

(4) În cazul în care Comisia intenționează să introducă obligativitatea punerii în aplicare a anumitor standarde sau specificații, aceasta publică un aviz în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și invită toate părțile în cauză să formuleze public observații. Prin intermediul unor acte de punere în aplicare, Comisia introduce obligativitatea punerii în aplicare a standardelor relevante printr-o trimitere la acestea ca fiind standarde obligatorii în lista de standarde sau de specificații publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(5) În cazul în care Comisia consideră că standardele sau specificațiile menționate la alineatul (1) nu mai contribuie la furnizarea unor servicii armonizate de comunicații electronice sau nu mai corespund nevoilor consumatorilor ori împiedică dezvoltarea tehnologică, le elimină de pe lista de standarde sau specificații menționată la alineatul (1).

(6) În cazul în care Comisia consideră că standardele sau specificațiile prevăzute la alineatul (4) nu mai contribuie la furnizarea de servicii armonizate de comunicații electronice sau nu mai răspund nevoilor consumatorilor ori împiedică dezvoltarea tehnologică, aceasta elimină standardele sau specificațiile respective din lista de standarde sau specificații menționată la alineatul (1) prin intermediul unor acte de punere în aplicare.

(7) Actele de punere în aplicare menționate la alineatele (4) și (6) din prezentul articol se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 118 alineatul (4).

(8) Prezentul articol nu se aplică niciunor cerințe esențiale, specificații ale interfeței sau standarde armonizate cărora li se aplică Directiva 2014/53/UE.

TITLUL V
SECURITATEA

Articolul 40

Securitatea rețelelor și a serviciilor

(1) Statele membre se asigură că furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului iau măsuri tehnice și organizaționale corespunzătoare și proporționale pentru a gestiona în mod corespunzător riscurile la adresa securității rețelelor și serviciilor. Ținând seama de stadiul actual al tehnologiei, aceste măsuri asigură un nivel de securitate adecvat riscului existent. În special, sunt luate măsuri, inclusiv criptarea, după caz, pentru a preveni și a reduce la minimum impactul incidentelor de securitate asupra utilizatorilor și asupra altor rețele și servicii.

Agenția Uniunii Europene pentru Securitatea Rețelelor și a Informațiilor („ENISA”) facilitează, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 526/2013 al Parlamentului European și al Consiliului[1], coordonarea statelor membre pentru a evita cerințe naționale divergente care ar putea crea riscuri legate de securitate și obstacole pe piața internă.

[1] Regulamentul (UE) nr. 526/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Agenția Uniunii Europene pentru Securitatea Rețelelor și a Informațiilor (ENISA) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 460/2004 (JO L 165, 18.6.2013, p. 41).

(2) Statele membre se asigură că furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului notifică, fără întârzieri nejustificate, autorității competente orice incident de securitate care a avut un impact semnificativ asupra funcționării rețelelor sau a serviciilor.

Pentru a stabili importanța impactului unui incident de securitate, după caz, se ține seama, în special, de următorii parametri:

(a) numărul de utilizatori afectați de incidentul de securitate;

(b) durata incidentului de securitate;

(c) extinderea geografică a zonei afectate de incidentul de securitate;

(d) măsura în care funcționarea rețelei sau a serviciului este afectată;

(e) amploarea impactului asupra activităților economice și societale.

După caz, autoritatea competentă în cauză informează autoritățile competente din celelalte state membre și ENISA. Autoritatea competentă respectivă poate informa publicul sau poate solicita furnizorilor să facă acest lucru, în cazul în care consideră că dezvăluirea incidentului de securitate servește interesului public.

Autoritatea competentă în cauză prezintă anual Comisiei și ENISA un raport de sinteză privind notificările primite și măsurile luate în conformitate cu prezentul alineat.

(3) Statele membre se asigură că, în cazul unei amenințări specifice și semnificative cu privire la un incident de securitate în cadrul rețelelor publice de comunicații electronice sau al serviciilor de comunicații electronice destinate publicului, furnizorii de astfel de rețele sau servicii îi informează pe utilizatorii potențial afectați de o astfel de amenințare cu privire la orice măsură de protecție sau măsură corectivă posibilă care poate fi luată de utilizatori. După caz, furnizorii informează utilizatorii și cu privire la amenințarea în sine.

(4) Prezentul articol nu aduce atingere Regulamentului (UE) 2016/679 și nici Directivei 2002/58/CE.

(5) Comisia, ținând seama în cea mai mare măsură de avizul ENISA, poate adopta acte de punere în aplicare prin care să se detalieze măsurile tehnice și organizatorice menționate la alineatul (1), precum și circumstanțele, formatul și procedurile aplicabile cerințelor de notificare în temeiul alineatului (2). Acestea se bazează în cea mai mare măsură posibilă pe standardele europene și internaționale și nu împiedică statele membre să adopte cerințe suplimentare în vederea urmăririi obiectivelor prevăzute la alineatul (1).

Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 118 alineatul (4).

Articolul 41

Punerea în aplicare și asigurarea respectării

(1) Statele membre se asigură că, în scopul punerii în aplicare a articolului 40, autoritățile competente au competența de a emite instrucțiuni obligatorii, inclusiv în ceea ce privește măsurile necesare în scopul remedierii unui incident de securitate sau al împiedicării producerii unui astfel de incident atunci când a fost identificată o amenințare semnificativă și termenele de punere în aplicare, pentru furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile competente au competența de a solicita furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului:

(a) să furnizeze informațiile necesare evaluării securității rețelelor și serviciilor acestora, inclusiv documentație care să ateste politicile de securitate; și

(b) să se supună unui audit de securitate efectuat de un organism independent calificat sau de o autoritate competentă și să pună la dispoziția autorității competente rezultatele acestuia; costul auditului este suportat de furnizor.

(3) Statele membre se asigură că autoritățile competente au toate competențele necesare pentru a investiga cazurile de nerespectare, precum și efectele acestora asupra securității rețelelor și serviciilor.

(4) Statele membre se asigură că, în vederea punerii în aplicare a articolului 40, autoritățile competente au competența de a obține asistență din partea unei echipe de intervenție în caz de incidente de securitate informatică („CSIRT”) desemnată în temeiul articolului 9 din Directiva (UE) 2016/1148 în ceea ce privește aspectele care intră în atribuțiile CSIRT-urilor în temeiul punctului 2 din anexa I la directiva menționată.

(5) Autoritățile competente, atunci când acest lucru este oportun și în conformitate cu dreptul intern, se consultă și cooperează cu autoritățile naționale relevante de asigurare a respectării legii, cu autoritățile competente în înțelesul articolului 8 alineatul (1) din Directiva (UE) 2016/1148 și cu autoritățile naționale de protecție a datelor.

PARTEA II

REȚELE

TITLUL I

INTRAREA PE PIAȚĂ ȘI INSTALAREA

CAPITOLUL I

TAXE

Articolul 42

Taxele pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio și pentru drepturile de a instala infrastructuri

(1) Statele membre pot permite autorității competente să impună taxe pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau pentru drepturile de a instala infrastructuri pe, deasupra sau sub proprietățile publice ori private care sunt utilizate pentru furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, precum și de facilități asociate care asigură utilizarea optimă a acestor resurse. Statele membre se asigură că astfel de taxe sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește scopul lor și iau în considerare obiectivele generale ale prezentei directive.

(2) În ceea ce privește drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, statele membre urmăresc să garanteze faptul că taxele aplicabile sunt stabilite la un nivel care garantează asignarea și utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio, inclusiv prin:

(a) stabilirea de prețuri rezervate ca taxe minime pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio ținând seama de valoarea drepturilor respective în posibilele soluții alternative de utilizare a acestora;

(b) luarea în considerare a costurilor generate de condițiile aferente drepturilor respective; și

(c) aplicarea, în măsura posibilului, a unor modalități de plată legate de disponibilitatea efectivă pentru utilizare a spectrului de frecvențe radio.

CAPITOLUL II
ACCESUL LA TERENURI

Articolul 43

Drepturi de trecere

(1) Statele membre se asigură că atunci când o autoritate competentă examinează o cerere de acordare a drepturilor:

– de a instala infrastructuri pe, deasupra sau sub o proprietate publică sau privată unei întreprinderi autorizate să furnizeze rețele publice de comunicații electronice; sau

– de a instala infrastructuri pe, deasupra sau pe sub o proprietate publică unei întreprinderi autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice, altele decât cele destinate publicului,

respectiva autoritate competentă:

(a) acționează pe baza unor proceduri simple, eficiente, transparente și accesibile publicului, aplicate fără discriminare și fără întârziere și, în orice caz, ia decizia în termen de șase luni de la data cererii, cu excepția cazurilor de expropriere; și

(b) respectă principiile transparenței și nediscriminării atunci când impune condiții aferente unor astfel de drepturi.

Procedurile menționate la literele (a) și (b) pot fi diferite, în funcție de faptul dacă solicitantul furnizează sau nu rețele publice de comunicații electronice.

(2) Statele membre se asigură că, în cazul în care autoritățile publice sau locale își mențin proprietatea sau controlul asupra unor întreprinderi care furnizează rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului, există o separare structurală efectivă între funcția responsabilă de acordarea drepturilor prevăzute la alineatul (1) și activitățile aferente proprietății sau controlului.

Articolul 44

Colocarea și utilizarea în comun a elementelor de rețea și a facilităților asociate de către furnizorii de rețele de comunicații electronice

(1) În cazul în care un operator și-a exercitat în temeiul dreptului intern dreptul de a instala infrastructură pe, deasupra sau pe sub o proprietate publică ori privată sau a beneficiat de o procedură de expropriere sau de utilizare a unei proprietăți, autoritățile competente pot să impună colocarea și utilizarea în comun a elementelor de rețea și a facilităților asociate instalate pe această bază, pentru protejarea mediului, a sănătății publice și a securității publice sau pentru îndeplinirea obiectivelor de planificare urbană și regională.

Colocarea sau utilizarea în comun a elementelor de rețea și a infrastructurilor instalate și utilizarea în comun a unei proprietăți pot fi impuse numai după o perioadă corespunzătoare de consultare publică, în cursul căreia toate părțile interesate au posibilitatea de a-și exprima punctele de vedere și numai în zone specifice în care o astfel de utilizare în comun este considerată a fi necesară în vederea urmăririi obiectivelor prevăzute la primul paragraf. Autoritățile competente pot să impună utilizarea în comun a unor astfel de infrastructuri sau proprietăți, inclusiv terenuri, clădiri, intrări în clădiri, cablajul clădirilor, stâlpi, antene, turnuri și alte structuri de susținere, conducte, țevi, guri de acces, cutii de distribuție, sau măsuri de facilitare a coordonării lucrărilor publice. În cazul în care este necesar, un stat membru poate desemna o autoritate națională de reglementare sau o altă autoritate competentă pentru una sau mai multe dintre următoarele sarcini:

(a) coordonarea procedurii prevăzute în prezentul articol;

(b) funcționarea ca punct unic de informare; sau

(c) stabilirea unor norme pentru repartizarea costurilor legate de utilizarea în comun a infrastructurii sau a proprietății și de coordonarea lucrărilor civile.

(2) Măsurile luate de o autoritate competentă în conformitate cu prezentul articol sunt obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale. Dacă este cazul, aceste măsuri sunt puse în aplicare în coordonare cu autoritățile naționale de reglementare.

CAPITOLUL III
ACCESUL LA SPECTRUL DE FRECVENȚE RADIO

SECȚIUNEA 1
AUTORIZAȚII

Articolul 45

Gestionarea spectrului de frecvențe radio

(1) Ținând seama în mod corespunzător de faptul că spectrul de frecvențe radio reprezintă un bun public cu o importantă valoare socială, culturală și economică, statele membre asigură gestionarea eficace a spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice pe teritoriul lor în conformitate cu articolele 3 și 4. Acestea se asigură că alocarea spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice și emiterea autorizațiilor generale sau acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice de către autoritățile competente are la bază criterii obiective, transparente, favorabile concurenței, nediscriminatorii și proporționale.

În aplicarea prezentului articol, statele membre respectă acordurile internaționale relevante, inclusiv reglementările UIT privind radiocomunicațiile și alte acorduri adoptate în cadrul UIT aplicabile spectrului de frecvențe radio, precum acordul la care s-a ajuns în cadrul Conferinței Regionale privind Radiocomunicațiile din 2006 și pot ține seama de considerațiile în materie de politică publică.

(2) Statele membre promovează armonizarea utilizării spectrului de frecvențe radio de către rețelele și serviciile de comunicații electronice în Uniune, ținând cont de necesitatea de a asigura utilizarea eficace și eficientă a acestora și de a urmări beneficii pentru consumatori, cum ar fi concurența, economiile de scară și interoperabilitatea rețelelor și a serviciilor. În acest sens, statele membre acționează în conformitate cu articolul 4 din prezenta directivă și cu Decizia nr. 676/2002/CE, printre altele:

(a) urmărind să asigure, pe teritoriile naționale și pentru populațiile lor, o acoperire pe suport radio de bandă largă la o calitate și la o viteză ridicate, precum și acoperirea principalelor rute de transport naționale și europene, printre care și rețeaua transeuropeană de transport menționată în Regulamentul (UE) nr. 1315/2013 al Parlamentului European și al Consiliului[1];

(b) facilitând dezvoltarea rapidă în Uniune a noilor tehnologii și aplicații de comunicații pe suport radio, inclusiv, dacă este cazul, în cadrul unei abordări transsectoriale;

(c) garantând previzibilitatea și coerența acordării, reînnoirii, modificării, limitării sau retragerii drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, pentru a promova investițiile pe termen lung;

[1] Regulamentul (UE) nr. 1315/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport și de abrogare a Deciziei nr. 661/2010/UE (JO L 348, 20.12.2013, p. 1).

(d) asigurând prevenirea interferențelor prejudiciabile transfrontaliere sau naționale, în conformitate cu articolele 28 și, respectiv, 46, și luarea măsurilor preventive și de remediere corespunzătoare în acest scop;

(e) promovând utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio între utilizări similare sau diferite ale spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu dreptul concurenței;

(f) aplicând cel mai adecvat și mai puțin costisitor sistem de autorizare posibil în conformitate cu articolul 46, astfel încât să se maximizeze flexibilitatea, partajarea și eficiența în utilizarea spectrului de frecvențe radio;

(g) aplicând norme privind acordarea, transferul, reînnoirea, modificarea și retragerea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, care sunt stabilite în mod clar și transparent, pentru a garanta certitudinea, coerența și previzibilitatea în materie de reglementare;

(h) urmărind să asigure coerența și previzibilitatea pe întreg teritoriul Uniunii cu privire la modul de autorizare a utilizării spectrului de frecvențe radio în vederea protejării sănătății publice, ținând seama de Recomandarea 1999/519/CE.

În sensul primului paragraf și în contextul elaborării măsurilor tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește banda de frecvență radio în temeiul Deciziei 676/2002/CE, Comisia poate solicita RSPG să emită un aviz care recomandă cele mai adecvate regimuri de autorizare pentru utilizarea benzilor armonizate de frecvență radio. După caz și ținând seama în cea mai mare măsură de acest aviz, Comisia poate să adopte o recomandare cu scopul de a promova o abordare uniformă la nivelul Uniunii cu privire la regimurile de autorizare pentru utilizarea benzii respective.

În cazul în care Comisia are în vedere adoptarea de măsuri în conformitate cu articolul 39 alineatele (1), (4), (5) și (6), aceasta poate solicita avizul RSPG cu privire la implicațiile oricărui astfel de standard sau ale oricărei astfel de specificații pentru coordonarea, armonizarea și disponibilitatea spectrului de frecvențe radio. Comisia ține seama în cea mai mare măsură de avizul RSPG în luarea oricăror măsuri ulterioare.

(3) În cazul în care nu există, la nivel național sau regional, o cerere a pieței pentru utilizarea unei benzi de frecvență radio din spectrul de frecvențe radio armonizat, statele membre pot autoriza o utilizare alternativă totală sau parțială a benzii respective, inclusiv utilizarea existentă, în conformitate cu alineatele (4) și (5) din prezentul articol, cu condiția ca:

(a) la baza constatării faptului că lipsește cererea pieței pentru utilizarea benzii respective să existe o consultare publică în conformitate cu articolul 23, inclusiv o evaluare prospectivă a cererii pieței;

(b) o astfel de utilizare alternativă să nu împiedice sau obstrucționeze disponibilitatea ori utilizarea benzii respective în alte state membre; și

(c) statul membru în cauză să țină seama în mod corespunzător de disponibilitatea sau utilizarea pe termen lung a benzii respective în Uniune și de economiile de scară pentru echipamente care rezultă din utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat în Uniune.

Orice decizie de a permite, în mod excepțional, utilizarea alternativă face obiectul unei reexaminări periodice și, în orice caz, este reexaminată cu promptitudine la solicitarea motivată de utilizare a benzii adresată autorității competente de către un potențial utilizator, în conformitate cu măsura tehnică de punere în aplicare. Statul membru informează Comisia și celelalte state membre cu privire la decizia adoptată, însoțită de motivarea acesteia, precum și cu privire la rezultatul oricărei reexaminări.

(4) Fără a aduce atingere celui de al doilea paragraf, statele membre se asigură că toate tipurile de tehnologii utilizate pentru furnizarea de rețele sau de servicii de comunicații electronice pot fi folosite în spectrul de frecvențe radio declarat disponibil pentru serviciile de comunicații electronice în planul lor național de alocare a frecvențelor, în conformitate cu dreptul Uniunii.

Cu toate acestea, statele membre pot stabili restricții proporționale și nediscriminatorii în ceea ce privește tipurile de rețele de radiocomunicații sau de tehnologii de acces pe suport radio utilizate pentru serviciile de comunicații electronice, în cazul în care acest lucru este necesar pentru:

(a) evitarea interferențelor prejudiciabile;

(b) protejarea sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice, ținând seama în cea mai mare măsură de Recomandarea 1999/519/CE;

(c) asigurarea calității tehnice a serviciului;

(d) asigurarea maximizării utilizării în comun a spectrului de frecvențe radio;

(e) garantarea utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio; sau

(f) asigurarea îndeplinirii unui obiectiv de interes general în conformitate cu alineatul (5).

(5) Fără a aduce atingere celui de al doilea paragraf, statele membre se asigură că toate tipurile de servicii de comunicații electronice pot fi furnizate în spectrul de frecvențe radio declarat disponibil pentru serviciile de comunicații electronice în planul lor național de alocare a frecvențelor, în conformitate cu dreptul Uniunii. Cu toate acestea, statele membre pot stabili restricții proporționale și nediscriminatorii în ceea ce privește tipurile de servicii de comunicații electronice care urmează să fie furnizate, inclusiv, dacă este necesar, pentru a îndeplini o cerință în temeiul reglementărilor UIT privind radiocomunicațiile.

Măsurile care impun furnizarea unui serviciu de comunicații electronice într-o bandă anume disponibilă pentru serviciile de comunicații electronice se motivează, în scopul de a garanta îndeplinirea unui obiectiv de interes general stabilit de statele membre în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv, dar fără a se limita la:

(a) siguranța vieții;

(b) promovarea coeziunii sociale, regionale sau teritoriale;

(c) evitarea utilizării ineficiente a spectrului de frecvențe radio; sau

(d) promovarea diversității culturale și lingvistice și a pluralismului în mass-media, de exemplu furnizarea de servicii de radio și televiziune.

O măsură care interzice furnizarea oricărui alt serviciu de comunicații electronice într-o bandă anume poate fi stabilită numai în cazul în care acest lucru este justificat de necesitatea de a proteja serviciile de asigurare a siguranței vieții. De asemenea, statele membre pot extinde, în mod excepțional, această măsură în scopul îndeplinirii altor obiective de interes general stabilite de statele membre în conformitate cu dreptul Uniunii.

(6) Statele membre reexaminează periodic necesitatea restricțiilor menționate la alineatele (4) și (5) și publică rezultatele respectivei reexaminări.

(7) Restricțiile instituite înainte de 25 mai 2011 se conformează alineatelor (4) și (5) până la ... [data intrării în vigoare a prezentei directive].

Articolul 46

Autorizația de utilizare a spectrului de frecvențe radio

(1) Statele membre facilitează utilizarea spectrului de frecvențe radio, inclusiv utilizarea în comun a acestuia, în temeiul autorizațiilor generale și limitează acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio la situațiile în care astfel de drepturi sunt necesare pentru a maximiza utilizarea eficientă în lumina cererii și ținând seama de criteriile stabilite la al doilea paragraf. În toate celelalte cazuri, acestea stabilesc condițiile privind utilizarea spectrului de frecvențe radio într-o autorizație generală.

În acest scop, statele membre decid cu privire la cel mai adecvat regim pentru autorizarea utilizării spectrului de frecvențe radio, ținând seama de:

(a) caracteristicile specifice ale spectrului de frecvențe radio în cauză;

(b) nevoia de protecție împotriva interferențelor prejudiciabile;

(c) elaborarea unor condiții fiabile pentru utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio, după caz;

(d) necesitatea de a asigura calitatea tehnică a comunicațiilor sau a serviciului;

(e) obiective de interes general stabilite de statele membre în conformitate cu dreptul Uniunii;

(f) necesitatea de a garanta utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio.

Atunci când examinează posibilitatea de a emite autorizații generale sau de a acorda drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat, ținând seama de măsurile tehnice de punere în aplicare adoptate în conformitate cu articolul 4 din Decizia nr. 676/2002/CE, statele membre depun eforturi pentru a reduce la minimum problemele generate de interferențele prejudiciabile, inclusiv în cazurile de utilizare în comun a spectrului de frecvențe radio pe baza unei combinații a autorizației generale cu drepturile individuale de utilizare.

După caz, statele membre analizează posibilitatea de a autoriza utilizarea spectrului de frecvențe radio pe baza unei combinații a autorizației generale și a drepturilor individuale de utilizare, ținând seama de efectele probabile pe care diferitele combinații de autorizații generale și de drepturi individuale de utilizare, precum și transferurile treptate de la o categorie la alta le au asupra concurenței, inovării și intrării pe piață

Statele membre vizează reducerea la minimum a restricțiilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, ținând seama pe deplin de soluțiile tehnologice pentru gestionarea interferențelor prejudiciabile, în vederea impunerii regimului de autorizare cel mai puțin costisitor posibil.

(2) Atunci când iau o decizie în temeiul alineatului (1) pentru a facilita utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio, autoritățile competente se asigură că sunt stabilite în mod clar condițiile privind utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio. Aceste condiții facilitează utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio, concurența și inovarea.

Articolul 47

Condiții aferente drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio

(1) Autoritățile competente prevăd condiții pentru alocarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în conformitate cu articolul 13 alineatul (1), astfel încât să garanteze cea mai eficace și eficientă utilizare optimă a spectrului de frecvențe radio. Înainte de alocarea sau reînnoirea unor astfel de drepturi, autoritățile competente stabilesc condiții clare, inclusiv cu privire la nivelul de utilizare impus și posibilitatea de a îndeplini această obligație prin comercializare sau leasing, pentru a asigura punerea în aplicare a condițiilor respective în conformitate cu articolul 30. Condițiile aferente reînnoirilor dreptului de utilizare a spectrului de frecvențe radio nu pot oferi avantaje necuvenite titularilor existenți ai drepturilor respective.

Respectivele condiții precizează parametrii aplicabili, inclusiv termenul de exercitare a drepturilor de utilizare, autoritatea competentă având dreptul, în cazul în care aceștia nu sunt respectați, să retragă dreptul de utilizare sau să impună alte măsuri.

Autoritățile competente consultă și informează părțile interesate, în timp util și în mod transparent, cu privire la condițiile aferente drepturilor individuale de utilizare, înainte de a le impune. Autoritățile competente stabilesc în prealabil criteriile pentru evaluarea îndeplinirii acestor condiții și informează în mod transparent părțile interesate cu privire la criteriile respective.

(2) Atunci când stabilesc condiții aferente drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio, autoritățile competente pot să prevadă, în special pentru a garanta utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio sau pentru a promova acoperirea, următoarele posibilități:

(a) utilizarea în comun a infrastructurii pasive sau active care are la bază spectrul de frecvențe radio, ori a spectrului de frecvențe radio;

(b) acordurile comerciale de acces la roaming;

(c) implementarea în comun a infrastructurilor pentru furnizarea de rețele sau servicii care se bazează pe utilizarea spectrului de frecvențe radio.

Autoritățile competente nu împiedică utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio în condițiile aferente drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio. Punerea în aplicare de către întreprinderi a condițiilor aferente impuse în temeiul prezentului alineat rămâne sub incidența dreptului concurenței.

SECȚIUNEA 2

DREPTURILE DE UTILIZARE

Articolul 48

Acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio

(1) Atunci când este necesară acordarea unor drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio, statele membre acordă astfel de drepturi, la cerere, oricărei întreprinderi care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice în temeiul autorizației generale menționate la articolul 12, sub rezerva articolului 13, a articolului 21 alineatul (1) litera (c), a articolului 55 și a oricăror alte norme care asigură utilizarea eficientă a resurselor în cauză în conformitate cu prezenta directivă.

(2) Fără a aduce atingere criteriilor și procedurilor specifice adoptate de statele membre pentru acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio furnizorilor de servicii de difuzare de programe radio sau de televiziune în vederea îndeplinirii unor obiective de interes general în conformitate cu dreptul Uniunii, drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio se acordă prin intermediul unor proceduri deschise, obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale și în conformitate cu articolul 45.

(3) Se poate aplica o excepție de la cerința procedurilor deschise atunci când acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio furnizorilor de servicii de difuzare de programe radio sau de televiziune este necesară în vederea îndeplinirii unui obiectiv de interes general stabilit de statele membre în conformitate cu dreptul Uniunii.

(4) Autoritățile competente analizează cererile de acordare a drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în contextul procedurilor de selecție în temeiul unor criterii de eligibilitate obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii, stabilite în prealabil, și care reflectă condițiile aferente drepturilor respective. Autoritățile competente sunt în măsură să ceară din partea solicitanților toate informațiile necesare pentru a evalua, pe baza criteriilor menționate, capacitatea solicitanților de a respecta condițiile. În cazul în care autoritatea competentă concluzionează că un solicitant nu are capacitatea necesară, aceasta emite o decizie motivată în acest sens.

(5) Atunci când acordă drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio, statele membre precizează dacă drepturile în cauză pot fi transferate sau cedate prin leasing de către titularul drepturilor și în ce condiții. Se aplică articolele 45 și 51.

(6) Autoritatea competentă adoptă, transmite și publică deciziile prin care acordă drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio cât mai curând posibil după primirea cererii complete și în termen de șase săptămâni în cazul spectrului de frecvențe radio declarat disponibil pentru serviciile de comunicații electronice în planul lor național de alocare a frecvențelor. Acest termen nu aduce atingere articolului 55 alineatul (7) și niciunui acord internațional aplicabil referitor la utilizarea spectrului de frecvențe radio sau a pozițiilor orbitale.

Articolul 49

Durata drepturilor

(1) În cazul în care statele membre acordă drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio pe durată limitată, acestea garantează că durata pentru care se acordă dreptul de utilizare este adecvată din perspectiva obiectivelor urmărite în conformitate cu articolul 55 alineatul (2), luând în considerare în mod corespunzător necesitatea de a garanta concurența și, în special, utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio și de a promova inovarea și investițiile eficiente, inclusiv prin faptul că permite o perioadă adecvată de amortizare a investiției.

(2) În cazul în care statele membre acordă drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru care au fost stabilite condiții armonizate prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu Decizia nr. 676/2002/CE, pentru a permite utilizarea pentru serviciile de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă („servicii pe suport radio de bandă largă”) pe durată limitată, acestea asigură titularilor de drepturi previzibilitatea în materie de reglementare pentru o perioadă de cel puțin 20 de ani în ceea ce privește condițiile pentru investiții în infrastructura care are la bază utilizarea spectrului de frecvențe radio, ținând seama de cerințele menționate la alineatul (1) de la prezentul articol. Prezentul articol face obiectul, dacă este cazul, modificării condițiilor aferente acestor drepturi de utilizare în conformitate cu articolul 18.

În acest scop, statele membre garantează valabilitatea unor astfel de drepturi pe o perioadă de cel puțin 15 ani și prevăd, dacă este necesar în vederea respectării primului paragraf, o prelungire adecvată a acestei perioade, în condițiile stabilite la prezentul alineat.

Statele membre pun la dispoziția tuturor părților interesate, în mod transparent și înainte de acordarea drepturilor de utilizare, criteriile generale pentru prelungirea duratei drepturilor de utilizare, în cadrul condițiilor stabilite în temeiul articolului 55 alineatele (3) și (6). Astfel de criterii generale privesc:

(a) necesitatea de a asigura utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio vizat, obiectivele urmărite la articolul 45 alineatul (2) literele (a) și (b), sau necesitatea de a îndeplini obiectivele de interes general referitoare la protecția siguranței vieții, ordinea publică, siguranța publică sau apărare; sau

(b) necesitatea de a asigura o concurență nedenaturată.

Cu cel puțin doi ani înainte de expirarea duratei inițiale a unui drept de utilizare, autoritatea competentă efectuează o evaluare obiectivă și orientată către viitor a criteriilor generale prevăzute pentru prelungirea duratei respectivului drept de utilizare, ținând seama de articolul 45 alineatul (2) litera (c). Cu condiția ca autoritatea competentă să nu fi inițiat, în temeiul articolului 30, o acțiune în vederea asigurării respectării condițiilor aferente drepturilor de utilizare, ca urmare a nerespectării acestor condiții, aceasta acordă prelungirea duratei dreptului de utilizare, cu excepția cazului în care autoritatea ajunge la concluzia că o astfel de prelungire nu ar respecta criteriile generale stabilite la paragraful al treilea litera (a) sau (b) din prezentul alineat.

Pe baza acestei evaluări, autoritatea competentă notifică titularului dreptului dacă se acordă prelungirea duratei dreptului de utilizare.

În cazul în care nu se acordă prelungirea, autoritatea competentă aplică articolul 48 pentru acordarea unor drepturi de utilizare pentru banda de frecvență radio respectivă.

Orice măsură în temeiul prezentului alineat este proporțională, nediscriminatorie, transparentă și motivată.

Prin derogare de la articolul 23, părțile interesate au posibilitatea să prezinte, în termen de cel puțin trei luni, observații cu privire la orice proiect de măsură în temeiul celui de al treilea și al patrulea paragraf din prezentul alineat.

Prezentul alineat nu aduce atingere aplicării articolelor 19 și 30.

Atunci când stabilesc taxele pentru drepturile de utilizare, statele membre țin seama de mecanismul prevăzut în temeiul prezentului alineat.

(3) Statele membre pot să deroge de la alineatul (2) de la prezentul articol în următoarele cazuri:

(a) în zone geografice limitate, în care accesul la rețelele de mare viteză este foarte deficitar sau inexistent și acesta este necesar pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor de la articolul 45 alineatul (2);

(b) pentru proiecte specifice pe termen scurt;

(c) pentru utilizare experimentală;

(d) pentru utilizări ale spectrului de frecvențe radio care, în conformitate cu articolul 45 alineatele (4) și (5), pot coexista cu servicii pe suport radio de bandă largă; sau

(e) pentru utilizarea alternativă a spectrului de frecvențe radio în conformitate cu articolul 45 alineatul (3).

(4) Statele membre pot ajusta durata drepturilor de utilizare stabilită în prezentul articol, în scopul de a asigura expirarea simultană a duratei drepturilor pentru una sau mai multe benzi.

Articolul 50

Reînnoirea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat

(1) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente iau o decizie cu privire la reînnoirea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat în timp util înainte de expirarea duratei drepturilor respective, cu excepția cazului în care, la momentul asignării, posibilitatea de reînnoire a fost exclusă în mod explicit. În acest scop, autoritățile respective analizează necesitatea unei astfel de reînnoiri fie din proprie inițiativă, fie la cererea titularului dreptului, în ultimul caz nu cu mai mult de cinci ani înainte de expirarea duratei drepturilor în cauză. Acest fapt nu aduce atingere clauzelor de reînnoire aplicabile drepturilor existente.

(2) La luarea unei decizii în temeiul alineatului (1) de la prezentul articol, autoritățile competente iau în considerare, printre altele:

(a) îndeplinirea obiectivelor prevăzute la articolul 3, la articolul 45 alineatul (2) și la articolul 48 alineatul (2), precum și a obiectivelor de politică publică în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern;

(b) punerea în aplicare a unei măsuri tehnice de punere în aplicare adoptate în conformitate cu articolul 4 din Decizia nr. 676/2002/CE;

(c) reexaminarea punerii în aplicare corespunzătoare a condițiilor aferente dreptului în cauză;

(d) necesitatea de a promova concurența sau de a evita orice denaturare a acesteia, în conformitate cu articolul 52;

(e) necesitatea de a spori gradul de eficiență a utilizării spectrului de frecvențe radio, având în vedere evoluția tehnologică sau evoluția pieței;

(f) necesitatea de a evita perturbarea gravă a serviciului.

(3) Atunci când analizează posibilitatea reînnoirii drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat pentru care numărul de drepturi de utilizare este limitat în temeiul alineatului (2) de la prezentul articol, autoritățile competente organizează o procedură deschisă, transparentă și nediscriminatorie și, printre altele:

(a) oferă tuturor părților interesate posibilitatea de a-și exprima opiniile în cadrul unei consultări publice desfășurate în conformitate cu articolul 23 și

(b) precizează în mod clar motivele unei astfel de posibile reînnoiri.

Autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă ține seama de orice dovezi, obținute în urma consultării în temeiul primului paragraf din prezentul alineat, privind existența unei cereri pe piață din partea altor întreprinderi decât cele care dețin drepturile de utilizare a benzii de frecvențe radio în cauză atunci când decid dacă să reînnoiască drepturile de utilizare sau să organizeze o nouă procedură de selecție pentru a acorda drepturile de utilizare în temeiul articolului 55.

(4) Decizia de reînnoire a drepturilor individuale de utilizare pentru spectrul de frecvențe radio armonizat poate fi însoțită de revizuirea taxelor, precum și a altor condiții aferente**.** După caz, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente pot ajusta taxele pentru drepturile de utilizare în conformitate cu articolul 42.

Articolul 51

Transferul sau cedarea prin leasing a drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio

(1) Statele membre se asigură că întreprinderile pot transfera sau ceda prin leasing altor întreprinderi drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

Statele membre pot decide că prezentul alineat nu se aplică în cazul în care întreprinderii i-a fost acordat inițial gratuit dreptul individual de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau acesta i-a fost asignat pentru radiodifuziune.

(2) Statele membre se asigură că intenția unei întreprinderi de a transfera sau ceda prin leasing drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, precum și transferul efectiv al acestora, se notifică în conformitate cu procedurile naționale autorității competente și se publică. În cazul spectrul de frecvențe radio armonizat, orice astfel de transfer se conformează respectivei utilizări armonizate.

(3) Statele membre permit transferul sau cedarea prin leasing a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio în cazul în care condițiile inițiale aferente drepturilor de utilizare sunt menținute. Fără a aduce atingere necesității de a garanta absența oricărei denaturări a concurenței, în special în conformitate cu articolul 52, statele membre:

(a) aplică transferurilor și cedărilor prin leasing cea mai puțin costisitoare procedură posibilă;

(b) nu refuză cedarea prin leasing a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, în cazul în care locatorul se angajează să rămână responsabil pentru îndeplinirea condițiilor inițiale aferente drepturilor de utilizare;

(c) nu refuză transferul drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, cu excepția cazului în care există riscul clar ca noul titular să nu fie în măsură să respecte condițiile inițiale aferente dreptului de utilizare.

Orice taxă administrativă impusă întreprinderilor pentru prelucrarea unei cereri de transfer sau de cedare prin leasing a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio respectă articolul 16.

Literele (a), (b) și (c) de la primul paragraf nu aduc atingere competenței statelor membre de a asigura respectarea condițiilor aferente drepturilor de utilizare în orice moment, atât în ceea ce privește locatorul, cât și în ceea ce privește locatarul, în conformitate cu dreptul intern.

Autoritățile competente facilitează transferul sau cedarea prin leasing a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio prin analizarea în timp util a oricărei cereri de adaptare a condițiilor aferente dreptului și prin asigurarea faptului că drepturile în cauză sau spectrul de frecvențe radio aferent pot fi divizate ori dezagregate în cea mai mare măsură posibilă.

În vederea oricărui transfer sau leasing al drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, autoritățile competente pun la dispoziția publicului, în format electronic standardizat, detaliile relevante referitoare la drepturile individuale comercializabile atunci când se constituie drepturile și păstrează aceste detalii atât timp cât există drepturile.

Comisia poate adopta acte de punere în aplicare pentru a preciza detaliile relevante.

Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 118 alineatul (4).

Articolul 52

Concurența

(1) Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente promovează concurența efectivă și evită denaturarea concurenței pe piața internă atunci când decid să acorde, să modifice sau să reînnoiască drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, în conformitate cu prezenta directivă.

(2) Atunci când statele membre acordă, modifică sau reînnoiesc drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, autoritățile naționale de reglementare ale acestora sau alte autorități competente, în urma consilierii oferite de autoritatea națională de reglementare, pot lua măsuri corespunzătoare, cum ar fi:

(a) limitarea benzilor de frecvențe radio pentru care se acordă drepturi de utilizare oricărei întreprinderi sau, în împrejurări justificate, stabilirea de condiții care însoțesc respectivele drepturi de utilizare, cum ar fi furnizarea de acces la nivel angro, roamingul la nivel național sau regional, în anumite benzi sau în anumite grupuri de benzi cu caracteristici similare;

(b) rezervarea, dacă este oportun și justificat având în vedere o situație specifică de pe piața națională, a unei anumite părți a unei benzi de frecvență radio sau a unui grup de benzi în vederea asignării către întreprinderile nou-intrate pe piață;

(c) refuzarea acordării unor noi drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a autorizării de noi utilizări anumitor benzi de frecvențe radio ori stabilirea de condiții care însoțesc acordarea noilor drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio ori autorizarea noilor utilizări ale spectrului de frecvențe radio, pentru a evita denaturarea concurenței cauzată de orice asignare, transfer sau acumulare a drepturilor de utilizare;

(d) includerea unor condiții pentru interzicerea transferurilor de drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio care nu sunt supuse controlului concentrărilor economice la nivelul Uniunii sau la nivel național sau impunerea de condiții privind astfel de transferuri, în cazul în care este probabil ca acestea să afecteze în mod semnificativ concurența;

(e) modificarea drepturilor existente în conformitate cu prezenta directivă, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a remedia *ex post* o denaturare a concurenței cauzată de orice transfer sau acumulare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente, ținând seama de condițiile de pe piață și de criteriile de referință disponibile, își întemeiază deciziile pe o evaluare obiectivă și orientată către viitor a condițiilor concurențiale de pe piață, a necesității respectivelor măsuri pentru a menține sau a realiza concurența efectivă și a efectelor probabile ale măsurilor respective asupra investițiilor existente și viitoare efectuate de participanții de pe piață în special pentru implementarea rețelelor. Astfel, acestea țin seama de abordarea față de analiza de piață astfel cum figurează la articolul 67 alineatul (2).

(3) Atunci când aplică alineatul (2) din prezentul articol, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente acționează în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele 18, 19, 23 și 35.

SECȚIUNEA 3
PROCEDURI

Articolul 53

Calendarul coordonat al asignărilor

(1) Statele membre cooperează pentru a coordona utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice în Uniune, ținând seama în mod corespunzător de diferitele situații de pe piețele naționale. Acest lucru poate include identificarea uneia sau, după caz, a mai multor date comune până la care se autorizează utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat.

(2) Atunci când, prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu Decizia nr. 676/2002/CE, au fost stabilite condiții armonizate pentru a permite utilizarea spectrului de frecvențe radio pentru rețele și servicii pe suport radio de bandă largă, statele membre permit utilizarea respectivului spectru de frecvențe radio cât mai curând cu putință și în cel mult 30 de luni de la adoptarea respectivelor măsuri sau cât mai curând cu putință după eliminarea oricărei decizii de a permite, în mod excepțional, utilizarea alternativă, în temeiul articolului 45 alineatul (3) din prezenta directivă. Prezenta dispoziție nu aduce atingere Deciziei (UE) 2017/899 și nici dreptului de inițiativă al Comisiei de a propune acte legislative.

(3) Un stat membru poate amâna termenul prevăzut la alineatul (2) de la prezentul articol pentru o anumită bandă, în circumstanțele următoare:

(a) în măsura justificată de o restricție de utilizare a benzii respective, bazată pe obiectivul de interes general prevăzut la articolul 45 alineatul (5) litera (a) sau (d);

(b) în cazul unor probleme nerezolvate de coordonare transfrontalieră care au drept rezultat interferențe prejudiciabile cu țări terțe, cu condiția ca statul membru afectat să fi solicitat asistența Uniunii, după caz, în temeiul articolului 28 alineatul (5);

(c) în scopul garantării securității și a apărării naționale; sau

(d) în caz de forță majoră.

Statul membru vizat revizuiește o astfel de amânare cel puțin la fiecare doi ani.

(4) Un stat membru poate amâna termenul prevăzut la alineatul (2) pentru o anumită bandă, în măsura necesară și pe o perioadă de maxim 30 de luni în cazul:

(a) unor probleme nerezolvate de coordonare transfrontalieră care au drept rezultat interferențe prejudiciabile între statele membre, cu condiția ca statul membru afectat să ia, în timp util, toate măsurile necesare în temeiul articolului 28 alineatele (3) și (4);

(b) în cazul în care este necesar, dar în același timp complex, să se asigure migrarea tehnică a utilizatorilor existenți ai benzii respective.

(5) În cazul unei amânări în temeiul alineatului (3) sau (4), statul membru vizat informează în timp util celelalte state membre și Comisia, motivându-și decizia.

Articolul 54

Calendarul coordonat al asignărilor pentru anumite benzi 5G

(1) Până la 31 decembrie 2020, pentru sistemele terestre capabile să furnizeze servicii pe suport radio de bandă largă, dacă este necesar pentru a facilita implementarea 5G, statele membre iau toate măsurile adecvate pentru:

(a) a reorganiza blocuri suficient de mari ale benzii de 3,4 - 3,8 GHz și a permite utilizarea acestora;

(b) a permite utilizarea a cel puțin 1 GHz din banda de 24,25 - 27,5 GHz, cu condiția să existe dovezi clare ale cererii pe piață și ale absenței unor constrângeri semnificative pentru migrarea utilizatorilor actuali sau eliberarea benzii.

(2) Cu toate acestea, statele membre pot prelungi termenul stabilit la alineatul (1) din prezentul articol, în cazurile justificate, în conformitate cu articolul 45 alineatul (3) sau cu articolul 53 alineatul (2), (3) sau (4).

(3) Măsurile luate în temeiul alineatului (1) din prezentul articol respectă condițiile armonizate stabilite prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu articolul 4 din Decizia nr. 676/2002/CE.

Articolul 55

Procedura de limitare a numărului de drepturi de utilizare care urmează să fie acordate pentru spectrul de frecvențe radio

(1) Fără a aduce atingere articolului 53, atunci când un stat membru determină că un drept de utilizare a spectrului de frecvențe radio nu poate fi acordat în cadrul unei autorizații generale și în cazul în care examinează posibilitatea de a limita numărul de drepturi de utilizare care urmează să fie acordate pentru spectrul de frecvențe radio, acesta, printre altele:

(a) precizează în mod clar motivele pentru limitarea drepturilor de utilizare, în special prin acordarea importanței cuvenite necesității de a maximiza beneficiile pentru utilizatori și de a stimula concurența și, după caz, revizuiește limitarea la intervale regulate sau la cererea rezonabilă a întreprinderilor afectate;

(b) acordă tuturor părților interesate, inclusiv utilizatorilor și consumatorilor, posibilitatea de a-și exprima, în cadrul unei consultări publice, opiniile cu privire la orice limitare, în conformitate cu articolul 23.

(2) În cazul în care un stat membru determină că numărul drepturilor de utilizare trebuie limitat, acesta stabilește și justifică în mod clar obiectivele urmărite printr-o procedură de selecție concurențială sau comparativă în temeiul prezentului articol și, dacă este posibil, le cuantifică, acordând importanța cuvenită nevoii de a îndeplini obiectivele pieței naționale și cele ale pieței interne. Obiectivele pe care statul membru le poate stabili în vederea elaborării procedurii de selecție specifice, pe lângă promovarea concurenței, se limitează la unul sau mai multe dintre următoarele aspecte:

(a) promovarea acoperirii;

(b) asigurarea calității pe care trebuie să o aibă serviciul;

(c) promovarea utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio, inclusiv prin luarea în considerare a condițiilor aferente drepturilor de utilizare și a nivelului taxelor;

(d) promovarea inovării și a dezvoltării afacerilor.

Autoritatea națională de reglementare sau o altă autoritate competentă definește și justifică în mod clar procedura de selecție aleasă, inclusiv orice etapă preliminară pentru accesul la procedura de selecție. De asemenea, aceasta precizează în mod clar rezultatul oricărei evaluări conexe a situației concurențiale, tehnice și economice de pe piață și prezintă motivele pentru eventuala utilizare și alegere a măsurilor în temeiul articolului 35.

(3) Statele membre publică decizia privind procedura de selecție aleasă și prevederile conexe, precizând în mod clar motivele. Acestea publică, de asemenea, condițiile aferente drepturilor de utilizare.

(4) După stabilirea procedurii de selecție, statul membru formulează o invitație în vederea prezentării cererilor de acordare a drepturilor de utilizare.

(5) În cazul în care un stat membru ajunge la concluzia că se pot acorda drepturi suplimentare de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau o combinație a autorizației generale și a drepturilor individuale de utilizare, acesta publică respectiva concluzie și începe procesul de acordare a drepturilor respective.

(6) În cazul în care este necesar să se limiteze acordarea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, statele membre acordă aceste drepturi pe baza unor criterii și a unei proceduri de selecție obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale. Orice astfel de criterii de selecție trebuie să acorde atenția cuvenită îndeplinirii obiectivelor și cerințelor de la articolele 3, 4, 28 și 45.

(7) În cazul în care urmează să se utilizeze proceduri de selecție concurențiale sau comparative, statele membre pot prelungi perioada maximă de șase săptămâni menționată la articolul 48 alineatul (6) cu durata necesară pentru a se asigura că procedurile sunt echitabile, rezonabile, deschise și transparente pentru toate părțile interesate, dar nu cu mai mult de opt luni, sub rezerva oricărui calendar specific stabilit în temeiul articolului 53.

Termenele menționate nu contravin niciunui acord internațional aplicabil referitor la utilizarea spectrului de frecvențe radio și la coordonarea prin satelit.

(8) Prezentul articol nu aduce atingere transferului de drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio în conformitate cu articolul 51.

CAPITOLUL IV
INSTALAREA ȘI UTILIZAREA ECHIPAMENTULUI DE REȚEA PE SUPORT RADIO

Articolul 56

Accesul la rețelele radio locale

(1) Autoritățile competente permit furnizarea accesului la o rețea publică de comunicații electronice prin intermediul RLAN-urilor, precum și utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat pentru furnizarea respectivă, sub rezerva îndeplinirii numai a condițiilor aplicabile din autorizația generală referitoare la utilizarea spectrului de frecvențe radio menționate la articolul 46 alineatul (1).

În cazul în care respectiva furnizare nu face parte dintr-o activitate economică sau este auxiliară unei activități economice sau unui serviciu public care nu depinde de transmiterea de semnale prin astfel de rețele, orice întreprindere, autoritate publică sau utilizator final care furnizează un astfel de acces nu face obiectul unei autorizații generale pentru furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice în temeiul articolului 12, nici obligațiilor privind drepturile utilizatorilor finali în temeiul părții III titlul II sau obligațiilor de interconectare a rețelelor lor în temeiul articolului 61 alineatul (1).

(2) Se aplică articolul 12 din Directiva 2000/31/CE.

(3) Autoritățile competente nu împiedică furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului să permită accesul publicului la rețelele lor, prin intermediul RLAN-urilor, care pot să fie amplasate în incinta în care se află utilizatorul final, sub rezerva îndeplinirii condițiilor aplicabile din autorizația generală și a acordului prealabil, exprimat în cunoștință de cauză, al utilizatorului final.

(4) În conformitate, în special, cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2015/2120, autoritățile competente se asigură că furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului nu impun restricții în mod unilateral utilizatorilor finali sau nu îi împiedică pe aceștia:

(a) să acceseze RLAN-urile pe care le aleg, furnizate de terți; sau

(b) să permită în mod reciproc sau, la un nivel mai general, să dea acces altor utilizatori finali la rețelele unor astfel de furnizori prin intermediul RLAN-urilor, inclusiv pe baza unor inițiative ale terților care agregă și pun la dispoziția publicului RLAN-uri ale mai multor utilizatori finali.

(5) Autoritățile competente nu limitează sau împiedică utilizatorii finali să permită, în mod reciproc sau în alt mod, accesul altor utilizatori finali la RLAN-urile lor, inclusiv pe baza unor inițiative ale terților care agregă și pun la dispoziția publicului RLAN-uri ale mai multor utilizatori finali.

(6) Autoritățile competente nu restricționează în mod nejustificat furnizarea pentru public a accesului la RLAN-uri:

(a) de către organismele din sectorul public sau în spații publice din apropierea incintelor ocupate de aceste organisme din sectorul public, atunci când respectiva furnizare este auxiliară serviciilor publice furnizate în incintele în cauză;

(b) pe baza unor inițiative ale organizațiilor neguvernamentale sau ale organismelor din sectorul public de a agrega și de a permite în mod reciproc sau la un nivel mai general accesul la RLAN-uri ale mai multor utilizatori finali, inclusiv, după caz, la RLAN-uri la care accesul public este furnizat în conformitate cu litera (a).

Articolul 57

Instalarea și exploatarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă

(1) Autoritățile competente nu restricționează în mod nejustificat instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă. Statele membre urmăresc să asigure că toate normele care reglementează instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă sunt uniforme la nivel național. Astfel de norme se publică înainte de a se aplica.

În special, autoritățile competente nu condiționează instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă care întrunesc caracteristicile stabilite în conformitate cu alineatul (2) de existența unor autorizații de urbanism individuale sau a altor autorizații individuale obținute în prealabil.

Prin derogare de la al doilea paragraf din prezentul alineat, autoritățile competente pot solicita autorizații pentru instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă în cazul unor clădiri sau locuri de valoare arhitecturală, istorică sau naturală protejate în temeiul dreptului intern, sau, dacă este cazul, din motive de siguranță publică. La acordarea autorizațiilor respective se aplică articolul 7 din Directiva 2014/61/UE.

(2) Prin intermediul unor acte de punere în aplicare, Comisia precizează caracteristicile fizice și tehnice precum dimensiunea maximă, greutatea maximă și, după caz, puterea de emisie pentru punctele de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă.

Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 118 alineatul (4).

Primul astfel de act de punere în aplicare se adoptă până la 30 iunie 2020.

(3) Prezentul articol nu aduce atingere cerințelor esențiale prevăzute în Directiva 2014/53/UE și nici regimului de autorizare aplicabil utilizării spectrului de frecvențe radio relevant.

(4) Statele membre se asigură, aplicând, după caz, procedurile adoptate în conformitate cu Directiva 2014/61/UE, că operatorii au dreptul de a accesa orice infrastructură fizică controlată de către autorități publice naționale, regionale sau locale, care este adecvată din punct de vedere tehnic pentru găzduirea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă sau care este necesară pentru conectarea acestor puncte de acces la o rețea de bază, care include și mobilierul stradal precum stâlpii de iluminat, semnele de circulație, semafoarele, panourile, stațiile de autobuz, de tramvai și de metrou. Autoritățile publice onorează toate cererile rezonabile de acces conform unor condiții echitabile, rezonabile, transparente și nediscriminatorii, care se publică prin intermediul unui punct de informare unic.

(5) Fără a aduce atingere oricăror acorduri comerciale, instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă nu face obiectul niciunei taxe sau redevențe în plus față de taxele administrative în conformitate cu articolul 16.

Articolul 58

Reglementări tehnice privind câmpurile electromagnetice

Procedurile prevăzute în Directiva (UE) 2015/1535 se aplică tuturor proiectelor de măsuri ale unui stat membru care ar impune pentru instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă alte cerințe în ceea ce privește câmpurile electromagnetice decât cele prevăzute în Recomandarea 1999/519/CE.

TITLUL II
ACCESUL

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE, PRINCIPII PRIVIND ACCESUL

Articolul 59

Cadrul general pentru acces și interconectare

(1) Statele membre se asigură că nu există restricții care să împiedice întreprinderile din același stat membru sau din state membre diferite să negocieze între ele acorduri de stabilire a modalităților tehnice și comerciale de acces sau interconectare, în conformitate cu dreptul Uniunii. Nu este necesar ca întreprinderea care solicită accesul sau interconectarea să fie autorizată să își desfășoare activitatea în statul membru în care solicită accesul sau interconectarea în cazul în care nu furnizează servicii și nu operează o rețea în statul membru în cauză.

(2) Fără a aduce atingere articolului 114, statele membre nu mențin măsuri juridice sau administrative care obligă întreprinderile să ofere, unor întreprinderi diferite, condiții diferite pentru acces sau interconectare pentru servicii echivalente sau măsuri care să impună obligații care nu au legătură cu serviciile efective de acces și interconectare furnizate, fără a aduce atingere condițiilor prevăzute în anexa I.

Articolul 60

Drepturile și obligațiile întreprinderilor

(1) Operatorii rețelelor publice de comunicații electronice au dreptul și, la solicitarea altor întreprinderi autorizate în conformitate cu articolul 15, obligația de a negocia interconectarea reciprocă în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice destinate publicului, în vederea asigurării furnizării și interoperabilității serviciilor pe întreg teritoriul Uniunii. Operatorii oferă acces și interconectare altor întreprinderi conform unor condiții care sunt conforme cu obligațiile impuse de autoritatea națională de reglementare în temeiul articolelor 61, 62 și 68.

(2) Fără a aduce atingere articolului 21, statele membre impun obligația ca întreprinderile care obțin informații de la alte întreprinderi anterior, în cursul sau ulterior procesului de negociere a acordurilor privind accesul sau interconectarea să folosească informațiile respective numai în scopul în care au fost furnizate și să respecte în orice moment caracterul confidențial al informațiilor transmise sau păstrate. Întreprinderile respective nu comunică informațiile primite altei părți, în special altor departamente, filiale sau parteneri, pentru care aceste informații ar putea reprezenta un avantaj concurențial.

(3) Statele membre pot dispune ca negocierile să se poarte prin intermediari neutri, atunci când condițiile de concurență impun acest lucru.

CAPITOLUL II
ACCESUL ȘI INTERCONECTAREA

Articolul 61

Competențele și responsabilitățile autorităților naționale de reglementare și ale altor autorități competente în ceea ce privește accesul și interconectarea

(1) În urmărirea obiectivelor stabilite la articolul 3, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente în cazul de la alineatul (2) primul paragraf literele (b) și (c) din prezentul articol încurajează și, după caz, asigură, în conformitate cu dispozițiile prezentei directive, accesul adecvat și interconectarea adecvată, precum și interoperabilitatea serviciilor, exercitându-și responsabilitățile într-un mod care promovează eficiența, concurența durabilă, instalarea rețelelor de foarte mare capacitate, investițiile eficiente și inovarea și care oferă beneficii maxime utilizatorilor finali.

Acestea furnizează orientări și pun la dispoziția publicului procedurile aplicabile pentru a beneficia de acces și interconectare în vederea asigurării faptului că întreprinderile mici și mijlocii și operatorii cu o acoperire geografică limitată pot beneficia ca urmare a obligațiilor impuse.

(2) În special, fără a aduce atingere măsurilor care pot fi luate cu privire la întreprinderile desemnate ca având putere semnificativă pe piață în conformitate cu articolul 68, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente în cazul literelor (b) și (c) din prezentul paragraf sunt în măsură să impună:

(a) în măsura necesară pentru a asigura conectivitatea cap la cap, obligații pentru întreprinderile care fac obiectul unei autorizații generale și care controlează accesul către utilizatorii finali, inclusiv, în cazurile justificate, obligația de a asigura interconectarea rețelelor lor, dacă aceasta nu s-a realizat încă;

(b) în situații justificate și în măsura în care acest lucru este necesar, obligații pentru întreprinderile care fac obiectul unei autorizații generale și care controlează accesul către utilizatorii finali de a asigura interoperabilitatea serviciilor lor;

(c) în cazuri justificate, în care conectivitatea cap la cap între utilizatorii finali este pusă în pericol din cauza lipsei interoperabilității între serviciile de comunicații interpersonale, și în măsura necesară pentru a asigura conectivitatea cap la cap între utilizatorii finali, obligații pentru furnizorii relevanți de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, care ating un nivel semnificativ de acoperire și de preluare de către utilizatori, de a asigura interoperabilitatea serviciilor lor;

(d) în măsura necesară pentru a asigura accesul utilizatorilor finali la serviciile de emisie digitală de radio și televiziune și la serviciile complementare asociate determinate de statele membre, obligații pentru operatori de a furniza acces la celelalte infrastructuri menționate în partea II a anexei II în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii.

Obligațiile menționate la primul paragraf litera (c) pot fi impuse doar:

(i) în măsura necesară pentru a se asigura interoperabilitatea serviciilor de comunicații interpersonale și pot include obligații proporționale pentru furnizorii serviciilor respective de a publica și a permite utilizarea, modificarea și redistribuirea informațiilor relevante de către autorități și alți furnizori sau de a utiliza și a pune în aplicare standardele sau specificațiile enumerate la articolul 39 alineatul (1) sau oricare alte standarde europene ori internaționale relevante,

(ii) în cazul în care Comisia, după ce a consultat OAREC și ținând seama în cea mai mare măsură de avizul acestuia, a identificat o amenințare apreciabilă la adresa conectivității cap la cap între utilizatorii finali în întreaga Uniune Europeană sau în cel puțin trei state membre și a adoptat măsuri de punere în aplicare ce precizează natura și domeniul de aplicare ale oricăror obligații care pot fi impuse.

Măsurile de punere în aplicare menționate la al doilea paragraf punctul (ii) se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 118 alineatul (4).

(3) În special, și fără a aduce atingere alineatelor (1) și (2), autoritățile naționale de reglementare pot să impună obligații, în urma unei cereri rezonabile de acordare a accesului la cablajele și cablurile și la facilitățile asociate din interiorul clădirilor sau până la primul punct de concentrare ori de distribuție, după cum este determinat de autoritatea națională de reglementare, în cazul în care punctul respectiv este situat în afara clădirii. Astfel de obligații pot fi impuse furnizorilor de rețele de comunicații electronice sau proprietarilor de astfel de cablaje și cabluri și facilități asociate care nu sunt furnizori de rețele de comunicații electronice, în cazul în care acest lucru este justificat pe motiv că multiplicarea unor astfel de elemente de rețea ar fi ineficientă din punct de vedere economic sau imposibil de realizat din punct de vedere fizic. Condițiile de acces impuse pot include norme specifice privind accesul la astfel de elemente de rețea, facilități asociate și servicii asociate, privind transparența și nediscriminarea și privind repartizarea costurilor de acces, care, după caz, sunt ajustate pentru a lua în considerare factorii de risc.

În cazul în care o autoritate națională de reglementare constată, ținând seama, după caz, de obligațiile care rezultă din orice analiză relevantă a pieței, că obligațiile impuse în conformitate cu primul paragraf nu abordează în mod suficient obstacolele economice sau fizice însemnate și netranzitorii din calea multiplicării, care stau la baza unei situații existente sau emergente pe piață care limitează în mod semnificativ rezultatele concurențiale pentru utilizatorii finali, autoritatea respectivă poate extinde impunerea unor astfel de obligații în materie de acces, conform unor condiții echitabile și rezonabile, dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție, către un punct pe care îl stabilește ca fiind cel mai apropiat de utilizatorii finali, capabil să găzduiască un număr suficient de conexiuni ale utilizatorilor finali pentru a fi viabil din punct de vedere comercial pentru solicitanții de acces eficient. La stabilirea amplorii extinderii dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție, autoritatea națională de reglementare ține seama în cea mai mare măsură de orientările relevante ale OAREC. Dacă acest lucru se justifică din motive tehnice sau economice, autoritățile naționale de reglementare pot impune obligații în materie de acces activ sau virtual.

Autoritățile naționale de reglementare nu impun obligații în conformitate cu al doilea paragraf furnizorilor de rețele de comunicații electronice în cazul în care determină că:

(a) furnizorul corespunde caracteristicilor enumerate la articolul 80 alineatul (1) și pune la dispoziția oricărei întreprinderi un mijloc alternativ viabil și similar de a se conecta cu utilizatorii finali furnizând acces la o rețea de foarte mare capacitate, conform unor condiții echitabile, nediscriminatorii și rezonabile. Autoritățile naționale de reglementare pot extinde această exceptare la alți furnizori oferind, conform unor condiții echitabile, nediscriminatorii și rezonabile, acces la o rețea de foarte mare capacitate; sau

(b) impunerea unor obligații ar afecta viabilitatea economică sau financiară a instalării unei rețele noi, în special prin proiecte locale de dimensiuni mai mici.

Prin derogare de la al treilea paragraf litera (a), autoritățile naționale de reglementare pot impune obligații furnizorilor de rețele de comunicații electronice care îndeplinesc criteriile prevăzute la litera respectivă, în cazul în care rețeaua în cauză este finanțată public.

Până la … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive], OAREC publică orientări pentru promovarea unei aplicări uniforme a prezentului alineat, precizând criteriile relevante pentru a stabili:

(a) primul punct de concentrare sau de distribuție;

(b) punctul, dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție, capabil să găzduiască un număr suficient de conexiuni ale utilizatorilor finali pentru a permite unei întreprinderi eficiente să depășească obstacolele semnificative identificate în calea multiplicării;

(c) ce instalări de rețea pot fi considerate noi;

(d) ce proiecte pot fi considerate mici; și

(e) ce obstacole economice sau fizice în calea multiplicării sunt însemnate și netranzitorii.

(4) Fără a aduce atingere alineatelor (1) și (2), statele membre se asigură că autoritățile competente au competența de a impune întreprinderilor care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice obligații privind utilizarea în comun a infrastructurii pasive sau obligații privind încheierea de acorduri de acces localizat la roaming, în ambele cazuri dacă sunt în mod direct necesare pentru furnizarea la nivel local a serviciilor care se bazează pe utilizarea spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu condiția ca niciun mijloc de acces alternativ viabil și similar la utilizatorii finali să nu fie pus la dispoziția niciunei întreprinderi conform unor condiții echitabile și rezonabile. Autoritățile competente pot impune astfel de obligații numai dacă această posibilitate este expres prevăzută la acordarea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și se justifică din motiv că, în domeniul în care se aplică astfel de obligații, instalarea determinată de piață a infrastructurilor pentru furnizarea de rețele sau servicii care se bazează pe utilizarea spectrului de frecvențe radio este împiedicată de obstacole economice sau fizice insurmontabile, și, prin urmare, utilizatorii finali au un acces foarte deficitar sau nu au acces la rețele și servicii. În aceste împrejurări, în care accesul la infrastructura pasivă și utilizarea în comun a acesteia nu sunt suficiente pentru a rezolva situația, autoritățile naționale de reglementare pot să impună obligații privind utilizarea în comun a infrastructurii active.

Autoritățile competente țin seama de:

(a) necesitatea de a maximiza conectivitatea în întreaga Uniune, de-a lungul rutelor de transport principale și în anumite zone teritoriale, și posibilitatea de a lărgi semnificativ gama de opțiuni a utilizatorilor finali și de a crește calitatea serviciilor oferite acestora;

(b) utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio;

(c) fezabilitatea tehnică a utilizării în comun și a condițiilor aferente;

(d) situația concurenței bazate pe infrastructură, precum și a concurenței bazate pe servicii;

(e) inovarea tehnologică;

(f) necesitatea imperativă de a sprijini stimularea gazdei să implementeze în primul rând infrastructura.

În cazul soluționării unui litigiu, autoritățile competente pot, printre altele, să impună beneficiarului obligației în materie de utilizare în comun sau de acces obligația de a partaja spectrul de frecvențe radio cu gazda infrastructurii în zona relevantă.

(5) Obligațiile și condițiile impuse în conformitate cu alineatele (1) - (4) din prezentul articol sunt obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii și sunt puse în aplicare în conformitate cu procedurile menționate la articolele 23, 32 și 33. Autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente care au impus astfel de obligații sau condiții evaluează efectele acestora în termen de cinci ani de la adoptarea măsurii anterioare referitoare la aceleași întreprinderi și evaluează oportunitatea retragerii sau a modificării lor în funcție de evoluția condițiilor. Autoritățile respective notifică rezultatul evaluării lor în conformitate cu procedurile menționate la articolele 23, 32 și 33.

(6) În sensul alineatelor (1) și (2) din prezentul articol, statele membre se asigură că autoritatea națională de reglementare are competența de a interveni din proprie inițiativă, atunci când o astfel de acțiune este justificată, pentru a garanta respectarea obiectivelor de politică prevăzute la articolul 3, în conformitate cu prezenta directivă și, în special, cu procedurile menționate la articolele 23 și 32.

(7) Până la ... [18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive], pentru a contribui la definirea în mod uniform a locației punctelor terminale ale rețelei de către autoritățile naționale de reglementare și după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia, OAREC adoptă orientări privind abordări comune de identificare a punctului terminal al rețelei în diferitele topologii de rețea. Autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de aceste orientări atunci când definesc locația punctului terminal al rețelei.

Articolul 62

Sistemele de acces condiționat și alte tipuri de infrastructură

(1) Statele membre se asigură că, în ceea ce privește accesul condiționat la serviciile de emisie digitală de radio și televiziune furnizate telespectatorilor și ascultătorilor în Uniune, indiferent de mijloacele de transmisie, sunt aplicate condițiile stabilite în partea I a anexei II.

(2) În cazul în care, în urma analizei de piață realizate în conformitate cu articolul 67 alineatul (1), o autoritate națională de reglementare constată că una sau mai multe întreprinderi nu dețin o putere semnificativă de piață pe piața relevantă, aceasta poate modifica sau retrage condițiile în ceea ce privește întreprinderile în cauză, în conformitate cu procedurile menționate la articolele 23 și 32, numai în măsura în care:

(a) accesibilitatea pentru utilizatorii finali la transmisiile de radio și televiziune și la canalele și serviciile de radiodifuziune determinate în conformitate cu articolul 114 nu ar fi afectată de modificarea sau retragerea condițiilor; și

(b) modificarea sau retragerea condițiilor nu ar afecta în mod negativ perspectivele privind concurența efectivă pe piața:

(i) serviciilor cu amănuntul de emisie digitală de radio și televiziune; și

(ii) sistemelor de acces condiționat și alte facilități asociate.

Părțile afectate de o astfel de modificare sau retragere a condițiilor beneficiază de o perioadă de notificare prealabilă corespunzătoare.

(3) Condițiile aplicate în conformitate cu prezentul articol nu aduc atingere competenței statelor membre de a impune obligații în ceea ce privește modul de prezentare a EPG-urilor și a facilităților instrumentelor de prezentare și navigare similare.

(4) Fără a aduce atingere alineatului (1) din prezentul articol, statele membre pot permite autorităților lor naționale de reglementare, cât mai repede posibil după... [data intrării în vigoare a prezentei directive] și ulterior, periodic, să reexamineze condițiile aplicate în conformitate cu prezentul articol, prin realizarea unei analize de piață în conformitate cu articolul 67 alineatul (1) pentru a stabili dacă să păstreze, să modifice sau să retragă condițiile aplicate.

CAPITOLUL III
ANALIZA DE PIAȚĂ
ȘI PUTEREA SEMNIFICATIVĂ PE PIAȚĂ

Articolul 63

Întreprinderile cu putere semnificativă pe piață

(1) În cazul în care prezenta directivă impune autorităților naționale de reglementare obligația de a determina dacă întreprinderile dețin o putere semnificativă pe piață în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 67, se aplică alineatul (2) din prezentul articol.

(2) Se consideră că o întreprindere deține putere semnificativă pe piață în cazul în care, fie individual, fie împreună cu alte întreprinderi, se găsește într-o poziție echivalentă cu poziția dominantă, și anume o poziție de putere economică care îi permite să se comporte într-o măsură apreciabilă independent față de concurenți, clienți și, în cele din urmă, față de consumatori.

În special, autoritățile naționale de reglementare, atunci când examinează dacă două sau mai multe întreprinderi ocupă împreună o poziție dominantă pe piață, acționează în conformitate cu dreptului Uniunii și țin seama în cea mai mare măsură de orientările privind analiza pieței și evaluarea puterii semnificative pe piață publicate de Comisie în temeiul articolului 64.

(3) Atunci când o întreprindere deține putere semnificativă pe o piață specifică, aceasta poate fi, de asemenea, desemnată ca având o putere semnificativă pe o piață aflată în strânsă legătură, în cazul în care legăturile dintre cele două permit valorificarea puterii de pe piața specifică pe piața cu care se află în strânsă legătură, consolidând astfel puterea pe piață a întreprinderii. Prin urmare, măsurile corective care urmăresc să prevină o asemenea valorificare pot fi aplicate pe piața aflată în strânsă legătură în temeiul articolelor 69, 70, 71 și 74.

Articolul 64

Procedura de identificare și definire a piețelor

(1) După o consultare publică, inclusiv cu autoritățile naționale de reglementare și ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, Comisia adoptă o recomandare privind piețele relevante de produse și servicii („recomandarea”). Recomandarea identifică piețele de produse și servicii din sectorul comunicațiilor electronice ale căror caracteristici pot să justifice impunerea unor obligații de reglementare prevăzute în prezenta directivă, fără a aduce atingere piețelor care pot fi definite, în anumite situații, în temeiul dreptului concurenței. Comisia definește piețele în conformitate cu principiile dreptului concurenței.

Comisia include în recomandare piețe de produse și servicii în cazul cărora, după ce a analizat tendințele generale în Uniune, constată că fiecare dintre cele trei criterii enumerate la articolul 67 alineatul (1) este îndeplinit.

Comisia reexaminează recomandarea până la ... [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior, periodic.

(2) După consultarea OAREC, Comisia publică orientări pentru analiza pieței și evaluarea puterii semnificative pe piață („orientările PSP”) care respectă principiile relevante ale dreptului concurenței. Orientările PSP includ orientări pentru autoritățile naționale de reglementare privind aplicarea conceptului de putere semnificativă pe piață în contextul specific al reglementării *ex ante* a piețelor comunicațiilor electronice, ținând seama de cele trei criterii enumerate la articolul 67 alineatul (1).

(3) Autoritățile naționale de reglementare, ținând seama în cea mai mare măsură de recomandare și de orientările PSP, definesc piețele relevante corespunzătoare circumstanțelor naționale, în special piețele geografice relevante de pe teritoriul lor, luând în considerare, printre altele, gradul de concurență la nivelul infrastructurilor din zonele respective, în conformitate cu principiile dreptului concurenței. Autoritățile naționale de reglementare țin seama, după caz, de rezultatele anchetei geografice efectuate în conformitate cu articolul 22 alineatul (1). Acestea urmează procedurile menționate la articolele 23 și 32 înainte de a defini piețele care diferă de cele identificate în recomandare.

Articolul 65

Procedura de identificare a pieţelor transnaționale

(1) În cazul în care Comisia sau cel puțin două autorități naționale de reglementare vizate depun o cerere motivată care include dovezi în acest sens, OAREC efectuează o analiză a unei piețe transnaționale potențiale. După consultarea părților interesate și ținând seama în cea mai mare măsură de analiza efectuată de OAREC, Comisia poate adopta decizii de identificare a piețelor transnaționale în conformitate cu principiile dreptului concurenței și ținând seama în cea mai mare măsură de recomandare și de orientările PSP adoptate în conformitate cu articolul 64.

(2) În cazul piețelor transnaționale identificate în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, autoritățile naționale de reglementare vizate efectuează împreună analiza de piață, ținând seama în cea mai mare măsură de orientările PSP, și decid de comun acord asupra impunerii, menținerii, modificării sau retragerii oricăror obligații de reglementare menționate la articolul 67 alineatul (4). Autoritățile naționale de reglementare vizate notifică în comun Comisiei proiectele lor de măsuri privind analiza de piață și orice obligații în materie de reglementare în temeiul articolelor 32 și 33.

Două sau mai multe autorități naționale de reglementare pot, de asemenea, să notifice împreună proiectele lor de măsuri privind analiza de piață și orice obligații în materie de reglementare în absența piețelor transnaționale, în cazul în care consideră că în jurisdicțiile lor condițiile de piață sunt suficient de omogene.

Articolul 66

Procedura de identificare a cererii transnaționale

(1) OAREC efectuează o analiză a cererii transnaționale a utilizatorilor finali de produse și servicii care sunt furnizate în cadrul Uniunii pe una sau mai multe piețe enumerate în recomandare, dacă primește o cerere motivată care furnizează dovezi în acest sens din partea Comisiei sau a cel puțin două dintre autoritățile naționale de reglementare vizate care arată că există o problemă gravă legată de cerere care trebuie soluționată. OAREC poate, de asemenea, să efectueze o astfel de analiză dacă primește o cerere motivată din partea participanților la piață care furnizează suficiente dovezi în acest sens și consideră că există o problemă gravă legată de cerere care trebuie soluționată. Analiza OAREC nu afectează constatările privind existența unor piețe transnaționale în conformitate cu articolul 65 alineatul (1) și constatările privind existența unor piețe geografice naționale sau subnaționale, constatări făcute de autoritățile naționale de reglementare în conformitate cu articolul 64 alineatul (3).

Această analiză a cererii transnaționale a utilizatorilor finali poate include produse și servicii care sunt furnizate pe piețe de produse sau servicii care au fost definite în moduri diferite de una sau mai multe autorități naționale de reglementare atunci când iau în considerare circumstanțele naționale, cu condiția ca respectivele produse și servicii să fie substituibile celor furnizate pe una dintre pieței enumerate în recomandare.

(2) Dacă OAREC concluzionează că există o cerere transnațională a utilizatorilor finali, care este semnificativă și nu este suficient satisfăcută de ofertă în condiții comerciale sau reglementate, acesta, după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia, emite pentru autoritățile naționale de reglementare orientări referitoare la abordările comune în vederea satisfacerii cererii transnaționale identificate, inclusiv, dacă este cazul, atunci când impun măsuri corective în conformitate cu articolul 68. Autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de aceste orientări atunci când își îndeplinesc în jurisdicția lor sarcinile în materie de reglementare. Aceste orientări pot constitui baza pentru interoperabilitatea produselor de acces la nivel angro în întreaga Uniune și pot include orientări pentru armonizarea specificațiilor tehnice ale produselor de acces la nivel angro capabile să îndeplinească o astfel de cerere transnațională identificată.

Articolul 67

Procedura de analiză a pieței

(1) Autoritățile naționale de reglementare determină dacă o piață relevantă definită în conformitate cu articolul 64 alineatul (3) prezintă caracteristici care pot justifica impunerea obligațiilor în materie de reglementare prevăzute în prezenta directivă. Statele membre se asigură că se efectuează o analiză, după caz, în colaborare cu autoritățile naționale din domeniul concurenței. Autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de orientările PSP și urmează procedurile menționate la articolele 23 și 32 atunci când efectuează o astfel de analiză.

Se poate considera că o piață prezintă caracteristici care justifică impunerea obligațiilor în materie de reglementare prevăzute în prezenta directivă dacă următoarele criterii sunt îndeplinite cumulativ:

(a) există obstacole însemnate și netranzitorii structurale, juridice sau în materie de reglementare în calea intrării;

(b) există o structură de piață care nu tinde către o concurență efectivă în orizontul de timp relevant, având în vedere situația concurenței bazate pe infrastructură și a altor surse de concurență, dincolo de obstacolele la intrare;

(c) dreptul concurenței este insuficient pentru a remedia de unul singur în mod corespunzător disfuncționalitatea (disfuncționalitățile) identificată (identificate) a (ale) pieței.

În cazul în care o autoritate națională de reglementare efectuează o analiză a pieței care este inclusă în recomandare, aceasta consideră că au fost îndeplinite criteriile de la al doilea paragraf literele (a), (b) și (c), cu excepția cazului în care autoritatea națională de reglementare stabilește că unul sau mai multe dintre respectivele criterii nu sunt îndeplinite în circumstanțele naționale specifice.

(2) În cazul în care o autoritate națională de reglementare efectuează analiza prevăzută la alineatul (1), aceasta examinează evoluțiile dintr-o perspectivă orientată către viitor în absența reglementării impuse în temeiul prezentului articol pe respectiva piață relevantă și ținând seama de următoarele elemente:

(a) evoluțiile pieței care afectează probabilitatea ca piața relevantă să tindă către o concurență efectivă;

(b) toate constrângerile concurențiale relevante, la nivelul angro și la nivelul cu amănuntul, indiferent dacă se consideră că respectivele constrângeri sunt determinate de rețelele de comunicații electronice, de serviciile de comunicații electronice sau de alte tipuri de servicii ori aplicații care sunt comparabile din perspectiva utilizatorului final și indiferent dacă respectivele constrângeri fac parte din piața relevantă;

(c) alte tipuri de reglementări sau măsuri impuse care afectează piața relevantă sau piața (piețele) cu amănuntul conexă (conexe) pe toată durata perioadei relevante, inclusiv, fără a se limita la, obligațiile impuse în conformitate cu articolele 44, 60 și 61; și

(d) reglementarea impusă pe alte piețe relevante în temeiul prezentului articol.

(3) În cazul în care o autoritate națională de reglementare concluzionează că o piață relevantă nu justifică impunerea de obligații în materie de reglementare în conformitate cu procedura de la alineatele (1) și (2) din prezentul articol sau în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatul (4) din prezentul articol, aceasta nu impune sau nu menține nicio obligație de reglementare specifică în conformitate cu articolul 68. În cazul în care există deja obligații de reglementare sectoriale, impuse în conformitate cu articolul 68, autoritatea națională de reglementare retrage obligațiile impuse întreprinderilor pe piața relevantă.

Autoritățile naționale de reglementare se asigură că părților afectate de o astfel de retragere a obligațiilor li se acordă o perioadă de notificare prealabilă adecvată, definită prin găsirea unui echilibru între necesitatea de a asigura o tranziție sustenabilă pentru beneficiarii acelor obligații și utilizatorii finali și, respectiv, posibilitatea de alegere a utilizatorului final, și că reglementarea respectivă nu continuă mai mult decât este necesar. Atunci când stabilesc această perioadă de notificare prealabilă, autoritățile naționale de reglementare pot stabili condiții specifice și perioade de notificare prealabilă în legătură cu acordurile de acces existente.

(4) În cazul în care o autoritate națională de reglementare stabilește că pe o piață relevantă se justifică impunerea unor obligații de reglementare în conformitate cu alineatele (1) și (2) din prezentul articol, aceasta identifică orice întreprinderi care individual sau împreună dețin o putere semnificativă pe piața relevantă respectivă în conformitate cu articolul 63. Autoritatea națională de reglementare impune acestor întreprinderi obligații de reglementare corespunzătoare specifice în conformitate cu articolul 68 sau menține ori modifică aceste obligații dacă acestea există deja în cazul în care consideră că rezultatul pentru utilizatorii finali nu ar fi efectiv concurențial în absența obligațiilor respective.

(5) Măsurile adoptate în conformitate cu dispozițiile alineatelor (3) și (4) din prezentul articol fac obiectul procedurilor menționate la articolele 23 și 32. Autoritățile naționale de reglementare efectuează o analiză a pieței relevante și notifică proiectul de măsură corespunzător, în conformitate cu articolul 32:

(a) în termen de cinci ani de la adoptarea unei măsuri anterioare în cazul în care autoritatea națională de reglementare a definit piața relevantă și a stabilit care întreprinderi dețin o putere semnificativă pe piață; perioada respectivă de cinci ani poate fi prelungită, în mod excepțional, cu o perioadă de până la un an, în cazul în care autoritatea națională de reglementare a notificat Comisiei o propunere motivată de prelungire cu cel puțin patru luni înainte de expirarea perioadei de cinci ani, iar Comisia nu a ridicat obiecții în termen de o lună de la notificarea prelungirii;

(b) în termen de trei ani de la adoptarea unei recomandări revizuite privind piețele relevante, pentru piețele care nu au fost notificate anterior Comisiei; sau

(c) în termen de trei ani de la aderare, pentru statele membre care au aderat de curând la Uniune.

(6) În cazul în care o autoritate națională de reglementare consideră că nu poate finaliza sau nu și-a finalizat analiza unei piețe relevante identificate în recomandare în termenul prevăzut la alineatul (5) din prezentul articol, OAREC acordă, la cerere, asistență autorității naționale de reglementare în cauză în ceea ce privește finalizarea analizei pieței respective și obligațiile specifice care trebuie impuse. Pe baza acestei asistențe, autoritatea națională de reglementare în cauză notifică Comisiei proiectul de măsură, în termen de șase luni de la termenul stabilit la alineatul (5) din prezentul articol, în conformitate cu articolul 32.

CAPITOLUL IV
MĂSURI CORECTIVE IMPUSE ÎNTREPRINDERILOR CARE DEȚIN O PUTERE SEMNIFICATIVĂ PE PIAȚĂ

Articolul 68

Impunerea, modificarea sau retragerea obligațiilor

(1) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare au competența de a impune obligațiile prevăzute la articolele 69-74 și 76-81.

(2) În cazul în care, în urma unei analize de piață efectuate în conformitate cu articolul 67, o întreprindere este desemnată ca având o putere semnificativă pe o piață specifică, autoritățile naționale de reglementare impun, după caz, oricare dintre obligațiile prevăzute la articolele 69-74 și la articolele 76 și 80. În conformitate cu principiul proporționalității, o autoritate națională de reglementare alege modalitatea cel mai puțin intruzivă de soluționare a problemelor identificate în analiza pieței.

(3) Autoritățile naționale de reglementare impun obligațiile prevăzute la articolele 69-74 și la articolele 76 și 80 numai întreprinderilor care au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe o piață în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol, fără a se aduce atingere:

(a) articolelor 61 și 62;

(b) articolelor 44 și 17 din prezenta directivă, condiției 7 din partea D din anexa I, aplicată în temeiul articolului 13 alineatul (1) din prezenta directivă, articolelor 97 și 106 din prezenta directivă și dispozițiilor pertinente din Directiva 2002/58/CE, care conțin obligațiile altor întreprinderi decât cele desemnate ca având o putere semnificativă pe piață; sau

(c) necesității de a respecta angajamentele internaționale.

În circumstanțe excepționale, în cazul în care o autoritate națională de reglementare intenționează să impună întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață obligații privind accesul sau interconectarea, altele decât cele stabilite la articolele 69-74 și la articolele 76 și 80, respectiva autoritate prezintă Comisiei o cerere în acest sens.

Ținând cont în cea mai mare măsură posibilă de avizul OAREC, Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, decizii prin care autorizează sau interzice autorității naționale de reglementare să ia astfel de măsuri.

Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de consultare prevăzută la articolul 118 alineatul (3).

(4) Obligațiile impuse în conformitate cu prezentul articol:

(a) se bazează pe natura problemei identificate de o autoritate națională de reglementare în analiza sa a pieței, ținând seama, după caz, de identificarea cererii transnaționale în temeiul articolului 66;

(b) trebuie să fie proporționale, ținând seama, acolo unde este posibil, de costuri și de beneficii;

(c) trebuie să fie justificate din perspectiva obiectivelor stabilite la articolul 3; și

(d) se impun în urma unei consultări în conformitate cu articolele 23 și 32.

(5) În ceea ce privește necesitatea respectării obligațiilor internaționale menționate la alineatul (3) din prezentul articol, autoritățile naționale de reglementare notifică Comisiei deciziile de a impune, modifica sau retrage obligațiile care revin întreprinderilor, în conformitate cu procedura menționată la articolul 32.

(6) Autoritățile naționale de reglementare analizează impactul noilor evoluții de pe piață, de exemplu în legătură cu acordurile comerciale, inclusiv acordurile de coinvestiții, care influențează dinamica concurenței.

Dacă respectivele evoluții nu sunt suficient de importante încât să necesite efectuarea unei noi analize de piață în conformitate cu articolul 67, autoritatea națională de reglementare evaluează fără întârziere dacă este necesar să se revizuiască obligațiile impuse întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață și să se modifice orice decizie anterioară, inclusiv prin retragerea obligațiilor sau impunerea unor noi obligații, pentru a asigura faptul că astfel de obligații continuă să respecte condițiile prevăzute la alineatul (4) din prezentul articol. Astfel de modificări sunt impuse numai în urma unor consultări în conformitate cu articolele 23 și 32.

Articolul 69

Obligația de transparență

(1) Autoritățile naționale de reglementare pot, în conformitate cu dispozițiile articolului 68, să impună obligații de transparență privind interconectarea sau accesul, care să oblige întreprinderile să publice anumite informații, cum ar fi informațiile contabile, prețuri, specificațiile tehnice, caracteristicile rețelei și evoluțiile preconizate ale acesteia, precum și condițiile de furnizare și utilizare, inclusiv orice condiții prin care se modifică accesul la servicii și aplicații sau utilizarea acestora, în special în ceea ce privește trecerea de la o infrastructură tradițională, în cazul în care condițiile respective sunt permise de statele membre, în conformitate cu dreptul Uniunii.

(2) În special, în cazul în care unei întreprinderi îi revin obligații de nediscriminare, autoritățile naționale de reglementare îi pot impune întreprinderii să publice o ofertă de referință care să fie suficient de degrupată pentru a asigura faptul că întreprinderile nu sunt obligate să plătească infrastructură care nu este necesară pentru serviciul solicitat. Oferta respectivă prezintă ofertele relevante, defalcate pe componente în funcție de nevoile pieței și de condițiile conexe, inclusiv prețurile. Autoritatea națională de reglementare este, printre altele, în măsură să impună modificări ale ofertelor de referință pentru ca obligațiile impuse în temeiul prezentei directive să producă efecte.

(3) Autoritățile naționale de reglementare pot preciza informațiile exacte care trebuie furnizate, gradul de detaliere a acestora și modalitatea de publicare.

(4) Până la ... [un an de la data intrării în vigoare a prezentei directive], pentru a contribui la aplicarea în mod uniform a obligațiilor în materie de transparență, OAREC, după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia, emite orientări privind criteriile minime pentru o ofertă de referință și le revizuiește atunci când este necesar, în vederea adaptării acestora la evoluțiile tehnologice și de pe piață. La elaborarea unor astfel de criterii minime, OAREC urmărește obiectivele de la articolul 3 și ia în considerare nevoile beneficiarilor obligațiilor în materie de acces și nevoile utilizatorilor finali care își desfășoară activitatea în mai mult de un stat membru, precum și orice orientări ale OAREC de identificare a cererii transnaționale în conformitate cu articolul 66 și orice altă decizie conexă a Comisiei.

Fără a aduce atingere alineatului (3) din prezentul articol, în cazul în care unei întreprinderi îi revin obligații în temeiul articolului 72 sau 73 privind accesul la nivel angro la infrastructura rețelei, autoritățile naționale de reglementare asigură publicarea unei oferte de referință, ținând seama în cea mai mare măsură de orientările OAREC privind criteriile minime pentru o ofertă de referință, garantează că sunt precizați indicatorii-cheie de performanță, după caz, precum și acordurile pertinente privind nivelul serviciilor, și le monitorizează îndeaproape și asigură respectarea acestora. În plus, autoritățile naționale de reglementare pot, dacă este necesar, să stabilească în prealabil sancțiunile financiare asociate în conformitate cu dreptul Uniunii și dreptul intern.

Articolul 70

Obligații de nediscriminare

(1) O autoritate națională de reglementare poate impune, în conformitate cu articolul 68, obligații de nediscriminare în ceea ce privește interconectarea sau accesul.

(2) Obligațiile de nediscriminare garantează în special faptul că întreprinderile aplică, în împrejurări echivalente, condiții echivalente altor furnizori de servicii echivalente și că furnizează servicii și informații altora în aceleași condiții și la același nivel de calitate ca cele pe care le asigură propriilor servicii sau celor ale filialelor sau ale partenerilor lor. Autoritățile naționale de reglementare pot impune respectivei întreprinderi obligația de a furniza produse și servicii de acces tuturor întreprinderilor, inclusiv sieși, în aceleași termene și conform acelorași condiții, inclusiv cele privind nivelurile tarifelor și serviciilor, și prin intermediul acelorași sisteme și procese, pentru a asigura accesul echivalent.

Articolul 71

Obligația de separare contabilă

(1) O autoritate națională de reglementare poate impune, în conformitate cu articolul 68, obligații de separare contabilă în ceea ce privește activitățile determinate conexe interconectării sau accesului.

În special, o autoritate națională de reglementare poate solicita unei societăți integrate pe verticală să-și prezinte în mod transparent prețurile angro și prețurile de transfer interne, printre altele pentru a asigura respectarea unei obligații de nediscriminare prevăzute la articolul 70, acolo unde există, sau, după caz, pentru a preveni subvențiile încrucișate neloiale. Autoritățile naționale de reglementare pot specifica formatul și metodologia contabilă care trebuie utilizate.

(2) Fără a aduce atingere articolului 20, pentru a facilita verificarea respectării obligațiilor de transparență și de nediscriminare, autoritățile naționale de reglementare au competența de a solicita să le fie furnizate evidențele contabile, inclusiv datele privind veniturile încasate de la terți. Autoritățile naționale de reglementare pot publica informațiile care ar contribui la realizarea unei piețe deschise și concurențiale, respectând totodată normele de drept al Uniunii și cele de drept intern privind secretul comercial.

Articolul 72

Accesul la activele de inginerie civilă

(1) O autoritate națională de reglementare poate, în conformitate cu articolul 68, să impună întreprinderilor obligația de a da curs cererilor rezonabile de acces la și utilizare a activelor de inginerie civilă, inclusiv, însă fără a se limita la, clădirile sau intrările în clădiri, cablajul clădirilor, inclusiv cablurile, antenele, turnurile și alte construcții de susținere, pilonii, stâlpii, conductele, țevile, căminele de vizitare, gurile de vizitare și cabinetele, în situațiile în care, în urma luării în considerare a analizei pieței autoritatea națională de reglementare concluzionează că refuzul accesului sau accesul conform unor condiții nerezonabile cu un efect similar ar împiedica apariția unei piețe concurențiale durabile și nu ar fi în interesul utilizatorului final.

(2) Autoritățile naționale de reglementare pot impune unei întreprinderi obligații de a furniza accesul în conformitate cu prezentul articol, indiferent dacă activele care sunt afectate de obligație fac parte sau nu din piața relevantă în conformitate cu analiza pieței, cu condiția ca obligația să fie necesară și proporțională pentru îndeplinirea obiectivelor de la articolul 3.

Articolul 73

Obligațiile privind accesul la anumite elemente de rețea și la facilitățile asociate, precum și la utilizarea acestora

(1) Autoritățile naționale de reglementare pot impune întreprinderilor, în conformitate cu articolul 68, obligații de a da curs cererilor rezonabile de acces la anumite elemente de rețea și la facilitățile asociate și de utilizare a acestora, în situații în care autoritățile naționale de reglementare consideră că refuzul accesului sau condițiile nerezonabile cu efect similar ar împiedica apariția unei piețe de comerț cu amănuntul concurențiale și durabile și nu ar fi în interesul utilizatorului final.

Autoritățile naționale de reglementare pot obliga întreprinderile, printre alte:

(a) să acorde terților acces la și să permită utilizarea anumitor elemente fizice de rețea și facilități asociate, după caz, inclusiv acces necondiționat la bucla și la subbucla locală;

(b) să acorde terților acces la anumite elemente și servicii de rețea active sau virtuale;

(c) să negocieze cu bună-credință cu întreprinderile care solicită acces;

(d) să nu retragă accesul deja acordat la infrastructură;

(e) să furnizeze anumite servicii angro în vederea revânzării acestora de către terți;

(f) să acorde acces deschis la interfețele tehnice, la protocoale sau la alte tehnologii-cheie care sunt indispensabile pentru interoperabilitatea serviciilor sau a serviciilor de rețele virtuale;

(g) să furnizeze colocare sau alte forme de utilizare în comun a facilităților asociate;

(h) să furnizeze anumite servicii necesare asigurării interoperabilității serviciilor cap la cap pentru utilizatori sau roaming în rețelele mobile;

(i) să furnizeze acces la sistemele de asistență operațională sau la sistemele de software similare necesare în vederea asigurării concurenței loiale în domeniul furnizării de servicii;

(j) să interconecteze rețele sau infrastructuri de rețele;

(k) să furnizeze acces la serviciile asociate, precum serviciul de identificare, localizare și prezență.

Autoritățile naționale de reglementare pot supune aceste obligații unor condiții privind caracterul echitabil și rezonabil, precum și privind operativitatea.

(2) Atunci când autoritățile naționale de reglementare analizează oportunitatea de a impune oricare dintre posibilele obligații specifice menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, mai ales atunci când evaluează, în conformitate cu principiul proporționalității, dacă și în ce mod se impun aceste obligații, acestea analizează dacă alte forme de acces la inputurile angro, fie pe aceeași piață angro, fie pe o piață angro conexă, ar fi suficiente pentru a soluționa problema identificată în interesul utilizatorilor finali. Evaluarea respectivă include oferte comerciale în materie de acces, accesul reglementat în temeiul articolului 61 ori accesul reglementat, existent sau preconizat, la alte inputuri angro în temeiul prezentului articol. Autoritățile naționale de reglementare iau în considerare, în special, următorii factori:

(a) viabilitatea tehnică și economică a utilizării sau a instalării unor infrastructuri concurente, având în vedere ritmul de dezvoltare a pieței, ținând seama de natura și tipul interconectării sau accesului în cauză, inclusiv de viabilitatea altor produse de acces din amonte, cum ar fi accesul la conducte;

(b) evoluția tehnologică preconizată care afectează conceperea și gestionarea rețelei;

(c) necesitatea de a asigura neutralitatea tehnologică care să le permită părților să își proiecteze și să își gestioneze propriile rețele;

(d) fezabilitatea furnizării accesului oferit, ținând seama de capacitatea disponibilă;

(e) investiția inițială a proprietarului infrastructurii, având în vedere orice investiție publică făcută și riscurile aferente investiției, în special în ceea ce privește investițiile în rețele de foarte mare capacitate și nivelurile de risc aferente acestora;

(f) necesitatea salvgardării concurenței pe termen lung, acordând o atenție deosebită unei concurențe eficiente din punct de vedere economic la nivelul infrastructurii și modelelor de afaceri inovatoare care sprijină concurența durabilă, cum ar fi cele bazate pe coinvestiții în rețele;

(g) după caz, orice drepturi de proprietate intelectuală relevante;

(h) furnizarea de servicii paneuropene.

Atunci când o autoritate națională de reglementare intenționează să impună, în conformitate cu articolul 68, obligații în temeiul articolului 72 sau al prezentului articol, aceasta analizează dacă impunerea unor obligații exclusiv în conformitate cu articolul 72 nu ar reprezenta un mijloc proporțional de a promova concurența și interesele utilizatorului final.

(3) Atunci când impun unei întreprinderi obligații de furnizare a accesului în conformitate cu dispozițiile prezentului articol, autoritățile naționale de reglementare pot stabili condițiile tehnice sau operaționale care trebuie îndeplinite de către furnizor sau de către beneficiarii accesului în cauză, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a asigura operarea în condiții normale a rețelei. Obligațiile referitoare la respectarea anumitor standarde și specificații tehnice respectă standardele și specificațiile prevăzute în conformitate cu articolul 39.

Articolul 74

Controlul prețurilor și obligațiile în ceea ce privește contabilitatea costurilor

(1) O autoritate națională de reglementare poate impune, în conformitate cu articolul 68, obligații privind recuperarea costurilor și controlul prețurilor, inclusiv obligații privind bazarea prețurilor pe costuri, precum și obligații privind sistemele de contabilitate a costurilor, pentru furnizarea anumitor tipuri de interconectare sau acces, în situațiile în care o analiză a pieței indică o lipsă a unei concurențe efective ce reflectă faptul că este posibil ca întreprinderea în cauză să mențină prețurile la un nivel excesiv de ridicat sau să comprime prețurile („*price squeeze*”) în detrimentul utilizatorilor finali.

Pentru a determina oportunitatea impunerii unor obligații privind controlul prețurilor, autoritățile naționale de reglementare țin seama de necesitatea de a promova concurența și interesele pe termen lung ale utilizatorilor finali în ceea ce privește instalarea și adoptarea rețelelor de generație următoare și, în special, a rețelelor de foarte mare capacitate. În special, pentru a încuraja investițiile efectuate de întreprindere, inclusiv în rețele de generație viitoare, autoritățile naționale de reglementare iau în considerare investițiile realizate de întreprindere. În cazul în care autoritățile naționale de reglementare consideră că obligațiile de control al prețurilor sunt oportune, acestea permit întreprinderii realizarea unei rate rezonabile de rentabilitate a capitalului adecvat investit, ținând seama de orice riscuri specifice unui anumit nou proiect de investiție în rețea.

Autoritățile naționale de reglementare iau în considerare posibilitatea de a nu impune sau de a nu menține obligații în temeiul prezentului articol, în cazul în care stabilesc că există o presiune demonstrabilă la nivelul prețurilor cu amănuntul și că orice obligație impusă în conformitate cu articolele 69-73, inclusiv, în special, orice test de multiplicare economică impus în conformitate cu articolul 70, asigură accesul efectiv și nediscriminatoriu.

Atunci când autoritățile naționale de reglementare consideră că este oportun să impună obligații de control al prețurilor pentru accesul la elementele de rețea existente, acestea țin seama, de asemenea, de beneficiile prețurilor angro previzibile și stabile în asigurarea unei intrări eficiente pe piață și a unor stimulente suficiente pentru toate întreprinderile în vederea instalării de rețele noi și modernizate.

(2) Autoritățile naționale de reglementare se asigură că toate mecanismele de recuperare a costurilor și metodele de stabilire a prețurilor obligatorii sunt destinate promovării instalării de rețele noi și modernizate, a eficienței, a concurenței durabile, precum și maximizării avantajelor durabile pentru utilizatorii finali. În acest sens, autoritățile naționale de reglementare pot lua în considerare și prețurile disponibile pe piețe concurențiale comparabile.

(3) În cazul în care o întreprindere are obligația de a-și baza prețurile pe costuri, sarcina de a dovedi că tarifele pe care le aplică sunt bazate pe costuri, inclusiv o rată rezonabilă a rentabilității investiției, revine întreprinderii respective. În scopul calculării costului furnizării eficiente a serviciilor, autoritățile naționale de reglementare pot folosi metode de contabilitate a costurilor diferite de cele folosite de întreprinderea în cauză. Autoritățile naționale de reglementare pot cere unei întreprinderi să își justifice integral prețurile și, după caz, pot cere ajustarea prețurilor.

(4) Autoritățile naționale de reglementare se asigură că, atunci când punerea în aplicare a unui sistem de contabilitate a costurilor este obligatorie pentru a sprijini controlul prețurilor, se pune la dispoziția publicului o descriere a sistemului de contabilitate a costurilor, prezentând cel puțin categoriile principale în cadrul cărora sunt grupate costurile și regulile utilizate pentru alocarea costurilor. Un organism independent calificat verifică respectarea sistemului de contabilitate a costurilor și publică anual o declarație de conformitate.

Articolul 75

Tarifele de terminare a apelurilor

(1) Până la 31 decembrie 2020 și ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, Comisia adoptă, în conformitate cu articolul 117, un act delegat pentru completarea prezentei directive prin care se stabilește un tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și un tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe (denumite în continuare „tarife unice la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce”), care se aplică oricărui furnizor de servicii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile sau în rețelele fixe, în orice stat membru.

În acest scop, Comisia:

(a) respectă principiile, criteriile și parametrii prevăzuți în anexa III;

(b) la stabilirea pentru prima dată a tarifelor unice la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce, ține seama de media ponderată a costurilor eficiente în rețelele fixe și mobile stabilite în conformitate cu principiile prevăzute în anexa III aplicate în întreaga Uniune; tarifele unice la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce din primul act delegat nu sunt mai mari decât cel mai mare tarif dintre tarifele în vigoare în cele șase luni anterioare adoptării respectivului act delegat în toate statele membre, după efectuarea ajustărilor necesare pentru circumstanțe naționale excepționale;

(c) ia în considerare, la stabilirea tarifelor maxime de terminare a apelurilor în Uniune, numărul total de utilizatori finali din fiecare stat membru, pentru a asigura o ponderare adecvată a tarifelor maxime de terminare a apelurilor, precum și circumstanțele naționale care conduc la diferențe semnificative între statele membre;

(d) ține seama de informațiile privind piața furnizate de OAREC, de autoritățile naționale de reglementare sau, în mod direct, de întreprinderile care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice; și

(e) analizează necesitatea de a permite o perioadă de tranziție de maximum 12 luni, pentru a permite efectuarea de ajustări în statele membre în care acest lucru este necesar pe baza tarifelor impuse anterior.

(2) Ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, Comisia revizuiește, la fiecare cinci ani, actul delegat adoptat în temeiul prezentului articol și, cu fiecare astfel de ocazie, analizează, prin aplicarea criteriilor enumerate la articolul 67 alineatul (1), dacă stabilirea unor tarife unice la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce este în continuare necesară. Atunci când Comisia decide, ca urmare a revizuirii efectuare în conformitate cu prezentul paragraf, să nu impună un tarif maxim de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile sau un tarif maxim de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe, sau să nu impună niciunul dintre aceste două tipuri de tarife, autoritățile naționale de reglementare pot efectua analize ale pieței referitoare la piețele de terminare a apelurilor de voce în conformitate cu articolul 67, pentru a evalua dacă este necesară impunerea de obligații de reglementare. Dacă o autoritate națională de reglementare impune, ca urmare a unor astfel de analize, tarife de terminare a apelurilor orientate în funcție de costuri pe o piață relevantă, aceasta urmează principiile, parametrii și criteriile prevăzute în anexa III, iar proiectului său de măsură i se aplică procedurile menționate la articolele 23, 32 și 33.

(3) Autoritățile naționale de reglementare monitorizează îndeaproape și asigură conformitatea cu aplicarea tarifelor unice la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce de către furnizorii de servicii de terminare a apelurilor de voce. Autoritățile naționale de reglementare pot solicita în orice moment unui furnizor de servicii de terminare a apelurilor de voce să modifice tariful pe care îl percepe altor întreprinderi, în cazul în care furnizorul nu respectă actul delegat menționat la alineatul (1). Autoritățile naționale de reglementare raportează anual Comisiei și OAREC cu privire la aplicarea prezentului articol.

Articolul 76

Regimul de reglementare al noilor elemente de rețea de foarte mare capacitate

(1) Întreprinderile care au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe piață într-una sau mai multe piețe relevante în conformitate cu articolul 67 pot oferi angajamente, în conformitate cu procedura stabilită la articolul 79 și sub rezerva celui de al doilea paragraf de la prezentul alineat, pentru a deschide către coinvestiții instalarea unei noi rețele de foarte mare capacitate care constă în elemente de fibră optică până la incinta sau la stația de bază a utilizatorului final, de exemplu oferind coproprietate sau partajarea riscurilor pe termen lung prin cofinanțare sau prin acorduri de achiziție care dau naștere unor drepturi specifice de natură structurală de către alți furnizori de rețele sau servicii de comunicații electronice.

Atunci când evaluează aceste angajamente, autoritatea națională de reglementare stabilește în special dacă oferta de coinvestiții îndeplinește următoarele condiții cumulative:

(a) este deschisă în orice moment al duratei de viață a rețelei oricărui furnizor de rețele sau servicii de comunicații electronice;

(b) ar permite altor coinvestitori care sunt furnizori de rețele sau servicii de comunicații electronice să concureze în mod efectiv și durabil pe termen lung pe piețele din aval în care este activ întreprinderea desemnată ca având o putere semnificativă pe piață, în condiții care includ:

(i) condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii care permit accesul la întreaga capacitate a rețelei în măsura în care aceasta face obiectul coinvestițiilor;

(ii) flexibilitate în ceea ce privește valoarea și calendarul participării fiecărui coinvestitor;

(iii) posibilitatea de a spori în viitor respectiva participare; și

(iv) drepturi reciproce acordate de coinvestitori după instalarea infrastructurii în care au coinvestit;

(c) este făcută publică de către întreprindere în timp util și, dacă întreprinderea nu întrunește caracteristicile enumerate la articolul 80 alineatul (1), cu cel puțin șase luni înainte de începerea instalării noii rețele; perioada respectivă poate fi prelungită în funcție de circumstanțele naționale;

(d) solicitanții de acces care nu participă la coinvestiție pot beneficia de la bun început de aceeași calitate, de aceeași viteză, de aceleași condiții și de aceeași accesibilitate pentru utilizatorii finali care erau disponibile înainte de instalare, însoțite de un mecanism de adaptare de-a lungul timpului, confirmat de autoritatea națională de reglementare în funcție de evoluțiile de pe piețele cu amănuntul conexe, care menține stimulentele de participare la coinvestiție; un astfel de mecanism asigură că solicitanții de acces au acces la elementele de foarte mare capacitate ale rețelei într-un moment și pe baza unor condiții transparente și nediscriminatorii care reflectă într-un mod adecvat gradul de risc la care se expun respectivii coinvestitori în diferite etape ale instalării și țin seama de situația concurențială pe piețele cu amănuntul;

(e) este conformă cel puțin cu criteriile enunțate în anexa IV și este realizată cu bună-credință.

(2) Dacă autoritatea națională de reglementare constată, ținând seama de rezultatele testului de piață realizat în conformitate cu articolul 79 alineatul (2), că angajamentul de coinvestiții oferit îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol, aceasta impune obligativitatea angajamentului respectiv în temeiul articolului 79 alineatul (3) și nu impune nicio obligație suplimentară în temeiul articolului 68 în ceea ce privește elementele noii rețele de foarte mare capacitate care fac obiectul angajamentelor, dacă cel puțin un coinvestitor potențial a încheiat un acord de coinvestiții cu întreprinderea desemnată ca având o putere semnificativă pe piață.

Primul paragraf nu aduce atingere regimului de reglementare al împrejurărilor care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol, ținând seama de rezultatele oricărui test de piață realizat în conformitate cu articolul 79 alineatul (2), dar care au un impact asupra concurenței și sunt luate în considerare în scopul articolelor 67 și 68.

Prin derogare de la primul paragraf din prezentul alineat, o autoritate națională de reglementare poate, în împrejurări justificate corespunzător, să impună, să mențină sau să adapteze măsuri corective în conformitate cu articolele 68-74, în ceea ce privește noi rețele de foarte mare capacitate pentru a soluționa importante probleme de concurență pe piețe specifice, atunci când autoritatea națională de reglementare stabilește că, date fiind caracteristicile speciale ale respectivelor piețe, aceste probleme de concurență nu ar fi altfel soluționate.

(3) Autoritățile naționale de reglementare monitorizează în mod permanent respectarea condițiilor prevăzute la alineatul (1) și pot solicita întreprinderii desemnate ca având o putere semnificativă pe piață să le furnizeze declarații anuale de conformitate.

Prezentul articol nu aduce atingere competenței unei autorități naționale de reglementare de a lua decizii în temeiul articolului 26 alineatul (1) în cazul unui litigiu care apare între întreprinderi în legătură cu un acord de coinvestiții pe care aceasta îl consideră ca respectând condițiile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol.

(4) OAREC, după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia, publică orientări pentru promovarea unei aplicări uniforme de către autoritățile naționale de reglementare a condițiilor prevăzute la alineatul (1) și a criteriilor prevăzute în anexa IV.

Articolul 77

Separarea funcțională

(1) În cazul în care autoritatea națională de reglementare constată că obligațiile impuse în temeiul articolelor 69-74 nu au generat o concurență efectivă și sunt identificate în continuare probleme importante și persistente în materie de concurență sau disfuncționalități ale pieței în legătură cu furnizarea la nivel angro pe anumite piețe de produse de acces, aceasta poate, în mod excepțional, în conformitate cu articolul 68 alineatul (3) al doilea paragraf, să impună întreprinderilor integrate pe verticală obligația de a transfera activitățile conexe furnizării la nivel angro a produselor relevante de acces într-o entitate comercială care funcționează independent.

Respectiva entitate comercială furnizează produse și servicii de acces tuturor întreprinderilor, inclusiv altor entități comerciale din cadrul societății-mamă, respectând aceleași termene și condiții, inclusiv cele referitoare la nivelurile tarifelor și serviciilor, și prin intermediul acelorași sisteme și procese.

(2) Atunci când o autoritate națională de reglementare intenționează să impună o obligație de separare funcțională, aceasta înaintează o cerere Comisiei, care cuprinde:

(a) elemente de probă care să justifice concluziile autorității naționale de reglementare, astfel cum se menționează la alineatul (1);

(b) o evaluare motivată care să constate că nu există sau există foarte puține perspective de a avea o concurență efectivă și durabilă bazată pe infrastructură într-un interval rezonabil de timp;

(c) o analiză a impactului preconizat asupra autorității naționale de reglementare, asupra întreprinderii, în special asupra forței de muncă a întreprinderii separate și asupra sectorului comunicațiilor electronice ca întreg și asupra stimulentelor pentru investiții în sectorul respectiv, în special în ceea ce privește necesitatea asigurării coeziunii sociale și teritoriale, dar și asupra altor părți interesate, inclusiv, în special impactul preconizat asupra concurenței și orice posibile efecte asupra consumatorilor;

(d) o analiză a motivelor care justifică faptul că această obligație ar reprezenta modalitatea cea mai eficientă de a asigura respectarea măsurilor corective menite să soluționeze problemele în materie de concurență sau disfuncționalitățile de pe piață identificate.

(3) Proiectul de măsură cuprinde următoarele elemente:

(a) natura exactă și nivelul exact de separare, menționând în special statutul juridic al entității comerciale separate;

(b) identificarea activelor entității comerciale separate și a produselor sau serviciilor care urmează să fie furnizate de respectiva entitate;

(c) mecanismele de guvernanță menite să asigure independența personalului angajat de către entitatea comercială separată și structura de acordare a stimulentelor corespunzătoare;

(d) normele pentru asigurarea respectării obligațiilor;

(e) normele pentru asigurarea transparenței procedurilor operaționale, în special față de celelalte părți interesate;

(f) un program de monitorizare pentru asigurarea respectării obligațiilor, inclusiv publicarea unui raport anual.

Ca urmare a deciziei Comisiei privind proiectul de măsură, adoptată în conformitate cu articolul 68 alineatul (3), autoritatea națională de reglementare efectuează o analiză coordonată a diferitelor piețe conexe rețelei de acces în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 67. Pe baza analizei respective, autoritatea națională de reglementare impune, menține, modifică sau retrage obligații, în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 23 și 32.

(4) O întreprindere căreia i s-a impus separarea funcțională poate face obiectul oricărora dintre obligațiile menționate la articolele 69-74 pe orice piață specifică pe care a fost desemnată ca având o putere semnificativă în conformitate cu articolul 67 sau oricăror alte obligații autorizate de Comisie în temeiul articolului 68 alineatul (3).

Articolul 78

Separarea voluntară a unei întreprinderi integrate pe verticală

(1) Întreprinderile care au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe piață pe una sau mai multe piețe relevante în conformitate cu articolul 67 informează autoritatea națională de reglementare cu cel puțin trei luni înaintea oricărei intenții de a-și transfera activele rețelei locale de acces sau a unei părți importante dintre acestea unei entități separate din punct de vedere juridic deținute de altcineva sau de a înființa o entitate comercială separată care să le asigure tuturor furnizorilor cu amănuntul, inclusiv propriilor sale unități de vânzare cu amănuntul, furnizarea de produse de acces echivalente.

Întreprinderile respective informează, de asemenea, autoritatea națională de reglementare cu privire la orice schimbare a respectivei intenții, precum și cu privire la rezultatul final al procesului de separare.

Întreprinderile respective pot oferi, de asemenea, angajamente în ceea ce privește condițiile de acces aplicabile pentru rețeaua lor pe durata unei perioade de punere în aplicare ulterior implementării formei propuse de separare, în vederea asigurării accesului efectiv și nediscriminatoriu al terților. Oferta de angajamente include detalii suficiente, inclusiv în ceea ce privește calendarul punerii în aplicare și durata, pentru a permite autorității naționale de reglementare să își îndeplinească sarcinile în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol. Angajamentele respective se pot prelungi dincolo de perioada maximă pentru analizele pieței prevăzute la articolul 67 alineatul (5).

(2) Autoritatea națională de reglementare evaluează efectul tranzacției planificate, împreună cu angajamentele oferite, dacă este cazul, asupra obligațiilor în materie de reglementare existente în temeiul prezentei directive.

În acest scop, autoritatea națională de reglementare efectuează o analiză a diferitelor piețe conexe rețelei de acces în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 67.

Autoritatea națională de reglementare ia în considerare orice angajamente oferite de întreprindere, având în vedere în special obiectivele prevăzute la articolul 3. În acest sens, autoritatea națională de reglementare consultă terții, în conformitate cu articolul 23, și abordează, în special, terții care sunt afectați în mod direct de tranzacția preconizată.

Pe baza analizei sale, autoritatea națională de reglementare impune, menține, modifică sau retrage obligații, în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 23 și 32, cu aplicarea, după caz, a articolului 80. Decizia autorității naționale de reglementare poate să impună obligativitatea angajamentelor, în întregime sau în parte. Prin derogare de la articolul 67 alineatul (5), autoritatea națională de reglementare poate impune obligativitatea angajamentelor, în întregime sau în parte, pe durata întregii perioade pentru care sunt oferite.

(3) Fără a aduce atingere articolului 80, entitatea comercială separată din punct de vedere juridic sau operațional care a fost desemnată ca având o putere semnificativă pe o piață specifică în conformitate cu articolul 67 poate face obiectul, după caz, al oricăreia dintre obligațiile menționate la articolele 69-74, sau al oricărei alte obligații autorizate de Comisie în temeiul articolului 68 alineatul (3), atunci când orice angajamente oferite sunt insuficiente pentru a îndeplini obiectivele prevăzute la articolul 3.

(4) Autoritatea națională de reglementare monitorizează punerea în aplicare a angajamentelor oferite de întreprinderi, a căror obligativitate a impus-o în conformitate cu alineatul (2), și analizează prelungirea acestora la încheierea perioadei pentru care au fost oferite inițial.

Articolul 79

Procedura angajamentelor

(1) Întreprinderile desemnate ca având o putere semnificativă pe piață pot să ofere autorității naționale de reglementare angajamente privind condițiile aplicabile pentru accesul, sau coinvestiții în rețelelor lor ori pentru ambele, în legătură cu, printre altele:

(a) acordurile de cooperare relevante pentru evaluarea obligațiilor adecvate și proporționale, în temeiul articolului 68;

(b) coinvestiții în rețele de foarte mare capacitate în temeiul articolului 76; sau

(c) accesul efectiv și nediscriminatoriu al terților în temeiul articolului 78, atât pe perioada punerii în aplicare a separării voluntare a unei întreprinderi integrate pe verticală cât și după ce forma propusă de separare a fost pusă în aplicare.

Oferta privind angajamentele este suficient de detaliată, inclusiv cu privire la amploarea și calendarul punerii în aplicare a angajamentelor și durata lor, încât să permită autorității naționale de reglementare să își efectueze evaluarea în temeiul alineatului (2) din prezentul articol. Aceste angajamente se pot prelungi dincolo de perioadele de efectuare a analizei pieței prevăzute la articolul 67 alineatul (5).

(2) Pentru a evalua eventuale angajamente oferite de o întreprindere în temeiul alineatului (1) din prezentul articol, autoritatea națională de reglementare, cu excepția cazului în care astfel de angajamente nu îndeplinesc una sau mai multe condiții sau criterii pertinente, efectuează un test de piață, în special în legătură cu termenii oferiți, prin intermediul unei consultări publice a părților interesate, în special, a terților direct afectați. Potențialii coinvestitori sau solicitanți de acces pot oferi opinii cu privire la angajamentele oferite sub condițiile prevăzute la articolul 68, 76 sau 78, după caz, și pot propune modificări.

În ceea ce privește angajamentele oferite în temeiul prezentului articol, autoritatea națională de reglementare ține seama în mod deosebit, atunci când evaluează obligații în temeiul articolului 68 alineatul (4), de:

(a) probele privind caracterul echitabil și rezonabil al angajamentelor oferite;

(b) gradul de deschidere a angajamentelor către toți participanții de pe piață;

(c) disponibilitatea în timp util a accesului în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii, inclusiv la rețele de foarte mare capacitate, înainte de lansarea unor servicii cu amănuntul asociate; și

(d) capacitatea generală a angajamentelor oferite de a permite o concurență durabilă pe piețele din aval și de a facilita instalarea colaborativă și adoptarea rețelelor de foarte mare capacitate în interesul utilizatorilor finali.

Ținând seama de toate opiniile exprimate în cadrul consultării și de măsura în care aceste opinii sunt reprezentative pentru diferitele părți interesate, autoritatea națională de reglementare comunică întreprinderii desemnate ca având o putere semnificativă pe piață concluziile sale preliminare privind măsura în care angajamentele oferite îndeplinesc obiectivele, criteriile și procedurile prevăzute la prezentul articol și, după caz, la articolul 68, 76 sau 78, și privind condițiile în care poate să ia în calcul să impună obligativitatea angajamentelor. Întreprinderea își poate revizui oferta inițială pentru a ține seama de concluziile preliminare ale autorității naționale de reglementare și cu scopul de a îndeplini criteriile stabilite în prezentul articol și, după caz, la articolul 68, 76 sau 78.

(3) Fără a aduce atingere articolului 76 alineatul (2) primul paragraf, autoritatea națională de reglementare poate emite o decizie care să impună obligativitatea angajamentelor, în întregime sau în parte.

Prin derogare de la articolul 67 alineatul (5), autoritatea națională de reglementare poate impune obligativitatea angajamentelor, în întregime sau în parte, pe o perioadă determinată, care poate fi întreaga perioadă în care sunt oferite, iar în cazul angajamentelor de coinvestiții care au devenit obligatorii în temeiul articolului 76 alineatul (2) primul paragraf, impune obligativitatea acestora pentru o perioadă de minimum șapte ani.

Sub rezerva articolului 76, prezentul articol nu aduce atingere aplicării procedurii de analiză a pieței în temeiul articolului 67 și nici impunerii obligațiilor în temeiul articolului 68.

Atunci când impune obligativitatea angajamentelor în temeiul prezentului articol, autoritatea națională de reglementare analizează, în temeiul articolului 68, consecințele deciziei respective pentru evoluția pieței și caracterul adecvat al oricărei obligații pe care a impus-o sau pe care, în absența respectivelor angajamente, ar fi intenționat să o impună în temeiul articolului respectiv sau al articolelor 69-74. Atunci când notifică proiectul de măsură relevant în temeiul articolului 68, în conformitate cu articolul 32, autoritatea națională de reglementare însoțește proiectul de măsură notificat cu decizia privind angajamentele.

(4) Autoritatea națională de reglementare monitorizează, supraveghează și asigură conformitatea cu angajamentele a căror obligativitate a impus-o în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol, în același mod în care monitorizează, supraveghează și asigură conformitatea cu obligațiile impuse în temeiul articolului 68 și analizează prelungirea perioadei de obligativitate a acestora la expirarea perioadei inițiale. În cazul în care autoritatea națională de reglementare ajunge la concluzia că o întreprindere nu a respectat angajamentele a căror obligativitate a fost impusă în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol, aceasta poate impune sancțiuni întreprinderii respective, în conformitate cu articolul 29. Fără a aduce atingere procedurii de asigurare a conformității cu obligațiile specifice în temeiul articolului 30, autoritatea națională de reglementare poate să reevalueze obligațiile impuse în conformitate cu articolul 68 alineatul (6).

Articolul 80

Întreprinderi care își desfășoară activitatea exclusiv la nivel angro

(1) O autoritate națională de reglementare care desemnează o întreprindere care este absentă de pe orice piețe cu amănuntul pentru serviciile de comunicații electronice ca având o putere semnificativă pe piață pe una sau mai multe piețe angro în conformitate cu articolul 67 analizează dacă respectiva întreprindere prezintă următoarele caracteristici:

(a) toate societățile și unitățile operaționale din cadrul întreprinderii, toate societățile care sunt controlate, dar nu în mod necesar deținute integral de același proprietar final, precum și orice acționar în măsură să exercite control asupra întreprinderii desfășoară doar activități, actuale și planificate pentru viitor, pe piețele angro pentru serviciile de comunicații electronice și, prin urmare, nu desfășoară activități pe nicio piață cu amănuntul pentru serviciile de comunicații electronice furnizate utilizatorilor finali în Uniune;

(b) întreprinderea nu este obligată să trateze cu o singură întreprindere separată care își desfășoară activitatea în aval pe orice piață cu amănuntul pentru serviciile de comunicații electronice furnizate utilizatorilor finali, ca urmare a unui acord exclusiv sau a unui acord care de facto constituie un acord exclusiv.

(2) Dacă autoritatea națională de reglementare constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol, aceasta poate impune respectivei întreprinderi numai obligațiile care decurg în temeiul articolelor 70 și 73 ori cele legate de caracterul echitabil și rezonabil al prețurilor, dacă acest lucru este justificat pe baza unei analize de piață, inclusiv a unei evaluări prospective a comportamentului probabil al întreprinderii desemnate ca având o putere semnificativă pe piață.

(3) Autoritatea națională de reglementare revizuiește obligațiile impuse întreprinderii în conformitate cu prezentul articol în orice moment, atunci când constată că nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol, și, după caz, aplică articolele 67-74. Întreprinderile informează fără întârziere autoritatea națională de reglementare despre orice modificare a circumstanțelor care este relevantă în sensul alineatului (1) literele (a) și (b) din prezentul articol.

(4) Autoritatea națională de reglementare revizuiește, de asemenea, obligațiile impuse întreprinderii în conformitate cu prezentul articol dacă, pe baza unor dovezi privind condițiile oferite de întreprindere clienților săi din aval, autoritatea constată că au apărut sau că este probabil să apară probleme în materie de concurență în detrimentul utilizatorilor finali, care necesită impunerea uneia sau a mai multor obligații prevăzute la articolul 69, 71, 72 sau 74 ori modificarea obligațiilor impuse în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol.

(5) Impunerea de obligații și revizuirea acestora în conformitate cu prezentul articol sunt puse în aplicare în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele 23, 32 și 33.

Articolul 81

Trecerea de la infrastructura tradițională

(1) Întreprinderile care au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe piață pe una sau mai multe piețe relevante în conformitate cu articolul 67 informează autoritatea națională de reglementare în prealabil și în timp util atunci când intenționează să scoată din uz sau să înlocuiască cu o infrastructură nouă părți din rețea, inclusiv infrastructuri tradiționale necesare pentru operarea unei rețele de cupru, care fac obiectul obligațiilor în temeiul articolelor 68-80.

(2) Autoritatea națională de reglementare se asigură că procesul de scoatere din uz sau de înlocuire include un calendar și condiții transparente, inclusiv o notificare prealabilă corespunzătoare pentru a se realiza tranziția, și stabilește disponibilitatea unor produse alternative de o calitate cel puțin comparabilă care oferă acces la o infrastructură de rețea modernizată care înlocuiește elementele înlocuite, dacă este necesar pentru a proteja concurența și drepturile utilizatorilor finali.

În ceea ce privește activele care sunt propuse să fie scoase din uz sau înlocuite, autoritatea națională de reglementare poate retrage obligațiile după ce a constatat că furnizorul de acces:

(a) a instituit condițiile corespunzătoare pentru trecere, inclusiv punerea la dispoziție a unui produs de acces alternativ de o calitate cel puțin comparabilă cu cea disponibilă în cazul utilizării infrastructurii tradiționale, care permite solicitanților să ajungă la aceiași utilizatori finali; și

(b) a respectat condițiile și procesele comunicate autorității naționale de reglementare în conformitate cu prezentul articol.

O astfel de retragere este pusă în aplicare în conformitate cu procedurile menționate la articolele 23, 32 și 33.

(3) Prezentul articol nu aduce atingere disponibilității produselor reglementate, disponibilitate impusă de autoritatea națională de reglementare infrastructurii de rețea modernizate în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele 67 și 68.

Articolul 82

Orientările OAREC privind rețelele de foarte mare capacitate

Până la ... [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive], OAREC, după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia, publică orientări privind criteriile pe care o rețea trebuie să le îndeplinească pentru a fi considerată o rețea de foarte mare capacitate, în special în ceea ce privește lărgimea de bandă de legătură descendentă și ascendentă, reziliența, parametrii de eroare, precum și întârzierea de transfer al pachetelor de date și variația întârzierii de transfer al pachetelor de date. Autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de orientările respective. OAREC actualizează orientările până la 31 decembrie 2025 și, ulterior, în mod periodic.

CAPITOLUL V
CONTROLUL DE REGLEMENTARE PRIVIND SERVICIILE CU AMĂNUNTUL

Articolul 83

Controlul de reglementare privind serviciile cu amănuntul

(1) Statele membre pot asigura faptul că autoritățile naționale de reglementare impun obligații de reglementare corespunzătoare întreprinderilor identificate ca având o putere semnificativă pe piață pe o anumită piață cu amănuntul în conformitate cu articolul 63 în cazul în care:

(a) în urma unei analize de piață efectuate în conformitate cu articolul 67, o autoritate națională de reglementare stabilește că o anumită piață cu amănuntul identificată în conformitate cu articolul 64 nu este efectiv concurențială; și

(b) autoritatea națională de reglementare conchide că obligațiile impuse în temeiul articolelor 69-74 nu ar conduce la îndeplinirea obiectivelor prevăzute la articolul 3.

(2) Obligațiile impuse în temeiul alineatului (1) din prezentul articol se bazează pe natura problemei identificate și sunt proporționale și justificate din perspectiva obiectivelor prevăzute la articolul 3. Obligațiile impuse pot include cerința ca întreprinderile identificate să nu practice prețuri excesive, să nu blocheze accesul pe piață sau să nu limiteze concurența prin fixarea unor prețuri de ruinare, dar nici să nu privilegieze în mod abuziv anumiți utilizatori finali sau să își grupeze serviciile în mod nejustificat. Autoritățile naționale de reglementare pot aplica acestor întreprinderi măsuri de încadrare a prețurilor cu amănuntul, măsuri de control al anumitor tarife sau măsuri de orientare a tarifelor în funcție de costurile sau prețurile de pe alte piețe comparabile, pentru a proteja interesele utilizatorilor finali, favorizând în același timp concurența efectivă.

(3) Autoritățile naționale de reglementare asigură punerea în aplicare a sistemelor necesare și adecvate de contabilitate a costurilor în cazul în care o întreprindere este supusă regulamentului tarifar cu amănuntul sau altor controale privind piața cu amănuntul. Autoritățile naționale de reglementare pot specifica formatul și metodologia contabilă care trebuie utilizate. Respectarea sistemului de contabilitate a costurilor este verificată de către un organism independent calificat. Autoritățile naționale de reglementare asigură publicarea anuală a unei declarații de conformitate.

(4) Fără a aduce atingere articolelor 85 și 88, autoritățile naționale de reglementare nu aplică mecanisme de control cu amănuntul în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol pe o piață geografică sau pe o piață cu amănuntul dacă au constatat că există o concurență efectivă.

PARTEA III

SERVICII

TITLUL I

OBLIGAȚIILE DE SERVICIU UNIVERSAL

Articolul 84

Serviciul universal la prețuri accesibile

(1) Statele membre se asigură că toți consumatorii de pe teritoriile lor au acces la un preț accesibil, în funcție de condițiile naționale specifice, la un serviciu disponibil adecvat de acces la internet de bandă largă și la servicii de comunicații de voce, la calitatea specificată pe teritoriile lor, inclusiv la conexiunea subiacentă, la punct fix.

(2) Statele membre pot, de asemenea, asigura accesibilitatea din punctul de vedere al prețurilor a serviciilor menționate la alineatul (1) care nu sunt furnizate la punct fix, în cazul în care consideră că acest lucru este necesar în vederea asigurării participării sociale și economice depline a consumatorilor la societate.

(3) Fiecare stat membru, având în vedere condițiile naționale și lărgimea de bandă minimă de care beneficiază majoritatea consumatorilor de pe teritoriul statului membru respectiv, și ținând cont de raportul OAREC privind cele mai bune practici, definește serviciul adecvat de acces la internet de bandă largă în sensul alineatului (1) în vederea asigurării lărgimii de bandă necesare în vederea participării la societate din punct de vedere social și economic. Serviciul adecvat de acces la internet de bandă largă are capacitatea de a furniza lărgimea de bandă necesară pentru a susține cel puțin setul minim de servicii prevăzut în anexa V.

Până la ... [18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive], OAREC, pentru a contribui la aplicarea uniformă a prezentului articol, după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia, ținând seama de datele disponibile ale Comisiei (Eurostat), întocmește un raport privind cele mai bune practici ale statelor membre pentru a sprijini definirea serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă în temeiul primului paragraf. Raportul respectiv este actualizat periodic pentru a reflecta evoluțiile tehnologice și schimbările survenite în privința tiparelor de utilizare ale consumatorilor.

(4) În cazul în care un consumator solicită acest lucru, conexiunea menționată la alineatul (1) și, după caz, la alineatul (2), poate fi limitată pentru a permite numai servicii de comunicații de voce.

(5) Statele membre pot extinde domeniul de aplicare al prezentului articol la utilizatorii finali care reprezintă microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii și organizații non-profit.

Articolul 85

Furnizarea serviciului universal la prețuri accesibile

(1) Autoritățile naționale de reglementare în coordonare cu alte autorități competente monitorizează evoluția și nivelul prețurilor cu amănuntul pentru serviciile menționate la articolul 84 alineatul (1) disponibile pe piață, în special în ceea ce privește prețurile naționale și veniturile consumatorilor naționali.

(2) În cazul în care statele membre stabilesc că, având în vedere condițiile naționale, prețurile cu amănuntul pentru serviciile menționate la articolul 84 alineatul (1) nu sunt accesibile, deoarece consumatorii care au venituri mici sau nevoi sociale speciale sunt împiedicați să aibă acces la serviciile respective, acestea iau măsuri pentru a asigura accesibilitatea prețurilor pentru asemenea consumatori de servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și servicii de comunicații de voce cel puțin la punct fix.

În acest scop, statele membre pot să asigure că unor astfel de consumatori le este acordat sprijin în scopuri de comunicații sau să solicite furnizorilor de astfel de servicii să ofere respectivilor consumatori opțiuni sau pachete tarifare diferite de cele furnizate în condiții comerciale normale, sau ambele. În acest scop, statele membre pot solicita respectivilor furnizori să aplice tarife comune, inclusiv o echilibrare geografică, pe întreg teritoriul.

În circumstanțe excepționale, în special în cazul în care aplicarea unor obligații în temeiul celui de al doilea paragraf din prezentul alineat în cazul tuturor furnizorilor ar constitui o obligație administrativă sau financiară excesivă dovedită pentru furnizori sau pentru statul membru, un stat membru poate decide, în mod excepțional, să impună obligația de a oferi respectivele opțiuni sau pachete tarifare specifice numai unor întreprinderi desemnate. Articolul 86 se aplică *mutatis mutandis* unor astfel de întreprinderi desemnate. Atunci când determină întreprinderile, un stat membru se asigură că toți consumatorii cu venituri mici sau nevoi sociale speciale beneficiază de posibilitatea de a alege întreprinderi care oferă opțiuni tarifare care răspund nevoilor lor, cu excepția cazului în care garantarea unei astfel de posibilități de alegere este imposibilă sau ar constitui o obligație organizațională sau financiară suplimentară excesivă.

Statele membre se asigură că consumatorii care îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de astfel de opțiuni sau pachete tarifare au dreptul de a încheia un contract fie cu un furnizor al serviciilor menționate la articolul 84 alineatul (1), fie cu o întreprindere desemnată în conformitate cu prezentul alineat, și că numărul alocat lor rămâne disponibil pentru o durată corespunzătoare și și se evită întreruperea nejustificată a serviciului.

(3) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează opțiuni sau pachete tarifare consumatorilor cu venituri mici sau nevoi sociale speciale în temeiul alineatului (2) informează autoritățile naționale de reglementare și alte autorități competente cu privire la detaliile unor astfel de oferte. Autoritățile naționale de reglementare în coordonare cu alte autorități competente se asigură că respectivele condiții în care întreprinderile furnizează opțiunile sau pachetele tarifare în temeiul alineatului (2) sunt pe deplin transparente și sunt publicate și aplicate conform principiului nediscriminării. Autoritățile naționale de reglementare în coordonare cu alte autorități competente pot solicita modificarea sau retragerea unor astfel de opțiuni sau pachete tarifare.

(4) Statele membre se asigură, având în vedere condițiile naționale, că sprijinul se acordă în mod corespunzător consumatorilor cu dizabilități și că se iau alte măsuri specifice, după caz, pentru a garanta faptul că echipamentele terminale conexe, precum și echipamentele specifice și serviciile specifice care îmbunătățesc accesul echivalent, inclusiv, acolo unde este necesar, serviciile de conversație totală și serviciile de redare sunt disponibile și accesibile ca preț.

(5) La aplicarea prezentului articol, statele membre vizează reducerea la minimum a denaturărilor pieței.

(6) Statele membre pot extinde domeniul de aplicare al prezentului articol la utilizatorii finali care reprezintă microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii și organizații non-profit.

Articolul 86

Disponibilitatea serviciului universal

(1) În cazul în care un stat membru a stabilit, ținând seama de rezultatele, acolo unde sunt disponibile, ale anchetei geografice efectuate în conformitate cu articolul 22 alineatul (1) și de orice dovezi suplimentare acolo unde este necesar, că disponibilitatea la punct fix a serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum este definit în conformitate cu articolul 84 alineatul (3), și a serviciilor de comunicații de voce nu poate fi asigurată în circumstanțe comerciale obișnuite sau prin intermediul altor eventuale instrumente de politică publică pe teritoriul său național sau în diferite părți ale acestuia, statul membru poate impune obligații de serviciu universal corespunzătoare pentru a da curs tuturor cererilor rezonabile ale utilizatorilor finali de acces la serviciile respective în părțile relevante ale teritoriului său.

(2) Statele membre stabilesc abordarea cea mai eficientă și potrivită pentru a asigura disponibilitatea la punct fix a serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum este definit în conformitate cu articolul 84 alineatul (3), și a serviciilor de comunicații de voce, respectând totodată principiile obiectivității, transparenței, nediscriminării și proporționalității. Statele membre vizează reducerea la minimum a denaturărilor pieței, în special furnizarea de servicii la alte prețuri sau conform altor condiții, care diferă de condițiile comerciale normale, apărând totodată interesul public.

(3) În special, în cazul în care statele membre decid să impună obligații pentru a asigura utilizatorilor finali disponibilitatea la punct fix a unui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum este definit în conformitate cu articolul 84 alineatul (3), și a serviciilor de comunicații de voce, acestea pot desemna una sau mai multe întreprinderi care să garanteze disponibilitatea respectivă pe întregul teritoriu național. Statele membre pot desemna diferite întreprinderi sau grupuri de întreprinderi pentru a furniza un serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă și servicii de comunicații de voce la punct fix sau pentru a acoperi diferite părți din teritoriul național.

(4) Atunci când statele membre desemnează, pentru o parte a teritoriului național sau pentru întreg teritoriul național, întreprinderi care să asigure disponibilitatea serviciului în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol, acestea recurg la o metodă de desemnare eficientă, obiectiv, transparentă și nediscriminatorie, care nu exclude din start nicio întreprindere. Această metodă de desemnare asigură faptul că serviciul adecvat de acces la internet de bandă largă și serviciile de comunicații de voce la punct fix sunt furnizate într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și pot fi folosite ca mijloace de determinare a costului net al obligațiilor de serviciu universal, în conformitate cu articolul 89.

(5) Atunci când o întreprindere desemnat în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol intenționează să cedeze o parte importantă a activelor sale de rețea de acces local sau toate activele respective unei entități juridice distincte, cu un alt proprietar, acesta informează în prealabil și în timp util, autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă pentru ca aceasta să poată evalua efectul tranzacției preconizate asupra furnizării unui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă la punct fix, astfel cum este definit în conformitate cu articolul 84 alineatul (3), și a serviciilor de comunicații de voce. Autoritatea națională de reglementare sau altă autoritate competentă poate impune, modifica sau retrage anumite obligații în conformitate cu articolul 13 alineatul (2).

Articolul 87

Statutul serviciului universal existent

Statele membre pot continua să asigure disponibilitatea sau accesibilitatea prețurilor altor servicii decât serviciul adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum este definit în conformitate cu articolul 84 alineatul (3), și serviciile de comunicații de voce la punct fix care erau în vigoare la ... [data intrării în vigoare a prezentei directive], în cazul în care se stabilește necesitatea pentru astfel de servicii în funcție de circumstanțele naționale. Atunci când statele membre desemnează, pentru o parte a teritoriului național sau pentru întreg teritoriul național, întreprinderi care să furnizeze serviciile respective, se aplică articolul 86. Finanțarea acestor obligații respectă articolul 90.

Până la ….. [trei ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior, la fiecare trei ani, statele membre reexaminează obligațiile impuse în temeiul prezentului articol.

Articolul 88

Controlul cheltuielilor

(1) Statele membre se asigură că, pentru facilitățile și serviciile suplimentare celor prevăzute la articolul 84, furnizorii de servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce în conformitate cu articolele 84-87 stabilesc de așa manieră condițiile aplicabile încât utilizatorul final să nu fie nevoit să plătească pentru facilități sau servicii care nu sunt necesare serviciului solicitat ori care nu sunt cerute de acesta.

(2) Statele membre se asigură că furnizori de servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce menționate la articolul 84 și care furnizează servicii în temeiul articolului 85 oferă facilitățile și serviciile specifice prevăzute în anexa VI partea A, după caz, astfel încât consumatorii să își poată monitoriza și controla cheltuielile. Statele membre se asigură că furnizorii respectivi instituie un sistem menit să evite întreruperea nejustificată a serviciilor de comunicații de voce sau a serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă pentru consumatorii menționați la articolul 85, inclusiv un mecanism corespunzător pentru a verifica existența în continuare a interesului de a folosi serviciul lor.

Statele membre pot extinde domeniul de aplicare al prezentului alineat la utilizatorii finali care reprezintă microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii și organizații non-profit.

(3) Fiecare stat membru se asigură că autoritatea competentă este în măsură să elimine obligațiile prevăzute la alineatul (2) pe întreg teritoriul său național sau o parte a acestuia dacă autoritatea competentă consideră că facilitatea este disponibilă pe scară largă.

Articolul 89

Costul obligațiilor de serviciu universal

(1) În cazul în care consideră că furnizarea serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum este definit în conformitate cu articolul 84 alineatul (3), și a serviciilor de comunicații de voce prevăzute la articolele 84, 85 și 86 sau continuarea serviciului universal existent, astfel cum se prevede la articolul 87, poate reprezenta o sarcină inechitabilă pentru furnizorii de astfel de servicii care solicită o despăgubire, autoritățile naționale de reglementare calculează costul net al furnizării lor.

În acest scop, autoritățile naționale de reglementare:

(a) calculează costul net al obligațiilor de serviciu universal, luând în considerare orice avantaj pe piață de care beneficiază un furnizor al unui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum este definit în conformitate cu articolul 84 alineatul (3), și de servicii de comunicații de voce, astfel cum se prevede la articolele 84, 85 și 86, sau care continuă să furnizeze serviciul universal existent, astfel cum se prevede la articolul 87, în conformitate cu anexa VII; sau

(b) folosesc costul net al furnizării serviciului universal stabilit printr-un mecanism de desemnare în conformitate cu articolul 86 alineatul (4).

(2) Conturile și orice alte informații pe care se bazează calculul costului net al obligațiilor de serviciu universal în conformitate cu alineatul (1) al doilea paragraf litera (a) sunt auditate sau verificate de către autoritatea națională de reglementare sau de un organism independent de părțile relevante și sunt aprobate de autoritatea națională de reglementare. Rezultatul calculului costurilor și concluziile auditului sunt accesibile publicului.

Articolul 90

Finanțarea obligațiilor de serviciu universal

(1) În cazul în care, pe baza calculului costului net prevăzut la articolul 89, autoritățile naționale de reglementare constată că un furnizor suportă o sarcină inechitabilă, statele membre decid, la cererea furnizorului respectiv să aplice una sau ambele metode următoare:

(a) să introducă un mecanism de compensare din fonduri publice a furnizorului în cauză pentru costurile nete calculate în condiții de transparență;

(b) să repartizeze costul net al obligațiilor de serviciu universal între furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice.

(2) În cazul în care costul net este repartizat în conformitate cu alineatul (1) litera (b) din prezentul articol, statele membre stabilesc un mecanism de repartizare gestionat de autoritatea națională de reglementare sau de un organism independent de beneficiarii săi, sub supravegherea autorității naționale de reglementare. Se poate finanța numai costul net, astfel cum este stabilit în conformitate cu articolul 89, al obligațiilor prevăzute la articolele 84-87.

Mecanismul de repartizare respectă principiile transparenței, denaturării minime a pieței, nediscriminării și proporționalității, în conformitate cu principiile prevăzute în anexa VII partea B. Statele membre au posibilitatea de a nu solicita contribuții întreprinderilor a căror cifră de afaceri națională se află sub o limită stabilită.

Eventualele taxe legate de repartizarea costului obligațiilor de serviciu universal sunt disociate și definite separat pentru fiecare întreprindere. Taxele în cauză nu sunt impuse sau aplicate întreprinderilor care nu furnizează servicii pe teritoriul statului membru care a stabilit mecanismul de repartizare.

Articolul 91

Transparența

(1) În cazul în care costul net al obligațiilor de serviciu universal trebuie calculat în conformitate cu articolul 89, autoritățile naționale de reglementare asigură punerea la dispoziția publicului a principiilor de calculare a costului net, inclusiv detaliile privind metodologia care trebuie utilizată.

În cazul în care este stabilit mecanismul de repartizare a costului net al obligațiilor de serviciu universal prevăzut la articolul 90 alineatul (2), autoritățile naționale de reglementare asigură punerea la dispoziția publicului a principiilor de repartizare a costului și de compensare a costului net.

(2) Sub rezerva normelor de drept al Uniunii și a celor de drept intern privind secretul comercial, autoritățile naționale de reglementare publică un raport anual care prezintă informații detaliate referitoare la costul calculat al obligațiilor de serviciu universal și care identifică contribuțiile din partea întreprinderilor implicate, inclusiv eventualele avantaje pe piață de care au beneficiat întreprinderile care îndeplinesc obligațiile de serviciu universal prevăzute la articolele 84-87.

Articolul 92

Servicii suplimentare obligatorii

Statele membre pot decide să introducă pe teritoriul lor național servicii destinate publicului, suplimentare serviciilor cuprinse în obligațiile de serviciu universal menționate la articolele 84-87. În acest caz, nu poate fi impus niciun mecanism de compensare care implică participarea anumitor întreprinderi.

TITLUL II
RESURSE DE NUMEROTAȚIE

Articolul 93

Resurse de numerotație

(1) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente controlează acordarea drepturilor de utilizare a tuturor resurselor naționale de numerotație, precum și gestionarea planurilor naționale de numerotație și că acestea furnizează pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice destinate publicului resurse de numerotație adecvate. Statele membre se asigură că sunt stabilite proceduri obiective, transparente și nediscriminatorii de acordare a drepturilor de utilizare a resurselor naționale de numerotație.

(2) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente pot, de asemenea, să acorde drepturi de utilizare a resurselor de numerotație din planurile naționale de numerotație pentru furnizarea anumitor servicii altor întreprinderi decât cele care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice, cu condiția să fie puse la dispoziție resurse de numerotație adecvate pentru a satisface cererea curentă și cea din viitorul apropiat. Aceste întreprinderi își demonstrează capacitatea de a gestiona resursele de numerotație și de a îndeplini eventualele cerințe relevante stabilite în temeiul articolului 94. Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente pot suspenda acordarea suplimentară a drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație către aceste întreprinderi în cazul în care se demonstrează că există riscul de epuizare a resurselor de numerotație.

Până la … [18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive], pentru a contribui la aplicarea uniformă a prezentului alineat, OAREC adoptă, după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia, orientări privind criteriile comune de evaluare a capacității de gestionare a resurselor de numerotație și a riscului de epuizare a resurselor de numerotație.

(3) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente se asigură că planurile și procedurile naționale de numerotație se aplică în așa fel încât toți furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului și întreprinderile eligibile în conformitate cu alineatul (2) să beneficieze de egalitate de tratament. În special, statele membre se asigură că o întreprindere căreia i s-a acordat dreptul de utilizare a resurselor de numerotație nu discriminează alți furnizori de servicii de comunicații electronice în ceea ce privește resursele de numerotație utilizate pentru a avea acces la serviciile lor.

(4) Fiecare stat membru se asigură că autoritatea națională de reglementare sau alte autorități competente pun la dispoziție o serie de numere nongeografice care pot fi utilizate pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, altele decât serviciile de comunicații interpersonale, pe întreg teritoriul Uniunii, fără a aduce atingere Regulamentului (UE) nr. 531/2012 și articolului 97 alineatul (2) din prezenta directivă. În cazul în care drepturile de utilizare a resurselor de numerotație au fost acordate în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol altor întreprinderi decât cele care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice, prezentul alineat se aplică acelor servicii pentru furnizarea cărora au fost acordate drepturile de utilizare.

Autoritatea națională de reglementare sau alte autorități competente asigură că condițiile prevăzute în anexa I partea E, care pot însoți drepturile de utilizare a resurselor de numerotație utilizate pentru furnizarea de servicii în alte state membre decât cel al codului de țară, și aplicarea lor, sunt la fel de stricte ca și condițiile și măsurile de asigurare a respectării acestora aplicabile serviciilor furnizate în statul membru al codului de țară, în conformitate cu prezenta directivă. Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente se asigură, de asemenea, în conformitate cu articolul 94 alineatul (6), că furnizorii care folosesc resurse de numerotație ale codului lor de țară în alte state membre respectă normele privind protecția consumatorilor și alte norme naționale referitoare la utilizarea resurselor de numerotație aplicabile în statele membre în care se folosesc resursele de numerotație. Această obligație nu aduce atingere competențelor de asigurare a respectării legii ale autorităților competente din respectivele state membre.

OAREC acordă asistență autorităților naționale de reglementare sau altor autorități competente, la solicitarea lor, în ceea ce privește coordonarea activităților lor menite să asigure o gestionare eficientă a resurselor de numerotație cu drept de utilizare extrateritorială în interiorul Uniunii.

Pentru a facilita monitorizarea de către autoritățile naționale de reglementare sau de către alte autorități competente a îndeplinirii cerințelor de la prezentul alineat, OAREC instituie o bază de date privind resursele de numerotație cu drept de utilizare extrateritorială în interiorul Uniunii. În acest scop, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente transmit informațiile relevante către OAREC. În cazul în care resursele de numerotație cu drept de utilizare extrateritorială în interiorul Uniunii nu sunt acordate de către autoritatea națională de reglementare, autoritatea competentă responsabilă de acordarea sau gestionarea acestora se consultă cu autoritatea națională de reglementare.

(5) Statele membre se asigură că „00” este codul standard de acces internațional. Se pot încheia sau menține acorduri speciale pentru utilizarea serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere între locații adiacente aflate de o parte și de alta a frontierei dintre două state membre.

Statele membre pot conveni să partajeze un plan de numerotație comun pentru toate categoriile de numere sau pentru anumite categorii de numere.

Utilizatorii finali afectați ca urmare a înțelegerilor sau acordurilor respective sunt pe deplin informați.

(6) Fără a aduce atingere articolului 106, statele membre promovează furnizarea pe suport radio, în cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, pentru a facilita trecerea la alți furnizori de rețele sau servicii de comunicații electronice de către utilizatorii finali, în special furnizorii și utilizatorii finali de servicii între dispozitive.

(7) Statele membre se asigură că planurile naționale de numerotație și toate adăugirile sau modificările acestora efectuate ulterior se publică, exclusiv sub rezerva restricțiilor impuse din motive de securitate națională.

(8) Statele membre sprijină armonizarea anumitor numere sau serii de numere în cadrul Uniunii în cazul în care acest lucru promovează atât funcționarea pieței interne, cât și dezvoltarea serviciilor paneuropene. Acolo unde este necesar pentru a răspunde cererii de resurse de numerotație nesatisfăcute la nivel transfrontalier sau paneuropean, Comisia, ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, adoptă acte de punere în aplicare care armonizează anumite numere sau serii de numere.

Aceste acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 118 alineatul (4).

Articolul 94

Procedura de acordare a drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație

(1) În cazul în care este necesar să se acorde drepturi individuale de utilizare a resurselor de numerotație, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente acordă astfel de drepturi, la cerere, oricărei întreprinderi care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice care intră sub incidența autorizației generale menționate la articolul 12, sub rezerva articolului 13 și a articolului 21 alineatul (1) litera (c) și a oricăror alte norme care asigură utilizarea eficientă a acestor resurse de numerotație în conformitate cu prezenta directivă.

(2) Drepturile de utilizare a resurselor de numerotație se acordă prin intermediul unor proceduri deschise, obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.

Atunci când acordă drepturi de utilizare a resurselor de numerotație, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente precizează dacă drepturile în cauză pot fi transferate de către titularul drepturilor și în ce condiții.

În cazul în care autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente acordă drepturi de utilizare a resurselor de numerotație pe durată limitată, durata este adecvată pentru serviciul în cauză, având în vedere obiectivul urmărit, luând în considerare în mod corespunzător necesitatea acordării unei perioade adecvate de amortizare a investiției.

(3) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente adoptă deciziile privind acordarea drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație cât mai rapid posibil după primirea cererii complete, sau în termen de trei săptămâni, în cazul resurselor de numerotație care au fost alocate în scopuri specifice în cadrul planului național de numerotație. Deciziile respective se publică.

(4) Atunci când, după consultarea părților interesate în conformitate cu articolul 23, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente au stabilit că drepturile de utilizare a resurselor de numerotație cu valoare economică excepțională se acordă prin proceduri de selecție concurențiale sau comparative, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente pot prelungi perioada de trei săptămâni menționată la alineatul (3) din prezentul articol cu încă o perioadă de până la trei săptămâni.

(5) Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente nu limitează numărul drepturilor individuale de utilizare care se acordă, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru a se asigura utilizarea eficientă a resurselor de numerotație.

(6) În cazul în care drepturile de utilizare a resurselor de numerotație includ utilizarea extrateritorială a acestora în interiorul Uniunii în conformitate cu articolul 93 alineatul (4), autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente stabilesc condiții specifice care însoțesc respectivele drepturi de utilizare pentru a asigura respectarea tuturor normelor de drept intern privind protecția consumatorilor și dreptul intern aplicabil la utilizarea resurselor de numerotație în statele membre în care se folosesc resursele de numerotație.

La solicitarea unei autorități naționale de reglementare sau altei autorități competente a unui stat membru în care se folosesc resursele de numerotație, care demonstrează o încălcare a normelor relevante privind protecția consumatorilor sau a dreptului intern aplicabil la utilizarea resurselor de numerotație din statul membru respectiv, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente ale statului membru în care au fost acordate drepturile de utilizare a resurselor de numerotație asigură respectarea condițiilor care le însoțesc în temeiul primului paragraf de la prezentul alineat, în conformitate cu articolul 30, inclusiv, în cazurile grave, prin retragerea drepturilor de utilizare extrateritorială a resurselor de numerotație acordate întreprinderii în cauză.

OAREC facilitează și coordonează schimbul de informații între autoritățile competente ale diferitelor state membre implicate și asigură că acestea își coordonează în mod corespunzător activitatea.

(7) Prezentul articol se aplică, de asemenea, atunci când autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente acordă drepturi de utilizare a resurselor de numerotație și altor întreprinderi decât furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice în conformitate cu articolul 93 alineatul (2).

Articolul 95

Taxe aferente drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație

Statele membre pot permite autorității naționale de reglementare sau altor autorități competente să impună taxe pentru drepturile de utilizare a resurselor de numerotație care să reflecte necesitatea de a asigura utilizarea optimă a acestor resurse. Statele membre se asigură că aceste taxe sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește scopul în care sunt utilizate și iau în considerare obiectivele prevăzute la articolul 3.

Articolul 96

Liniile telefonice de asistență pentru copii dispăruți și pentru copii

(1) Statele membre se asigură că utilizatorii finali au acces gratuit la un serviciu de operare a unei linii telefonice de urgență pentru a semnala cazurile de copii dispăruți. Linia telefonică de urgență este disponibilă la numărul „116000”.

(2) Statele membre se asigură că utilizatorii finali cu dizabilități pot avea acces în cea mai mare măsură posibilă la serviciile furnizate de numărul „116000”. Măsurile luate pentru a facilita accesul utilizatorilor finali cu dizabilități la astfel de servicii atunci când călătoresc în alt stat membru se bazează pe respectarea standardelor sau a specificațiilor relevante stabilite în conformitate cu articolul 39.

(3) Statele membre iau măsuri corespunzătoare pentru a asigura că autoritatea sau întreprinderea căreia i-a fost atribuit numărul „116000” alocă resursele necesare pentru operarea liniei telefonice.

(4) Statele membre și Comisia asigură că utilizatorii finali sunt informați corespunzător cu privire la existența și utilizarea serviciilor furnizate prin numerele „116000”, respectiv „116111”.

Articolul 97

Accesul la numere și servicii

(1) Statele membre se asigură că, în cazul în care acest lucru este posibil din punct de vedere economic, exceptând situația în care un utilizator final apelat a ales, din motive comerciale, să limiteze accesul apelanților din anumite zone geografice, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente iau toate măsurile necesare pentru a garanta faptul că utilizatorii finali pot:

(a) să acceseze și să folosească servicii, utilizând numere nongeografice în cadrul Uniunii și

(b) să acceseze toate numerele furnizate în Uniune, indiferent de tehnologia și dispozitivele utilizate de operator, inclusiv numerele din planurile naționale de numerotație ale statelor membre și numerele internaționale gratuite (UIFN).

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente pot solicita furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului să blocheze, de la caz la caz, accesul la numere sau servicii atunci când acest lucru este justificat din motive de fraudă sau de abuz și să solicite ca, în aceste cazuri, furnizorii de servicii de comunicații electronice să rețină veniturile relevante aferente interconectării sau altor servicii.

TITLUL III
DREPTURILE UTILIZATORILOR FINALI

Articolul 98

Derogare referitoare la anumite microîntreprinderi

Cu excepția articolelor 99 și 100, prezentul titlu nu se aplică microîntreprinderilor care furnizează servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, cu excepția cazului în care acestea furnizează și alte servicii de comunicații electronice.

Statele membre se asigură că utilizatorii finali sunt informați în legătură cu derogarea menționată la primul paragraf înainte de a încheia un contract cu o microîntreprindere care beneficiază de o astfel de derogare.

Articolul 99

Nediscriminare

Furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice nu aplică utilizatorilor finali cerințe sau condiții generale diferite în ceea ce privește accesul la rețele sau servicii ori utilizarea acestora, din motive legate de naționalitatea, locul de reședință sau amplasarea sediului utilizatorului final, cu excepția cazurilor în care un astfel de tratament diferit este justificat în mod obiectiv.

Articolul 100

Garanții privind drepturile fundamentale

(1) Măsurile luate la nivel național cu privire la accesul și folosirea de către utilizatorii finali a serviciilor și aplicațiilor prin intermediul rețelelor de comunicații electronice respectă Carta drepturilor fundamentale a Uniunii („carta”) și principiile generale ale dreptului Uniunii.

(2) Orice măsură cu privire la accesul sau folosirea de către utilizatorii finali a serviciilor și aplicațiilor prin rețele de comunicații electronice care ar putea restrânge exercitarea drepturilor sau libertăților recunoscute de cartă este impusă numai dacă este prevăzută de lege și respectă respectivele drepturi și libertăți, este proporțională, necesară și răspunde efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de dreptul Uniunii sau necesității de a proteja drepturile și libertățile celorlalți în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din cartă și cu principiile generale ale dreptului Uniunii, inclusiv dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil. În consecință, astfel de măsuri se adoptă numai cu respectarea deplină a principiului prezumției de nevinovăție și a dreptului la viață privată. Se garantează o procedură prealabilă, echitabilă și imparțială, inclusiv dreptul de a fi audiat al persoanei sau persoanelor vizate, sub rezerva necesității unor condiții și a unor mecanisme procedurale adecvate în cazuri de urgență demonstrate în mod corespunzător, în conformitate cu carta.

Articolul 101

Nivelul de armonizare

(1) Statele membre nu mențin sau introduc în dreptul intern dispoziții în materie de protecție a utilizatorilor finali care contravin articolelor 102-115, inclusiv dispoziții mai stricte sau mai puțin stricte menite să asigure un nivel diferit de protecție, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul titlu.

(2) Până la … [trei ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive], statele membre pot continua să aplice dispoziții mai stricte de drept intern în materie de protecție a consumatorilor care sunt diferite de cele prevăzute la articolele 102-115, cu condiția ca dispozițiile respective să fi fost în vigoare la …[data intrării în vigoare a prezentei directive] și ca eventualele restricții de funcționare a pieței interne pe care le generează acestea să fie proporționale cu obiectivul protecției consumatorilor.

Statele membre notifică Comisiei până la … [12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive] toate eventualele dispoziții de drept intern care urmează să se aplice în baza prezentului alineat.

Articolul 102

Cerințe de informare aplicabile contractelor

(1) Înainte ca un consumator să își asume obligații în temeiul unui contract sau al oricărei oferte corespunzătoare, furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive, pun la dispoziție informațiile menționate la articolele 5 și 6 din Directiva 2011/83/UE și, în plus, informațiile enumerate în anexa VIII la prezenta directivă în măsura în care astfel de informații se referă la un serviciu pe care îl furnizează.

Informațiile sunt puse la dispoziție într-un mod clar și ușor de înțeles, pe un suport durabil, astfel cum este definit la articolul 2 punctul 10 din Directiva 2011/83/UE sau, în cazul în care furnizarea pe un suport durabil nu este posibilă, într-un document care poate fi descărcat ușor pus la dispoziție de furnizor. Furnizorul atrage în mod explicit atenția consumatorului cu privire la disponibilitatea documentului respectiv și la importanța descărcării acestuia în scopuri de informare, de consultare ulterioară și de reproducere fidelă.

Informațiile sunt puse la dispoziție, la cerere, într-un format accesibil pentru utilizatorii finali cu dizabilități în conformitate cu dreptul Uniunii care armonizează cerințele de accesibilitate pentru produse și servicii.

(2) Informațiile prevăzute la alineatele 1, 3 și 5 sunt puse la dispoziție, de asemenea, utilizatorilor finali care reprezintă microîntreprinderi, întreprinderi mici sau organizații non-profit, cu excepția cazului în care acestea au convenit în mod explicit să renunțe la toate sau la o parte din aceste dispoziții.

(3) Furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive pun la dispoziția consumatorilor o fișă de sinteză concisă și ușor de citit a contractului. Respectiva fișă de sinteză identifică elementele principale ale cerințelor de informare în conformitate cu alineatul (1). Aceste elemente principale includ cel puțin:

(a) denumirea, adresa și informațiile de contact ale furnizorului și, dacă sunt diferite, informațiile de contact pentru orice plângere;

(b) principalele caracteristici ale fiecărui serviciu furnizat;

(c) prețurile aferente pentru activarea serviciului de comunicații electronice și pentru orice taxă recurentă sau aferentă consumului, atunci când serviciul este furnizat pentru plăți directe;

(d) durata contractului și condițiile de reînnoire și încetare a acestuia;

(e) măsura în care produsele și serviciile sunt concepute pentru utilizatorii finali cu dizabilități;

(f) în ceea ce privește serviciile de acces la internet, un rezumat al informațiilor care trebuie furnizate în temeiul articolului 4 alineatul (1) literele (d) și (e) din Regulamentul (UE) 2015/2120.

Până la … [12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive], Comisia, după consultarea OAREC, adoptă acte de punere în aplicare care precizează un model de fișă de sinteză a contractului care trebuie utilizat de către furnizori în vederea îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul prezentului alineat.

Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 118 alineatul (4).

Furnizorii cărora le revin obligațiile prevăzute la alineatele (1)-(4) completează în mod corespunzător, cu informațiile necesare, modelul de fișă de sinteză a contractului și pun fișa de sinteză a contractului gratuit la dispoziția consumatorilor, înainte de încheierea contractului, inclusiv în cazul contractelor la distanță. În cazul în care, din motive tehnice obiective, este imposibil să se pună la dispoziție fișa de sinteză a contractului la momentul respectiv, aceasta se pune la dispoziție ulterior, fără întârzieri nejustificate, iar contractul intră în vigoare în momentul în care consumatorul își dă acordul după primirea fișei de sinteză a contractului.

(4) Informațiile menționate la alineatele (1) și (3) devin o parte integrantă a contractului și nu se modifică, cu excepția cazului în care părțile contractante convin altfel în mod explicit.

(5) Atunci când serviciile de acces la internet sau serviciile de comunicații interpersonale destinate publicului sunt facturate fie în funcție de durata utilizării, fie în funcție de volumul consumat, furnizorii acestora oferă consumatorilor facilitatea de a monitoriza și a controla utilizarea fiecăruia dintre aceste servicii. Facilitatea include accesul la informații în timp util privind nivelul consumului de servicii incluse într-un plan tarifar. În special, furnizorii informează consumatorii înaintea atingerii limitei de consum stabilită de către autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare și inclusă în planul tarifar, precum și atunci când un serviciu inclus în planul lor tarifar este consumat în întregime.

(6) Statele membre pot menține sau introduce în dreptul intern dispoziții care să impună furnizorilor să pună la dispoziție informații suplimentare cu privire la nivelul consumului și să împiedice temporar utilizarea în continuare a serviciului în cauză dacă se depășește o limită pecuniară sau de volum stabilită de către autoritatea competentă.

(7) Statele membre își păstrează dreptul de a menține sau introduce în dreptul intern dispoziții referitoare la aspecte care nu sunt reglementate de prezentul articol, în special pentru a aborda aspecte nou apărute.

Articolul 103

Transparența, compararea ofertelor și publicarea informațiilor

(1) Autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare se asigură că, în cazul în care furnizorii de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului impun condiții pentru furnizarea acestor servicii, informațiile menționate în anexa IX sunt publicate într-o formă clară, completă, care poate fi citită optic și într-un format accesibil pentru utilizatorii finali cu dizabilități, în conformitate cu dreptul Uniunii care armonizează cerințele de accesibilitate pentru produse și servicii, de către toți acești furnizori sau de către însăși autoritatea competentă, în coordonare, după caz, cu autoritatea națională de reglementare. Informațiile respective se actualizează în mod periodic. Autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare pot preciza cerințe suplimentare cu privire la forma în care se publică respectivele informații. Informațiile se transmit, la cerere, autorității competente și, după caz, autorității naționale de reglementare înainte de publicarea lor.

(2) Autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare, se garantează utilizatorilor finali accesul gratuit la cel puțin un instrument de comparare independent care le permite să compare și să evalueze diferitele servicii de acces la internet și servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, destinate publicului și, după caz, serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, destinate publicului, cu privire la următoarele aspecte:

(a) prețurile și tarifele serviciilor furnizate în raport cu plățile directe efectuate periodic sau în funcție de consum; și

(b) performanța în materie de calitate a serviciului, în cazul în care se oferă un nivel de calitate minim sau întreprinderea este obligată să publice astfel de informații în temeiul articolului 104.

(3) Instrumentul de comparare menționat la alineatul (2):

(a) este independent din punct de vedere operațional de furnizorii serviciilor respective, existând astfel garanția că furnizorii respectivi beneficiază de egalitate de tratament în rezultatele căutării;

(b) menționează în mod clar denumirea proprietarilor și a operatorilor instrumentului de comparare;

(c) stabilește criteriile clare și obiective pe care se bazează comparația;

(d) utilizează un limbaj clar și lipsit de ambiguitate;

(e) furnizează informații fiabile și actualizate și menționează data ultimei actualizări;

(f) este deschis oricărui furnizor de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului care pune la dispoziție informațiile relevante, și include o gamă largă de oferte care acoperă o parte semnificativă a pieței și, în cazul în care informațiile prezentate nu oferă o imagine de ansamblu completă a pieței, conține o declarație clară în acest sens, înaintea afișării rezultatelor;

(g) pune la dispoziție o procedură eficace de raportare a informațiilor incorecte;

(h) include posibilitatea de a compara prețurile, tarifele și calitatea performanței serviciului existente în ofertele disponibile consumatorilor și, dacă statele membre impun aceasta, între aceste oferte și ofertele standard accesibile publicului adresate altor utilizatori finali.

Instrumentele de comparare care îndeplinesc cerințele de la literele (a)-(h) sunt certificate, la cererea furnizorului instrumentului, de către autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare.

Terții au dreptul de a utiliza gratuit și în formate de date deschise informațiile publicate de furnizorii de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului, în scopul de a pune la dispoziție a unor astfel de instrumente independente de comparare.

(4) Statele membre pot impune furnizorilor de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului bazate pe numere, sau ambele, să distribuie gratuit informații de interes public utilizatorilor finali, existenți și noi, atunci când este cazul, prin aceleași mijloace pe care le utilizează în mod obișnuit pentru comunicarea cu utilizatorii finali. În acest caz, respectivele informații de interes public sunt furnizate de autoritățile publice relevante într-un format standardizat și abordează, printre altele, următoarele subiecte:

(a) cele mai frecvente utilizări ale serviciilor de acces la internet și ale serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere destinate publicului pentru a desfășura activități ilegale sau pentru a disemina conținuturi dăunătoare, în special în cazul în care acestea pot aduce atingere respectării drepturilor și libertăților altora, inclusiv încălcări ale drepturilor în materie de protecție a datelor, ale drepturilor de autor și ale drepturilor conexe, precum și consecințele lor juridice și

(b) mijloacele de protecție împotriva riscurilor la adresa siguranței personale, a vieții private și a datelor cu caracter personal atunci când se utilizează servicii de acces la internet și servicii de comunicații interpersonale destinate publicului bazate pe numere.

Articolul 104

Nivelul de calitate al serviciilor de acces la internet
și al serviciilor de comunicații interpersonale destinate publicului

(1) Autoritățile naționale de reglementare, în coordonare cu alte autorități competente, pot impune furnizorilor de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului să publice, pentru utilizatorii finali, informații cuprinzătoare, comparabile, fiabile, ușor de folosit și actualizate privind calitatea serviciilor lor, în măsura în care controlează cel puțin unele elemente ale rețelei, fie direct, fie prin intermediul unui acord privind nivelul serviciilor în acest sens, și privind măsurile adoptate în vederea asigurării unui acces echivalent pentru utilizatorii finali cu dizabilități. Autoritățile naționale de reglementare, în coordonare cu alte autorități competente, pot impune, de asemenea, furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului să informeze consumatorii în cazul în care calitatea serviciilor pe care le furnizează depinde de factori externi, cum ar fi controlul asupra transmiterii semnalului sau conectivitatea rețelei.

Informațiile respective se transmit, la cerere, autorităților naționale de reglementare și, după caz, altor autorități competente înainte de publicarea lor.

Măsurile prin care se asigură calitatea serviciului respectă Regulamentul (UE) 2015/2120.

(2) Autoritățile naționale de reglementare, în coordonare cu alte autorități competente, precizează, ținând seama în cea mai mare măsură de orientările OAREC, parametrii privind calitatea serviciului care trebuie măsurați și metodele de măsurare aplicabile, precum și conținutul, forma și modul de publicare a informațiilor, inclusiv posibilele mecanisme de certificare a calității. Dacă este cazul, se folosesc parametrii, definițiile și metodele de măsurare din anexa X.

Până la ... [18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive], pentru a contribui la aplicarea uniformă a prezentului alineat și a anexei X, OAREC adoptă, după consultarea părților interesate și în strânsă cooperare cu Comisia, orientări care specifică parametrii relevanți de calitate a serviciului, inclusiv parametrii relevanți pentru utilizatorii finali cu dizabilități, metodele de măsurare aplicabile, conținutul informațiilor publicate și formatul de publicare a acestora și mecanismele de certificare a calității.

Articolul 105

Durata contractului și încetarea acestuia

(1) Statele membre se asigură că procedurile și condițiile de încetare a contractului nu constituie un factor care descurajează schimbarea furnizorului de servicii și că în contractele încheiate între consumatori și furnizori de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere și altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive, nu se prevede o perioadă contractuală inițială mai mare de 24 de luni. Statele membre pot adopta sau menține dispoziții care prevăd durate maxime mai scurte ale perioadelor de angajament contractual.

Prezentul alineat nu se aplică duratei unui contract de plată în rate, în cazul în care consumatorul și-a dat acordul în cadrul unui contract separat să plătească în rate exclusiv instalarea unei conexiuni fizice, în special la rețele de foarte mare capacitate. Contractul de plată în rate pentru instalarea unei conexiuni fizice nu include echipamentele terminale, precum routere sau modemuri, și nu îi împiedică pe consumatori să își exercite drepturile în temeiul prezentului articol.

(2) Alineatul (1) se aplică, de asemenea, utilizatorilor finali care reprezintă microîntreprinderi, întreprinderi mici sau organizații non-profit, cu excepția cazului în care acestea au convenit în mod explicit să renunțe la aceste dispoziții.

(3) În cazul în care un contract sau dreptul intern prevede prelungirea automată a perioadelor contractuale cu termen fix pentru servicii de comunicații electronice altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere și altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive, statul membru se asigură că, după o astfel de prelungire a perioadei contractuale, utilizatorii finali au dreptul să rezilieze contractul în orice moment, cu o perioadă de notificare prealabilă de maximum o lună, stabilită de statele membre, și fără să suporte vreun cost, cu excepția taxelor aferente beneficierii de serviciu pe durata perioadei de notificare prealabilă. Înainte de prelungirea în mod automat a contractului, furnizorii informează utilizatorii finali într-un mod evident și în timp util și pe un suport durabil cu privire la încetarea angajamentului contractual și la mijloacele de reziliere a contractului. În plus, și, în același timp, furnizorii pun la dispoziția utilizatorilor finali informații privind cele mai bune tarife pentru serviciile lor. Furnizorii pun la dispoziția utilizatorilor finali informații referitoare la cele mai bune tarife cel puțin o dată pe an.

(4) Utilizatorii finali au dreptul de a rezilia contractul fără să suporte vreun cost suplimentar în urma primirii notificării conform căreia se vor opera modificări ale condițiilor contractuale propuse de furnizorul de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, cu excepția cazului în care modificările propuse sunt exclusiv în beneficiul utilizatorului final sau sunt de natură pur administrativă și nu au niciun efect negativ asupra utilizatorului final sau sunt impuse direct prin dreptul Uniunii sau prin dreptul intern.

Furnizorii notifică utilizatorilor finali, cu cel puțin o lună înainte, orice modificare a condițiilor contractuale și îi informează în același timp cu privire la dreptul lor de a rezilia contractul fără a suporta vreun cost suplimentar în cazul în care nu acceptă noile condiții. Dreptul de a rezilia contractul se exercită în termen de o lună de la notificare. Statele membre pot prelungi termenul respectiv cu o perioadă de până la trei luni. Statele membre se asigură că notificarea se realizează într-un mod clar și ușor de înțeles, pe un suport durabil.

(5) Orice discrepanță semnificativă, continuă sau care intervine frecvent, între performanța reală a unui serviciu de comunicații electronice, altul decât un serviciu de acces la internet sau un serviciu de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, și performanța indicată în contract, se consideră temei pentru declanșarea măsurilor corective aflate la dispoziția consumatorului în conformitate cu dreptul intern, inclusiv a dreptului de a rezilia gratuit contractul.

(6) În cazul în care un utilizator final are dreptul de a rezilia un contract pentru servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, înainte de încetarea perioadei contractuale convenite în conformitate cu prezenta directivă, cu alte dispoziții de drept al Uniunii sau de drept intern, utilizatorul final nu datorează nicio despăgubire, în afară de cea aferentă echipamentelor terminale subvenționate păstrate.

În cazul în care utilizatorul final decide să păstreze un echipament terminal inclus la momentul încheierii contractului, despăgubirea datorată nu depășește cea mai mică valoare dintre valoarea *pro rata temporis* a acestuia, astfel cum a fost convenită la momentul încheierii contractului, și partea restantă din taxa pentru servicii până la încetarea contractului.

Statele membre pot să stabilească alte metode de calculare a despăgubirii, cu condiția ca astfel de metode să nu genereze o despăgubire care depășește despăgubirea calculată conform celui de al doilea paragraf.

Furnizorul elimină, în mod gratuit, orice condiție de utilizare a echipamentelor terminale în alte rețele la un moment precizat de statele membre și cel târziu la achitarea despăgubirii.

(7) În ceea ce privește serviciile de transmisie utilizate pentru serviciile între dispozitive, drepturile menționate la alineatele (4) și (6) revin numai utilizatorilor finali care sunt consumatori, microîntreprinderi sau întreprinderi mici sau organizații non-profit.

Articolul 106

Trecerea de la un furnizor la altul și portarea numerelor

(1) În cazul trecerii de la un furnizor de servicii de acces la internet la altul, furnizorii în cauză pun la dispoziția utilizatorului final informații adecvate anterior și în cursul procesului de trecere și asigură continuitatea serviciului de acces la internet, cu excepția cazurilor în care acest lucru nu este fezabil din punct de vedere tehnic. Furnizorul către care se realizează trecerea se asigură că activarea serviciului de acces la internet are loc în cel mai scurt termen posibil la data și în intervalul de timp convenite explicit cu utilizatorul final. Furnizorul dinspre care se realizează trecerea continuă prestarea în aceiași termeni a serviciului de acces la internet până la activarea serviciului de acces la internet de către furnizorul către care se realizează trecerea. În timpul procesului de trecere de la un furnizor la altul, perioada de indisponibilitate a serviciului nu poate depăși o zi lucrătoare.

Autoritățile naționale de reglementare asigură eficiența și ușurința procesului de trecere de la un furnizor la altul pentru utilizatorul final.

(2) Statele membre se asigură că toți utilizatorii finali cărora le-au fost alocate numere din planul național de numerotație au dreptul să-și păstreze numerele, la cerere, indiferent de întreprinderea care furnizează serviciul, în conformitate cu anexa VI partea C.

(3) În cazul în care un utilizator final reziliază un contract, statele membre se asigură că utilizatorul final poate păstra dreptul de a porta un număr din planul național de numerotație către un alt furnizor pentru minimum o lună după data încetării, cu excepția cazului în care utilizatorul final renunță la acest drept.

(4) Autoritățile naționale de reglementare se asigură că tarifele de portare stabilite de furnizori sunt bazate pe costuri și că utilizatorilor finali nu li se aplică tarife directe.

(5) Portarea numerelor și activarea ulterioară a acestora se efectuează în cel mai scurt termen posibil la data convenită în mod explicit cu utilizatorul final. În orice caz, utilizatorilor finali care au încheiat un contract pentru portarea unui număr către un alt furnizor li se va activa numărul în termen de o zi lucrătoare de la data convenită cu utilizatorul final. În cazul în care procesul de portare eșuează, furnizorul dinspre care se realizează trecerea reactivează numărul utilizatorului final și serviciile aferente până când portarea se efectuează cu succes. Furnizorul dinspre care se realizează trecerea continuă să furnizeze servicii conform acelorași condiții până la activarea serviciilor furnizorului către care se realizează trecerea. În orice caz, perioada de discontinuitate a serviciului în timpul procesului de trecere de la un furnizor la altul și de portare a numărului nu poate depăși o zi lucrătoare. Operatorii ale căror rețele de acces sau a căror infrastructură sunt utilizate de furnizorul dinspre care sau către care se realizează trecerea, sau ambele, se asigură că nu există nicio indisponibilitate a serviciului care ar putea întârzia procesul de trecere de la un furnizor la altul și de portare a numărului.

(6) Procesul de trecere de la un furnizor la altul și de portare prevăzut la alineatele (1) și (5) este în sarcina furnizorului către care se realizează trecerea și, atât furnizorul către care se realizează trecerea, cât și cel dinspre care se realizează trecerea cooperează cu bună credință. Aceștia nu întârzie și nu abuzează de procesul de trecere de la un furnizor la altul sau de portare și nici nu realizează portarea numerelor utilizatorilor finali sau trecerea acestora către un alt furnizor fără consimțământul expres al acestora. Contractele utilizatorilor finali cu furnizorul dinspre care se realizează trecerea încetează automat după încheierea procesului de trecere.

Autoritățile naționale de reglementare pot să stabilească detalii referitoare la procesele de trecere de la un furnizor la altul și de portare, ținând seama de dreptul intern privind contractele, de fezabilitatea tehnică și de necesitatea de a menține continuitatea serviciului pentru utilizatorii finali. În cazul în care este fezabil din punct de vedere tehnic, poate fi inclusă o cerință conform căreia portarea se finalizează prin furnizare pe suport radio, cu excepția cazului în care utilizatorul final solicită altceva. Autoritățile naționale de reglementare iau, de asemenea, măsurile corespunzătoare pentru a garanta informarea și protecția adecvate a utilizatorilor finali în cursul proceselor de trecere de la un furnizor la altul și de portare și faptul că aceştia nu sunt transferați către un alt furnizor împotriva voinței lor.

Furnizorii dinspre care se realizează trecerea rambursează consumatorilor care utilizează servicii preplătite, la cerere, creditul restant. Rambursarea poate face obiectul unei taxe numai dacă acest lucru este precizat în contract. Orice astfel de taxă este proporțională și comensurabilă cu costurile reale suportate, la acordarea rambursării, de furnizorul dinspre care se realizează trecerea.

(7) Statele membre stabilesc regimul sancțiunilor aplicabile în cazul neîndeplinirii de către un furnizor a obligațiilor prevăzute de prezentul articol, inclusiv în cazul întârzierilor survenite în portarea numărului sau în cazul portării abuzive de către furnizor sau în numele acestuia.

(8) Statele membre stabilesc norme privind despăgubirea, în mod simplu și prompt, de către furnizori a utilizatorilor finali în cazul neîndeplinirii de către un furnizor a obligațiilor prevăzute de prezentul articol și în cazul întârzierilor survenite în procesul de portare a numărului sau de trecere de la un furnizor la altul, în cazul portării abuzive și al trecerii abuzive de la un furnizor la altul și în cazul nerespectării programărilor de mentenanță și de instalare.

(9) În plus față de informațiile solicitate în temeiul anexei VIII, statele membre se asigură că utilizatorii finali sunt informați corespunzător despre existența dreptului la despăgubire menționat la alineatele (7) și (8).

Articolul 107

Ofertele propuse în cadrul unui pachet

(1) Dacă un pachet de servicii sau un pachet de servicii și echipamente terminale oferit unui consumator include cel puțin un serviciu de acces la internet sau un serviciu de comunicații interpersonale bazate pe numere destinate publicului, articolul 102 alineatul (3), articolul 103 alineatul (1), articolul 105 și articolul 106 alineatul (1) se aplică tuturor elementelor din pachet, inclusiv *mutatis mutandis* acelor elemente care altfel nu intră sub incidența dispozițiilor menționate.

(2) În cazul în care consumatorul are dreptul, prevăzut de dreptul Uniunii sau de dreptul intern conform cu dreptul Uniunii, de a rezilia orice element din pachetul menționat la alineatul (1) anterior termenului contractual convenit din cauza nerespectării contractului sau a nefurnizării serviciului, statele membre garantează consumatorului dreptul de a rezilia contractul în ceea ce privește toate elementele din pachet.

(3) Niciun abonament la servicii sau echipamente terminale suplimentare oferite sau distribuite de același furnizor de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere destinate publicului nu prelungește durata inițială a contractului la care sunt adăugate serviciile sau echipamentele terminale respective, cu excepția cazului în care consumatorul convine altfel în mod explicit la momentul abonării la serviciile sau echipamentele terminale suplimentare.

(4) Alineatele (1) și (3) se aplică, de asemenea, utilizatorilor finali care reprezintă microîntreprinderi sau întreprinderi mici ori organizații non-profit, cu excepția cazului în care acestea au convenit în mod explicit să renunțe la toate sau la o parte din dispozițiile menționate.

(5) Statele membre pot să aplice alineatul (1) și în ceea ce privește alte dispoziții prevăzute în prezentul titlu.

Articolul 108

Disponibilitatea serviciilor

Statele membre adoptă toate măsurile necesare pentru asigurarea disponibilității maxime posibile a serviciilor de comunicații de voce și a serviciilor de acces la internet furnizate prin rețele publice de comunicații electronice în cazul unei căderi a rețelei din cauza unui dezastru sau în cazuri de forță majoră. Statele membre se asigură că furnizorii de servicii de comunicații de voce iau toate măsurile necesare pentru a garanta un acces neîntrerupt la serviciile de urgență și transmiterea neîntreruptă a avertismentelor publice.

Articolul 109

Comunicațiile de urgență și numărul european unic de urgență

(1) Statele membre se asigură că toți utilizatorii finali ai serviciilor menționate la alineatul (2), inclusiv utilizatorii telefoanelor publice cu plată, pot apela, gratuit și fără să fie necesară utilizarea niciunui mijloc de plată, prin intermediul comunicațiilor de urgență, serviciile de urgență, formând numărul european unic de urgență „112” și orice număr național pentru apeluri de urgență stabilit de către statele membre.

Statele membre promovează accesul la serviciile de urgență prin intermediul numărului european unic de urgență „112” de la rețele de comunicații electronice care nu sunt destinate publicului dar care permit apelurile către rețelele publice, în special atunci când întreprinderea responsabilă de rețeaua respectivă nu oferă o alternativă și un acces ușor la un serviciu de urgență.

(2) Statele membre, după consultarea autorităților naționale de reglementare, a serviciilor de urgență și a furnizorilor de servicii de comunicații electronice, se asigură că furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, destinate publicului, în cazul în care serviciile respective permit utilizatorilor finali să efectueze apeluri către un număr din cadrul unui plan de numerotație național sau internațional, oferă acces la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență către cel mai adecvat PSAP.

(3) Statele membre se asigură că tuturor comunicațiilor de urgență către numărul european unic de urgență „112” li se răspunde în mod corespunzător și că sunt tratate în maniera care se potrivește cel mai bine organizării naționale a sistemelor de urgențe. Acestor comunicații de urgență li se răspunde și sunt tratate cel puțin la fel de repede și la fel de eficient ca și comunicațiile de urgență la numărul (numerele) național (naționale) de urgență, în cazul în care acestea sunt utilizate în continuare.

(4) Până la … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior, la fiecare doi ani, Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la eficacitatea punerii în aplicare a numărului european unic de urgență „112”.

(5) Statele membre se asigură că accesul utilizatorilor finali cu dizabilități la serviciile de urgență este disponibil prin intermediul comunicațiilor de urgență și că este echivalent cu cel de care beneficiază ceilalți utilizatori finali, în conformitate cu dreptul Uniunii care armonizează cerințele de accesibilitate pentru produse și servicii. Comisia și autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente iau măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că utilizatorii finali cu dizabilități pot apela serviciile de urgență în mod echivalent cu alți utilizatori finali, atunci când călătoresc în alt stat membru, fără o înregistrare prealabilă, în cazul în care acest lucru este fezabil. Măsurile respective urmăresc să asigure interoperabilitatea la nivelul tuturor statelor membre și se bazează în cea mai mare măsură posibilă pe standardele sau specificațiile europene stabilite în conformitate cu articolul 39. Aceste măsuri nu împiedică statele membre să adopte cerințe suplimentare în vederea îndeplinirii obiectivelor menționate la prezentul articol.

(6) Statele membre se asigură că informația de localizare a apelantului este pusă la dispoziția celui mai adecvat PSAP imediat după conectarea comunicării de urgență. Aceasta include informația de localizare pe baza rețelei și, atunci când aceasta este disponibilă, informația de localizare a apelantului obținută pe baza telefonului. Statele membre se asigură că stabilirea și transmiterea informației de localizare a apelantului este gratuită pentru utilizatorul final și pentru PSAP în ceea ce privește toate comunicațiile de urgență către numărul european unic de urgență „112”. Statele membre pot extinde această obligație pentru a acoperi și comunicațiile de urgență către numere de urgență naționale. Dacă este necesar, autoritățile de reglementare competente, după consultarea OAREC, prevăd criteriile de acuratețe și fiabilitate ale informației de localizare a apelantului furnizate.

(7) Statele membre se asigură că utilizatorii finali sunt informați în mod corespunzător despre existența și utilizarea numărului european unic de urgență „112”, precum și despre elementele sale de accesibilitate, inclusiv prin inițiative care vizează în mod specific persoanele care călătoresc dintr-un stat membru în altul și utilizatorii finali cu dizabilități. Aceste informații sunt furnizate în formate accesibile, care abordează diferite tipuri de dizabilități. Comisia sprijină și completează acțiunile statelor membre.

(8) Pentru a asigura accesul efectiv la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență la numărul european unic de urgență „112” în statele membre, Comisia, după consultarea OAREC, adoptă acte delegate în conformitate cu articolul 117, care completează alineatele (2), (5) și (6) din prezentul articol, privind măsurile necesare pentru a asigura compatibilitatea, interoperabilitatea, calitatea, fiabilitatea și continuitatea comunicațiilor de urgență în Uniune în materie de soluții privind informațiile de localizare a apelantului, acces pentru utilizatorii finali cu dizabilități și rutarea către cel mai adecvat PSAP. Primul astfel de act delegat se adoptă până la … [patru ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive]

Respectivele acte delegate se adoptă fără a aduce atingere și fără a avea un impact asupra organizării serviciilor de urgență, care rămâne în competența exclusivă a statelor membre.

OAREC menține o bază de date a numerelor E.164 ale serviciilor de urgență din statele membre pentru a asigura că acestea se pot contacta reciproc dintr-un stat membru în altul, dacă o astfel de bază de date nu este menținută de o altă organizație.

Articolul 110

Sistemul de avertizare publică

(1) Până la … [42 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive], statele membre se asigură că, atunci când există sisteme de avertizare publică pentru situații de urgență și dezastre majore iminente sau în desfășurare, furnizorii de servicii mobile de comunicații interpersonale bazate pe numere transmit avertizări publice către utilizatorii finali vizați.

(2) În pofida alineatului (1), statele membre pot să stabilească ca avertizările publice să fie transmise prin intermediul unor servicii de comunicații electronice destinate publicului altele decât cele menționate la alineatul (1) și altele decât serviciile de radiodifuziune și televiziune sau prin intermediul unei aplicații mobile care se bazează pe un serviciu de acces la internet, cu condiția ca eficacitatea sistemului de avertizare publică să fie echivalentă în ceea ce privește acoperirea și capacitatea de a ajunge la utilizatorii finali, inclusiv la cei prezenți doar temporar în zona în cauză, ținând seama în cea mai mare măsură de orientările OAREC. Avertizările publice se transmit utilizatorilor finali într-un mod ușor de primit.

Până la … [18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive]și după consultarea autorităților responsabile de PSAP, OAREC publică orientări cu privire la modalitatea de evaluare a echivalenței între eficacitatea sistemelor de avertizare publică prevăzute la prezentul alineat și a celor prevăzute la alineatul (1).

Articolul 111

Accesul echivalent și o posibilitate de alegere echivalentă pentru utilizatorii finali cu dizabilități

(1) Statele membre se asigură că autoritățile competente precizează cerințele care trebuie îndeplinite de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului pentru a se asigura că utilizatorii finali cu dizabilități:

(a) au un acces la servicii de comunicații electronice, inclusiv la informațiile contractuale aferente furnizate în temeiul articolului 102, echivalente celor de care beneficiază majoritatea utilizatorilor finali; și

(b) beneficiază de posibilitatea de alegere între întreprinderi și servicii pe care o au majoritatea utilizatorilor finali.

(2) La adoptarea măsurilor menționate la alineatul (1) din prezentul articol, statele membre încurajează conformitatea cu standardele sau specificațiile relevante stabilite în conformitate cu articolul 39.

Articolul 112

Serviciile de informații telefonice

(1) Statele membre se asigură că toți furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere care atribuie numere dintr-un plan de numerotație răspund tuturor cererilor rezonabile de a pune la dispoziție, pentru furnizarea de servicii de informații telefonice destinate publicului și de liste ale abonaților telefonici, informațiile relevante într-un format convenit și în condiții echitabile, obiective, bazate pe costuri și nediscriminatorii.

(2) Autoritățile naționale de reglementare au dreptul să impună obligații și condiții întreprinderilor care controlează accesul utilizatorilor finali pentru furnizarea de servicii de informații telefonice în conformitate cu articolul 61. Aceste obligații și condiții sunt obiective, echitabile, nediscriminatorii și transparente.

(3) Statele membre nu mențin niciun fel de restricții în materie de reglementare care să îi împiedice pe utilizatorii finali dintr-un stat membru să aibă acces direct la serviciul de informații telefonice dintr-un alt stat membru prin apel de voce sau SMS și adoptă măsuri pentru a asigura acest acces în conformitate cu articolul 97.

(4) Prezentul articol se aplică sub rezerva cerințelor din dreptul Uniunii privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, în special ale articolului 12 din Directiva 2002/58/CE.

Articolul 113

Interoperabilitatea echipamentelor radio auto, echipamentelor radio pentru consumatori și a echipamentelor de televiziune digitală pentru consumatori

(1) Statele membre asigură interoperabilitatea echipamentelor radio auto și a echipamentelor de televiziune digitală pentru consumatori în conformitate cu anexa XI.

(2) Statele membre pot adopta măsuri pentru a asigura interoperabilitatea altor echipamente radio pentru consumatori, limitând totodată impactul asupra pieței al echipamentelor radio cu o valoare scăzută și garantând că astfel de măsuri nu se aplică în cazul produselor unde receptorul radio este o funcție pur auxiliară, de exemplu telefoanele inteligente, și nici echipamentelor folosite de radioamatori.

(3) Statele membre încurajează furnizorii de servicii de televiziune digitală să asigure, după caz, că echipamentele de televiziune digitală pe care le furnizează utilizatorilor lor finali sunt interoperabile, astfel încât, atunci când este fezabil din punct de vedere tehnic, echipamentele de televiziune digitală să poată fi reutilizate de către alți furnizori de servicii de televiziune digitală.

Fără a aduce atingere articolului 5 alineatul (2) din Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului[1], statele membre se asigură că, la încetarea contractului lor, utilizatorii finali dispun de o modalitate gratuită și simplă de a returna echipamentele de televiziune digitală, cu excepția cazului în care furnizorul demonstrează că acestea sunt pe deplin interoperabile cu serviciile de televiziune digitală ale altor furnizori de servicii, inclusiv cu cele ale furnizorului la care a trecut utilizatorul final.

Echipamentele de televiziune digitală care sunt conforme cu standardele armonizate ale căror referințe au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau cu părți ale acestor standarde se consideră că îndeplinesc cerința de interoperabilitate prevăzută la al doilea paragraf prevăzută de respectivele standarde sau părți ale acestor standarde.

---

1 Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) (JO L 197, 24.7.2012, p. 38).

Articolul 114

Obligațiile de difuzare („must carry”)

(1) Statele membre pot impune obligații rezonabile de difuzare („must carry”) pentru transmiterea anumitor canale de televiziune și posturi de radio și a unor servicii complementare asociate, în special servicii de accesibilitate care asigură un acces corespunzător al utilizatorilor cu dizabilități și date care permit furnizarea de servicii de televiziune conectată și de grile electronice de programe, întreprinderilor aflate în jurisdicția lor care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice folosite pentru difuzarea către public a canalelor de televiziune și a posturilor de radio, în cazul în care un număr semnificativ de utilizatori finali ai acestor rețele și servicii le folosesc ca mijloace principale de recepție a emisiei posturilor de radio și a canalelor de televiziune. Obligațiile în cauză se impun numai în cazul în care acestea sunt necesare pentru îndeplinirea obiectivelor de interes general clar definite de către fiecare stat membru și sunt proporționale și transparente.

(2) Până la … [un an de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior, la fiecare cinci ani, statele membre revizuiesc obligațiile menționate la alineatul (1), cu excepția cazului în care statele membre au efectuat o astfel de revizuire în cursul celor patru ani anteriori.

(3) Nici alineatul (1) din prezentul articol, nici articolul 59 alineatul (2) nu aduc atingere capacității statelor membre de a stabili o remunerație adecvată, dacă se stabilește o remunerație, privind măsurile luate în conformitate cu prezentul articol, asigurându-se în același timp faptul că, în condiții similare, nu există nicio discriminare în tratamentul furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice. În cazul în care se prevede o remunerație, statele membre se asigură că obligația de remunerare este stabilită în mod clar în dreptul intern, inclusiv, după caz, criteriile de calculare a acestei remunerații. De asemenea, statele membre se asigură că aceasta se aplică în mod proporțional și transparent.

Articolul 115

Furnizarea de facilități suplimentare

(1) Fără a aduce atingere articolului 88 alineatul (2), statele membre se asigură că autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare pot solicita tuturor furnizorilor de servicii de acces la internet sau servicii de comunicații interpersonale destinate publicului bazate pe numere să pună la dispoziție gratuit toate sau o parte dintre facilitățile suplimentare enumerate în anexa VI partea B, sub rezerva fezabilității tehnice, precum și toate sau o parte dintre facilitățile suplimentare enumerate în anexa VI partea A.

(2) La aplicarea alineatului (1), pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție a consumatorilor, statele membre pot extinde lista de facilități suplimentare prevăzute în anexa VI părțile A și B.

(3) Un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1) pe întreg teritoriul său sau într-o parte a acestuia în cazul în care consideră, ținând seama de opiniile părților interesate, că există un acces suficient la aceste facilități.

Articolul 116

Adaptarea anexelor

Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 117 de modificare a anexelor V, VI, IX, X și XI pentru a ține seama de progresele tehnologice și sociale sau de evoluția cererii pe piață.

PARTEA IV
DISPOZIȚII FINALE

Articolul 117

Exercitarea competențelor delegate

(1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.

(2) Competența de a adopta actele delegate menționate la articolele 75, 109 și 116 se conferă Comisiei pentru o perioadă de cinci ani de la ... [data intrării în vigoare a prezentei directive]. Comisia prezintă un raport privind delegarea de competențe cu cel puțin nouă luni înainte de încheierea perioadei de cinci ani. Delegarea de competențe se prelungește tacit cu perioade de timp identice, cu excepția cazului în care Parlamentul European sau Consiliul se opun prelungirii respective cu cel puțin trei luni înainte de încheierea fiecărei perioade.

(3) Delegarea de competențe menționată la articolele 75, 109 și 116 poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării competenței specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.

(4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.

(5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.

(6) Un act delegat adoptat în temeiul articolelor 75, 109 și 116 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecțiuni în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecțiuni. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 118

Comitetul

(1) Comisia este asistată de un comitet („Comitetul pentru comunicații. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) Pentru punerea în aplicare a actelor menționate la articolul 28 alineatul (4) al doilea paragraf, Comisia este asistată de Comitetul pentru spectrul de frecvențe radio instituit în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Decizia 676/2002/CE. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(3) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

În cazul în care avizul comitetului trebuie obținut prin procedură scrisă, respectiva procedură se încheie fără rezultat atunci când, înainte de expirarea termenului pentru emiterea avizului, președintele comitetului decide în acest sens. Într-un astfel de caz, președintele convoacă o reuniune a comitetului într-un termen rezonabil.

(4) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011, ținând seama de articolul 8 din regulamentul menționat.

În cazul în care avizul comitetului trebuie obținut prin procedură scrisă, respectiva procedură se încheie fără rezultat atunci când, înainte de expirarea termenului pentru emiterea avizului, președintele comitetului decide în acest sens. Într-un astfel de caz, președintele convoacă o reuniune a comitetului într-un termen rezonabil.

Articolul 119

Schimbul de informații

(1) Comisia furnizează Comitetului pentru comunicații toate informațiile relevante privind rezultatul consultărilor periodice avute cu reprezentanții operatorilor de rețele, ai furnizorilor de servicii, ai utilizatorilor, ai consumatorilor, ai producătorilor și ai sindicatelor, precum și cu țările terțe și cu organizațiile internaționale.

(2) Comitetul pentru comunicații, ținând seama de politica Uniunii în domeniul comunicațiilor electronice, promovează schimbul de informații între statele membre și între statele membre și Comisie privind situația și evoluția activităților de reglementare referitoare la rețelele și serviciile de comunicații electronice.

Articolul 120

Publicarea informațiilor

(1) Statele membre asigură publicarea informațiilor actualizate cu privire la punerea în aplicare a prezentei directive într-un mod care să asigure faptul că toate părțile interesate au acces cu ușurință la acestea. Statele membre publică un aviz în jurnalul oficial național în care se precizează modul și locul în care se publică informațiile. Primul astfel de aviz se publică până la … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive], iar ulterior se publică un aviz atunci când intervine o modificare a informațiilor conținute de acesta.

(2) Statele membre transmit Comisiei o copie a tuturor acestor avize în momentul publicării. Comisia transmite informațiile Comitetului pentru comunicații, după caz.

(3) Statele membre se asigură că toate informațiile relevante privind drepturile, condițiile, procedurile, taxele, redevențele și deciziile cu privire la autorizațiile generale, drepturile de utilizare și drepturile de a instala infrastructuri se publică și sunt actualizate în mod corespunzător, pentru ca toate părțile interesate să aibă cu ușurință acces la acestea.

(4) În cazul în care informațiile menționate la alineatul (3) sunt deținute la diferite niveluri ale administrației, în special informațiile privind procedurile și condițiile aplicabile drepturilor de a instala infrastructuri, autoritatea competentă depune toate eforturile rezonabile, ținând seama de costurile aferente, pentru a elabora o prezentare generală ușor de consultat a acestor informații, inclusiv a informațiilor privind nivelurile administrative relevante și autoritățile responsabile, pentru a facilita cererile de drepturi de a instala infrastructuri.

(5) Statele membre se asigură că obligațiile specifice impuse întreprinderilor în temeiul prezentei directive se publică și că produsul și serviciul specific și piețele geografice sunt identificate. Sub rezerva necesității de a proteja secretul comercial, statele membre se asigură că sunt accesibile publicului informații actualizate într-un mod care garantează accesul cu ușurință al tuturor părților interesate la informațiile în cauză.

(6) Statele membre transmit Comisiei informațiile publicate în temeiul alineatului (5). Comisia pune la dispoziție aceste informații într-un format ușor accesibil și le distribuie, după caz, Comitetului pentru comunicații.

Articolul 121

Notificarea și monitorizarea

(1) Până la … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, în cazul unei modificări ulterioare, fără întârziere, autoritățile naționale de reglementare notifică Comisiei denumirile întreprinderilor desemnate ca având obligații de serviciu universal în temeiul articolului 85 alineatul (2), al articolului 86 sau al articolului 87.

(2) Autoritățile naționale de reglementare notifică Comisiei denumirile întreprinderilor desemnate ca având o putere semnificativă pe piață în sensul prezentei directive, precum și obligațiile impuse acestora în temeiul prezentei directive. Orice modificare privind obligațiile impuse întreprinderilor sau privind întreprinderile care intră sub incidența prezentei directive se notifică fără întârziere Comisiei.

Articolul 122

Procedura de reexaminare

(1) Până la … [șapte ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior, la fiecare cinci ani, Comisia reexaminează aplicarea prezentei directive și transmite un raport Parlamentului European și Consiliului.

Reexaminările respective evaluează în special implicațiile pe care articolul 61 alineatul (3) și articolele 76, 78 și 79 le au asupra pieței, precum și dacă condițiile *ex ante* și alte drepturi de a interveni în temeiul prezentei directive sunt suficiente pentru a permite autorităților naționale de reglementare să abordeze structurile de piață de oligopol neconcurențiale și să asigure că concurența pe piețele comunicațiilor electronice continuă să prospere în beneficiul utilizatorilor finali.

În acest scop, Comisia poate solicita informații pe care statele membre trebuie să le furnizeze fără întârzieri nejustificate.

(2) Până la … [șapte ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior, la fiecare cinci ani, Comisia reexaminează domeniul de aplicare al serviciului universal, în special pentru a propune Parlamentului European și Consiliului ca domeniul de aplicare să fie modificat sau redefinit.

Această reexaminare se realizează având în vedere evoluțiile sociale, economice și tehnologice și luând în considerare, printre altele, mobilitatea și ratele transferului de date, având în vedere tehnologiile predominante folosite de majoritatea utilizatorilor finali. Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la rezultatul acestei reexaminări.

(3) Până la … [trei ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior la fiecare trei ani, OAREC publică un aviz referitor la punerea în aplicare la nivel național și la funcționarea autorizației generale și cu privire la impactul lor asupra funcționării pieței interne.

Comisia, ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, poate publica un raport cu privire la aplicarea părții I titlul II capitolul II și a anexei I și poate prezenta o propunere legislativă pentru modificarea acestor dispoziții, în cazul în care consideră că acest lucru este necesar în scopul eliminării obstacolelor din calea bunei funcționări a pieței interne.

Articolul 123

Procedura de revizuire specifică privind drepturile utilizatorilor finali

(1) OAREC monitorizează evoluțiile pieței și ale tehnologiei cu privire la diferitele tipuri de servicii de comunicații electronice și, până la … [trei ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior, la fiecare trei ani sau la cererea motivată a cel puțin doi dintre membrii săi din statele membre, publică un aviz referitor la evoluțiile respective și la impactul lor în ceea ce privește aplicarea titlului III din partea III.

În avizul respectiv, OAREC evaluează măsura în care titlul III din partea III îndeplinește obiectivele prevăzute la articolul 3. Avizul ține seama, în special, de domeniul de aplicare al titlului III din partea III în ceea ce privește tipurile de servicii de comunicații electronice reglementate. Pentru a-și da avizul, OAREC analizează în special:

(a) în ce măsură utilizatorii finali ai tuturor serviciilor de comunicații electronice pot să aleagă liber și în cunoștință de cauză, inclusiv pe baza unor informații contractuale complete, și să treacă ușor de la un furnizor de servicii de comunicații electronice la altul;

(b) în ce măsură absența posibilității menționate la litera (a) a condus la denaturări ale pieței sau a adus prejudicii utilizatorului final;

(c) în ce măsură accesul efectiv la serviciile de urgență este amenințat în mod considerabil, în special ca urmare a sporirii gradului de utilizare a serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, de absența interoperabilității sau de evoluțiile tehnologice;

(d) costul probabil al unor eventuale reajustări ale obligațiilor prevăzute în titlul III din partea III sau impactul asupra inovației pentru furnizorii de servicii de comunicații electronice.

(2) Comisia, ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, publică un raport cu privire la aplicarea titlului III din partea III și prezintă o propunere legislativă de modificare a dispozițiilor respective atunci când consideră necesar, pentru a asigura continuitatea îndeplinirii obiectivelor stabilite la articolul 3.

Articolul 124

Transpunerea

(1) Statele membre adoptă și publică până la … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul actelor respective.

Statele membre aplică actele respective începând cu … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive].

Atunci când statele membre adoptă actele respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Acestea conțin, de asemenea, o mențiune care precizează că trimiterile, în acte cu putere de lege și acte administrative în vigoare, la directivele abrogate prin prezenta directivă se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri și formularea acestei mențiuni.

(2) Prin derogare de la alineatul (1) din prezentul articol, articolul 53 alineatele (2), (3) și (4) din prezenta directivă se aplică de la …[data intrării în vigoare a prezentei directive] atunci când, prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu Decizia nr. 676/2002/CE, au fost stabilite condiții armonizate pentru a permite utilizarea spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile pe suport radio de bandă largă. În ceea ce privește benzile de frecvență radio în cazul cărora nu au fost stabilite condiții armonizate până la … [data intrării în vigoare a prezentei directive], articolul 53 alineatele (2), (3) și (4) din prezenta directivă se aplică începând cu data adoptării măsurilor tehnice de punere în aplicare în conformitate cu articolul 4 din Decizia nr. 676/2002/CE.

Prin derogare de la alineatul (1) din prezentul articol, statele membre aplică măsurile necesare pentru respectarea articolului 54 începând cu 31 decembrie 2020.

(3) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 125

Abrogare

Directivele 2002/19/CE, 2002/20/CE, 2002/21/CE, 2002/22/CE, enumerate în anexa XII partea A, se abrogă de la …[doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive], fără să se aducă atingere obligațiilor statelor membre privind termenele de transpunere în dreptul intern și datele de aplicare a directivelor prevăzute în anexa XII partea B.

Articolul 5 din Decizia nr. 243/2012/UE se elimină de la … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive].

Trimiterile la directivele abrogate se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa XIII.

Articolul 126

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a treia zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 127

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg,

Pentru Parlamentul European	*Pentru Consiliu*
Președintele	*Președintele*

ANEXA I

LISTA CONDIȚIILOR CARE POT ÎNSOȚI AUTORIZAȚIILE GENERALE, DREPTURILE DE UTILIZARE A SPECTRULUI DE FRECVENȚE RADIO ȘI DREPTURILE DE UTILIZARE A RESURSELOR DE NUMEROTAȚIE

Prezenta anexă prevede lista exhaustivă a condițiilor care pot însoți autorizațiile generale pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere (partea A), pentru rețelele de comunicații electronice (partea B), pentru serviciile de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere (partea C), pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio (partea D) și pentru drepturile de utilizare a resurselor de numerotație (partea E).

A. Condițiile generale care pot însoți o autorizație generală

1. Taxele administrative, în conformitate cu articolul 16.

2. Protecția datelor cu caracter personal și a vieții private specifică sectorului comunicațiilor electronice, în conformitate cu Directiva 2002/58/CE

3. Informațiile care trebuie furnizate în cadrul procedurii de notificare, în conformitate cu articolul 12 și în alte scopuri, astfel cum sunt menționate la articolul 21.

4. Permiterea interceptării legale de către autoritățile naționale competente, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679 și cu Directiva 2002/58/CE

5. Condițiile de utilizare a comunicărilor autorităților publice către publicul larg pentru avertizarea acestuia în caz de amenințări iminente și pentru limitarea consecințelor catastrofelor majore.

6. Condițiile de utilizare în caz de catastrofe majore sau de urgențe naționale în vederea asigurării comunicațiilor dintre serviciile de urgență și autorități.

7. Obligațiile de acces, altele decât cele prevăzute la articolul 13, care se aplică întreprinderilor care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice.

8. Măsurile elaborate pentru a asigura respectarea standardelor sau a specificațiilor menționate la articolul 39.

9. Obligații de transparență ale furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice care oferă servicii de comunicații electronice destinate publicului, în vederea asigurării conectivității cap la cap, în conformitate cu obiectivele și principiile enunțate la articolul 3 și, în cazurile în care este necesar și proporțional, accesul autorităților competente la informațiile necesare pentru verificarea corectitudinii unei astfel de aduceri la cunoștință.

B. Condiții specifice care pot însoți o autorizație generală pentru furnizarea de rețele de comunicații electronice

1. Interconectarea rețelelor în conformitate cu prezenta directivă.

2. Obligații de difuzare („must carry”), în conformitate cu prezenta directivă.

3. Măsuri de protecție a sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice generate de rețelele de comunicații electronice, în conformitate cu dreptul Uniunii, ținând seama în cea mai mare măsură de Recomandarea nr. 1999/519/CE.

4. Menținerea integrității rețelelor publice de comunicații electronice, în conformitate cu prezenta directivă, inclusiv prin impunerea unor condiții de prevenire a interferențelor electromagnetice între rețelele sau serviciile de comunicații electronice în conformitate cu Directiva 2014/30/UE.

5. Siguranța rețelelor publice în caz de acces neautorizat, în conformitate cu Directiva 2002/58/CE.

6. Condițiile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Directiva 2014/53/UE, în cazul în care utilizarea în cauză nu face obiectul acordării unor drepturi individuale de utilizare în conformitate cu articolul 46 alineatul (1) și cu articolul 48 din prezenta directivă.

C. Condiții specifice care pot însoți o autorizație generală pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere

1. Interoperabilitatea serviciilor în conformitate cu prezenta directivă.

2. Accesibilitatea pentru utilizatorii finali a numerelor din planul național de numerotație, a numerelor universale internaționale cu acces gratuit pentru apelant (UIFN) și, atunci când este posibil din punct de vedere tehnic și economic, a numerelor din planurile de numerotație ale altor state membre și condițiile aferente, în conformitate cu prezenta directivă.

3. Normele de protecție a consumatorilor specifice sectorului comunicațiilor electronice.

4. Restricții cu privire la transmisia de conținut ilegal, în conformitate cu Directiva 2000/31/CE și restricții cu privire la transmisia de conținut dăunător, în conformitate cu Directiva 2010/13/UE.

D. Condiții care pot însoți drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio

1. Obligația de a furniza un serviciu sau de a utiliza un tip de tehnologie în limitele articolului 45, inclusiv, după caz, cerințele de acoperire și de calitate în ceea ce privește serviciul.

2. Utilizarea eficace și eficientă a spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu prezenta directivă.

3. Condițiile tehnice și operaționale necesare pentru a evita interferențele prejudiciabile și pentru a proteja sănătatea publică împotriva câmpurilor electromagnetice, ținând seama în cea mai mare măsură de Recomandarea nr. 1999/519/CE, în cazul în care aceste condiții sunt diferite de cele incluse în autorizația generală.

4. Durata maximă, în conformitate cu articolul 49, sub rezerva modificărilor aduse planului național de alocare a frecvențelor.

5. Transferul sau cedarea prin leasing a drepturilor la inițiativa titularului drepturilor și condițiile aplicabile acestui transfer, în conformitate cu prezenta directivă.

6. Taxele pentru drepturile de utilizare, în conformitate cu articolul 42.

7. Orice angajament pe care întreprinderea care obține drepturile de utilizare și l-a asumat în cadrul procesului de autorizare sau de reînnoire a unei autorizații înainte de acordarea autorizației sau, după caz, înainte de a primi invitația de a-și depune cererea de drepturi de utilizare.

8. Obligații de a pune în comun sau de a partaja spectrul de frecvențe radio sau de a permite accesul altor utilizatori la spectrul de frecvențe radio în anumite regiuni sau la nivel național.

9. Obligații în cadrul acordurilor internaționale pertinente privind utilizarea benzilor de frecvențe radio.

10. Obligațiile specifice utilizării experimentale a benzilor de frecvențe radio.

E. Condiții care pot însoți drepturile de utilizare a resurselor de numerotație

1. Desemnarea serviciului pentru care se folosește numărul, inclusiv orice cerință privind furnizarea serviciului în cauză și, în vederea evitării oricărui dubiu, principiile de tarifare și prețurile maxime care se pot aplica în seria de numere respectivă în vederea asigurării protecției consumatorilor în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) litera (d).

2. Utilizarea eficace și eficientă a resurselor de numerotație, în conformitate cu prezenta directivă.

3. Cerințele privind portabilitatea numărului, în conformitate cu prezenta directivă.

4. Obligația de a furniza informații privind utilizatorii finali incluși în lista publică a abonaților telefonici în sensul articolului 112 din prezenta directivă.

5. Durata maximă, în conformitate cu articolul 94, sub rezerva modificărilor aduse planului național de frecvențe.

6. Transferul drepturilor la inițiativa titularului drepturilor și condițiile aplicabile acestui transfer, în conformitate cu prezenta directivă, inclusiv orice condiție ca dreptul de utilizare a unui număr să fie obligatorie pentru toate întreprinderile către care se transferă drepturile.

7. Taxele aferente drepturilor de utilizare, în conformitate cu articolul 95.

8. Orice angajament pe care întreprinderea care obține dreptul de utilizare și l-a asumat pe parcursul unei proceduri de selecție concurențiale sau comparative.

9. Obligații privind utilizarea numerelor în temeiul acordurilor internaționale pertinente.

10. Obligații privind utilizarea extrateritorială a numerelor în cadrul Uniunii, pentru a asigura conformitatea cu normele privind protecția consumatorilor și cu alte norme privind numerele în alte state membre decât cel al codului de țară.

ANEXA II

CONDIȚII DE ACCES
AL TELESPECTATORILOR ȘI ASCULTĂTORILOR DIN UNIUNE
LA SERVICIILE DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE DIGITALE

Partea I
Condițiile privind sistemele de acces condiționat care se aplică
în conformitate cu articolul 62 alineatul (1)

În ceea ce privește accesul condiționat al telespectatorilor și ascultătorilor din Uniune la serviciile de emisie digitală de radio și televiziune, indiferent de mijloacele de transmisie, statele membre se asigură, în conformitate cu articolul 62, că se aplică următoarele condiții:

(a) toate întreprinderile care furnizează servicii de acces condiționat, indiferent de mijloacele de transmisie, care furnizează servicii de acces la servicii de televiziune digitale și la servicii radio, servicii pe care se bazează radiodifuzorii de servicii de acces pentru a ajunge la orice grup de potențiali telespectatori sau ascultători trebuie:

– să ofere tuturor radiodifuzorilor, în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii compatibile cu dreptul concurenței al Uniunii, servicii tehnice care să permită recepționarea serviciilor de radio și televiziune digitale de către telespectatorii sau și ascultătorii autorizați prin intermediul decodoarelor gestionate de operatorii de servicii și să respecte dreptul concurenței al Uniunii;

– să păstreze conturi financiare separate privind activitatea lor de furnizori de servicii de acces condiționat.

(b) atunci când acordă licențe producătorilor de echipamente pentru consumatori, titularii de drepturi de proprietate industrială pentru produsele și sistemele de acces condiționat trebuie să se asigure că acționează în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii. Luând în considerare factorii tehnici și comerciali, acordarea licențelor de către titularii de drepturi nu trebuie să fie condiționată de interzicerea, împiedicarea sau descurajarea includerii în același produs:

– a unei interfețe comune care să permită conectarea cu mai multe alte sisteme de acces sau

– a unor mijloace specifice altui sistem de acces, sub rezerva respectării de către titularul licenței a unor condiții adecvate și rezonabile care să asigure, în ceea ce îl privește, siguranța tranzacțiilor operatorilor de acces condiționat.

Partea II

Alte infrastructuri cărora li se pot aplica condiții
în temeiul articolului 61 alineatul (2) litera (d)

(a) Accesul la API;

(b) Accesul la EPG.

ANEXA III

CRITERIILE DE STABILIRE
A TARIFELOR DE TERMINARE A APELURILOR DE VOCE LA NIVEL ANGRO

Principiile, criteriile și parametrii pentru stabilirea tarifelor de terminare a apelurilor de voce la nivel angro pe piețele de telefonie fixă și mobilă, menționate la articolul 75 alineatul (1):

(a) tarifele se bazează pe recuperarea costurilor suportate de un operator eficient; evaluarea costurilor eficiente se bazează pe valorile costurilor curente; metodologia costului pentru calcularea costurilor eficiente se bazează pe o abordare de modelare ascendentă care utilizează costurile legate de trafic incrementale pe termen lung aferente furnizării către terți a serviciului de terminare a apelurilor de voce la nivel angro;

(b) costurile incrementale relevante aferente unui serviciu de terminare a apelurilor de voce la nivel angro se stabilesc ca fiind diferența dintre costurile totale pe termen lung ale unui operator care furnizează gama sa completă de servicii și costurile totale pe termen lung ale operatorului respectiv când acesta nu furnizează terților un serviciu de terminare a apelurilor de voce la nivel angro;

(c) suplimentul relevant pentru terminarea apelurilor include numai acele costuri legate de trafic care ar fi evitate în absența furnizării unui serviciu de terminare a apelurilor de voce la nivel angro;

(d) costurile legate de capacitatea de rețea suplimentară se includ numai în măsura în care rezultă din necesitatea de a spori capacitatea de a permite asigurarea unui trafic suplimentar pentru terminarea apelurilor de voce la nivel angro;

(e) taxele de utilizare a spectrului de frecvențe radio sunt excluse din suplimentul pentru terminarea apelurilor mobile;

(f) se includ numai acele costuri comerciale la nivel angro legate în mod direct de furnizarea către terți a serviciului de terminare a apelurilor de voce la nivel angro;

(g) se consideră că toți operatorii de rețele fixe, indiferent de dimensiunea lor, oferă servicii de terminare a apelurilor de voce la aceleași costuri unitare ca și operatorul eficient;

(h) în cazul operatorilor de rețele mobile, nivelul minim de eficiență se stabilește la o cotă de piață de cel puțin 20 %;

(i) abordarea relevantă cu privire la amortizarea activelor este amortizarea economică; și

(j) alegerea tehnologiei în ceea ce privește rețelele care fac obiectul modelării are o dimensiune prospectivă, bazată pe o rețea a cărei parte centrală utilizează protocolul internet (IP core network), și ține seama de diversele tehnologii susceptibile a fi utilizate pe perioada de valabilitate a tarifului maxim; în cazul rețelelor fixe, apelurile se consideră a fi efectuate exclusiv prin comutarea pachetelor.

ANEXA IV

CRITERII DE EVALUARE A OFERTELOR DE COINVESTIȚII

La evaluarea unei oferte de coinvestiție în temeiul articolului 76 alineatul (1), autoritatea națională de reglementare verifică dacă au fost îndeplinite cel puțin criteriile următoare: Autoritățile naționale de reglementare pot lua în considerare criterii suplimentare în măsura în care sunt necesare pentru a se asigura accesibilitatea potențialilor investitori la coinvestiții, având în vedere condițiile locale specifice și structura pieței:

(a) Oferta de coinvestiție este deschisă în mod nediscriminatoriu oricărei întreprinderi pe durata de viață a rețelei construite în cadrul unei oferte de coinvestiție. Întreprinderea desemnată ca având o putere semnificativă pe piață poate include în ofertă condiții rezonabile în ceea ce privește capacitatea financiară pe care trebuie să o aibă o întreprindere, astfel încât, de exemplu, potențialii coinvestitori să trebuiască să își demonstreze capacitatea de a efectua plățile eșalonate pe baza cărora este planificată instalarea, acceptarea unui plan strategic pe baza căruia sunt întocmite planurile de instalare pe termen mediu etc.

(b) Oferta de coinvestiție este transparentă:

– oferta este disponibilă și ușor de identificat pe site-ul internet al întreprinderii desemnate ca având o putere semnificativă pe piață;

– termenii detaliați compleți, inclusiv forma juridică a acordului de coinvestiție și, dacă este cazul, scrisoarea de intenție privind normele principale de guvernanță ale vehiculului de coinvestiții, trebuie puși la dispoziția oricărui potențial ofertant care și-a exprimat interesul, fără întârzieri nejustificate; și

– procesul, precum foaia de parcurs pentru elaborarea și dezvoltarea proiectului de coinvestiție, se stabilește în avans, este clar explicat în scris oricărui potențial coinvestitor și toate obiectivele de etapă sunt comunicate în mod clar tuturor întreprinderilor, fără discriminare.

(c) Oferta de coinvestiție include termeni pentru potențialii coinvestitori care, într-o perspectivă îndelungată, să favorizeze concurența durabilă, în special:

– tuturor întreprinderilor li se oferă condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii de participare la acordul de coinvestiție în raport cu momentul din care participă la acesta, inclusiv în ceea ce privește contraprestația financiară impusă pentru dobândirea anumitor drepturi, în ceea ce privește protecția acordată coinvestitorilor prin drepturile respective, atât în etapa de construcție, cât și în cea de exploatare, de exemplu prin acordarea unor drepturi de utilizare irevocabile (*„indefeasible rights of use”* - IRU) pe durata de viață preconizată a rețelei care a făcut obiectul coinvestiției, și în ceea ce privește condițiile de participare și de potențială încetare a acordului de coinvestiție. În acest context, prin „termeni nediscriminatorii” nu se înțelege faptul că tuturor potențialilor coinvestitori li se oferă exact aceiași termeni, inclusiv termeni financiari, ci că toate variațiile termenilor oferiți se justifică pe baza aceloraşi criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și previzibile, cum ar fi numărul liniilor pentru utilizatori finali pentru care s-au asumat angajamente;

– oferta permite flexibilitate în ceea ce privește valoarea și calendarul angajamentului asumat de fiecare coinvestitor, de exemplu prin intermediul unui procent convenit, care să poate fi majorat, din totalul liniilor pentru utilizatorii finali într-o anumită zonă, în privința căruia coinvestitorii au posibilitatea de a se angaja treptat, și care se stabilește la un nivel unitar care să le permită coinvestitorilor mai mici cu resurse limitate să participe la coinvestiție la o scară minimă rezonabilă și să își majoreze treptat participarea, asigurând, în același timp, niveluri adecvate ale angajamentului inițial. Determinarea contraprestației financiare care este necesar a fi furnizată de către fiecare coinvestitor trebuie să reflecte faptul că investitorii din perioadele de început ale coinvestiției acceptă riscuri mai mari și participă cu capital mai devreme.

– în ceea ce privește angajamentele asumate în etape ulterioare și noii coinvestitori care participă la coinvestiție după începerea proiectului, se consideră justificat să se impună o primă care să fie majorată cu timpul, pentru a reflecta diminuarea riscurilor și pentru a contracara orice stimulent de a reține capital în primele etape;

– acordul de coinvestiție permite atribuirea drepturilor dobândite de către coinvestitori altor coinvestitori sau unor terți care doresc să participe la acordul de coinvestiție, sub rezerva obligației ca întreprinderea către care se efectuează transferul să îndeplinească toate obligațiile inițiale pe care le avea cedentul în temeiul acordului de coinvestiție;

– coinvestitorii trebuie să își acorde drepturi reciproce, conform unor condiții echitabile și rezonabile, în ceea ce privește accesul la infrastructura care a făcut obiectul coinvestiției, în vederea furnizării de servicii în aval, inclusiv utilizatorilor finali, în conformitate cu condiții transparente care trebuie să fie transparente în oferta de coinvestiții și în acordul încheiat ulterior, în special atunci când coinvestitorii sunt responsabili în mod individual și separat de instalarea anumitor părți ale rețelei. Atunci când se constituie un vehicul de coinvestiție, acesta trebuie să acorde acces la rețea tuturor coinvestitorilor, direct sau indirect, pe bază de echivalență a contribuțiilor și conform unor condiții echitabile și rezonabile, inclusiv unor condiții financiare care să reflecte diferitele niveluri de risc acceptate de către fiecare coinvestitor.

(d) Oferta de coinvestiții asigură o investiție durabilă, susceptibilă să răspundă nevoilor viitoare, prin instalarea de noi elemente de rețea care să contribuie în mod semnificativ la instalarea rețelelor de foarte mare capacitate.

ANEXA V

SETUL MINIM DE SERVICII
PE CARE SERVICIUL ADECVAT DE ACCES LA INTERNET DE BANDĂ LARGĂ
ARE CAPACITATEA DE A LE SUSȚINE
ÎN CONFORMITATE CU ARTICOLUL 84 ALINEATUL (3)

1. E-mail

2. motoare de căutare care să permită să se caute și să se găsească toate tipurile de informații

3. instrumente online de educație și de formare profesională de bază

4. ziare sau știri online

5. cumpărarea sau comandarea de bunuri sau servicii online

6. căutarea unui loc de muncă și instrumente de căutare a unui loc de muncă

7. interacțiuni profesionale prin intermediul unor rețele în acest sens

8. servicii bancare prin internet

9. utilizarea de servicii de e-Guvernare

10. mijloace de comunicare socială și servicii de mesagerie instantanee

11. apeluri și apeluri video (calitate standard)

ANEXA VI

DESCRIEREA FACILITĂȚILOR ȘI A SERVICIILOR
MENȚIONATE LA ARTICOLUL 88 (CONTROLUL CHELTUIELILOR),
LA ARTICOLUL 115 (FACILITĂȚI SUPLIMENTARE) ȘI LA ARTICOLUL 106
(TRECEREA DE LA UN FURNIZOR LA ALTUL ȘI PORTAREA NUMERELOR)

Partea A

Servicii și facilități menționate la articolele 88 și 115

Atunci când se aplică în temeiul articolului 88, partea A se aplică consumatorilor și altor categorii de utilizatori finali dacă statele membre au extins beneficiarii articolului 88 alineatul (2). Atunci când se aplică în temeiul articolului 115, partea A se aplică categoriilor de utilizatori finali determinate de către statele membre, cu excepția punctelor (c), (d) și (g), care se aplică numai consumatorilor.

(a) Facturarea detaliată

Statele membre se asigură că autoritățile competente în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare, sub rezerva cerințelor dreptului privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, pot stabili nivelul de bază al facturilor detaliate pe care furnizorii le oferă utilizatorilor finali gratuit pentru a le permite:

(i) să verifice și să controleze cheltuielile aferente utilizării serviciilor de acces la internet sau a serviciilor de comunicații de voce, ori a serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere în cazul articolului 115; și

(ii) să monitorizeze corect utilizarea lor și cheltuielile aferente și să exercite un anumit control asupra facturilor lor.

Dacă este cazul, se poate oferi utilizatorilor finali o prezentare mai detaliată, la un tarif acceptabil sau în mod gratuit.

Astfel de facturi detaliate includ o mențiune explicită a identității furnizorului și a duratei serviciilor facturate de orice numere premium, cu excepția cazului în care utilizatorul final a solicitat ca informațiile respective să nu fie menționate.

Nu este necesar ca apelurile gratuite pentru utilizatorul final apelant, inclusiv apelurile la liniile de asistență, să figureze pe factura detaliată a utilizatorului final apelant.

Autoritățile naționale de reglementare pot impune operatorilor să pună la dispoziție gratuit identificarea liniei apelante.

(b) Restricționarea selectivă și gratuită a apelurilor efectuate sau a mesajelor SMS sau MMS premium trimise sau, dacă este fezabil din punct de vedere tehnic, alte tipuri de aplicații similare

Aceasta reprezintă un serviciu care permite utilizatorilor finali, în urma unei cereri în acest sens adresate furnizorilor de servicii de comunicații de voce sau servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere în cazul articolului 115, să restricționeze în mod gratuit apelurile efectuate sau mesajele SMS sau MMS premium trimise sau alte tipuri de aplicații similare de sau către anumite categorii de numere.

(c) Sistemele de plată în avans

Statele membre se asigură că autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare pot solicita furnizorilor să ofere consumatorilor accesul la rețeaua publică de comunicații electronice și folosirea serviciilor de comunicații de voce sau a serviciilor de acces la internet sau a serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere în cazul articolului 115 printr-un sistem de plată în avans.

(d) Plata în rate a taxelor de conectare

Statele membre se asigură că autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare pot impune furnizorilor să permită consumatorilor să plătească în rate pentru conexiunea la rețeaua publică de comunicații electronice.

(e) Neplata facturilor

Statele membre autorizează adoptarea anumitor măsuri, care trebuie să fie proporționale, nediscriminatorii și accesibile publicului, pentru a reglementa situația neplății facturilor emise de furnizori. Măsurile respective garantează primirea de către utilizatorul final a unui preaviz corespunzător care să îl avertizeze de orice întrerupere sau deconectare a serviciului din cauza neplății. Cu excepția cazurilor de fraudă, de întârziere a plății sau de neplată repetată, măsurile respective trebuie să asigure, în măsura posibilităților tehnice, limitarea întreruperii serviciului la serviciul în cauză. Deconectarea pentru neplata facturilor are loc numai după ce utilizatorul final a fost avertizat în mod corespunzător. Înainte de întreruperea completă a serviciului, statele membre pot permite furnizarea provizorie de servicii limitate, în cadrul cărora sunt autorizate doar apelurile care nu implică taxarea utilizatorului final (de exemplu apelurile la numărul european unic de urgență „112”) și un nivel minim al serviciilor de acces la internet, definite de statele membre în funcție de condițiile naționale.

(f) Consiliere privind tarifele

Aceasta se referă la facilitatea prin care utilizatorii finali pot solicita furnizorului să ofere informații cu privire la tarifele alternative mai ieftine, dacă există.

(g) Controlul costurilor

Acesta se referă la facilitatea prin care furnizorii oferă alte mijloace, dacă sunt considerate ca fiind adecvate de autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare, pentru a controla costurile serviciilor de comunicații de voce sau de acces la internet sau ale serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere în cazul articolului 115, inclusiv alertele gratuite adresate consumatorilor în cazul unor tipare de consum anormale sau excesive.

(h) Facilitatea de a dezactiva facturarea de către terți

Aceasta se referă la facilitatea oferită utilizatorilor finali de a dezactiva capacitatea furnizorilor de servicii terți de a folosi factura unui furnizor de servicii de acces la internet sau a unui furnizor de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului pentru a-și factura produsele sau serviciile.

Partea B

Facilitățile menționate la articolul 115

(a) Identificarea liniei apelante

Se referă la faptul că numărul părții apelante este prezentat părții apelate înainte de conectarea apelului.

Această facilitate este furnizată în conformitate cu dreptul aplicabil privind protecția datelor personale și a confidențialității, în special Directiva 2002/58/CE.

În măsura în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, operatorii furnizează date și semnale pentru a facilita identificarea liniei apelante și formarea numărului de telefon în ton peste frontierele statelor membre.

(b) Redirecționarea e-mailurilor sau accesul la e-mailuri după rezilierea contractului cu un furnizor de servicii de acces la internet.

Această facilitate permite utilizatorilor finali care reziliază contractul cu un furnizor de servicii de acces la internet, la cerere și în mod gratuit, fie să își acceseze e-mailurile primite la adresa(adresele) de e-mail bazată(e) pe denumirea comercială sau marca comercială a fostului lor furnizor, pe o perioadă pe care autoritatea națională de reglementare o consideră necesară și proporțională, fie să transfere e-mailurile trimise către adresa(adresele) respectivă(e) pe perioada respectivă la o adresă de e-mail nouă, indicată de utilizatorul final.

Partea C

Punerea în aplicare a dispozițiilor privind portarea numerelor menționată la articolul 106

Cerința ca toți utilizatorii finali cărora le-au fost alocate numere din planul național de numerotație care solicită acest lucru să își poată păstra numerele indiferent de întreprinderea care furnizează serviciul se aplică:

(a) în cazul numerelor geografice, la un punct determinat; și

(b) în cazul numerelor nongeografice, în orice locație.

Prezenta parte nu se aplică portării numerelor între rețelele care furnizează servicii la punct fix și rețelele mobile.

ANEXA VII

CALCULUL COSTULUI NET, DACĂ EXISTĂ, AL OBLIGAȚIILOR DE SERVICIU UNIVERSAL ȘI STABILIREA UNUI MECANISM DE COMPENSARE SAU DE REPARTIZARE A COSTURILOR ÎN CONFORMITATE CU ARTICOLELE 89 ȘI 90

Partea A

Calculul costului net

Obligațiile de serviciu universal reprezintă acele obligații pe care un stat membru le-a impus unei întreprinderi pentru furnizarea serviciului universal, astfel cum este prevăzut la articolele 84-87.

Autoritățile naționale de reglementare iau în considerare toate mijloacele prin care să se ofere stimulente adecvate pentru ca operatorii (desemnați sau nu) să îndeplinească obligații de serviciu universal într-un mod rentabil. Costul net al obligațiilor de serviciu universal se calculează ca diferența dintre costul net suportat de o întreprindere atunci când aceasta îndeplinește obligații de serviciu universal și atunci când nu îndeplinește obligații de serviciu universal. Trebuie să se acorde atenția cuvenită evaluării corecte a costurilor pe care o întreprindere le-ar fi putut evita dacă nu ar fi avut obligațiile de serviciu universal. Calculul costului net evaluează beneficiile, inclusiv cele intangibile, ale furnizorului unui serviciu universal.

Calculul se bazează pe costurile care pot fi atribuite:

(i) elementelor serviciilor identificate care nu pot fi furnizate decât în pierdere sau furnizate în condiții de costuri care se situează în afara standardelor comerciale normale.

Această categorie poate include elementele de servicii precum accesul la serviciile telefonice de urgență, furnizarea anumitor telefoane publice cu plată, furnizarea anumitor servicii sau echipamente pentru utilizatorii finali cu dizabilități etc.

(ii) anumitor utilizatori finali sau grupuri de utilizatori finali cărora, luând în considerare costul de furnizare a rețelei și a serviciului specificat, venitul obținut și orice echilibrare geografică a prețurilor impusă de statul membru, nu le pot fi furnizate servicii decât în pierdere sau la costuri care se situează în afara standardelor comerciale normale.

Această categorie cuprinde utilizatorii finali sau grupurile de utilizatori finali cărora nu le-ar fi furnizate servicii de către un furnizor comercial dacă acesta nu ar avea o obligație de serviciu universal.

Calculul costului net al anumitor aspecte ale obligațiilor de serviciu universal se efectuează separat, pentru a evita dubla contabilizare a eventualelor beneficii directe sau indirecte și a costurilor. Costul net total al obligațiilor de serviciu universal pentru o întreprindere corespunde sumei costurilor nete aferente fiecărei componente a obligațiilor de serviciu universal, luând în considerare orice beneficiu intangibil. Autoritatea națională de reglementare are responsabilitatea de a verifica acest cost net.

Partea B

Compensarea costurilor nete ale obligațiilor de serviciu universal

Recuperarea sau finanțarea costurilor nete ale obligațiilor de serviciu universal poate impune să se acorde o compensație întreprinderilor cărora le revin obligații de serviciu universal pentru serviciile furnizate în condiții necomerciale. Întrucât această compensație implică transferuri financiare, statele membre trebuie să garanteze că acestea sunt efectuate în mod obiectiv, transparent, nediscriminatoriu și proporționat. Aceasta înseamnă că transferurile trebuie să determine cea mai mică denaturare posibilă a concurenței și a cererii utilizatorilor.

În conformitate cu articolul 90 alineatul (3), un mecanism de repartizare bazat pe un fond ar trebui să utilizeze un mecanism transparent și neutru pentru colectarea contribuțiilor, care să evite pericolul dublei impuneri a intrărilor și ieșirilor din întreprinderi.

Organismul independent care administrează fondul este responsabil cu colectarea contribuțiilor de la întreprinderile care sunt considerate a avea obligația să contribuie la costul net al obligațiilor de serviciu universal în statele membre și supraveghează transferul sumelor datorate sau achitarea taxelor administrative către întreprinderile îndreptățite să primească plăți din fond.

ANEXA VIII

CERINȚELE DE INFORMARE CARE TREBUIE ÎNDEPLINITE
ÎN CONFORMITATE CU ARTICOLUL 102
(CERINȚE DE INFORMARE APLICABILE CONTRACTELOR)

A. cerințe de informare pentru furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive

Furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive, pun la dispoziție următoarele informații:

1. în cadrul caracteristicilor principale ale fiecărui serviciu furnizat, eventualele niveluri minime de calitate a serviciului, în măsura în care acestea sunt oferite, și, pentru alte servicii decât serviciile de acces la internet, parametrii de calitate specifici asigurați.

   În cazul în care nu se oferă niveluri minime de calitate a serviciului, se face o declarație în acest sens.

2. în cadrul informațiilor privind prețul, dacă și în măsura în care este cazul, prețurile pentru activarea serviciului de comunicații electronice și, respectiv, pentru orice taxe recurente sau aferente consumului,

3. în cadrul informațiilor privind durata contractului și condițiile de reînnoire și încetare a contractului, inclusiv eventualele taxe de încetare a contractului, în măsura în care astfel de condiții se aplică:

   (i) orice utilizare sau durată minimă necesară pentru a beneficia de termenii promoționali;

   (ii) orice taxe legate de trecerea de la un furnizor la altul și mecanismele de despăgubire și rambursare pentru întârziere sau abuz în legătură cu schimbarea furnizorului, precum și informații despre procedurile respective;

   (iii) informații privind dreptul consumatorilor care utilizează servicii preplătite să li se ramburseze, la cerere, orice credit restant în caz de trecere de la un furnizor la altul, astfel cum se prevede la articolul 106 alineatul (6);

   (iv) orice tarife datorate în cazul rezilierii anticipate a contractului, inclusiv informații privind deblocarea echipamentelor terminale și orice recuperare a costurilor în ceea ce privește echipamentul terminal;

4. orice mecanisme de despăgubire și rambursare, inclusiv, după caz, trimiteri explicite la drepturile consumatorilor, care se aplică în cazul în care nu sunt respectate nivelurile de calitate a serviciului prevăzute în contract sau în cazul în care furnizorul nu reacționează corespunzător la un incident de securitate, o amenințare sau o vulnerabilitate;

5. tipul de măsură care ar putea fi luată de către furnizor ca răspuns la incidentele sau amenințările în materie de securitate sau la vulnerabilități.

B. cerințe de informare pentru furnizorii de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului

I. Pe lângă cerințele prevăzute în partea A, furnizorii de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului furnizează următoarele informații:

1. în cadrul caracteristicilor principale ale fiecărui serviciu furnizat:

(i) eventualele niveluri minime de calitate a serviciului, în măsura în care acestea sunt oferite, și ținând seama în mod deosebit de orientările OAREC adoptate în conformitate cu articolul 104 alineatul (2) în ceea ce privește:

– pentru serviciile de acces la internet: cel puțin întârzierea de transfer al pachetelor de date, variația întârzierii de transfer al pachetelor de date, pierderea pachetelor de date,

– pentru serviciile de comunicații interpersonale destinate publicului care exercită controlul asupra cel puțin a unor elemente ale rețelei sau au un acord privind nivelul serviciilor în acest sens cu întreprinderile care furnizează acces la rețea: cel puțin timpul necesar pentru conectarea inițială, probabilitatea neconectării, întârzieri în semnalizarea apelului în conformitate cu anexa X și

(ii) fără a aduce atingere dreptului utilizatorilor finali de a folosi echipamente terminale la alegere, în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2015/2120, orice condiții, inclusiv taxe, impuse de furnizor privind utilizarea echipamentului terminal furnizat;

2. în cadrul informațiilor privind prețul, dacă și în măsura în care este cazul, prețurile pentru activarea serviciului de comunicații electronice și, respectiv, pentru orice taxe recurente sau aferente consumului:

   (i) detalii privind planurile tarifare specifice sau planurile prevăzute în contract și, pentru fiecare astfel de plan tarifar, tipurile de servicii oferite, inclusiv, după caz, volumele de comunicații (MB, minute, mesaje) incluse pe perioadă de facturare și prețul pentru unitățile de comunicare suplimentare;

   (ii) în cazul unor planuri tarifare sau al unor planuri cu un volum de comunicații prestabilit, posibilitatea pentru consumatori de a reporta orice volum neutilizat din perioada de facturare precedentă la următoarea perioadă de facturare, în cazul în care această opțiune este inclusă în contract;

   (iii) facilități pentru a garanta transparența facturării și pentru a monitoriza nivelul consumului;

   (iv) informații tarifare cu privire la orice numere sau servicii care fac obiectul unor condiții tarifare speciale; în ceea ce privește categoriile individuale de servicii, autoritățile competente în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare pot solicita în plus ca aceste informații să fie furnizate imediat înaintea conectării apelului sau înaintea conectării la furnizorul serviciului;

   (v) în cazul pachetelor de servicii și al pachetelor care includ atât servicii, cât și echipamente terminale, prețul fiecărui element al pachetului, în măsura în care acestea sunt comercializate și separat;

(vi) detalii și condiții, inclusiv taxe, pentru orice serviciu postvânzare, servicii de asistență tehnică și asistență pentru clienți; și

(vii) mijloacele prin care se pot obține informații actualizate privind toate tarifele și taxele de întreținere aplicabile;

3. în cadrul informațiilor privind durata contractului pentru pachetele de servicii și condițiile de reînnoire și încetare a contractului, după caz, condițiile de încetare a pachetului sau a elementelor acestuia;

4. fără a aduce atingere articolului 13 din Regulamentul (UE) 2016/679, informații care precizează ce date cu caracter personal sunt furnizate înainte de prestarea serviciului sau colectate în contextul furnizării serviciului;

5. detalii privind produsele și serviciile concepute pentru utilizatorii finali cu dizabilități și precizarea modalității de obținere a unor informații actualizate cu privire la acestea;

6. mijloacele de inițiere a procedurilor de soluționare a litigiilor, inclusiv a litigiilor naționale și transfrontaliere, în conformitate cu articolul 25;

II. Pe lângă cerințele prevăzute în partea A și la punctul I, furnizorii de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului bazate pe numere furnizează următoarele informații:

1. orice limitări privind accesul la serviciile de urgență sau la informația de localizare a apelantului din motive de nefezabilitate din punct de vedere tehnic, în măsura în care serviciile respective permit utilizatorilor finali să efectueze apeluri către un număr din cadrul unui plan de numerotație național sau internațional;

2. dreptul utilizatorului final a decide dacă dorește înscrierea datelor sale cu caracter personal într-o listă a abonaților telefonici și tipurile de date vizate în conformitate cu articolul 12 din Directiva 2002/58/CE.

III. În plus față de cerințele prevăzute în partea A și la punctul I, furnizorii de servicii de acces la internet furnizează, de asemenea, informațiile necesare în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2015/2120.

ANEXA IX

INFORMAȚIILE CARE TREBUIE PUBLICATE
ÎN CONFORMITATE CU ARTICOLUL 103
(TRANSPARENȚA ȘI PUBLICAREA INFORMAȚIILOR)

Autoritatea competentă în coordonare, după caz, cu autoritatea națională de reglementare are responsabilitatea de a se asigura că informațiile prevăzute în prezenta anexă se publică în conformitate cu articolul 103. Autoritatea competentă, în coordonare, după caz, cu autoritatea națională de reglementare stabilește care informații prezintă relevanță în vederea publicării de către furnizorii de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului, și care informații se publică chiar de către autoritatea competentă în coordonare, după caz, cu autoritatea națională de reglementare, pentru ca toți utilizatorii finali să poată alege în deplină cunoștință de cauză. În cazul în care se consideră adecvat, înainte de a impune o obligație, autoritățile competente, în coordonare, după caz, cu autoritățile naționale de reglementare, pot promova măsuri de autoreglementare sau de coreglementare.

1 Datele de contact ale întreprinderii

2. Descrierea serviciilor oferite

2.1. Domeniul de aplicare a serviciilor oferite și principalele caracteristici ale fiecărui serviciu furnizat, inclusiv eventualele niveluri minime de calitate a serviciilor, în cazul în care acestea sunt oferite, și orice restricții impuse de furnizor cu privire la utilizarea echipamentului terminal furnizat.

2.2. Tarifele serviciilor oferite, inclusiv informații privind volumele de comunicații (cum ar fi restricțiile privind utilizarea datelor, numărul de minute de voce, numărul de mesaje) ale planurilor tarifare specifice și tarifele aplicabile pentru unitățile de comunicații suplimentare, numerele sau serviciile care fac obiectul unor condiții tarifare speciale, tarifele pentru acces și întreținere, toate tipurile de tarife pentru utilizare, sistemele de tarifare speciale și cele ce vizează o anumită categorie de utilizatori și orice alte taxe suplimentare, precum și costurile privind echipamentul terminal.

2.3. Serviciile postvânzare, de întreținere și de asistență pentru clienți oferite și datele de contact aferente acestora.

2.4. Condițiile contractuale standard, inclusiv durata contractului, taxele datorate ca urmare a rezilierii anticipate a contractului, drepturile legate de încetarea ofertelor propuse în cadrul unui pachet sau a unor elemente ale acestora și procedurile și tarifele directe legate de portarea numerelor și a altor identificatori, dacă sunt relevante.

2.5. În cazul în care întreprinderea este furnizor de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, informații privind accesul la serviciile de urgență și localizarea apelantului, sau orice limitare cu privire la cea din urmă. În cazul în care întreprinderea este furnizor de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, informații în ce măsură poate fi permis accesul la serviciile de urgență.

2.6. Detalii privind produsele și serviciile, inclusiv orice funcții, practici, politici și proceduri, precum și modificări ale funcționării serviciului destinate în mod specific utilizatorilor finali cu dizabilități, în conformitate cu dreptul Uniunii care armonizează cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor.

3. Mecanismele de soluționare a litigiilor, inclusiv cele instituite de întreprindere.

ANEXA X

PARAMETRI PRIVIND CALITATEA SERVICIULUI

Parametrii, definițiile și metodele de măsurare privind calitatea serviciului menționate la articolul 104

Pentru furnizorii de acces la o rețea publică de comunicații electronice

PARAMETRU (Nota 1)	DEFINIȚIE	METODĂ DE MĂSURARE
Timpul de furnizare pentru conectarea inițială	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Rata defecțiunilor pe linie de acces	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Timpul de reparare a defecțiunii	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

Pentru furnizorii de servicii de comunicații interpersonale destinate publicului care exercită controlul asupra cel puțin a unor elemente ale rețelei sau au un acord privind nivelul serviciilor în acest sens cu întreprinderile care furnizează acces la rețea

PARAMETRU (Nota 2)	DEFINIȚIE	METODĂ DE MĂSURARE
Timpul necesar pentru conectarea apelului	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Reclamații privind facturarea	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Calitatea conexiunii de voce	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Rata apelurilor întrerupte	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Proporția apelurilor eșuate (Nota 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Probabilitatea unei defecțiuni		
Întârzieri în semnalizarea apelului		

Numărul versiunii ETSI EG 202 057-1 este 1.3.1 (iulie 2008)

Pentru furnizorii de servicii de acces la internet

PARAMETRU	DEFINIȚIE	METODĂ DE MĂSURARE
Întârzierea de transfer al pachetelor de date (întârzierea datelor)	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Variația întârzierii de transfer a pachetelor de date	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Pierderea pachetelor de date	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617

Nota 1

Parametrii permit analizarea rezultatelor la nivel regional [și anume cel puțin la nivelul 2 din Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică (NUTS) stabilit de Eurostat].

Nota 2

Statele membre pot decide să nu solicite păstrarea de informații actualizate privind rezultatele acestor doi parametri dacă există dovezi că rezultatele din aceste două domenii sunt satisfăcătoare.

ANEXA XI

INTEROPERABILITATEA ECHIPAMENTELOR
RADIO AUTO ȘI A ECHIPAMENTELOR DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ
PENTRU CONSUMATORI MENȚIONATE LA ARTICOLUL 113

1. Algoritmul comun de codare și recepția liberă

Toate echipamentele destinate consumatorilor pentru recepționarea semnalelor de televiziune digitală (și anume difuzarea prin transmisie terestră, prin cablu sau prin satelit), care sunt vândute, închiriate sau puse la dispoziție în oricare alt mod în Uniune și care pot decoda semnalele de televiziune digitală trebuie să poată permite:

(a) decodarea acestor semnale conform unui algoritm comun european de codare, administrat de o organizație europeană de standardizare recunoscută (în prezent ETSI);

(b) afișarea semnalelor care au fost transmise liber, cu condiția ca, în cazul în care acest echipament este închiriat, cel căruia i-a fost închiriat echipamentul să respecte contractul de închiriere aplicabil.

2. Interoperabilitatea televizoarelor digitale

Orice televizor digital cu un ecran integral cu o diagonală vizibilă mai mare de 30 cm care este introdus pe piață pentru a fi vândut sau închiriat în Uniune trebuie să aibă cel puțin o interfață socket deschisă („open interface socket”) (standardizată de o organizație europeană de standardizare recunoscută sau conformă unui standard adoptat de o asemenea organizație sau conformă unei specificații acceptate de întreg sectorul industrial în cauză), care să permită o conectare simplă a echipamentelor periferice și care să poată permite transferul tuturor elementelor relevante ale unui semnal de televiziune digitală, inclusiv informațiile legate de serviciile interactive și cu acces condiționat.

3. interoperabilitatea echipamentelor radio auto

Orice echipament radio auto integrat într-un autoturism nou din categoria M care este pus la dispoziție pe piață pentru a fi vândut sau închiriat în Uniune începând cu … [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] conține un receptor care are capacitatea de recepționare și reproducere cel puțin a serviciilor radio furnizate prin intermediul radiodifuziunii digitale terestre. Receptoarele care sunt conforme cu standardele armonizate ale căror referințe au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau cu părți ale acestor standarde se consideră că îndeplinesc cerința menționată cuprinsă în respectivele standarde sau părți ale acestor standarde.

ANEXA XII

Partea A

Directivele abrogate

cu lista modificărilor succesive ale acestora

(menționate la articolul 125)

Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 108, 24.4.2002, p. 33)	
Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 337, 18.12.2009, p. 37)	Articolul 1
Regulamentul (CE) nr. 544/2009 al Parlamentului European și al Consiliului. (JO L 167, 29.6.2009, p. 12)	Articolul 2
Regulamentul (CE) nr. 717/2007 al Parlamentului European și al Consiliului. (JO L 171, 29.6.2007, p. 32)	Articolul 10
Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 108, 24.4.2002, p. 21)	
Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 337, 18.12.2009, p. 37)	Articolul 3 și anexa
Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 108, 24.4.2002, p. 7)	
Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 337, 18.12.2009, p. 37)	Articolul 2

Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului

(JO L 108, 24.4.2002, p. 51)

Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 337, 18.12.2009, p. 11)	Articolul 1 și anexa I
Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 310, 26.11.2015, p. 1)	Articolul 8

Partea B

Termene pentru transpunerea în dreptul intern și datele de aplicare

(menționate la articolul 125)

Directiva	Termenul pentru transpunere	Data aplicării
2002/19/CE	24 iulie 2003	25 iulie 2003
2002/20/CE	24 iulie 2003	25 iulie 2003
2002/21/CE	24 iulie 2003	25 iulie 2003
2002/22/CE	24 iulie 2003	25 iulie 2003

ANNEX XIII

Tabel de corespondență

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
Articolul 1 alineatele (1), (2) și (3)				Articolul 1 alineatele (1), (2) și (3)
Articolul 1 alineatul (3a)				Articolul 1 alineatul (4)
Articolul 1 alineatele (4) și (5)				Articolul 1 alineatele (5) și (6)
Articolul 2 litera (a)				Articolul 2 punctul 1
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 2
Articolul 2 litera (b)				Articolul 2 punctul 3
Articolul 2 litera (c)				Articolul 2 punctul 4
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 5
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 6
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 7
Articolul 2 litera (d)				Articolul 2 punctul 8
Articolul 2 litera (da)				Articolul 2 punctul 9
Articolul 2 litera (e)				Articolul 2 punctul 10
Articolul 2 litera (ea)				Articolul 2 punctul 11

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
Articolul 2 litera (f)				Articolul 2 punctul 12
Articolul 2 litera (g)				–
Articolul 2 litera (h)				Articolul 2 punctul 13
Articolul 2 litera (i)				Articolul 2 punctul 14
Articolul 2 litera (j)				–
Articolul 2 litera (k)				–
Articolul 2 litera (l)				–
Articolul 2 litera (m)				Articolul 2 punctul 15
Articolul 2 litera (n)				Articolul 2 punctul 16
Articolul 2 litera (o)				Articolul 2 punctul 17
Articolul 2 litera (p)				Articolul 2 punctul 18
Articolul 2 litera (q)				Articolul 2 punctul 19
Articolul 2 litera (r)				Articolul 2 punctul 20
Articolul 2 litera (s)				Articolul 2 punctul 31
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 22
Articolul 3 alineatul (1)				Articolul 5 alineatul (1)
–	–	–	–	Articolul 5 alineatul (2)

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
Articolul 3 alineatul (2)				Articolul 6 alineatul (1)
Articolul 3 alineatul (3)				Articolul 6 alineatul (2)
Articolul 3 alineatul (3a) primul paragraf				Articolul 8 alineatul (1)
–	–	–	–	Articolul 8 alineatul (2)
–	–	–	–	Articolul 7 alineatul (1)
Articolul 3 alineatul (3a) al doilea paragraf				Articolul 7 alineatele (2) și (3)
Articolul 3 alineatul (3a) al treilea paragraf				Articolul 9 alineatele (1) și (3)
–	–	–	–	Articolul 9 alineatul (2)
Articolul 3 alineatul (3b)				Articolul 10 alineatul (1)
Articolul 3 alineatul (3c)				Articolul 10 alineatul (2)
Articolul 3 alineatul (4)				Articolul 5 alineatul (3)
Articolul 3 alineatul (5)				Articolul 11
Articolul 3 alineatul (6)				Articolul 5 alineatul (4)
Articolul 4				Articolul 31
Articolul 5				Articolul 20

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
–	–	–	–	Articolul 22
Articolul 6				Articolul 23
Articolul 7				Articolul 32
Articolul 7a				Articolul 33
–	–	–	–	Articolul 33 alineatul (5) litera (c)
Articolul 8 alineatele (1) și (2)				Articolul 3 alineatele (1) și (2)
Articolul 8 alineatul (5)				Articolul 3 alineatul (3)
Articolul 8a alineatele (1) și (2)				Articolul 4 alineatele (1) și (2)
–	–	–	–	Articolul 4 alineatul (3)
Articolul 8a alineatul (3)				Articolul 4 alineatul (4)
–	–	–	–	Articolul 29
Articolul 9 alineatele (1) și (2)				Articolul 45 alineatele (1) și (2)
–	–	–	–	Articolul 45 alineatul (3)
Articolul 9 alineatul (3)				Articolul 45 alineatul (4)
Articolul 9 alineatele (4) și (5)				Articolul 45 alineatele (5) și (6)
Articolul 9 alineatele (6) și (7)				–
Articolul 9a				–

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
Articolul 9b alineatele (1) și (2)				Articolul 51 alineatele (1) și (2)
Articolul 9b alineatul (3)				Articolul 51 alineatul (4)
–	–	–	–	Articolul 51 alineatul (3)
Articolul 10 alineatul (1)				Articolul 95 alineatul (1)
Articolul 10 alineatul (2)				Articolul 95 alineatul (3)
–	–	–	–	Articolul 95 alineatul (2)
–	–	–	–	Articolul 95 alineatul (4)
–	–	–	–	Articolul 95 alineatul (5)
–	–	–	–	Articolul 95 alineatul (6)
Articolul 10 alineatul (3)				Articolul 95 alineatul (7)
Articolul 10 alineatul (4)				Articolul 95 alineatul (8)
Articolul 10 alineatul (5)				–
Articolul 11				Articolul 43
Articolul 12 alineatul (1)				Articolul 44 alineatul (1)
Articolul 12 alineatul (2)				–
Articolul 12 alineatul (3)				Articolul 61 alineatul (2)
Articolul 12 alineatul (4)				–

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
Articolul 12 alineatul (5)				Articolul 44 alineatul (2)
Articolul 13				Articolul 17
Articolul 13a alineatele (1), (2) și (3)				Articolul 40 alineatele (1) (2) și (3)
Articolul 13a alineatul (4)				–
–				Articolul 40 alineatul (5)
–	–	–	–	Articolul 40 alineatul (4)
Articolul 13b alineatele (1), (2) și (3)				Articolul 41 alineatele (1) (2) și (3)
–	–	–	–	Articolul 41 alineatul (4)
Articolul 13a alineatul (4)				Articolul 41 alineatul (7)
–	–	–	–	Articolul 41 alineatul (5)
–	–	–	–	Articolul 41 alineatul (6)
Articolul 14				Articolul 63
Articolul 15 alineatele (1), (2)și (3)				Articolul 64 alineatele (1), (2), (3)
				–
Articolul 15 alineatul (4)	–	–	–	–
–	–	–	–	Articolul 66
Articolul 16				Articolul 67

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
Articolul 17				Articolul 39
Articolul 18				–
Articolul 19				Articolul 38
Articolul 20				Articolul 26
Articolul 21 alineatul (1)				Articolul 27 alineatul (1)
Articolul 21 alineatul (2) primul și al doilea paragraf				Articolul 27 alineatul (2)
Articolul 21 alineatul (2) al treilea paragraf				Articolul 27 alineatul (3)
Articolul 21 alineatul (2) al patrulea și al cincilea paragraf				Articolul 27 alineatul (4)
–				Articolul 27 alineatul (5)
Articolul 21 alineatul (3)				–
Articolul 21 alineatul (4)				Articolul 27 alineatul (6)
Articolul 21a				Articolul 29
Articolul 22 alineatul (1)				Articolul 118 alineatul (1)
Articolul 22 alineatul (2)				Articolul 118 alineatul (3)
Articolul 22 alineatul (3)				Articolul 118 alineatul (4)

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
–	–	–	–	Articolul 11 alineatul (2)
–	–	–	–	Articolul 118 alineatul (5)
–	–	–	–	Articolul 117
Articolul 23				Articolul 119
Articolul 24				Articolul 120 alineatele (1) și (2)
Articolul 25				Articolul 122 alineatul (1)
Articolul 26				Articolul 125
Articolul 28				Articolul 124
Articolul 29				Articolul 127
Articolul 30				Articolul 128
Anexa II				–
	Articolul 1			Articolul 1 alineatul (1)
	Articolul 2 alineatul (1)			–
	Articolul 2 alineatul (2)			Articolul 2 punctul 22
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 23
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 24
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 25

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 26
	Articolul 3 alineatul (1)			Articolul 12 alineatul (1)
	Articolul 3 alineatul (2) prima teză			Articolul 12 alineatul (2)
	Articolul 3 alineatul (2) a doua, a treia și a patra teză			Articolul 12 alineatul (3)
	Articolul 3 alineatul (3)			Articolul 12 alineatul (4)
–	–	–	–	
	Articolul 4			Articolul 15
	Articolul 5 alineatul (1)			Articolul 46 alineatul (1)
–	–	–	–	Articolul 46 alineatele (2) și (3)
	Articolul 5 alineatul (2) primul paragraf			Articolul 48 alineatul (1)
	Articolul 5 alineatul (2) al doilea paragraf prima teză			Articolul 48 alineatul (2)
	Articolul 5 alineatul (2) al treilea paragraf			Articolul 48 alineatul (5)
	Articolul 5 alineatul (2) al doilea paragraf a doua teză			Articolul 48 alineatul (3)

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
–	–	–	–	Articolul 48 alineatul (4)
	Articolul 5 alineatul (3)			Articolul 48 alineatul (6)
	Articolul 5 alineatele (4) și (5)			Articolul 93 alineatele (4) și (5)
	Articolul 5 alineatul (6)			Articolul 52
–	–	–	–	Articolul 93
	Articolul 6 alineatele (1), (2), (3) și (4)			Articolul 13
–	–	–	–	Articolul 47
	Articolul 7			–
	–			Articolul 55
	Articolul 8			Articolul 36
	Articolul 9			Articolul 14
	Articolul 10			Articolul 30
–	–	–	–	
	Articolul 11			Articolul 21
	Articolul 12			Articolul 16
	Articolul 13			Articolul 42
–	–	–	–	Articolul 94

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
	Articolul 14 alineatul (1)			Articolul 18
	Articolul 14 alineatul (2)			Articolul 19
	Articolul 15			Articolul 120 alineatele (3) și (4)
	Articolul 16			–
	Articolul 17			–
	Articolul 18			–
	Articolul 19			–
	Articolul 20			–
	Anexă			Anexa I
		Articolul 1 alineatele (1) și (2)		Articolul 1 alineatele (2) și (3)
		Articolul 2 litera (a)		Articolul 2 punctul 27
		Articolul 2 litera (b)		Articolul 2 punctul 28
		Articolul 2 litera (c)		Articolul 2 punctul 29
		Articolul 2 litera (d)		–
		Articolul 2 litera (e)		Articolul 2 punctul 30
		Articolul 3		Articolul 59
		Articolul 4		Articolul 60

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
		Articolul 5		Articolul 61
		Articolul 6		Articolul 62
				–
		Articolul 8		Articolul 68
		Articolul 9		Articolul 69
		Articolul 10		Articolul 70
		Articolul 11		Articolul 71
–	–	–	–	Articolul 72
		Articolul 12		Articolul 73
		Articolul 13		Articolul 74
–	–	–	–	Articolul 75
–	–	–	–	Articolul 76
		Articolul 13a		Articolul 77
		Articolul 13b		Articolul 78
–	–	–	–	Articolul 80
–	–	–	–	Articolul 81
		Articolul 14		–

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
		Articolul 15		Articolul 120 alineatul (5)
		Articolul 16 alineatul (1)		–
		Articolul 16 alineatul (2)		Articolul 121 alineatul (4)
		Articolul 17		–
		Articolul 18		–
		Articolul 19		–
		Articolul 20		–
		Anexa I		Anexa II
		Anexa II		–
–	–	–	–	Anexa III
			Articolul 1	Articolul 1 alineatele (4) și (5)
			Articolul 2 litera (a)	–
			Articolul 2 litera (c)	Articolul 2 punctul 32
			Articolul 2 litera (d)	Articolul 2 punctul 33
			Articolul 2 litera (f)	Articolul 2 punctul 34
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 35
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 37

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 38
–	–	–	–	Articolul 2 punctul 39
–	–	–	–	Articolul 84
–	–	–	–	Articolul 85
			Articolul 3	Articolul 86 alineatele (1) și (2)
			Articolul 4	–
			Articolul 5	–
			Articolul 6	–
			Articolul 7	–
			Articolul 8 alineatul (1)	Articolul 86 alineatul (3)
			Articolul 8 alineatul (2)	Articolul 86 alineatul (4)
			Articolul 8 alineatul (3)	Articolul 86 alineatul (5)
			Articolul 9	–
–	–	–	–	Articolul 87
			Articolul 10	Articolul 88
			Articolul 11	–
			Articolul 12	Articolul 89

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
			Articolul 13	Articolul 90
			Articolul 14	Articolul 91
			Articolul 15	Articolul 122 alineatele (2) și (3)
			Articolul 17	–
–	–	–	–	Articolul 99
–	–	–	–	Articolul 101
			Articolul 20 alineatul (1)	Articolul 102
			Articolul 20 alineatul (2)	Articolul 105 alineatul (3)
			Articolul 21	Articolul 103
			Articolul 22	Articolul 104
			Articolul 23	Articolul 108
			Articolul 23a	Articolul 111
			Articolul 24	Articolul 113
			Articolul 25	Articolul 112
			Articolul 26	Articolul 109
			Articolul 27	–
			Articolul 27a	Articolul 96

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
			Articolul 28	Articolul 97
			Articolul 29	Articolul 115
			Articolul 30 alineatul (1)	Articolul 106 alineatul (2)
			Articolul 30 alineatul (2)	Articolul 106 alineatul (4)
			Articolul 30 alineatul (3)	Articolul 106 alineatul (4)
			Articolul 30 alineatul (4)	Articolul 106 alineatul (5)
			Articolul 30 alineatul (5)	Articolul 105 alineatul (1)
			Articolul 31	Articolul 114
			Articolul 32	***Articolul 92***
			Articolul 33	Articolul 24
			Articolul 34	Articolul 25
			Articolul 35	Articolul 116
			Articolul 36	Articolul 121
			Articolul 37	–
			Articolul 38	–
			Articolul 39	–
			Articolul 40	–

Directiva 2002/21/CE	Directiva 2002/20/CE	Directiva 2002/19/CE	Directiva 2002/22/CE	Prezenta directivă
			Anexa I	Anexa V
			Anexa II	Anexa VII
			Anexa III	Anexa IX
			Anexa IV	Anexa VI
			Anexa V	–
			Anexa VI	Anexa X
				Anexa IV